

Ellen G. White Estate

U POTRAZI ZA BOLJIM ŽIVOTOM

E. G. Bajt

**U POTRAZI ZA
BOLJIM ŽIVOTOM**

Ellen G. White

2004

**Copyright © 2021
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby. (See [EGW Writings End User License Agreement](#).)

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate

at mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Sadržaj

Information about this Book	i
Predgovor	x
PRAVI LEKAR I MISIONAR	13
ПОГЛАВЉЕ 1—NAŠ PRIMER	14
Bratska ljubav	18
Lična služba	19
ПОГЛАВЉЕ 2—DANI SLUŽBE	21
»Jaganjce će nositi u naručju...«	27
Odgovornost roditelja	29
Pet ječmenih hlebova dovoljno za mnoštvo	30
ПОГЛАВЉЕ 3—SA BOGOM I PRIRODOM	34
ПОГЛАВЉЕ 4—DODIR VERE	38
»Po svojoj milosti spase nas...«	40
»Možeš me očistiti!«	43
»I naći ćete mir!«	46
ПОГЛАВЉЕ 5—ISCELJENJE DUŠE	48
»Hoćeš li da budeš zdrav?«	51
»Idi i više ne greši!«	54
»Dajem vam vlast!«	58
ПОГЛАВЉЕ 6—SPASEN DA SLUŽI	60
»Hvaliću Te bez prestanka!«	63
»Zabadava ste dobili, zabadava dajte!«	65
DELO LEKARA	71
ПОГЛАВЉЕ 7—SARADNJA BOŽANSKOG I LJUDSKOG	72
Izvor isceljenja	72
Božja obećanja	79
ПОГЛАВЉЕ 8—LEKAR VASPITAČ	83
Potreba poučavanja o zdravstvenim načelima	83
Prirodni lekovi	84
Priprema za životnu borbu	85
Moć primera	88
Lekar i delo umerenosti	89
LEKARI I NJIHOV RAD	93
ПОГЛАВЉЕ 9—POUČAVANJE I LEČENJE	94

Rad učenika	94
Poučavanje zdravstvenim načelima	98
Svestrani život	102
Male prilike	103
Misionari koji se sami izdržavaju	104
ПОГЛАВЉЕ 10—ПОМОЋ КУШАНИМА	110
Spaseni nadom	112
ПОГЛАВЉЕ 11—RAD ZA NEUMERENE	117
Snaga volje	120
Razočaranja i opasnosti	121
ПОГЛАВЉЕ 12—ПОМОЋ NEZAPOSLENIMA I BESKUĆNICIMA	126
Božji plan za Izrailj	126
Učenje zanata	127
Briga za siromašne	127
Načela poslovanja	128
Siromašne gradske četvrti	130
Misionarske porodice	132
Nada i hrabrost	134
Najbolje u životu	136
ПОГЛАВЉЕ 13—BESPOMOĆNOST SIROMAŠNIH	139
Svakidašnja vera	139
Udovice i siročad	139
Ostareli	141
Ispit karaktera	142
»Dajte i daće vam se!«	144
ПОГЛАВЉЕ 14—SLUŽBA BOGATIMA	146
NEGA BOLESNIKA	153
ПОГЛАВЉЕ 15—U BOLESNIČKOJ SOBI	154
Sunčeva svetlost, provetravanje i temperatura	155
Hrana	155
Dužnosti čuvara	155
Poseta bolesnicima	156
Nega u ustanovama	156
ПОГЛАВЉЕ 16—MOLITVA ZA BOLESNE	158
Priznanje greha	160
ПОГЛАВЉЕ 17—UPOTREBA LEKOVA	165
Razumni lekovi	165

Odmor kao lek	166
ПОГЛАВЉЕ 18—ISCELJENJE UMA	170
Nadzor uma nad umom	170
Saosećanje	172
Biblijska načela lečenja	174
Obećanja isceljenja	177
Pevajte pesme hvale	180
ПОГЛАВЉЕ 19—U DODIRU SA PRIRODOM	185
ZDRAVSTVENA NAČELA	189
ПОГЛАВЉЕ 20—OPŠTA HIGIJENA	190
Krvotok	190
Disanje	190
Provetranje i sunčeva svetlost	191
ПОГЛАВЉЕ 21—HIGIJENA MEĐU IZRAILJCIMA ...	194
Sprečavanje bolesti	194
Čistoća	195
Ishrana	196
Radost	197
ПОГЛАВЉЕ 22—ODEĆA	202
Nezavisne od mode	207
ПОГЛАВЉЕ 23—ISHRANA I ZDRAVLJE	208
Izbor hrane	208
Pripremanje hrane	211
Rđavi uslovi ishrane	214
ПОГЛАВЉЕ 24—MESO KAO HRANA	218
Razlozi za napuštanje mesne hrane	219
ПОГЛАВЉЕ 25—KRAJNOSTI U ISHRANI	222
ПОГЛАВЉЕ 26—NADRAŽUJUĆA SREDSTVA I	
NARKOTICI	227
Začini	227
Čaj i kafa	227
Navika pušenja duvana	228
Blaža (mek) pića	231
ПОГЛАВЉЕ 27—TRGOVANJE ALKOHOLOM I	
ZABRANA	235
Posao trgovca alkoholom	235
Odgovornost Crkve	237
Zvanične dozvole	239

Zabrana točenja alkoholnih pića	240
DOM	243
ПОГЛАВЉЕ 28—SLUŽBA DOMA	244
Životne prilike	247
ПОГЛАВЉЕ 29—GRADITELJI DOMA	248
Sreća u nesebičnoj službi	252
ПОГЛАВЉЕ 30—IZBOR I PRIPREMA DOMA	253
Jednostavnost nameštaja	255
Divna okolina	256
ПОГЛАВЉЕ 31—MAJKA	258
Umerenost i vladanje nad sobom	258
Preterani rad	260
Vedrina	260
Prednost roditelja u vaspitavanju dece	261
Dobra prilika za majku	262
ПОГЛАВЉЕ 32—DETE	263
Nega dece do 7 godina	264
Ishrana deteta	266
Nega bolesne dece	267
Proučavanje fiziologije	268
ПОГЛАВЉЕ 33—UTICAJ DOMA	270
Očeva odgovornost	271
ПОГЛАВЉЕ 34—PRAVO VASPITANJE	
- MISIONARSKO VASPITANJE	275
Vaspitavanje za službu	275
Široka osnova	277
Rad škole	279
Učenje davanjem	279
SUŠTINA ZNANJA	285
ПОГЛАВЉЕ 35—PRAVO POZNAVANJE BOGA	286
Priroda nije Bog	289
Stvaranje Zemlje	290
Ličnost Boga otkrivena u Hristu	294
Otkriven učenicima	295
Božji karakter otkriven u Hristu	297
Slava krsta	299
To je bio Hristos	299
Saznanje koje preobražava	300

ПОГЛАВЉЕ 36—OPASNOST OD LAŽNOG UČENJA .	301
Panteistička teorija	301
Pretraživanje božanskih tajni	303
ПОГЛАВЉЕ 37—LAŽNO I PRAVO VASPITANJE	312
Neverni pisci	312
Istorijska i teološka nauka	313
Klasici	315
Uzbudljiva književnost	316
Mitovi i bajke	317
Hristovo učenje	319
ПОГЛАВЉЕ 38—TRAGANJE ZA PRAVIM ZNANJEM	322
Posao koji zahteva razmišljanje	322
Nauka kojom treba ovladati	323
Nemamo vremena za gubljenje	324
Samoodricanje	325
Hristos izvor pravog znanja	325
ПОГЛАВЉЕ 39—ZNANJE IZ BOŽJE REČI	328
Jasnija Božja otkivenja	333
Vaspitavanje u večnom životu	335
RADNIKOVA POTREBA	337
ПОГЛАВЉЕ 40—POMOĆ U SVAKODNEVNOM	
ŽIVOTU	338
Disciplina u iskušenju	338
Božji planovi su najbolji	341
Pouka iz Mojsijevog života	342
Planovi za budućnost	344
Nagrada	345
Bog će se postarati	346
ПОГЛАВЉЕ 41—U DODIRU SA DRUGIMA	349
Obzirnost prema onima koji nose terete	349
Izbegavanje zla	350
ПОГЛАВЉЕ 42—RAZVOJ I SLUŽBA	359
Čvrstina karaktera	359
Čistota cilja	363
ПОГЛАВЉЕ 43—UZVIŠENIJE ISKUSTVO	364
Na gori sa Bogom	366
Prednost molitve	367
Božanski savetnik	369

Posvećenje; Poverenje	370
»Budite u meni!«	370
»Jedno pak velim!«	371

Predgovor

Svet je bolestan i svuda gde god žive ljudi, postoji mnogo patnji. Na sve strane čuju se pozivi za pomoć.

Tvorac nije želeo da čovečanstvo bude pritisnuto teretom patnji, da njegove radne sposobnosti budu okrnjene bolešću, da njegova snaga slabi, a njegov životni vek bude prekinut bolešću. Međutim, zakoni koje je Bog utvrdio da upravljaju životom, često se bezobzirno krše; greh ulazi u srce, a čovek gubi iz vida svoju zavisnost od Boga, Izvora života i zdravlja. Tada slede kazne za prekršaj patnje, bolesti, smrt.

[6] Razumevanje fizičkih zakona, koji upravljaju telom, i usklađivanje životnih navika sa ovim zakonima predstavlja dužnost koja ima najveći značaj. Postoji potreba za poznavanjem mnogih činilaca koji doprinose pravoj sreći — ra- dostan dom, poslušnost zakonima života, ispravan odnos prema bližnjima.

Kada dođe bolest, važno je da upotrebimo razna sredstva koja će, zajedno sa naporima prirode, izgraditi telo i obnoviti zdravlje. Postoji jedno široko, veoma važno i značajno životno pitanje o našem odnosu prema Tvorcu koji je u početku dao život čoveku, koji ga je snabdeo svim što je potrebno za njegovu trajnu sreću i koji se i danas zanima za njegovo blagostanje.

Pisac velikog iskustva iz praktičnog života, žena koja je naročito bila udostojena retkim posmatračkim darom i znanjem, učinila je u ovoj knjizi dostupnom svakom ocu i majci, svakom čoveku i ženi, laiku i profesionalcu, ogromnu riznicu obaveštenja o životu i njegovim zakonima, o zdravlju i njegovim potrebama, o bolestima i lekovima za njih, o bolestima duše i isceljujućem melemu iz Galada.

Knjiga je pisana jasnim, jednostavnim, lepim jezikom, poučna je za onoga koji uči, puna nade beznadežnom, puna radosti za bolesne i puna odmora za umorne. Već nekoliko decenija ona saopštava svoju korisnu vest stotinama hiljada ljudi, pošto je doživela mnoga izdanja, u mnogim zemljama na dvanaestak svetskih jezika.

Neka ova delo, koje pokazuje bolji put, otkrivanjem jednostavnijeg, prijatnijeg života, života punog radosti i sreće, sa prilikom za tu korisnu službu »da je blaženije davati nego primati«, u potpunosti ispuni svoj zadatak što je iskrena nada izdavača i Odbora za staranje o delima Elen G. Vajt

*»Da javljam dobre glasove krotkima,
Posla me da zavijem ranjene u srcu;
Da oglasim godinu miłbsti Gospodnje,
Da utešim sve žalosne.«*

* * * * *

PRAVI LEKAR I MISIONAR

[7]

*»On bolesti naše nosi i
nemoći naše uze na se.«
(Isaija 53,4)*

[8]

ПОГЛАВЉЕ 1—NAŠ PRIMER

[9]

Naš Gospod Isus Hristos došao je na ovaj svet da neumorno posluži čovekovim potrebama. Da bi mogao da posluži svakoj potrebi čovečanstva, On »ne moći naše uze i bolesti ponese«. (Matej 8,17) On je došao da skine breme bolesti, bede i greha. Njegov je zada tak bio da ljudima donese potpuno obnobljenje; On je došao da im da zdra vlje, mir i savršeni karakter.

Oni koji su tražili Njegovu pomoć, bili su u različitim okolnostima i potrebama, i nijedan koji je došao k Njemu, nije otišao bez pomoći. On je lečio telo, dušu i duh ljudi, jer je od Njega tekla reka isceljujuće sile.

[10] Spasiteljev rad nije bio ograničen vremenom ili nekim mestom. Njegova milost nije poznavala nikakve granice. On je toliko široko obavljao svoje delo isceljivanja i poučavanja da u Palestini nije postojala dovoljno velika zgrada koja bi mogla da primi mnoštvo koje se gomilalo oko Njega. Na zelenim obroncima galilejskih brežuljaka, na prometnim drumovima, na morskoj obali, u sinagogama i na svakom drugom mestu na koje su mogli da Mu dono se bolesne, delovala je Njegova bolnica. U svakom gradu, u svakoj varoši, u svakom selu, kroz koje je prolazio, On je polagao svoje ruke na ne srećne ljude i izlečio ih. Gde god je bilo srca spremnih da prime Njegovu vest, On ih je utešavao svedočenjem o ljubavi njihovog nebeskog Oca. Ceo dan služio je onima koji su dolazili k Njemu. Uveče je posvećivao pažnju onima koji su preko dana teško radili da zarade oskudnu hranu za održavanje svoje porodice.

Isus je nosio ogroman teret odgovornosti za spasenje ljudi. On je znao da će sve biti izgubljeno ako ne nastupi korenita promena u načelima i ciljevima koje je imao ljudski rod. To je bio teret koji je ležao na Njegovoj duši i niko nije bio u stanju da oceni teret koji je počivao na Njemu. On je išao sam za vreme svog detinjstva, mladosti i muževnosti. Pa ipak, Nebo je bilo prisutno u Njegovom životu. Iz dana u dan susretao se sa iskušenjima, iz dana u dan dolazio je u dodir sa zlom i uverio se u njegovu silu

nad onima koje je želeo da blagoslovi i spase. Ipak, nije klonuo niti se obeshrabrio.

On je potpuno i u svemu potčinio svoje želje svom zadatku. On je proslavio svoj život zato što je sve u njemu potčinio volji svoga Oca. Kada Ga je u Njegovoj ranoj mladosti, majka našla u rabinskoj školi i kazala: »Sine, šta uči ni nama tako? Evo otac tvoj i ja sa strahom tražismo te.« Njegov odgovor otkrio je glavno načelo Njegovog životnog dela: »Zašto ste me tražili? Zar ne znate da meni treba u onom biti što je oca mojega?« (Luka 2, 48.49) [11]

Njegov život je bio život neprekidnog samoodricanja. Na ovom svetu On nije imao doma, osim kada Mu je, kao put niku, to obezbedila ljubaznost prijate lja. On je došao da umesto nas živi životom najsiromašnijeg i da živi i radi među onima koji su bili u nevolji i koji su patili. Nepriznat i nepoštovan, do lazio je među ljude i odlazio od onih za koje je toliko mnogo učinio.

On je uvek bio strpljiv i radostan i ožalošćeni su Ga pozdravljali kao vesni ka života i mira. On je video potrebe ljudi i žena, dece i mladih i svima je upućivao poziv »Hodite k meni«!

Isus je za vreme svoje službe više vremena posvećivao lečenju bolesnika nego propovedanju. Njegova čuda potvrđivala su istinitost Njegovih reči da nije došao da uništi i pogubi, već da spase. Svakom Njegovom dolasku prethodila je vest o Njegovom milosrđu. Oni koji su prilikom Njegovog prolaska postali predmet Njegove milosti, ponovo su uživali u zdravlju i koristili svoju obnovljenu snagu. Mnoštvo se okupljalo oko njih da sa njihovih usa na čuje o delima koja je Gospod uči nio. Njegov glas bio je prvi zvuk koji su mnogi ikada čuli, Njegovo ime bilo je prva reč koju su ikada izgovorili, Njegovo lice bilo je prvo lice koje su mno gi ikada ugledali. Zašto ne bi voleli Isu sa i zašto Ga ne bi proslavljali? Kada je prolazio varošicama i gradovima, On je bio sličan životodavnoj struji koja je širila život i radost.

*»Zemlja Zavulonova i
zemlja Neftalimova,
na putu k moru
s one strane Jordana,
Galileja neznabožačka.
Ljudi koji sede u tami,*

*videše videlo veliko,
i onima što sede na strani i u senu
smrtnome, zasvetli videlo.«*

(Matej 4,15.16)

Spasitelj je od svakog dela isceljenja načinio priliku za usađivanje božanskih načela u ljudski um i dušu. To je bila svrha Njegovog rada. On je davao zemaljske blagoslove i uspešno budio ljudska srca za primanje Radosne vesti o Njegovoj milosti.

Hristos je mogao da zauzme najviše mesto među učiteljima jevrejskog narađanja, međutim, On je više voleo da nosi Jevanđelje siromašnima. On je išao od mesta do mesta da bi ljudi na glavnim i sporednim putevima mogli čuti reči istine. Njegov glas mogao se čuti na moru, na obroncima planina, na gradskim ulicama, u sinagogama kako objašnjava Pismo. Često je učio u spoljašnjem dvorištu Hrama, da bi i nezna bošci mogli čuti Njegove reči.

*»Ja Gospod dozvah te u pravdi,
i držaću te za ruku, i čuvaću te,
i učiniću te da budeš zavet narodu,
videlo narodima.
Da otvoriš oči slepcima,
da izvedeš sužnje iz zatvora
i iz tamnice koji sede u tami...
I vodiću slepce putem koji nisu
znali; vodiću ih stazama kojih nisu
znali; obratiću pred njima mrak u
svetlost i što je neravno u ravno.«*

Isaija 42,6-20.

[12] Hristovo učenje plenilo je pažnju na roda zato što se veoma razlikovala od objašnjenja Pisma koja su davali književnici i fariseji. Rabini su se oslanjali na predanje, na ljudsku teoriju i razmatranje. Ono što su ljudi učili i pisali o Pismu, često je zauzimalo mesto samo ga Pisma. Božja reč bila je predmet Hristovog učenja. Onima koji su postali pitanja, odgovarao je jasnim »Pi sano je«, »Šta kaže Pismo«, »Kako či taš«. U svakoj prilici kada je prijatelj ili neprijatelj pokazivao zanimanje, On je iznosio Reč. On je jasno i

silno obja vljivao vest Jevanđelja. Njegove reči snažno su rasvetljavale učenja patrija raha i proroka, pa su Pisma dopirala do ljudi kao nova otkrivenja. Nikada ranije Njegovi slušaoci nisu zapažali takvu dubinu značenja u Božjoj reči.

Evandelisti kao što je bio Hristos ni kada nije postojao. Iako je bio Veličan stvo Neba, toliko se ponizio da je uzeo našu prirodu, da bi mogao da se upo zna sa ljudima tamo gde su se nalazili. Svima ljudima, bogatima i siromašni ma, slobodnima i robovima, Hristos, Vesnik zaveta, donosio je vest o spa senju. Glas o Njemu, kao Velikom Iscelitelju, proširio se po celoj Palestini. Bolesni su, da bi Ga mogli moliti za pomoć, dolazili u mesta kroz koja je trebalo da prođe. Tu su dolazili mnogi koji su takođe želeli da čuju Njegove reči ili da ih dodirne svojom rukom. Tako je On išao od grada do grada, od varošice do varošice, propovedajući Jevanđelje i isceljujući bolesne, On, Car slave u skromnoj ljudskoj spoljašnjosti.

On je prisustvovao velikim godišnjim narodnim svečanostima i mnoštvu, koje je bilo zauzeto spoljašnjim izvršavanjem obreda, govorio je o nebeskim vrednostima, otkrivajući večnost njihovim očima. Donosio je svima blago iz riznice razuma. Svi su mogli da Ga razumeju, jer im je govorio jednostavnim jezikom. Metodima koji su Mu bili svojestveni, pomagao je svima koji su bili žalosni i bolesni. Nežnom i ljubaznom blagodatni, služio je duši oboleloj od greha, donoseći joj isceljenje i snagu.

On, Učitelj nad učiteljima, pristupao je ljudima pomoću najprisnijeg prijateljstva. Iznosio je istinu na takav način da se ona kod Njegovih slušalaca ugrađivala u njihove najsvetije uspomene i simpatije. On ih je učio tako da ih je to pokrenulo da shvate da se potpuno poistovetio sa njihovim interesima i srećom. Njegova pouka je bila tako neposredna, Njegovi primeri bili su tako prikladni, Njegove reči tako saosećaj ne i radosne da su Njegovi slušaoci bili zadivljeni. Jednostavnošću i ozbiljnošću posvećivao je svaku reč kojom se obraćao nevoljnima.

Dok je služio siromašnima, Isus je razmišljao, tražeći načina da dopre do bogatih. On se upoznao sa bogatim i obrazovanim farisejom, jevrejskim plemićem i rimskim vlastodršcem. On je prihvatio njihove pozive, prisustvovao njihovim gozbama, upoznavao se sa njihovim interesima i zanimanjima, da bi dopirući do njihovih srca mogao da im otkrije nepropadljiva bogatstva.

[13] Hristos je došao na ovaj svet da po kaže da čovek primanjem sile sa visi ne, može da živi neokaljanim životom. Neumomim strpljenjem i saosećajnom željom da pomogne, On je upoznao ljude u njihovim potrebama. Nežnim dodirom blagodati, otklanjao je nemir i sumnju duše, menjajući mržnju u ljubav i nepoverenje u poverenje.

On je mogao da kaže onome koga je izabrao: »Hodi za mnom«; i onaj kome se obratio, ustao je i pošao za Njim. Rasterao je čari ovoga sveta. Na zvuk Njegovog glasa, iščezavao je iz srca duh pohlepe i častoljublja i oslobođeni lju di ustali su da slede Spasitelja.

Bratska ljubav

Hristos nije poznao nacionalnu, društvenu ili versku podvojenost. Književnici i fariseji želeli su da od nebe skih darova stvore lokalnu i nacionalnu korist i da iz njih isključe ostatak Božje porodice u svetu. Međutim, Hristos je došao da razvali svaki zid razdvajanja. On je došao da pokaže da je Njegov dar milosti i ljubavi tako neograničen kao što su vazduh, svetlost ili pljuskovi kiše koji osvežavaju zemlju.

Isusov život utemeljio je religiju u ko joj nema društvenih staleža, religiju u kojoj su Jevrejini i neznabožac, slobodan i rob povezani bratstvom jednakim pred Bogom. Na Njegov pokret nije imalo uticaja nikakvo političko pitanje. On nije pravio nikakvu razliku između suseda i stranca, prijatelja i neprijatelja. Onaj koji se obraćao Njegovom srcu, bio je duša žedna vode života.

On nije prolazio pored ljudskog bića kao bezvredne jedinice, već je težio da isceljujući lek da svakoj duši. U svakom društvu u kome se našao, iznosio je pouke koje su bile pogodne za to vreme i okolnosti. Svaka nemarnost ili uvreda koju su ljudi nanosili svojim bližnjima, činili su Ga samo svesnijim njihove potrebe za Njegovim božansko ljudskim saučešćem. On je težio da nadahne one najgrublje i one koji ništa nisu obećavali, uveravajući ih da mogu postati besprekorni i bezazleni, ostvarujući takav karakter koji bi otkrivao da su oni zaista Božja deca.

Često je sretao one koji su se prepu stili sotoninom nadzoru i koji nisu imali snage da se iščupaju iz njegove zamke. Ta-

kvom obeshrabrenom, bolesnom, iskušanom, palom čoveku, Isus bi upućivao reči najnežnijeg milosrđa, reči koje su bile potrebne i razumljive. Sre tao je i druge koji su se borili, prsa u prsa, sa neprijateljem duša. Ove je hrabrio da istraju, uveravajući ih u pobjedu, zato što će im Božji anđeli, koji su na njihovoj strani, dati pobjedu.

Za trpezom carinika sedeo je kao uvaženi gost, koji je svojim saosećanjem i društvenom ljubaznošću pokazao da priznaje dostojanstvo ljudske prirode, pa su ljudi čeznuli da postanu dostojni Njegovog poverenja. Njegove reči padale su na njihova žedna srca sa silom koja je donosila blagoslov i davala ži vot. Probuđene su nove pobude, a oni ma koji su bili odbačeni od društva, pružena je mogućnost novog života.

Iako je bio Jevrejin, Isus se slobodno družio sa Samarjanima, ne mareći za farisejske običaje koji su postojali u Njegovom narodu. Uprkos njihovim predrasudama, On je prihvatao gostoljubivost ovih prezrenih ljudi. On je spavao pod njihovim krovom, jeo sa njima za njihovom trpezom uzimajući hranu koju su pripremile i služile njihove ruke, učio je na njihovim ulicama i ponašao se prema njima sa izuzetnom ljubaznošću i učtivošću. I dok je ljudskim saučešćem privlačio njihova srca k sebi, Njegova božanska blagodati donosila im je spasenje koje su Jevreji odbacili.

[14]

Lična služba

Hristos nikada nije zanemario nijednu priliku da objavi Jevanđelje o spaenju. Slušajte Njegove divne reči upućene ženi Samarjanki. On je već sedeo kod Jakovljevog bunara, kada je žena došla da zahvati vodu. Na njeno iznenađenje, zatražio je uslugu od nje. »Daj mi da pijem«, rekao je On. Zeleo je hladnu vodu, ali i da otvori put kojim bi joj mogao dati vodu života. »Kako ti«, rekla je žena, »Jevrejin budući, možeš iskati od mene žene Samarjanke da piješ. Jer se Jevreji ne mešaju sa Samarjanima.« »Odgovori Isus i reče joj: Da ti znaš dar Božji, i ko je taj koji ti govori: daj mi da pijem, ti bi iskala u njega i dao bi ti vodu živu... Svaki koji pije od ove vode opet će ožedneti: a koji pije od vode koju ću mu ja dati neće ožedneti doveka; nego voda što ću mu ja dati biće u njemu izvor vode koja teče u život večni.« (Jovan 4,714)

Koliko je veliko zanimanje Isus pokazao samo za ovu osobu! Kako su ozbiljne i ubedljive bile Njegove reči! Kada ih je čula, žena je ostavila krčag, otišla u grad i rekla svojim prijateljima: »Hodite da vidite čoveka koji mi kaza sve što sam učinila: da nije to Hristos?« Čitamo dalje da mnogi Samarjani »izidoše dakle iz grada i pođoše k Njemu«. (stihovi: 29,30) Ko može da proceni uticaj koji su ove reči izvršile na spasenje duša u toku godina koje su od tada prošle?

Svuda gde god su srca otvorena za primanje istine, Hristos je spreman da ih pouči. On im otkriva Oca i službu koju prihvata Onaj koji čita srca. On se takvome ne obraća u pričama. Njima, kao i ženi kraj bunara, On govori: »Ja sam koji s tobom govorim.«

ПОГЛАВЉЕ 2—DANI SLUŽBE

[15]

Uribarevoj kući u Kapernaumu, Petrova tašta ležala je bolesna od »velike groznice« i »odmah kazaše mu za nju.« Isus »pri hvati je za ruku, i pusti je groznica«, i ona ustade i služi Spasitelju i Njegovim učenicima (Luka 4,38; Marko 1,30; Matej 8,15).

Vest se brzo raširila. Čudo je učinje no u Subotu i narod se do Sunčevog zalaska nije usuđivao, iz straha od rabina, da dođe i potraži izlečenje. Tada je narod iz kuća, radnji, trgova počeo da se tiska oko skromne kuće koja je Isusu pružila zaklon. Bolesnici su donošeni na nosilima, dolazili su oslanjajući se na štake ili su ih prijatelji nosili, ili su nemoćno klečali u Spasiteljevom prisustvu.

Sat za satom, dolazili su i odlazili, jer niko nije mogao da zna da li će Iscelitelj još biti među njima. Kapernaum nikada pre toga nije bio svedok sličnog dana. Vazduh je bio ispunjen pobeđničkim glasovima i uzvicima oslobođenja.

[16]

Isus nije prestajao da radi sve dok i poslednji patnik nije bio izlečen. Bila je već duboka noć, kada se mnoštvo razišlo, a mir zavladao Simonovim domom. Dugi, uzbuđujući dan je prošao I Isus je potražio odmor. Međutim, dok je grad počivao, Spasitelj »rano ustavši izađe, i otide nasamo, i onde se moljaše Bogu«. (Marko 1,35)

Petar i njegovi prijatelji rano ujutro, došli su Isusu da Mu kažu da Ga narod iz Kapernauma već traži. Iznenađeni, čuli su Hristove reči: »Trebam propovedati jevanđelje o carstvu Božijemu; jer sam na to poslan.« (Luka 4,43)

U uzbuđenju koje je zavladao Kapernaumom, nalazila se opasnost da se predmet Njegove misije izgubi iz vida. Isus se nije zadovoljavao time da skrene pažnju na sebe samo kao na čudotvorca ili iscelitelja telesnih bolesti. On je težio da privuče ljude k sebi kao njihovom Spasitelju. Dok je narod žudeo za tim da poveruje da je došao kao car da uspostavi zemaljsko carstvo, On je želeo da skrene njihove misli sa zemaljskog na duhovno. Samo zemaljski uspeh uništio bi Njegovo delo.

Čuđenje bezbrižnog mnoštva uznemirilo je Njegov duh. U Njegovom živo tu nije postojalo nikakvo samoisticanje. Poštovanje koje svet ukazuje položaju, bogatstvu ili obdarenosti bilo je strano Sinu čovečijem. Isus se nije poslužio nijednim sredstvom kojim se ljudi služe da bi obezbedili poslušnost i poštovanje. Vekovima pre Njegovog rođenja prorokovano je za Njega: »Neće vikati ni podizati, niti će se čuti glas njegov po ulicama. Trske stučene neće prelomiti, i sveštila koje se puši neće ugasi ti; javljaće sud po istini.« (Isaija 42,2.3)

»I kao što Mojsije podiže zmiju u pustinji, tako treba sin čovečiji da se podigne. Da nijedan koji ga veruje ne pogine, nego da ima život večni.«

»A kad ja budem podignut od zemlje, sve ću privući k sebi.«

»Niko ne može doći k meni ako ga ne dovuče otac koji me posla; i ja ću ga vaskrsnuti u poslednji dan.«

*Jovan 3,14.15;
12,32; 6,44.*

Svojim preterano savesnim formalizmom i hvalisanjem svojim poštovanjem Boga i vrlinama fariseji su zahtevali poštovanje. Oni su svoju revnost za veru dokazivali time što su je načinili predmetom razgovora. Prepiranja između suprotstavljenih stranaka bila su glasna i duga i nije bilo neobično da se na ulicama čuju ljutite rasprave učenih zakonika.

Sve ovo bilo je u velikoj suprotnosti sa Isusovim životom. U Njegovom životu nikada nije bilo bučnih rasprava, nikakvog hvalisavog poštovanja Boga, nikakvog dela koje bi trebalo da izmami aplauze. Hristos je bio sakriven u Bogu, a Bog se otkrivao u karakteru svoga Sina. Isus je želeo da upravi misli naroda na ovo otkrivenje.

Sunce Pravde nije se pojavilo na ovom svetu da sjajem svoje slave zase ni umove. Za Hrista je napisano: »Jer mu je izlazak

uređen kao zora.« (Osija 6,3) Tiho i mirno širi se zora nad Zemljom, rasterujući mrak i budeći svet u život. Tako se podiglo i Sunce Pravde »i zdravlje će biti na zracima njegovim«. (Malahija 4,2)

*»Evo sluge mojega, kojega
podupirem, Izbranika mojega,
koji je mio duši mojoj.«*

[17]

Isaija 42,1.

*»Jer si bio krepost ubogome,
Krepost siromahu u nevolji njegovoj,
Utočište od poplave,
zaklon od žege.«*

Isaija 25,4.

*»Ovako govori Bog Gospod,
Koji je stvorio nebesa i razapeo ih,
Koji je rasprostro zemlju
i što ona rađa,
Koji daje disanje narodu
što je na njoj
I duh onima što hode po njoj:
Ja Gospod dozvah te u pravdi,
I držaću te za ruku,
I čuvaću te i učiniću te
da budeš zavet narodu,
Videlo narodima;
Da izvedeš sužnje iz zatvora
I iz tamnice koji sede u tami.«*

Isaija 42,5-7.

*»I vodiću slepe putem
kojega nisu znali;
Vodiću ih stazama kojih nisu znali;
Obratiću pred njima mrak u svetlost*

*I što je neravno u ravno.
To ću im učiniti, i neće ih ostaviti.«*
stih 16.

*»Pevajte Gospodu pesmu novu,
I hvalu njegovu do kraja zemlje,
Koji se plavite po moru
i sve što je u njemu,
Ostrva i koji živite na njima.
Pustinja i gradovi njezini,
Sela gde stanuje Kidar
neka podignu glas,
Neka pevaju koji žive po stenama,
Neka klikuju sa vrh gora.
Neka daju slavu Gospodu
I hvalu njegovu neka javljaju po
ostrvima.«*
stihovi 10.12.

*»Pevajte, nebesa, jer Gospod učini,
Podvikujte nizine zemaljske,
Popevajte, gore,
Šume i sva drva u njima,
Jer izbavi Gospod Jakova
I proslavi se u Izrailju.«*
Isaija 44,23.

Iz Irodovog zatvora, u kome je razočaran i zbunjen Spasiteljevim delom stražio i čekao, Jovan Krstitelj poslao je svoja dva učenika Isusu sa pitanjem:

»Jesi li ti onaj što će doći, ili drugoga da čekamo?« (Matej 11,3)

Spasitelj nije odmah odgovorio na pitanje učenika. Dok su stajali čudeći se Njegovom ćutanju, k Njemu su dolazili bolesni.

Glas moćnog Iscelitelja prodirao je u gluve uši. Jedna reč, jedan dodir Nje gove ruke, otvarao je slepe oči da gle daju svetlost dana, prirodne lepote, lica prijatelja i lice Iscelitelja. Njegov glas dopirao

je do ušiju umirućih i oni su ustajali zdravi i snažni. Oduzeti, koji su bili opsednuti duhovima, poslušali su Njegovu reč i njihovo ludilo ih je napustilo, a oni su Ga obožavali. Siromašni seljaci i radnici koje su rabini izbegavali kao nečiste, okupljali su se oko Njega I On im je govorio reči večnog života. [18]

Tako je dan prošao, a Jovanovi učenici su sve videli i čuli. Najzad, Isus ih je pozvao k sebi i naložio im da idu i kažu Jovanu ono što su videli i čuli, dodajući: »Blago onome koji se ne sablažni o mene.« (stih 6) Učenici su odneli vest i to je bilo dovoljno.

Jovan se setio proročanstva o Mesiji: »Gospod me pomaza da javljam dobre glase krotkima, posla me da zavijem ranjene u srcu, da oglasim zarobljeni ma slobodu i sužnjima da će im se otvoriti tamnica. Da oglasim godinu milosti Gospodnje i ... da utešim sve žalosne.« (Isaija 61,1.2) Isus iz Nazareta bio je Obećani. Dokazi Njegovog Božanstva videli su se u Njegovoj službi potrebama čovečanstva koje je patilo. Njegova slava pokazala se u Njegovom spuštanju u naše poniženo stanje.

*»Blago čoveku koji ne ide na veće
bezbožničko, i na putu grešničkom
ne stoji, i u društvu nevaljalih ljudi
ne sedi, nego mu je omilio zakon
Gospodnji i o zakonu njegovu misli
dan i noć! On je kao drvo usađeno
kraj potoka, koje rod svoj donosi u
svoje vreme, i kojemu list ne vene:
što god radi, u svemu napreduje.«*

Psalam 1,13.

Hristova dela nisu samo potvrđivala da je On Spasitelj, već su pokazivala na koji će način biti uspostavljeno Njegovo carstvo. Jovanu je otkrivena lista istina, koja je otkrivena i Iliji u pustinji kada je »velik i jak vetar, koji brda razvaljivaše i stene razlamaše; ali Gospod ne beše u vetru; a iza vetra dođe trus; ali Gospod ne beše u trusu; a iza tru sa dođe oganj; ali Gospod ne beše u ognju. A iza ognja dođe glas tih i tanak.« (1. O carevima 19,11.12) Isus je na ovaj način trebalo da izvrši svoje delo, a ne u obaranju prestola

i carstava, ne u sjaju i spoljašnjem razmetanju, nego govoreći ljudskim srcima životom milosrđa i samopožrtvovanja.

Božje carstvo ne dolazi sa spoljašnjim sjajem. Ono dolazi sa blagim nadahnućem Njegove Reči, unutrašnjim radom Njegovog Duha, druženjem duše sa Njim koji predstavlja njen život. Najveći izraz Njegove sile može se zapaziti u ljudskoj prirodi uzdignutoj do savršenstva Hristovog karaktera.

Hristovi sledbenici treba da budu svetlost svetlu, ali Bog im ne naređuje da ulažu napore da svetle. On ne odobrava nikakav lični napor za iskazivanje uzvišene dobrote. On želi da njihove duše budu prožete nebeskim načelima. Oni će onda kada dođu u dodir sa svetom, otkriti svetlost koja je u njima. Sredstvo za rasvetljavanje biće njihova nepokolebljiva vernost u svakom životnom činu.

[19] Bogatstvo ili visoki položaj, skupa oprema, arhitektura ili nameštaj ne odlučuju o napretku Božjeg dela. Nisu važna ni dostignuća koja izmamljuju aplauze ljudi i podržavaju sujetu. Svetovna razmetljivost, ma koliko zadivljujuća, bezvredna je u Božjim očima. On ceni ono što nije vidljivo, i što je večno, više nego ono što je vidljivo i privremeno. Drugo ima vrednost jedino ako izražava ono prvo. Najlepša umetnička dela ne odlikuju se lepotom koja može da se uporedi sa lepotom karaktera koja je nastala kao plod rada Svetoga Duha na duši.

Kada je poklonio svog Sina našem svetlu, Bog je obdario ljudska bića neprolaznim bogatstvima bogatstvima prema kojima sve ljudsko blago otkako je svet postao, predstavlja samo ništavilo. Hristos je došao na svet donoseći ljudima neizmernu, večnu ljubav, blago koje ćemo našom povezanošću sa Njim dobiti, otkriti, pružati.

Ljudski napor u Božjem delu biće uspešan tačno prema posvećenoj požrtvovnosti radnika otkrivanjem sile Hristove blagodati koja preobražava život. Mi treba da se razlikujemo od sveta zato što je Bog stavio svoj pečat na nas, zato što u nama ispoljava svoj karakter ljubavi. Naš Iskupitelj pokriva nas svojom pravdom.

Birajući ljude i žene za svoju službu, Bog ne pita da li imaju zemaljska blaga, obrazovanje ili rečitost. On pita: »Da li žive u takvoj poniznosti da ih mogu učiti svom putu? Da li mogu da stavim svoje reči na njihove usne? Da li žele da budu Moji predstavnici?«

Bog može da upotrebi svakog čoveka u onoj srazmeri u kojoj može da uvede svoga Duha u hram njegove duše. Posao koji On želi da prihvati je posao koji odsjajuje Njegovim likom. Njegovi sledbenici treba da nose kao svoje punomoćje za rad neizbrisive oblike Njegovih besmrtnih načela.

»Jaganjce će nositi u naručju...«

Dok je Isus služio na ulicama gradova, majke su se sa svojim bolesnom decom i onom koja su im umirala u naručju, probijale kroz mnoštvo, želeći da skrenu na sebe Njegovu pažnju.

Gledajte ove majke, blede, umorne, gotovo očajne, pa ipak odlučne i istrajne. Noseći svoj teret patnji, one su tražile Spasitelja. Kada ih je uskolebano mnoštvo potisnulo, Isus je, korak po korak, krčio sebi put prema njima, sve dok nije stigao blizu njih. Nada je rašla u njihovim srcima. Potekle su im suze radosnice kada su skrenule Njegovu pažnju i kad su pogledale u oči koje su zračile milošću i ljubavlju.

Izdvajajući jedno iz grupe, Spasitelj je hteo da pokrene majčino poverenje rečima: »Sta da učinim za tebe?« Ona je jecajući izrazila svoju veliku želju: »Učitelju, ako hoćeš isceli moje dete.« Hristos je uzeo dete iz njenog naručja i Njegovim dodiranjem bolest je nestala. Samrtno bledilo je nestalo, životvorna struja potekla je venama, mišići su obnovili snagu. Majci je uputio reči utehe i mira, a zatim je opet prihvatio drugi isto tako hitan slučaj. Opet je Hristos otkrio svoju životvornu silu i svi su Ga hvalili i poštovali za divna dela koja je činio.

Mi se mnogo bavimo razmatranjem uzvišenosti Hristovog života. Mi govorimo o divnim delima koja je ostvario, o čudima koja je učinio. Međutim, On je pridavao značaj sitnicama, a to je mnogo veći dokaz Njegove veličine.

Jevreji su imali običaj da dovedu decu nekom rabinu da ih blagoslovi stavljajući ruke na njih. Međutim, učenici su smatrali Spasiteljev rad toliko značajnim da nisu dozvoljavali da bude prekidan na ovakav način. Kada su majke stigle sa željom da On blagoslovi njihovu decu, učenici su ih neljubazno posmatrali. Smatrali su ovu decu suviše malom da bi imala koristi od posete Isusu i zaključili da će On biti nezadovoljan zbog njihove prisutnosti.

Međutim, Isus je razumeo brigu i teret majki koje su želele da svoju decu vaspitaju u skladu sa Božjom reči. On je čuo njihove molitve. On ih je lično pozvao k sebi.

Jedna majka sa svojim detetom krenula je iz svoga doma da nađe Isusa. Na putu je ispričala svojoj susetki o svom naročitom poduhvatu, pa je i susetka poželela da Isus blagoslovi njenu decu. Na taj način okupile su se mnoge majke sa svojom decom. Neka deca prešla su godine detinjstva i postala mladići i devojke. Kada su majke izrazile svoju želju, Isus je sa naklonošću saslušao bojažljivi zahtev pun suza. Međutim, sačekao je da vidi kako će se učenici ponašati prema njima. Kada je video da učenici kore majke i da ih teraju, misleći da Njemu čine uslugu, ukazao im je na grešku koju su učinili rečima: »Pustite decu neka dolaze k meni, i ne branite im; jer je takovih carstvo Božje.« (Marko 10,14) On je uzeo decu u svo je naručje, položio ruke na njih i dao blagoslov po koji su došli.

Majke su bile utešene. Vratile su se svojim kućama blagoslovljene i ojača ne Hristovim rečima. Bile su ohrabre ne da sa novom radošću ponesu svoj teret i da u nadi rade za svoju decu.

Kada bi pred nama mogao da se otvori kasniji život ove male grupe, videli bismo majke koje su podsećale svoju decu na prizor iz toga dana, ponavljajući im Spasiteljeve reči pune ljubavi. Videli bismo, takođe da je u kasnijim godinama, sećanje na ove reči često zadržavalo decu da ne skrenu sa puta koji je utaban za one koje je iskupio Gospod.

Hristos je i danas isti Spasitelj pun saučešća kao nekada, dok je bio među ljudima. On je i danas pomoćnik majkama, kao što je bio, dok je u Judeji skupljao mališane u svoje naručje. Deca sa našega ognjišta, kao i deca iz davnina, takođe su otkupljena Njegovom krvlju.

Isus poznaje teret koji leži na srcu svake majke. On koji je imao majku, koja se borila sa siromaštvom i oskudicom, saoseća sa svakom majkom u njenim poslovima. On koji je prevalio dug put, da bi pružio olakšanje zabrinutom srcu žene Hananejke, učiniće isto toliko i za savremene majke. On koji je povratio sina jedinca udovici iz Naina i koji se, u svom smrtnom ropcu na krstu, setio svoje majke, dirnut je i danas materinskim bolom. U svakoj tuzi i nevolji On će utešiti i pomoći.

Neka majke sa svojim nevoljama dođu Isusu. On će naći dovoljno blagodati da im pomogne u brizi za njihovu decu. Vrata su otvorena svakoj majci koja želi da pred Spasiteljeve noge stavi svoj teret. Onaj koji je rekao: »Pustite decu k meni i ne branite im« (Marko 10,14), još uvek poziva majke da dovedu svoje mališane da ih blagoslovi.

U deci koja su se srela sa Njim, Isus je gledao ljude koji će postati naslednici Njegove milosti i podanici Njegovog carstva, a neke od njih kao mučenike za Njega. On je znao da će Ga ova deca slušati i primiti kao Iskupitelja, mnogo spremnije nego što će to učiniti odrasli od kojih su mnogi imali mudrost ovoga sveta i bili tvrdoga srca. Kada ih je poučavao, On se spuštao do njihove moći shvatanja. On, Veličanstvo Neba, odgovarao je na njihova pitanja i uprošćavao važne pouke, da bi njihov dečji razum mogao da shvati. On je u njihov um sejao seme istine, koje će u kasnijim godinama izniknuti i doneti rod za večni život.

[21]

Kada je rekao učenicima da ne zabranjuju deci da dođu k Njemu, Isus je to kazao svojim sledbenicima kroz vekove službenicima Crkve, propovednicima, pomagačima i svim hrišćanima. Isus privlači decu i On im zapoveda: »Pustite ih da dođu«, kao da želi da kaže: »Ona će doći, ako ih vi ne sprečite.«

Vaš nehrišćanski karakter ne sme pogrešno da predstavi Isusa. Nemojte svojom hladnoćom i grubošću udaljavati decu od Njega. Nikada im ne dajte povoda da pomisle da Nebo neće biti prijatno mesto za njih ako i vi tamo ne budete bili. Nemojte govoriti o veri kao o nečemu što deca ne mogu razumeti, ili postupati tako kao da se od njih očekuje da prihvate Hrista u svom detinjstvu.

Kada Sveti Duh pokrene dečja srca, saradujte sa Njim u ovom poslu. Uči te ih da ih Spasitelj zove i da Mu ni šta ne može pričiniti veću radost od njihovog predanja u cvetu i svežini svoje mladosti.

Odgovornost roditelja

Spasitelj beskonačnom nežnošću posmatra duše koje je iskupio svojom krvi. One imaju pravo na Njegovu ljubav. On ih posmatra sa neizrecivom čežnjom. Njegovo srce je široko otvoreno ne samo za najbolje vaspitanu i najzanimljiviju decu, nego i za onu koja, nasledstvom i nemarnošću, imaju neprijatne crte karaktera. Mnogi

roditelji ne shvataju veličinu svoje odgovorno sti za ove karakterne crte svoje dece. Oni ne znaju da nežno i mudro postupaju sa ovom zabludelim decom, koju su oni učinili takvom kakva jesu. Isus na ovu decu gleda sa sažaljenjem. On istražuje od uzroka do posledice. Rad nikhrišćanin može da postane Hristov pomoćnik u približavanju ove grešne i zabludele dece Isusu. Mudrošću i tananim razumevanjem on ih može privezati za svoje srce, može ih ohrabriti i dati nade, a Hristovom blagodaću može ih videti s preobraženim karakterom, tako da se za njih može reći: »Takvih je carstvo nebesko.«

Pet ječmenih hlebova dovoljno za mnoštvo

Sav dan narod je u stopu pratio Hrista i Njegove učenike, dok je učio po red mora. Slušao je Njegove prijatne reči, tako jednostavne i tako jasne da su bile kao melem iz Galada za njihove duše. Njegova božanska isceliteljska ruka donela je zdravlje bolesnima i ži vot onima koji su umirali. Dan im je izgledao kao nebo na Zemlji i niko nije bio svestan koliko dugo ništa nisu jeli.

Sunce se naginjalo prema zapadu, a narod je još uvek oklevao. Najzad, uče nici su došli Isusu sa zahtevom da raspusti narod radi njega samoga. Mno gi su izdaleka došli i od jutros ništa nisu jeli. U okolnim varošicama i selima možda bi mogli da kupe hrane.

[22] Među- tim, Isus je rekao: »Podajte im vi neka jedu.« (Matej 14,16) Tada, okrećući se Filipu, upitao je: »Gde ćemo kupiti hleba da ovi jedu?« (Jovan 6,5)

Filip je pogledao mnoštvo glava i pomislio da je nemoguće obezbediti hranu za tako veliko društvo. On je odgovorio da hleba za 200 groša (oko 34 dolara) neće biti dovoljno da, kada se razdeli, svako dobije malo.

Isus se raspitivao koliko je hrane moguće naći u mnoštvu. »Ima jedno momče«, rekao je Andrija, »koje ima pet hlebova ječmenih i dve ribe; ali šta je to za toliki svet!« (stih 9) Isus je zatražio da Mu to donesu. Tada je naložio učenicima da pozovu narod da sedne na travu. Kada je ovo izvršeno, On je uzeo hranu i »pogledavši na nebo blagoslovi, i prelomivši dade učenicima svojim, a učenici narodu. I jedoše svi, i nasitiše se, i nakupiše komada što preteče dvanaest kotarica punih.« (Matej 14,19.29)

Čudom božanske sile Hristos je nahranio mnoštvo. Ipak, hrana koju je dao bila je skromna samo ribe i ječmeni hleb, što je bila svakidašnja hrana galilejskih ribara.

Hristos je mogao da spremi za narod bogat obed, ali hrana pripremljena samo za udovoljavanje želji za jelom ne bi mogla da pruži nikakvu pouku za njihovo dobro. Svojim čudom Hristos je hteo da pruži pouku o jednostavnosti. Kada bi ljudi danas bili jednostavni u svojim navikama, živeći u skladu sa prirodnim zakonima, kao što su to u početku činili Adam i Eva, tada bi bilo dovoljno hrane za potrebe ljudske porodice. Ali, sebičnost i popuštanje želji za jelom doneli su greh i bedu, neumerenošću sa jedne strane i oskudicom sa druge strane.

Isus nije želeo da popuštanjem želji za raskoši privuče narod k sebi. Tom mnoštvu, umornom i gladnom, posle dugog i uzbudljivog dana, jednostavan jelovnik postao je čvrsto pouzdanje kako u Njegovu silu, tako i u Njegovu nežnu brigu za njega u svakodnevnim životnim potrebama. Spasitelj svojim sledbenicima nije obećao raskoš ovoga sveta; njihova sreća može da prestane sa siromaštvom, ali u Njegovoj reči postoji zalog da će svim njihovim potrebama biti udovoljeno, a i obećanje onoga što je bolje od svakog zemaljskog dobra postojanu utehu Njegovе prisutnosti.

*»Ne brinite se dakle govoreći:
šta ćemo jesti, ili, šta ćemo piti,
ili čim ćemo se odenuti?
Jer ... zna i otac vaš nebeski da
vama treba sve ovo.
Nego ištite najpre carstva Božijega, i
pravde njegove,
i ovo će vam se sve dodati.«*

Matej 6,31-33.

Kada se mnoštvo nahranilo, hrane je ostalo u izobilju. Isus je naredio svojim učenicima: »Skupite komade što pretekoše da ništa ne propadne.« (Jovan 6,12) Ove reči imaju dublje značenje od samog sakupljanja hrane u korpe. Pouka je bila dvostruka. Ništa ne smemo da bacimo. Mi ne smemo da dopustimo da nam izmakne bilo kakva zemaljska prednost. Ne smemo ništa da zanemarimo

[23] što bi moglo da posluži na korist ljudskom biću. Sve što može da ukloni potrebe gladnih na Zemlji treba pokupiti. Sa istom brižljivošću treba da cenimo i hleb sa Neba da bismo udovoljili potrebama duše. Mi treba da živimo od svake Božje reči. Sve što je Bog govorio mora se sačuvati. Ne smemo zanemariti nijednu reč koja se odnosi na naše večno spasenje. Nijedna reč ne sme beskorisno da padne na zemlju.

Čudo sa hlebovima uči nas pouci o zavisnosti od Boga. Kada je nahranio pet hiljada ljudi, Hristos nije imao hranu pri ruci. Očigledno je da nije imao nikakvih sredstava na raspolaganju. Bio je u pustom mestu sa pet hiljada ljudi, osim žena i dece. On nije pozvao mnoštvo da Ga tamo prati. Zeljni Njegove prisutnosti, došli su bez ikakvog poziva ili naređenja, a On je znao da su gladni i umorni posle celodnevnog slušanja Njegovih pouka. Bili su daleko od doma, a noć se približavala. Mnogi od njih nisu imali nikakav novac za nabavku hrane. On, koji je njih radi postio četrdeset dana u pustinji, nije mogao da dozvoli da se posteći vrate svojim kućama.

Božje providenje odredilo je Hrista da bude tamo gde se nalazio i On je u svemu zavisio od svoga Nebeskog Oca, čak i u dobijanju sredstava za udovoljavanje ličnim potrebama. Kada se budemo našli u tesnacu, treba da znamo da zavisimo od Boga. U svakoj opasnosti treba da tražimo potporu od Njega, jer On upravlja beskrajnim izvorima pomoći.

U ovom čudu Hristos je primio pomoć od Oca, podelio je svojim učenicima, učenici narodu, a narod jedan drugome. Tako će svi koji su ujedinjeni sa Hristom primiti od Njega hleb života i deliti drugima. Hristovi učenici su naimenovani posrednici u odnosima između Njega i naroda.

Kada su učenici čuli Spasiteljev nalog: »Dajte im vi neka jedu«, odmah su im pale na um sve teškoće. Zato su upitali: »Hoćemo li ići u sela da kupimo hrane?« Sta je Hristos rekao: »Dajte im vi neka jedu.« Učenici su doneli Isusu sve što su imali, a On ih nije pozvao da jedu. On im je zapovedio da posluže narod. Hrana se umnožavala u Njegovim rukama, a ruke apostola, ispružene Hristu, nikada nisu bile prazne. Mala zaliha bila je dovoljna za sve. Tek kada se mnoštvo nahranilo, učenici su sa Isusom jeli od dragocene hrane koju je Nebo dalo.

Često nam se stegne srce kada zapazimo potrebe siromašnih, neukih, nesrećnih. Tada se pitamo: »Kakve koristi može biti od naših slabih snaga i malih izvora pomoći za udovoljavanje ovim ogromnim potrebama? Da li ćemo čekati nekoga ko ima veće sposobnosti da upravlja poslom ili neku organizaciju da ona to preuzme? Hristos kaže: »Dajte im vi neka jedu.« Upotrebite sredstva, vreme, sposobnosti koje imate. Donesite Isusu svoje ječmene hlebove.

Iako su vaši izvori za pomoć možda nedovoljni da nahrane hiljade potrebnih, oni će možda biti dovoljni da se nahrani jedan nevoljnik. U Isusovoj ruci oni mogu da nahrane mnoge. Kao i učenici, dajte ono što imate. Hristos će umnožiti dar. On će nagraditi pošteno, jednostavno pouzdanje u Njega.

*»Koji s tvrdom seje, s tvrdom će i
požnjeti; a koji blagoslov seje, blagoslov
će i požnjeti ... Bog je kadar
učiniti da je među vama izobilna svaka
blagodat, da u svemu svagda svako
dovoljstvo imajući izobilujete za
svako dobro deb; kao što je pisano:
Prosu, dade siromasima;
Pravda njegova ostaje vavek.
A koji daje seme sejaču, daće hleb
za jelo: i umnožiće seme vaše, i daće
da uzrastu žita pravde vaše; da se u
svemu obogatite za svaku prostotu.«*

*2. Korinćanima
9,6-11.*

[24]

ПОГЛАВЉЕ 3—SA BOGOM I PRIRODOM

[25]

Spasiteljev život na Zemlji bio je život povezanosti sa prirodom i Bogom. U ovoj zajednici On nam je otkrio tajnu sile duhovnog života.

Isus je bio ozbiljan, postojan radnik koji je neprekidno radio. Nikada među ljudima nije živio neko ko je tako bio opterećen odgovornostima. Nikada neko drugi nije nosio tako težak teret nevolja i greha ovog sveta. Nikada se niko nije toliko mučio u takvoj samopregornoj revnosti za dobro ljudi. Pa ipak, Njegov život bio je zdrav život. Telesno i duševno On je bio predstavljen slikom »bezazlena i prečista« jagnjeta za žrtvu (1. Petrova 1,19). Telom i duhom bio je primer koji je pokazivao ono što je Bog naumio da poslušnošću Njegovim zakonima postane celo čovečanstvo.

[26]

Kada su ljudi posmatrali Isusa, videli su lice na kome su se ogledale božanska milost i delotvorna sila. Ostavljao je utisak da je okružen atmosferom duhovnog života. Iako je Njegovo ponašanje bilo ljubazno i skromno, On je delovao kao čovek sile koja nije bila obznanjena, ali koja se, ipak, nije mogla potpuno sakriti.

U toku svoje službe bio je stalno proganjan od prepredenih i licemernih ljudi, koji su tražili Njegov život. Uhode su Ga u stopu pratile, motreći na Njegove reči, da bi našli neku optužbu protiv Njega. Najoštroumniji i najobrazovaniji umovi u narodu težili su da Ga pobede u raspravi. Međutim, nikada nisu uspeli da ostvare tu prednost. Uvek su se povlačili postićeni i pometeni od strane jednostavnog Učitelja iz Galileje. Hristovo učenje odisalo je takvom svežinom i silom kakvu ljudi nikada nisu poznali. Čak i Njegovi neprijatelji bili su primorani da izjave: »Nikad čovek nije tako govorio kao ovaj čovek.« (Jovan 7,46)

Isusovo detinjstvo, provedeno u siromaštvu, bilo je neiskvareno neprirodnim navikama jednog iskvarenog doba. Radeći za drvodeljskim stolom, noseći teret života u domu, učeći pouke iz poslušnosti i teškog rada, On se odmarao u prizorima iz prirode, a dok je težio da razume njene tajne, prikupljao je znanje. Proučavao je Božju reč,

a časovi Njegove najveće sreće nastajali su kada je mogao da se odvoji od svoga rada i pođe u polja, da razmišlja u tihim dolinama, da na obroncima planina i među drvećem u šumi održava vezu sa Bogom. Rano jutro često Ga je zaticalo na nekom usamljenom mestu u razmišljanju, istraživanju Pisma ili molitvi. Pespom je pozdravljao jutarnje svetlo. Pespama zahvalnosti ulepšavao je časove svoga rada i donosio nebesku radost umornima od teškog posla.

[27]

U toku svog života Isus je u velikoj meri provodio vreme u prirodi. Svoja putovanja od mesta do mesta obavljao je pešačeci, a mnogo svojih pouka izgovorio je na svežem vazduhu. Svoje učenike često je odvajao od gradske zbrke i poučavao ih u tišini polja, što je bilo u skladu sa poukama o jednostavnosti, veri, samoodricanju, koje je želeo da im pruži. Ispod razgranatog drveća, na padinama bregova, jedva malo udaljenih od Galilejskog mora, On je pozvao dvanaestoricu da Mu postanu učenici, a tu je izgovorena i Beseda na Gori blaženstva.

Hristos je voleo da okuplja ljude pod plavim nebom, na nekom brežuljku obraslom travom ili na obalama jezera. Okružen delima svoga stvaranja, mogao je da skrene njihove misli sa veštačkog na prirodno. U rastezanju i razvoju prirode otkrivena su načela Njegovog carstva. Ljudi će moći da nauče dragocene pouke božanske istine, gledajući Božje brežuljke i posmatrajući divna dela Njegovih ruku. Pouke Božanskog Učitelja biće im tako delima prirode ponovljene u budućim danima. Um će biti uzdignut, a srce naći mir.

Isus je često u pogodno vreme otpuštao učenike koji su Mu se pridružili u radu, da posete svoje domove i da se odmore; ali njihovi napor da Ga odvoje od Njegovih poslova bili su uzaludni. Po ceo dan služio je mnoštvu koje je dolazilo k Njemu, a uveče ili u ranu zoru, povlačio se u svetinju prirode u planinama radi zajednice sa svojim Ocem.

Neprekidan rad i sukobljavanje sa neprijateljima i lažnim rabin-skim učenjem često su Ga toliko iscrpljivali, da su Njegova majka i braća, pa čak i apo stoli, strahovali da se Njegov život ne ugasi. Međutim, posle povratka sa časova molitve kojima je završavao naporan dan, na Njegovom licu zapažali su izraz mira, životnu svežinu i silu koja kao da je prožela celo Njegovo biće. On je, jutro

za jutrom, izlazio sa časova koje je proveo nasamo sa Bogom, noseći ljudima nebesku svetlost.

[28] Bilo je to upravo posle njihovog povratka sa prvog misionarskog putovanja, kada je Isus naložio svojim učenicima: »Dođite vi sami nasamo, i počinite malo.« Učenici su se vratili ispunjeni radošću zbog uspeha koji su po stigli kao vesnici Jevanđelja, kada je do njih doprla vest o smrti Jovana Krstitelja koja je bila Irodovo delo. To im je nanelo veliki bol i donelo gorke razočaranje. Isus je znao da je time što je dopustio da Jovan Krstitelj umre u za

tvoru, teško okušao veru svojih učenika. Nežno i sa puno sažaljenja posmatrao je njihova žalosna i suzama okvašena lica. U Njegovim očima bile su suze, a glas je odavao bol, kada je rekao: »Dođite vi sami nasamo i počinite malo.« (Marko 6,31)

Na severnoj strani Galilejskog jezera, blizu Vitsaide, postojao je usamljen predeo sa divnim prolećnim zelenilom, koji je bio prijatno utočište Isusu i Njegovim učenicima. Oni su svojim čamcem pošli preko jezera prema ovom mestu. Tu su, odvojeni od zbrke koju stvara mnoštvo, mogli da se odmore. Tu su, neuznemiravani farisejskim prebacivanjima i optužbama, učenici mogli da slušaju Hristove reči. Nadali su se da će ovde kratko vreme uživati u prijateljstvu i društvu svoga Gospoda.

Samo malo vremena bio je Isus nasamo sa svojim voljenim učenicima, ali i tih nekoliko trenutaka za njih su bili dragoceni. U zajednici su pričali o delu Jevanđelja i mogućnostima da njihov posao i prilaženje ljudima postanu mnogo delotvorniji. Božanska sila oživela ih je i nadahnula nadom i hrabrošću, dok im je Isus otvarao riznice istine.

Međutim, uskoro Ga je mnoštvo opet tražilo. Pretpostavljajući da je otišao na svoje uobičajeno mesto odmora, ljudi su krenuli i tamo za Njim. Njegova želja da se makar jedan sat odmori nije bila ispunjena. Ali, u dubini svog čistog i saosećajnog srca, Dobri Pastir ovcama imao je samo ljubav i samilost za ove neumorne, žedne duše. Ceo dan služio je njihovim potrebama, a uveče ih je otpuštao da se odmore u svojim domovima.

U životu koji je bio potpuno posvećen dobru drugih, Spasitelj je nalazio za potrebno da se oslobodi neprekidnog rada i dodira sa ljudskim potrebama i potraži odmor i čvrstu vezu sa svojim Ocem. Kada se masa koja Ga je pratila, udaljila, On je otišao u brda i

tamo, sam sa Bogom, izlivao svoju dušu u molitvi za ove patnike, grešnike, nevoljnike.

Kada je Isus rekao svojim učenicima da je žetva velika, a da je poslenika malo, On im nije nametnuo neprekidan teški rad, već im je naredio: »Molite se dakle gospodu od žetve da izvede poslenike na žetvu svoju.« (Matej 9,38) Svojim radnicima koji danas naporno rade, On upućuje reči saučešća koje je izgovorio i svojim prvim učenicima: »Dođite vi sami nasamo i počinite malo.«

Svi koje Bog vaspitava, imaju potrebu za tihim trenucima održavanja veze sa svojim srcem, prirodom i Bogom. U njima treba da se otkrije život koji nije u skladu sa svetom, njegovim običajima ili njegovim navikama, pa im je zato potrebno lično iskustvo u sticanju saznanja o Božjoj volji. Kao pojedinci moramo da Ga čujemo kako govori srcu. Kada svaki drugi glas utihne i kada u tišini čekamo pred Njim, mir duše doprineće da Božji glas postane mnogo razgovetniji. On nam nalaže: »Utolite i poznajte da sam ja Bog.« (Psalam 46,10) To je delotvorna priprema za Božji posao. Usred užurbanog mnoštva i neprekidnog životnog napora, onaj koji je osvežen na ovaj način, biće okružen atmosferom svetlosti i mira. On će primiti nove darove i telesne i duhovne sile. Njegov život odisaće svežinom i otkrivaće božansku silu koja će dopirati do ljudskih srca.

[29]

ПОГЛАВЉЕ 4—DODIR VERE

Samo ako se dotaknem ha ljine njegove, ozdraviću.« (Matej 9,21) Ove reči izgo vorila je jedna sirota žena žena koja je болоvala dvanaest godi na od bolesti koja je opteretila njen ži vot. Ona je potrošila sve što je imala na lekare i lekove, ali je samo proglašena neizlečivom. Kada je čula o Velikom Iscelitelju, njena nada je oživela. Pomislila je: »Samo kada bih mogla da pridem dovoljno blizu i govorim sa Njim, bila bih izlečena.« Hristos je bio na putu prema kući jevrejskog rabina Jaira, koji Ga je zamolio da dođe i iz leči njegovu kćer. Molba slomljenog srca: »Kći je moja na samrti; da dođeš i da metneš na nju ruke da ozdravi« (Marko 5,23), dirnula je nežno i ose ćajno Hristovo srce i On je odmah krenuo prema kući ovog starešine.

[30]

Međutim, sporo su napredovali, jer je masa sa svih strana gurala Isusa. Krče ći sebi put kroz masu, Spasitelj se približavao mestu na kome je stajala bolesna žena. Ona je uzaludno pokušava la da Mu se približi. Sada joj se pruža la prilika. Nije imala nikakvu mogućnost da govori sa Njim. Ona nije želela da ometa Njegovo sporo napredovanje. Međutim, čula je da ozdravljenje nastupa od dodira Njegovih haljina; i bojeći se da ne izgubi svoju jedinu priliku za ozdravljenje, progurala se napred, govoreći sama sebi: »Samo ako se dotaknem haljine njegove, ozdraviću.«

Hristos je znao svaku pomisao njenoga uma, pa se uputio prema mestu na kome je stajala. Shvatio je njenu veli ku potrebu i zato joj je pomogao da iskaže veru.

Dok je prolazio, ona se nagnula napred i uspela da dotakne rub Njegove haljine. Od toga trenutka znala je da je ozdravila. U tom dodiru bila je zbijena vera njenog života i odmah je nestalo njenih bolova i slabosti. Osetila je drhtaj, kao od dodira električne struje, koji je prošao kroz svako viakno njenog bića. Osećaj savršenog zdravlja ovladao je njom. »I oseti u telu da ozdravi od bolesti.« (stih 29)

Zahvalna žena želela je da izrazi svoju zahvalnost moćnom Lekaru, koji je jednim dodirrom učinio za nju više nego svi iscelitelji za dvanaest dugih godina, ali nije se usuđivala. Sa zahvalnim srcem pokušala je da se udalji iz mnoštva. Iznenada Isus je zastao i, gledajući okolo, upitao: »Ko je to što se dotače mene?«

Gledajući Ga začuđeno, Petar je odgovorio: »Učitelju! narod te opkolio i turka te, a ti kažeš: ko je to što se dotače mene?« (Luka 8,45)

»Neko se dotače mene«, rekao je Isus, »jer ja osetih silu koja izađe iz mene.« (stih 46) On je mogao da razlikuje do dir vere od slučajnog dodira nemarnog mnoštva. Neko Ga je dodirnuo sa dubokim ciljem i dobio odgovor. [31]

Hristos nije postavio ovo pitanje samo radi svog ličnog saznanja. On je hteo da pouči narod, svoje učenike i ženu. On je želeo da bolesnicu nadahne nadom. Želeo je da ukaže na činjenicu da je vera donela silu isceljenja. Pored poverenja ove žene ne sme se izostaviti objašnjenje. Bog mora da se proslavi njenim zahvalnim priznanjem. Hristos je želeo da ona shvati da je odobreno njeno delo vere. Nije želeo da ode samo sa pola blagoslova. Ona nije trebalo da ostane u neznanju da je On znao za njene patnje, ali i o Njegovoj ljubavi punoj milosti, kao i potvrdi njene vere u Njegovu moć da spase sve koji dolaze k Njemu.

Gledajući pravo prema ženi, Hristos je nastojao da dozna ko Ga je dotakao. Smatrajući prikrivanje uzaludnim, prišla je dršćući i bacila Mu se pred noge. Sa suzama zahvalnicama rekla Mu je pred celim narodom, zašto je dodirnula Njegove haljine i kako se odmah izlečila. Sa Hristovih usana nije potekla nijedna reč prekora, iako se plašila da je njeno delo dodira Njegovih haljina bilo delo drskosti. On je izgovorio samo reči odobravanja. One su dolazile iz srca punog ljubavi, ispunjenog saosećanjem za ljudske patnje. »Ne boj se, kćeri«, rekao je nežno, »vera tvoja pomože ti; idi s mirom.« (stih 48) Ovo su bile reči radosti za nju. Njenu radost nije više zagorčavala bojazan da je učinila uvredu.

Ljubopitljivo mnoštvo koje se tiskalo oko Isusa, nije dobilo nikakvu životnusnagu. Međutim, žena koja je patila i koja Ga je u veri dodirnula, dobila je ozdravljenje. U duhovnom pogledu slučajni dodir razlikuje se od dodira vere. Verovanje u Hrista samo kao u Spasitelja sveta nikada ne može doneti ozdravljenje duši.

Vera koja spasava nije samo saglasnost sa istinom Jevandelja. Prava vera prihvata Hrista kao ličnog Spasitelja. Bog je dao svog jedinorodnog Sina da verom u Njega »ne poginem, nego da imam život večni«. (Jovan 3,16) Kada, po Njegovoj reči, dođem Hristu treba da verujem da primam Njegovu spasavajuću blagodat. Život kojim sada živim, treba da »živim verom sina Božijega, kojemu omileh, i predade sebe za mene«. (Galatima 2,20)

[32] Mnogi veru smatraju mišljenjem. Spasavajuća vera je ugovor koji omogućava onima koji prime Hrista, da stupe u zavetni odnos sa Bogom. Živa vera znači povećanje snage, poverenje kojim Hristovom blagodaću duša postaje sila koja pobeđuje.

Kada radite za žrtve rđavih navika, umesto da ukazujete na beznadežnost i propast kojima hrle, skrenite njihov pogled na Isusa. Prikujte ih za slavu nebeskih događaja. Ovo će doprineti spasenju tela i duše mnogo više, nego što će učiniti strah od groba koji se često nameće bespomoćnima i očigledno beznadežnima.

»Po svojoj milosti spase nas...«

Sluga jednog stotnika ležao je oduzet. Sluge kod Rimljana bili su robovi kupovani i prodavani na tržištu, sa kojima se često postupalo grubo i ponižavajuće. Međutim, ovaj centurion voleo je svog slugu i želeo je da ozdravi. Verovao je da Isus može isceliti. On nije video Spasitelja, ali izveštaji koje je čuo, nadahnjivali su ga verom. Uprkos jevrejskom formalizmu, ovaj Rimljanin bio je ubeđen da je njihova vera bila uzvišenija od njegove. On je prešao preko svih prepreka nastalih od nacionalnih predrasuda i mržnje koja je razdvajala pobeđnike od pobeđenog naroda. Poštovao je službu Bogu i bio ljubazan prema Jevrejima, kao onima koji su Ga obožavali. U Hristovom učenju, kako je o tome bio obavešten, našao je ono što je zadovoljavalo potrebe duše. Celokupnom svojom duhovnošću prihvatio je Spasiteljeve reči. Međutim, sebe je smatrao nedostojnim da se približi Isusu, pa je zbog toga tražio od jevrejskih starešina da zatraže ozdravljenje za njegovog slugu.

Starešine su iznele Isusu slučaj, navodeći da »dostojan je da mu to učiniš; jer ljubi narod naš i načini nam zbornicu«. (Luka 7,4.5)

Međutim, na putu prema centurionovom domu, Isus je primio ličnu poruku od njega: »Gospode, ne trudi se, jer nisam dostojan da uđeš pod moju strehu.« (stih 6)

Isus je i dalje išao svojim putem i centurion je došao lično da dopuni vest, 64 govoreći: »Zato i ne držah sebe dostojna da ti dođem, nego samo reci reč, i ozdraviće sluga moj. Jer i ja sam čovek pod vlasti, pa rečem jednome: idi, i ide; i drugome: dođi, i dođe; i sluzi svojemu: učini to, i učini.« (stih 7; Matej 8,8.9)

»Ja predstavljam silu Rima, a moji vojnici priznaju moju vlast kao vrhovnu. Ti predstavljaš silu beskonačnoga Boga i sva stvorenja slušaju Tvoj glas. Ti možeš zapovediti bolesti da nestane i ona će Te poslušati. Nego samo reci reč i ozdraviće sluga moj.«

»Kako si verovao neka to bude«, odgovorio je Hristos. »I ozdravi sluga njegov u taj čas.« (stih 13)

Jevrejske starešine su preporučile ovog oficira Hristu zbog usluga koje je učinio »našem narodu«. »On je dostojan«, rekli su oni, jer je »sagradio sinagogu«. Međutim, centurion je rekao za sebe »nisam dostojan«. Ipak, nije se plašio da zatraži pomoć od Isusa. On se nije uzdao u svoju dobrotu, već u Spasiteljevu milost. Njegov jedini razlog bila je njegova velika nevolja.

Svako ljudsko biće na isti način može da dođe Hristu. »Ne za dela pravedna koja mi učinismo, nego po svojoj milosti spase nas.« (Titu 3,5) Da li smatrate da se ne možete nadati blagoslovima od Boga zato što ste grešnik? Setite se istine da je Hristos došao na svet da spase grešnike. Mi nemamo ništa što bi nas preporučilo Bogu. Molba koju možemo da iskažemo sada i uvek je naše stanje potpune bespomoćnosti koje Njegovu iskupiteljsku silu čini našom potrebom. Odričući se pouzdanja u sebe, možemo da pogledamo na golgotski krst i kažemo:

[33]

*»U svojoj ruci ne nosim cenu,
Za Tvoj krst se jednostavno
čvrsto držim.«*

*»Ako možeš verovati: sve je moguće
onome koji veruje.«*

(Marko 9,23)

*»Jer si ti, Gospode, dobar i milosrdan
i veoma milostiv svima koji te
prizivlju... U dan tuge svoje prizivljem
te, jer ćeš me uslišiti.«*

Psalam 86,5-7.

Vera nas povezuje sa Nebom i daje nam silu za uspešnu borbu sa silama tame. Bog se u Hristu pobrinuo za sredstva kojima se može suzbiti svaka rđava crta karaktera i odupreti svakom iskušenju, bez obzira na njegovu težinu. Međutim, mnogi smatraju da im nedostaje vera i zbog toga se drže daleko od Hrista. Neka se ove duše u svojoj bespomoćnoj nedostojnosti uhvate za milost svoga Spasitelja punog sažaljenja.

Tada se uhvatite čvrsto za Njegova obećanja kao lišća sa drveta života: »I koji dolazi k meni neću ga isterati napolje.« (Jovan 6,37) Kada dođete k Njemu, verujte da vas prima, zato što je On to obećao. Dok ovako postupate, ne možete poginuti nikada.

*»Ako ćeš na bezakonje gledati,
Gospode: Gospode, ko će ostati?
Ali je u tebe praštanje, da bi te se
bojali... Neka čeka Izrailj Gospoda;
jer je u Gospoda milost,
i velik je u njega otkup.«*

Psalam 130,37.

»Bog pokazuje svoju ljubav k nama što Hristos još kada bejasmu grešnici umre za nas.« (Rimljanima 5,8)

A »ako je Bog s nama, ko će na nas? Koji dakle svoga sina ne poštede, nego ga predade za sve nas, kako dakle da nam s njim sve ne daruje?« (Rimljanima 8,31.32)

»Jer znam jamačno da ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sile, ni sadašnje ni buduće, ni visina, ni dubina, ni druga kakva tvar može nas razdvojiti od ljubavi Božje, koja je u Hristu Isusu Gospodu našem.« (stih 38.39)

»Možeš me očistiti!«

Guba bi bila najstrašnija od svih bolesti koje su bile poznate na Istoku. Njen neizlečivi i zarazni karakter i užasne posledice na žrtvama, ispunjavali su i najhrabrijeg strahom. Jevreji su je smatrali kaznom za neki greh i zbog toga je nazvana »udar«, »prst Božji«. Duboko ukorenjena, neiskorenjiva, smrtonosna smatrana je obeležjem greha.

Obredni zakon proglašavao je gubavca nečistim. Sve što je dotakao bilo je nečisto. Vazduh je bio zagađen njegovim disanjem. [34] Kao neko ko je već mrtav, bio je isključen iz ljudskih prebivališta. Onaj na koga se sumnjalo da je oboleo od ove bolesti, morao je da se pokaže sveštenicima koji su trebalo da ispituju slučaj i odluče o njemu. Ako je proglašen gubavim, odmah je bio odvojen od svoje porodice, odbačen od društva Izrailjaca i osuđen na druženje samo sa onima koji su oboleli od iste bolesti. Čak ni carevi, ni starešine, nisu mogli biti izuzetak. Vladar, oboleo od ove strašne bolesti, morao je da osta vi skiptar i da se kloni društva.

Odvojen od svojih prijatelja i svoje rodbine, gubavac je morao da nosi prokletstvo svoje bolesti. Bio je obavezan da objavi svoju nesreću, da poce pa svoje haljine i oglasi uzbunu, opominjući sve da beže od njegovog zaraznog prisustva. Uzvik »nečisti«, »nečisti«, koji je izgovoren tužnim glasom i dopirao iz usamljenog mesta izgnanstva, bio je znak koji je slušan sa strahom i užasom.

»Ko će čisto izvaditi iz nečista?

Niko.«

O Jovu 14,4.

*»Učini mi, Bože, čisto srce, i duh
prav ponovi u meni.«*

Psalam 51,10.

U oblasti Hristove službe bilo je mno go ovakvih patnika, i kada je vest o Njegovom radu doprla do njih, našao se jedan u čijem je srcu počela da uzrasta vera. Kada bi mogao da stigne do Isusa, mogao bi da se izleči. Ali, kako može da pronade Isusa? Osuđen na stalnu odvojenost, kako može da se pojavi pred Isceliteljem? A

da li će Hristos hteti da ga izleči? Da li će On, kao i fariseji, pa čak i lekari, izgovoriti prokletstvo nad njim i opomenuti ga da se ukloni iz ljudskih prebivališta?

Razmišljao je o svemu što je slušao o Isusu. Nijedan od onih koji su tražili Njegovu pomoć, nije bio odbijen. Nesrećni čovek odlučio je da pronade Spasitelja. Iako isključen iz gradova, možda će moći da prepreči Njegov put sa neke sporedne staze duž planinskih puteva, ili Ga naći dok poučava izvan gradova. Teškoće su velike, ali u Njemu je njegova jedina nada.

Stojeći u daljini gubavac je uspeo da uhvati neke reči sa Spasiteljevih usana. Video Ga je kako polaže ruke na bolesne. Video je hromog, slepog, oduzetog i one koji su umirali od raznih bolesti kako zdravi ustaju, hvaleći Boga za izbavljenje. Njegova vera je jačala. Sve više približavao se mnoštvu koje je slušalo. Zaboravio je ograničenja koja su mu postavljena, bezbednost ljudi, strah sa kojim su ga svi ljudi posmatrali. Mislio je samo na blaženu nadu isceljenja. Njegov izgled bio je užasan. Bolest ga je tragično napala, a njegovo telo obuzeto raspadanjem bilo je užasno pogledati. Kada su ga ugledali, ljudi su se odmah povukli. U svom strahu padali su jedan preko drugoga, samo da bi izbegli dodir sa njim. Neki su pokušali da ga spreče da se približi Isusu, ali uzalud. On ih nije ni video ni čuo. On ne vidi njihov izraz odvratnosti. On vidi jedino Božjeg Sina i čuje jedino glas koji daje život onima koji umiru.

Probijajući se do Isusa, baca se pred Njegove noge sa uzvikom: »Gospode, ako hoćeš, možeš me očistiti.«

Isus odgovara: »Hoću, očisti se i položi ruku na njega.« (Matej 8,2.3)

[35] Gubavac je odmah osetio promenu. Njegova krv je ozdravila, njegovi živci postali su osetljivi a njegovi mišići čvrsti. Neprirodno bela, ljuspasta površina karakteristična za gubu, iščezla je, a njegovo telo postalo kao telo u deteta.

Da su sveštenici doznali činjenice o izlečenju gubavca, njihova mržnja prema Hristu mogla bi ih navesti na izricanje nečasne osude. Isus je želeo da done su pravičnu odluku. Zbog toga je naredio čoveku da nikome ne govori o izlečenju, već da se bez odlaganja pokaže u Hramu sa darom, pre nego što se raširi glas o čudu. Pre nego što su sveštenici mogli da prime takav dar, trebalo je da ispituju darodavca i potvrde njegovo potpuno ozdravljenje.

Oni su izvršili ovo ispitivanje. Sveštenici koji su osudili gubavca na izgnanstvo, svedočili su o njegovom izlečenju. Izlečeni čovek vratio se svome domu i društvu. Osećao je svu dragocenost sreće izlečenja. Radovao se svojoj muževnoj snazi i povratku svojoj porodici. Uprkos Isusovoj opomeni, nije mogao duže da krije činjenicu svoga izlečenja i radosno je pošao da objavi silu Onoga koji ga je iscelio.

Kada je došao Isusu, ovaj čovek bio je »pun gube«. Njen smrtonosni otrov prožeo je sve njegovo telo. Učenici su želeli da spreče svoga Učitelja da ga dodirne, jer onaj koji je dodirnuo gubavca i sam je postao nečist. Međutim, kada je položio svoje ruke na gubavca, Isus nije oboleo. Gubavac se očistio. Tako je i sa gubom greha duboko ukorenjenom, smrtonosnom koju je nemoguće očistiti ljudskom silom. »Sva je glava bolesna i sve srce iznemoglo. Od pete do glave nema mesta zdrava, nego uboj i modrice i rane gnojave. « (Isaija 1,5.6) Međutim, Isus se, došav ši da prebiva sa ljudima, nije umrljao. Njegova prisnost bila je isceljujuća sila za grešnika. Ko god padne pred Njegove noge, govoreći u veri: »Gospode, ako hoćeš, Ti me možeš očistiti«, čuće odgovor: »Hoću, budi čist.«

U nekim slučajevima isceljenja, Isus nije odmah dao traženi blagoslov. Ali u ovom slučaju oboljenja od gube, čim je upućena, molba je bila ispunjena. Kada se molimo za zemaljske blagoslove, možda će odgovor na naše molitve biti odložen, ili će nam Bog dati nešto drugo, a ne ono što smo tražili, ali to se neće dogoditi, kada tražimo oslobođenje od greha. Njegova je volja da nas očisti od greha, da nas učini svojom decom i da nas osposobi da živimo svetim životom. Hristos »dade sebe za grehe naše, da izbavi nas od sadašnjega sveta zloga, po volji Boga i oca našega«. (Galatima 1,4)

»I ovo je sloboda koju imamo u njemu da ako što molimo po volji Njegovoj poslušaj nas. I kada znamo da nas sluša što god molimo, znamo da će nam dati što ištemo u njega.« (1. Jovanova 5,14.15)

Hristos je posmatrao ožalošćene i natovarene, one čije su nade razorene i koji su zemaljskim radostima pokušali da umire čežnju duše, zato ih je pozvao k sebi da nađu mir.

»I naći ćete mir!«

Nežno je naložio namučenom narodu: »Uzmite jaram moj na sebe i naučite se od mene, jer sam ja krotak i smeran u srcu i naći ćete pokoj dušama svojim.« (Matej 11,29)

[36] Ovim rečima Hristos se obraća sva kom ljudskom biću. Svi su, bili svesni toga ili ne, umorni i natovareni. Sve je pritisnuo težak teret, koji jedino Isus može da skine. Najteži teret koji nosi mo je teret greha. Da smo ostavljeni da sami nosimo teret, slomio bi nas. Međutim, Bezgrešni je zauzeo naše mesto.

»Gospod pusti na nj bezakonje svih nas.« (Isaija 53,6)

On je poneo teret naše krivice. On će skinuti teret sa naših umornih pleća. On će nam dati odmor. On će, tako će, poneti teret briga i žalosti. On nas poziva da stavimo na Njega sve svoje brige, jer nas On nosi na svome srcu.

Stariji Brat našeg ljudskog roda nala zi se na večnom prestolu. On posma tra svaku dušu koja svoje lice okreće Njemu kao Spasi- telju. On iz iskustva zna slabosti čovečanstva. Kakve su naše želje i gde leži žestina naših iskušenja, jer je On »u svemu iskušan kao i mi osim greha«. (Jevrejima 4,15) On posmatra tebe, Božje dete, koje drhti. Da li si u iskušenju? On ćete osloboditi. Da li si slab? On će te ojačati. Da li si neuk? On će te prosvetliti. Da li si ranjen? On će te izlečiti. Gospod »izbra ja mnoštvo zvezda, i sve ih zove imenom«, a ipak »isceljuje one koji su skrušena srca i leči tuge njihove.« (Psalam 147,4.3)

Iznesite svoj slučaj pred Gospoda, bez obzira kakve su vaše brige i iskušenja. Vaš duh će biti okrepljen i postati izdržljiv. Otvoriće vam se put da izađete iz neprilika i teškoća. I ukoliko pozna jete sebe kao slabijeg i bespomoćnijeg, utoliko ćete u Nje- govoj sili postati jači. Ukoliko je vaš teret teži, utoliko će, kada ga prebacite na Nosioca vašeg tereta, biti blaženiji odmor.

Bez obzira ko smo, On nam je s de sne strane da nas podupre, održi, pomogne, ohrabri. Isusova ljubav prema onome koga je otkupio veća je od lju— bavi majke prema rođenom detetu. Naša je prednost da počivamo u Njegovoj ljubavi i kažemo: »Uzdaću se u Njega, jer je On dao svoj život za mene.«

Ljudska ljubav može da se menja, ali Hristova ljubav ne poznaje nikakve promene. Kada vičemo k Njemu tražeći pomoć, Njegova ruka ispružena je da nas spase.

*»Ako će se i gore pomaknuti
i humovi se pokolebati,
opet milost moja neće se
odmaknuti od tebe,
i zavet mira mojega neće se
pokolebati,
veli Gospod, koji ti je milostiv.«*

(Isaija 54,10)

* * * * *

[37]

ПОГЛАВЉЕ 5—ISCELJENJE DUŠE

Mnogi od onih koji su dolazili Hristu, sami na sebe navu kli su bolest, pa ipak On nije odbio da ih izleči. Kada je Njegova čudotvorna moć doprla do ovih duša, one su shvatile svoj greh i mnogi su se izlečili od svojih duhovnih bolesti i telesnih slabosti.

[38] Među ovim ljudima nalazio se i oduzeti iz Kapernauma. Kao i gubavac, on je izgubio svaku nadu u ozdravljenje. Njegova bolest nastala je kao ishod grešnog života, a njegove patnje bile su otežane i grižom savesti. Uzalud je molio fariseje i književnike za pomoć. Oni su ga oglasili neizlečivim, proglasili grešnikom i izjavili da će umreti od Božjeg gneva. oduzeti je pao u očajanje. Tada je čuo o Hristovim delima. Drugi, isto tako grešni i bespomoćni kao i on, bili su izlečeni, pa se ohra brio i poverovao da bi i on mogao da se izleči, ako bi ga neko mogao pone ti do Isusa. Međutim, kada je pomislio na uzrok svoje bolesti, njegova nada je klonula. Ipak, nije mogao da odbaci mogućnost isceljenja.

Imao je snažnu želju da se oslobodi tereta greha. Čeznuo je da vidi Isusa i primi čvrsto obećanje o praštanju i pomirenju sa Nebom. Tada bi postao zadovoljan, bez obzira na život ili smrt, kako bude po Božjoj volji.

Nije imao vremena za gubljenje. Njegovo iscrpljeno telo nosilo je na sebi znake smrti. preklinjao je svoje prijatelje da ga na postelji prenesu do Isusa, a oni su rado prihvatili da to učine. Međutim, mnoštvo koje se sakupilo u kući i oko kuće u kojoj se Isus nalazio, bilo je tako gusto zbijeno, da je bolesnom i njegovim prijateljima postalo nemoguće da stignu do Njega ili do mesta do koga je dopirao Njegov glas. Isus je učio u Petrovom domu. Po svom običaju, učenici su sedeli blizu Njega, a »seđahu fariseji i zakonici koji bejahu došli iz sviju sela Galilejskih i Judejskih i iz Jerusalima«. (Luka 5,17) Mnogi od njih došli su da uhode, tražeći da optuže Isusa. osim ovih, tiskalo se pomešano mnoštvo željnih, poniznih, ljubopitljivih i nevernih. Bile su zastupljene sve narodnosti i svi društveni slojevi. »I sila Gospodnja isceljivaše ih.«

(stih 17). Duh života nadneo se nad skupom, ali fariseji i književnici nisu prepoznali Njegovo prisustvo. Nisu osećali nikakvu potrebu i nije im bilo potrebno isceljenje. »Gladne napuni blaga, i bogate otpusti prazne.« (Luka 1,53).

Oni koji su nosili oduzetog uzaludno su pokušavali da prokrče sebi put kroz mnoštvo. Bolesnik je sa neiskazanom tugom gledao oko sebe. Kako može da napusti nadu, kada je pomoć, za kojom je toliko dugo čeznuo, bila tako blizu? Na njegov predlog njegovi prijatelji podigli su ga na krov kuće i, otvorivši krov, spustili su ga pred Isusove noge.

Razgovor je bio prekinut. Spasitelj je uočio tužan izgled i zapazio molećive oči prikovane za Njega. On je dobro znao težnju ove opterećene duše. Još dok je bolesnik bio u svojoj kući, Hri stos je probudio Njegovu savest. Kada se pokajao od svojih grehova i kada je poverovao u Isusovu silu isceljenja, Spasiteljeva milost blagosloвила je njegovo srce. Hristos je zapazio kako prvi zra čak vere prerasta u ubeđenje da je Onjedini Pomoćnik grešnika i video kako sve više napreduje sa svakim naporom da dođe do Njega. Sam Isus privukao je paćenike k sebi. Spasitelj je, rečima koje su kao muzika dopirale do ušiju slušaoca, rekao: »Ne boj se, sinko, opraštaju ti se gresi tvoji.« (Matej 9,2)

Sa duše bolesnog čoveka spao je te ret krivice. On nije mogao da sumnja. Hristove reči otkrile su Njegovu moć da čita srca. Ko može da porekne Njegovu silu kojom prašta grehe? Nada je zauzela mesto beznada, radost mesto teške nesreće. Čovekov telesni bol nestao je, a sve njegovo biće se preobrazilo. Ne tražeći ništa više, ležao je u mirnoj ćutljivosti i toliko srećan da nije mogao da govori.

Mnogi su bez daha i sa zanimanjem posmatrali svaki pokret u ovom čudotvornom delu. Mnogi su osećali da su Hristove reči bile poziv upućen njima. Zar nisu pokazali grižu savesti zbog svojih grehova? Zar nisu želeli da se oslobode ovog tereta?

Međutim, fariseji, bojeći se da ne izgube svoj uticaj na mnoštvo, rekli su u svojim srcima: »Sta ovaj tako huli na Boga? Ko može opraštati grehe osim jednoga Boga.« (Marko 2,7) Upravlja jući svoj pogled prema njima, od koga su drhtali i pred kojim su se povlačili, Isus je rekao: »Zašto zlo mislite u srci ma svojim? Jer šta je lakše reći: opraštaju ti se gresi; ili reći: ustani i hodi? Ali da

[39]

znate da vlast ima sin čovečiji na zemlji opraštati grehe (tada reče uzetome): ustani, uzmi odar svoj i idi doma.« (Matej 9,46)

Tada ustade onaj koji je bio donesen Isusu na odru, na svoje noge gipko i u mladalačkoj snazi. I odmah »uzevši odar iziđe pred svima tako da se svi divlja hu i hvaljahu Boga govoreći: nigda to ga videli nismo.« (Marko 2,12)

Ovom telu koje se raspadalo nije bilo potrebno ništa drugo da obnovi zdravlje osim stvaralačke sile. Isti glas koji je dao život čoveku stvorenom od pra ha zemaljskog, dao je život i oduzetom koji je bio na umoru. Ista sila koja je dala život telu, obnovila je i srce. On koji prilikom stvaranja »reče i postade«, koji »zapovedi, i pokaza se« (Psalam 33,9), dao je život duši koja je bila mr tva u prestupima i gresima. Isceljenje tela dokazalo je silu koja je obnovila srce. Hristos je naredio oduzetom da ustane i hoda i dodao: »Da znate da Sin čovečji na zemlji ima silu da pra šta grehe.«

Oduzeti je u Hristu našao isceljenje i duše i tela. Njemu je bilo potrebno zdravlje duše da bi mogao da ceni zdravlje tela. Hristos je morao da da zdravlje umu i očisti dušu od greha pre nego što je mogao da izleči telesnu bolest. Ova pouka ne sme se zanemariti. Danas ima hiljade onih koji pate od telesnih bolesti koji, kao i oduzeti, čeznu za veću »oprošteni su ti gresi«. Temelj njihovih bolesti je teret greha sa svojim nemiro i neudovoljenim željama. Oni ne mogu da nađu izlečenje, dok ne dođu Iscelitelju duše. Mir koji jedino On može da da, obnoviće sna gu uma i zdravlje tela.

Utisak koji je izlečenje oduzetog ostavilo na narod bio je kao otvoreno nebo koje je otkrilo svu slavu boljeg sveta. Dok je izlečeni prolazio kroz mnoštvo, blagosiljajući Boga na svakom koraku i noseći svoj teret lako kao pero, ljudi na čijim licima se ogledalo strahopoštovanje, povlačili su se da bi mu napravili mesta, i posmatrajući ga tiho međusobno šaputali: »Čuda se nagledasmo danas.« (Luka 5,26)

Kada se vratio svojoj porodici, nose ċi sa lakoćom ležaj na kome je pre kratkog vremena polako odnesen iz njihove sredine, u domu oduzetog nastalo je veliko veselje. Okupljali su se sa suzama radosnicama, jedva se usuđujući da veruju svojim očima. On je stajao pred njima u punoj muževnoj snazi. Ruke koje su bile beživotne, sada su brzo izvršavale njegovu volju. Telo koje je bilo

zgrčeno i olovne boje, sada je bilo sveže i rumeno. Hodao je čvrstim i slobodnim korakom. Radost i nada ispisivali su se na svakoj crti njegovog lica, a izraz čistote i mira zauzeo je mesto znakova greha i patnji. Iz ovog doma uzdizala se radosna zahvalnost i Bog se proslavio u svome Sinu koji je obnovio nadu beznadežnom i snagu bolesnom. Ovaj čovek i njegova porodica bili su spremni da svoj život polože za Isusa. Nikakva sumnja nije pomračila njihovu veru, nikakvo neverstvo nije kvarilo njihovu vernost Njemu, koji je uneo svetlost u njihov mračan dom. [40]

*»Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda,
i sve što je u meni sveto ime njegovo.
Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda,
i ne zaboravljaj nijednoga dobra
što ti je učinio.
On ti prašta sve grehe i
isceljuje sve bolesti tvoje,
Izbavlja od groba život tvoj, ...
Ponavlja se kao u orla mladost
tvoja. Gospod tvori pravdu
i sud svima kojima se krivo čini...
Ne postupa s nama po gresima
našim, niti nam vraća po
nepravdama našim ...
Kako otac žali sinove,
tako Gospod žali one
koji ga se boje.
Jer zna građu našu,
opominje se da smo prah.«*

Psalam 103,1-14.

»Hoćeš li da budeš zdrav?«

»U Jerusalimu pak kod Ovčijeh vrata ima banja, koja se zove Jevrejski Vitezda, i oko nje pet pokrivenih tremova, u kojima ležase mnoštvo bolesnika, slepih, hromih, suhih koji čekahu da se zaljulja voda.« (Jovan 5,2.3)

Voda iz ovog bazena u određeno vreme mutila se, pa je postojalo verova nje da je to bilo ishod delovanja natprirodne sile, i da će svako ko, posle замуćenja vode, prvi uđe u bazen, biti izlečen bez obzira od koje bolesti boluje. Stotine paćenika posećivalo je ovo mesto, ali gomila ljudi uvek je bila velika, pa kada bi se voda zamutila, oni bi nagrnuli gazeći ljude, žene, decu koji su bili slabiji od njih. Mnogi nisu mogli da se približe bazenu. Mnogi koji su uspeli da stignu do njega, umirali su na njegovim ivicama. Oko ovog mesta bili su podignuti zakloni da se bolesnici zaštite od dnevne jare i noćne hladnoće. Bilo je nekih koji su provodili noć pod ovim tremovima, puzeći do ivice bazena dan za danom u nestvarnoj nadi da će se izlečiti.

Isus je bio u Jerusalimu. Idući sam, zauzet razmišljanjem i molitvom, došao je do bazena. Video je nesrećne bolesnike kako posmatraju ono što su smatrali svojom jedinom prilikom za ozdravljenje. Čeznuo je da se posluži svojom moći isceljenja i izleči svakog paćenika. Međutim, bila je Subota. Mnoštvo je hitalo u Hram na bogoslužjenje, pa je znao da će čin isceljenja toliko razdražiti predrasude Jevreja da bi bili spremni da prekinu Njegovo delo.

Međutim, Isus je uočio jedan primer najveće nesreće. To je bio slučaj čoveka koji je bio bespomoćni bogalj trideset i osam godina. Njegova bolest, u velikoj meri, bila je ishod njegovih rđavih navika, a na to se gledalo kao na Božju osudu. Sam i bez prijatelja, osećajući se isključenim iz Božje milosti, ovaj paćenik je proživljavao duge godine bede. U vreme kada se očekivalo da će se voda zamutiti, oni koji su se smilovali zbog njegove bespomoćnosti, donosili su ga pod tremove. Ipak, u odsudnom trenutku nije imao nikoga da mu pomogne da uđe u vodu. On je video zatalasanost vode, ali nikada nije mogao da stigne dalje od ivice bazena.

[41] Drugi, koji su bili jači od njega, zaronili su pre njega. Jadni bespomoćni paćenik nije bio u stanju da se uspešno bori sa sebičnim mnoštvom koje se otimalo. Njegovi uporni naponi usmereni jednom cilju, njegovo nespokoјstvo i stalno razočaranje brzo su iscrpljivali ostatak njegove snage.

Bolesni čovek ležao je na svojoj asu ri, podižući s vremena na vreme svoju glavu da posmatra bazen, kada se nad njim nagnulo jedno nežno i saosećaj no lice i reči: »Hoćeš li da budeš zdrav«,

pokrenuli su njegovu pažnju. Nada je ušla u njegovo srce. osećao je na neki način da će dobiti pomoć. Međutim, plamen njegovog ohrabrenja uskoro je iščezao. Sećao se koliko je često pokušavao da stigne do bazena, a i sada ostalo je malo izgleda da živ dočeka da se voda ponovo zamuti. Okrenuo se umorno, govoreći: »Gospode, ali nemam čoveka da me spusti u banju kada se zamuti voda; a dok ja dođem drugi siđe pre mene.«

Isus mu je naredio: »Ustani, uzmi odar svoj i hodi.« (stih 68) Bolesni čovek pokrenut novom nadom pogledao je Isusa. Izraz Njegovog lica, boja Njegovog glasa nije bila slična nijednoj drugoj. Iz Njegove prisutnosti zračila je ljubav i sila. Vera hromoga čvrsto se uhvatila za Hristovu reč. On je bez pogovora hteo da poslušati i kada je to učinio, celo njegovo telo spremno je odgovorilo.

Svaki živac i svaki mišić bio je prožet novim životom, a njegove hrome udove pokrenulo je zdravlje. Skočivši na noge, pošao je svojim putem čvrstim, slobodnim korakom, hvaleći Boga i radujući se dobijenoj snazi. Isus nije dao oduzetom čoveku nikakvo čvrsto obećanje o božanskoj pomoći. Čovek je mogao da kaže: »Gospode, ako želiš da me izlečiš, poslušaću Tvoju reč.« On je možda mogao da bude sprečen sumnjom i tako izgubi svoju jedinu priliku za izlečenje. Međutim, on to nije učinio, on je verovao Hristovoj reči, verovao je da je isceljen i odmah je učinio napor, a Bog mu je dao snagu: želeo je da hoda i zaista je hodao. Delujući u skladu sa Hristovom reči, on je ozdravio.

Greh nas je odvojio od života sa Bogom. Naše duše su paralisane. Sami više nismo u stanju da živimo svetim životom, kao što ni nemoćni čovek nije bio u stanju da hoda. Mnogi shvataju svoju bespomoćnost; žude za onim duhovnim životom koji će ih dovesti u sklad sa Bogom, i trude se da ga dobiju. Međutim, sve je uzaludno. U očajanju oni uzvikuju: »Ja nesrećni čovek! Ko će me izbaviti od tela smrti ove?« (Rimljanima 7,24) Neka ovi obeshrabreni ljudi, zauzeti borbom, dignu pogled gore. Spasitelj bdi nad onima koje je otkupio u svojoj krvi, obraćajući im se sa takvim nežnošću i milošću koje se ne mogu izraziti: »Hoćeš li da budeš zdrav?« On ti nalaže da ustaneš zdrav i u miru. Nemoj da čekaš da osetiš da si ozdravio. Veruj u Spasiteljevu reč. Svoju volju usmeri na Hristovu stranu. Pokaži da želiš da Mu služiš i čineći po Njegovoj reči, dobićeš snagu. Hristos može i čezne da otkloni svaku rđavu naviku,

svako veliko stradanje koje, usled dugog popuštanja, vezuje dušu i telo. On će dati život duši koja je »mrtva u gresima«. (Efescima 2,1) On će osloboditi roba zarobljenog slabostima, nesrećama i lancima greha.

Svest o grehu zatrovala je izvore života. Međutim, Hristos kaže: »Uzeću tvoje grehe; daću ti mir. Otkupio sam te svojom krvlju. Ti si moj. Moja blagodat ojačaće tvoju oslabljenu volju; otkloniću tvoju grižu savesti zbog greha.« Kada kušanja navale na tebe, kada te okruže briga i nevolja, kada si očajan i obeshrabren, spreman da podlegneš beznađu, pogledaj na Isusa i jarka svetlost Njegovog prisustvarasteraće tamu koja te okružava. Kada u tvojoj duši greh vodi borbu za prevlast i kada to opterećuje tvoju savest, pogledaj na Spasitelja. Njegova blagodat je dovoljna da pobedi greh. Neka se tvoje zahvalno srce, koje drhti od neizvesnosti, okrene Njemu. Uhvati se za nadu koja je stavljena pred tebe. Hristos čeka da te primi u svoju porodicu. Njegova sila pomoći će ti u tvojim slabostima: On će te voditi korak po korak. Stavi svoju ruku u Njegovu i dopusti Mu da te vodi.

»Idi i više ne greši!«

Praznik senica upravo je prošao. Sveštenici i rabini u Jerusolimu bili su osujećeni u svojim zaverama protiv Isusa i, pošto se veče spuštalo, »otidoše svaki svojoj kući. A Isus otide na goru Maslinsku«. (Jovan 7,53; 8,1)

Isus se odvojio od gradskog uzbuđenja i zbrke, od željne mase i podmuklih rabina i uputio mirnim maslinjacima u kojima je mogao da bude nasamo sa Bogom. U ranu zoru vratio se u Hram, i kada se narod okupio oko Njega, seo je i poučavao ga.

[43] Međutim, ubrzo su Ga prekinuli. Približavala Mu se grupa fariseja i književnika, vukući za sobom jednu preplašenu ženu koju su optuživali teškim i oštrim rečima da je prekršila sedmu zapovest. Gurajući je pred Isusa, rekli su licemernim iskazivanjem poštovanja: »Učitelju! ova je žena uhvaćena sad u preljubi; A Mojsije nam u zakonu zapovedi da takve kamenjem ubijamo; a ti šta veliš?« (stihovi 4.5)

Njihovo prividno poštovanje skrivaio je brižljivo skovanu zaveru za Njegovo uništenje. U slučaju da Isus oslobodi ženu krivice,

mogao bi biti okrivljen za preziranje Mojsijevog zakona. U slučaju da izjavi da je zaslužila smrt, mogao bi biti okrivljen kod Rimljana kao onaj koji uzima vlast koja pripada samo njima.

Isus je posmatrao prizor žrtvu koja je drhtala u svom stidu i velikodostojnike stroga izgleda, lišenih čak i ljudske samilosti. Njegov duh, neumrljane čistote, uzdrhtao je nad tim prizorom. Ne dajući znak da je čuo pitanje, On se sagnuo i, očiju prikovanih za tle, počeo da piše po prašini.

Nestrpljivi zbog Njegovog oklevanja i očigledne ravnodušnosti, tužitelji su se približili, namećući događaj Njegovoj pažnji. Međutim, kada su njihove oči, prateći Isusove, pogledale na put pod Njegovim nogama, njihovi glasovi utihnuše. Tu, ispisane pred njima, nalazile su se zločinačke tajne njihovog života.

Podižući svoje oči prema starešinama koji su se zaverili, Isus je rekao: »Koji je među vama bez greha neka najpre baci kamen na nju.« (stih 7) Sagnuvši se, nastavio je da piše.

On nije odbacio Mojsijev zakon niti je okrnjio vlast Rima. Tužitelji su bili pobeđeni. Njihove haljine prividne svetosti sada su bile razderanesa njih i oni su u prisustvu beskrajne Čistote, stajali krivi i osuđeni. Dršćući od straha da se tajni greh njihovog života ne bi otkrio mnoštvu, oni su se, oborenih glava i očiju, kradom udaljili, ostavljajući svoju žrtvu sa milostivim Spasiteljem.

Isus je ustao, pogledao ženu i rekao: »Gde su oni što te tužahu? Nijedan te ne osudi? A ona reče: nijedan, Gospode! A Isus joj reče: ni ja te ne osuđujem, idi, i otsele više ne greši.« (stih 10.11)

Žena je zgrčena od straha stajala pred Isusom. Njegove reči: »Koji je među vama bez greha, neka najpre baci kamen«, doprle su do nje kao smrtna presuda. Nije se usuđivala da svoje oči podigne prema Spasitelje vom licu, već je u tišini očekivala svo ju presudu. Začudena videla je svoje tužitelje kako bez reči i osramoćeni odlaze i tada reči nade dopreše do njenog uha: »I ja te ne osuđujem; idi, i otsele više ne greši.« Njeno srce je omekšalo i bacivši se pred Isusove noge, ona je jecajući izlivala svoju ljubav punu zahvalnosti i u gorkim suzama ispovedala svoje grehe.

To je za nju bio početak novog života u čistoti i miru, života posvećenog Bogu. U uzdizanju ove posrnu le duše, Isus je učinio veće čudo nego da je izlečio najstrašniju telesnu bolest; On je izlečio duhovnu bolest koja je uzrok večne smrti. Ova žena,

[44] koja se pokajala, postala je jedna od Njegovih nepokolebljivih sledbenica. Požrtvovnom ljubavlju i predanošću, pokazala je svoju zahvalnost za Njegovu milost i praštanje. Prema ovoj zabludeloj ženi svet je pokazivao samo prezir i omalovažavanje, ali Bezgrešni se sažalio na njene slabosti i pružio joj ruku pomoćnicu. Dok su je licemerni fariseji optuživali, Isus joj je zapovedio: »Idi i otse le više ne greši!«

Isus poznaje okolnosti svake duše. Ukoliko je grešnikova krivica veća, utoliko mu je više poteban Spasitelj. Njegovo srce puno božanske ljubavi i saučešća otvoreno je pre svega za ono ga koji je beznadežno uhvaćen u zamku neprijatelja. On je svojom krvlju potpisao dokument o oslobođenju ljudskog roda.

*»Tada dođite, veli Gospod,
pa ćemo se suditi: ako gresi vaši
budu kao skerlet, postaće beli kao
sneg; ako budu crveni kao crvac,
postaće kao vuna.«*

Isaija 1,18.

Isus ne želi da oni koji su otkupljeni za tako veliku cenu postanu predmet neprijateljevog kušanja. On ne želi da budemo pobeđeni i poginemo. On koji je ukrotio lavove u njihovoj jami i koji je zajedno sa svojim vernim svedocima bio usred razbuktaglog plamena, takođe je spreman da radi za nas, da uguši svako zlo u našoj prirodi. On danas stoji pored oltara milosti, iznoseći pred Boga molitve onih koji žele Njegovu pomoć. On ne odbija onoga koji se kaje. Iskreno će oprostiti svi ma koji dolaze k Njemu, tražeći oprostjenje i obnovljenje. On nikome neće reći ono što može da otkrije, ali sva koj uzdrhtaloj duši nalaže da se ohrabri. Ko god hoće može da dobije Božju silu i sklopi mir sa Njim, i On će dati mir.

Duše koje u Njemu traže прибежиште, Isus uzdiže iznad jezika koji ih optužuje i koji stvara razdor. Nikakav čovek ili zli anđeo ne može da optuži ove duše. Hristos ih sjedinjuje sa svojom božansko ljudskom prirodom. Oni stoje pored velikog Nosioca greha u svetlosti koja izlazi iz Božjeg prestola.

Krv Isusa Hrista čisti nas »od svakoga greha«. (1. Jovanova 1,7) »Ko će optužiti izabrane Božje? Bog koji pravda? Ko će osuditi? Hristos Isus, koji umre, pa još i vaskrse i koji je s desne strane Bogu, i moli za nas?« (Rimljanima 8,33.34)

Hristos je pokazao da ima potpunu vlast nad vetrovima i valovima kao i nad ljudima koji su bili opsednuti demonima. On koji je utišao buru i umirio uzburkano more, dao je mir umovima koje je sotona poremetio i potčinio.

Dok je u sinagogi u Kapernaumu govorio o svojoj misiji oslobođenja robova greha, Isus je bio prekinut krikom prepunim straha. Jedan umno poremećeni čovek potrčao je iz naroda, vičući: »Prođi se, što je tebi do nas, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas pogubiš? Znam te ko si, svetac Božji.« (Marko 1,24)

Isus je ukrotio zlog duha rečima: »Umukni i izađi iz njega. I oborivši ga davo na sredu, izađe iz njega, i nimalo mu ne naudi.« (Luka 4,35)

Uzrok patnji ovog čoveka nalazio se u njegovom načinu života. On je bio očaran grešnim zadovoljstvima i mislio je da ceo svoj život pretvori u veliko veselje karneval. Neumerenost i lakomislennost toliko su izopačile plemenite osobine njegove prirode, da je sotona potpuno ovladao njim. Kajanje je stiglo prekasno. Kada je poželeo da žrtvuje bogatstvo i zadovoljstvo i povrati svoju izgublenu snagu, postao je bespomoćan u sotoninoj vlasti.

U Spasiteljevoj prisutnosti prenuo se i počeo da čezne za slobodom, ali zli duh odupirao se Hristovoj sili. Kad god je čovek pokušao da moli Isusa za pomoć, zli duh je stavljao reči u njegova usta i on je u duševnoj patnji vikao od straha. Opsednuti od zlog duha delimično je shvatao da se nalazi u prisutnosti Onoga koji može da ga oslobo di, ali kada je pokušao da dođe nadohvat toj moćnoj ruci, volja nekog drugog zadržala ga je i reči drugoga izrazile su se preko njega.

Sukob između sotonске sile i njegove želje za oslobođenjem bio je strašan. Izgledalo je kao da će namučeni čovek izgubiti svoj život u okršaju sa neprijateljem koji je uništio njegovu muževnu snagu. Spasitelj je, ipak, govorio kao Onaj koji ima potpunu moć i oslobodio je ovog roba. Čovek koji je bio opsednut zlim duhom, stajao je pred začuđenim narodom oslobođen i pri zdravoj svesti.

[45]

Radosnim glasom hvalio je Boga za oslobođenje. Oko koje je donedavno sijalo sjajem duševne poremećenosti, sada je prepuno suza zahvalnica blistalo razboritošću. Narod je zapanjen ćutao. Čim su se povratili i došli do reči, ljudi su jedan drugome dovikivali: »Šta je ovo? i kakva je ovo nauka nova, da s vlasti i duhovima nečistim zapoveda, i slušaju ga?« (Marko 1,27)

I danas postoji mnoštvo koje je takođe pod uticajem sile zlih anđela, kao što je bio i opsednuti zlim duhom u Kapernaumu. Svi koji samovoljno odbacuju Božje zapovesti, potčinjavaju se sotonskoj vlasti. Mnogi ljudi mešaju se sa zlom, misleći da mogu, kad god to požele, da ga ostave, ali ono sve više mami, dok se konačno ne nađu pod vlašću jedne volje koja je jača od njihove. Oni ne mogu da se oslobode njegove tajanstvene sile. Tajni greh i strast mogu ih zarobiti da mogu postati tako bespomoćni kao što je bio stanovnik Kapernauma opsednut zlim duhom.

Pa ipak, njihovo stanje nije beznadežno. Bog ne želi da zavlada našim umom bez naše saglasnosti. Svaki čovek ima slobodu da bira silu koja će upravljati njime. Niko nije tako duboko pao, niko nije tako grešan da od Hri sta ne može da dobije oslobođenje. Opsednuti zlim duhom umesto molitve, mogao je da izgovori samo sotonine reči, pa ipak čuo je neizgovorenu želju srca. Nijedan uzvik nevoljne duše koji se ne može izraziti rečima, neće biti zanemaren. Oni koji pristaju da sklope zavet sa Bogom, neće biti prepušteni sotoninoj sili ili siabosti svoje prirode.

»Hoće li se junaku uzeti plen i hoće li se oteti roblje pobjedniku? Jer ovako govori Gospod: i roblje junaku uzeće se i plen junaku oteće se, jer ću se ja pre ti s onima koji se s tobom pru, i sino ve tvoje ja ću izbaviti.« (Isaija 49,24.25)

Veličanstven će biti preobražaj koji je izvršen u onome koji verom otvara vrata srca Spasitelju.

»Dajem vam vlast!«

Dvanaest apostola i sedamdeset učenika, koje je Hristos kasnije poslao, primili su natprirodne darove kao potvrdu svoje misije. Kada su izvršili svoj posao, vratili su se i radosno kazali: »Gospode! i đavoli nam se pokoravaju u ime tvoje. A on im reče: ja videh sotonu gde spade s neba kao munja.« (Luka 10,17.18)

Hristovi sledbenici od tog trenutka treba da gledaju sotonu kao pobeđenog neprijatelja. Isus je na krstu trebalo da izdejstvuje pobedu za njih, onu pobedu koju je želeo da prihvate kao svoju pobedu. »Evo«, rekao je On, »dajem vam vlast da stajete na zmije i na skorpije i na svaku silu neprijateljsku i ništa vam neće nauditi.« (stih 19) [46]

Svemoguća sila Svetoga Duha je odbrana svakoj skrušenoj duši. Nikome ko u skrušenosti i veri zatraži Njegovu zaštitu, Hristos neće dozvoliti da dospe pod vlast neprijatelja. Sotona je moć no biće, i to je istina, ali, hvala Bogu, što imamo moćnog Spasitelja koji je zloga zbacio sa Neba. Sotona je zadovoljan kada veličamo njegovu silu. Zašto ne govorimo o Isusu? Zašto ne veličamo Njegovu silu i ljubav?

Duga obećanja koja okružava Presto na visini, večno je svedočanstvo da »je Bog toliko ljubio svet da je svog jednorodnoga Sina dao, da nijedan koji ga veruje ne pogine, nego da ima život večni«. (Jovan 3,16) Ona svedoči svemiru da Bog nikada neće ostaviti svoju decu u borbi sa zlim. Za nas je ona uverenje o sili i zaštiti dokle god Presto postoji.

*»Reci im: tako bio živ,
govori Gospod Gospod,
nije mi milo da umre bezbožnik,
nego da se vrati bezbožnik
sa svoga puta i bude živ.«*

Jezekilj 33,11.

*»Ako li vam nije drago
služiti Gospodu,
izaberite sebi danas
kome ćete služiti...
a ja i dom moj služićemo
Gospodu.«*

Isus Navin 24,15.

[47]

ΠΟΓΛΑΒΛΕ 6—SPASEN DA SLUŽI

Na Galilejskom jezeru osvanu lo je jutro. Isus i Njegovi učenici stigli su na obalu posle noći provedene na uzburka noj vodi. Svetlost Sunca, koje se rađa, blagoslovom mira dodirnula je more i zemlju. Međutim, na obali ih je doče kao pogled strašniji od uzburkanog mora. Sa mesta skrivenog među grobovima, dva umobolnika pojurila su prema njima, kao da su želeli da ih raskomadaju. Sa ovih ljudi visili su delovi lanaca, koje su raskinuli bežeći iz zatočeništva. Njihovo telo je u ranama i krvavi, njihove oči oštro sevaju kroz dugačku kosu koja je ostala bez sjaja, tako je bila izbrisana svaka sličnost sa ljudskim bićima. Oni više izgledaju kao zveri, a ne kao ljudi.

[48]

Učenici i njihovi prijatelji pobjegli su u strahu i odmah shvatili da Isus nije sa njima, pa su se okrenuli da Ga potraže. Stajao je tamo gde su Ga ostavili. On koji je utišao buru, koji se ranije susreo sa sotonom i pobedio ga, nije bežao pred ovim zlim duhovima. Kad su Mu ovi ljudi, škrgućući zubima i bacajući penu iz usta, prišli, Isus je podigao ruku kojom je jednim zamahom umi rio talase, i umobolni nisu mogli prići bliže. Stajali su pred Njim, razdraženi, ali bespomoćni.

Svojom vlašću naredio je nečistim duhovima da izađu iz njih. Nesrećni ljudi shvatili su da je pred njima Onaj koji može da ih spase od muka koje im zadaju zli duhovi. Pali su pred Spasiteljeve noge da mole za milost, ali kada su otvorili usta, zli duhovi progovorili su kroz njih vičući: »Sta je tebi do nas, Isuse, sine Božji? zar si došao amo pre vremena da mučiš nas?« (Matej 8,29)

Zli duhovi morali su da napuste svoje žrtve i divna promena nastala je u ljudima koji su bili opsednuti njima. Njihovi umovi bili su rasvetljeni svetlošću. Njihove oči zračile su bistrinom uma. Likovi koji su tako dugo bili izobličeni u sotonski lik, postali su neočekivano blagi, ruke umrljane krvlju, postale su mirne, a ljudi su podigli svoj glas proslavljajući Boga.

U međuvremenu, zli duhovi proterani iz ovog ljudskog prebivališta, ušli su u svinje i oterali ih u smrt, u uništenje. Čuvari svinja požurili su da objave ovu novost, pa se celokupno stanovništvo okupilo u gomilu da susretne Isusa. Dva čoveka opsednuta zlim duhovima bili su strah i trepet za okolinu. Sada su ovi ljudi, obučeni i pri zdravoj pameti, sedeli kod Isusovih nogu, slušali Njegove reči i slavili ime Onoga koji ih je izlečio. Međutim, oni koji su posmatrali ovaj divan prizor, nisu se radovali. Gubitak svinja imao je za njih veći značaj nego oslobođenje ovih sotoninih robova. U strahu su se tiskali oko Isusa, preklinjući Ga da se udalji od njih, a On je udovoljio njihovoj želji i odmah čamcem prešao na drugu obalu.

*»U njoj beše život,
i život beše videio ljudima.*

*I videlo se svetii u tami,
i tama ga ne obuze...*

*Ali koji ga primiše dade im
vlast da budu sinovi Božji,
koji veruju u ime njegovo.«*

Jovan 1,4-12.

*»Jer se ne stidim
jevandelja Hristova;
jer je sila Božja na spasenje
svakome koji veruje.«*

Rimljanima 1,16.

Osećanja izlečenih ljudi, koji su bili opsednuti zlim duhovima, bila su sasvim drukčija. Oni su želeli prijateljstvo sa svojim Oslobođiocem. U Njegovoj prisutnosti osećali su se sigurnim od zlih duhova koji su otežavali njihov život i uništili njihovo muževno doba. Kada je Isus trebalo da uđe u čamac, došli su do Njega, klekli kraj Njegovih nogu i molili Ga da ostanu pored Njega, da slušaju Njegove reči. Isus im je naredio da se vrate kući i kažu kako im je veliko delo učinio Bog.

Evo, posla koji oni treba da obave da idu u neznabožački dom i govore o blagoslovima koje su primili od Isusa. Njima je bilo teško

[49] da se odvoje od Spasitelja. Doživeće velike teškoće u druženju sa svojim nevernim zemljacima. Njihova duga odvojenost od društva kao da ih je onesposobila za ovaj posao. Međutim, čim im je ukazao na njihovu dužnost, bili su spremni da poslušaju.

Nisu samo svojim domaćima i susedima govorili o Isusu, već su išli kroz ceo Dekapolis, svuda objavljujući Njegovu spasonosnu silu i opisujući kako ih je oslobodio zlih duhova.

Iako narod Gergese nije primio Isusa, On ga nije ostavio u tami koju je izabrao. Kada su Ga zamolili da ode od njih, oni još nisu čuli Njegove reči. Nisu znali šta su odbacili. Zato je tom narodu poslao svetlost preko onih koje neće odbiti da slušaju.

Uništenjem svinja, sotona je pokušao da odvрати narod od Spasitelja i spreči propovedanje Jevanđelja u ovom kraju. Međutim, ovaj događaj uzdrmao je ovaj kraj i skrenuo pažnju na Hrista. Iako je Spasitelj lično otišao, ljudi koje je On iscelio ostali su kao svedoci Njegove moći Oni koji su bili oruđa kneza tame, postali su sredstvo svetlosti, vesnici Božjeg Sina. Kada se Isus vratio u Dekapolis, narod se odmah okupio oko Nje ga i za tri dana hiljade ljudi iz okolnih krajeva čuli su vest spasenja.

Dva isceljena čoveka koja su bila opsednuta zlim duhovima, bili su prvi misionari koje je Isus poslao da propovedaju Jevanđelje u oblasti Dekapolisa. Ovi ljudi slušali su Njegovu reč malo vremena. Do njihovih ušiju nikada nije doprla nijedna propoved sa Njegovih usana. Nisu mogli da poučavaju narod kao što su to mogli učenici, koji su svakog dana bili sa Hristom. Međutim, oni su mogli da kažu ono što su znali; ono što su sami videli, i čuli, i osetili delovanjem Spasiteljeve sile. To je ono što svako, čije je srce taknuto Božjom milošću, može da učini. To je svedočenje koje naš Gospod očekuje i zbog čijeg nedostatka ovaj svet gine.

Jevanđelje ne treba iznositi kao beživotnu teoriju, već kao živu silu koja menja život. Bog je želeo da Njegove slu ge svedoče o činjenici da ljudi uticajem Njegove milosti, mogu da poseduju karakter sličan Hristovom, i mogu da se raduju u sigurnosti Njegove velike ljubavi. Isus želi da posvedočimo o činjenici da On ne može biti zadovoljan, sve dok se svi koji žele da prime spasenje, ne vrate i opet kao Njegovi sinovi i kćeri ne prime svoje svete povlastice.

Hristos rado prima čak i one koji su Ga svojim životom najviše vredali. Kada se pokaju, On im dodeljuje svoj božanski Duh i šalje

ih među nevernike da objave Njegovu milost. Duše koje su tako duboko pale i postale sotonska oruđa, još uvek se Hristovom silom preobražavaju u vesnike pravde i polaze da objave velika dela koja je Gospod u svojoj milosti učinio za njih.

»Hvaliću Te bez prestanka!«

Pošto je žena iz Kapernauma izlečena dodirom vere, Isus je želeo da ona objavi blagoslov koji je primila. Darovi koje Jevanđelje nudi, ne smeju se sakrivati ili potajno uživati.

*»Vi ste mi svedoci, veli Gospod,
i ja sam Bog.«*

Isaija 43,12.

Naše priznavanje Njegove vernosti je nebesko, odabrano sredstvo za otkrivanje Hrista svetu. Mi treba da priznamo Njegovu blagodat, kao što su to obja vili sveti ljudi u prošlosti; ali ono što je najdelotvornije jeste svedočanstvo našeg ličnog iskustva. Mi smo Božji svedoci kada u svom životu otkrivamo delovanje božanske sile. Svaki pojedinac živi životom koji se razlikuje od svih ostalih, i poseduje iskustvo koje se bit no razlikuje od iskustva drugih. Bog želi da se naša hvala, obeležena našom ličnom osobenošću, uzdigne do Njega. Ovo dragoceno priznanje u slavu i hvalu Njegovoj milosti, podržano hrišćanskim životom, ima neodoljivu silu koja radi za spasenje duša.

[50]

Za naše je dobro da sačuvamo svaki Božji dar. Na ovaj način vera jača, tra ži i sve više i više prima. U najmanjem blagoslovu koji primimo od Boga, postoji veće ohrabrenje za nas nego u svim izveštajima koje možemo čitati o veri i iskustvu drugih. Duša koja prihvata Božju blagodat biće kao zaliveni vrt. Njeno zdravlje brzo će procvetati, nje na svetlost zasijaće u tami i slava Gospodnja videće se nad njom.

*»Sta ću vratiti Gospodu
Za sva dobra koja mi je učinio?
Uzeću čašu spasenja,
i prizvaću ime Gospodnje.*

*Izvršiću obećanja svoja Gospodu
pred svim narodom Njegovim.«*

*»Pevaću Gospodu za života svojega;
Hvaliću Gospoda svojega
dok sam god.
Neka mu bude mila beseda moja!
Veseliću se o Gospodu.
Ko će iskazati silu Gospodnju?
ispričati svu slavu njegovu?«*

*»Hvalite Gospoda,
glasite ime njegovo;
javljajte po narodima dela njegova.
Pevajte mu i slavite ga;
Kazujte sva čudesa njegova.
Hvalite se svetim imenom njegovim;
Nek se veseli srce onih koji traže
Gospoda!«*

*»Jer je dobrota tvoja bolja od života.
Usta bi moja hvalila tebe;
Kao salom i uljem
nasitila bi se duša moja,
i radosnim glasom hvalila bi te
usta moja.
Kad te se sećam na postelji,
sve noćne straže razmišljam o tebi.
Jer si ti pomoć moja,
i u senu krila tvojih veselim se.«*

*»U Boga se uzdam, ne bojim se;
šta će mi učiniti čovek?
Tebi sam se, Bože, zavetovao;
Tebe ću hvaliti;
Jer si izbavio dušu moju od smrti,
noge moje od spoticanja,
da bih hodio pred licem Božjim u*

svetlosti živih.«

»Sveče Izrailjev!

*Raduju se usta moja kada
pevam tebi,
i duša moja koju si izbavio.
I jezik moj svaki dan
kazuje pravdu tvoju.«*

*»Gospod je pouzdanje moje
od mladosti moje...*

*Tobom se hvalim svagda.«
»Učiniću da se ne zaboravlja
ime tvoje...
Potom će te slaviti narodi.«*

*Psalam 116,12-14;
104,33.34; 106,2;
105,1-3; 63,3-7;
56,11-13;
71,22-24.5.6; 45,17.*

»Zabadava ste dobili, zabadava dajte!«

Poziv Jevanđelja ne treba sažeti i uputiti samo odabranog manjini koja će nam, kako to pretpostavljamo, predstavljati čast ako ga prime. Vest treba objaviti svima. Kada Bog blagosilja svoju decu to nije samo radi njih, već i radi sveta. Kada nam poklanja svoje daro ve, to je zato da bismo ih mogli umnožiti davanjem.

Samarjanka koja je na Jakovljevom bunaru razgovarala sa Isusom, nije našla Spasitelja, sve dok i druge nije dovela k Njemu. Ona je bila uspešniji misionar od Njegovih učenika. Učenici nisu videli u Samariji ništa što je ukazivalo na nju kao ohrabrujuće polje za rad. Njihove misli bile su prikovane za veliko delo koje treba izvršiti u budućnosti. Nisu videli da je upravo oko njih žetva koju treba pokupiti. Međutim, žena, koju su prezirali, dovela je ceo grad da sluša Isusa. Ona je odmah odnela svetlost svojim sugrađanima.

Ova žena predstavlja delovanje praktične vere u Hrista. Svaki pravi učenik rođen je u Božjem carstvu kao misionar. On neće

[51]

upoznati Spasitelja sve dok ne poželi da i druge upozna sa Njim. Spasavajuća i posvećujuća istina ne može ostati zatvorena u njegovom srcu. Onaj koji pije živu vodu postaje izvor života. Primalac postaje davalac. Hristova blagodat u duši je kao izvor u pustinji, koji izvire da osveži sve, i čini da oni koji su na umoru, požele da piju vodu života. Kad obavljamo ovaj posao, primamo veći blagoslov od rada samo za svoju korist. Delo širenja dobrih vesti spasenja približava nas našem Spasitelju.

Za one koji primaju Njegovu milost Gospod kaže: »I blagosloviću njih i što je oko gore moje, i pušću dažd na vreme; daždi će blagoslovni biti.« (Jezekilj 34,26)

[52] »A u poslednji veliki dan praznika stajaše Isus i vikaše govoreći: ko je žedan neka dođe k meni i pije! Koji me vjeruje kao što pismo reče, iz njegova tela poteći će reke žive vode.« (Jovan 7,37.38)

Oni koji primaju treba da daju drugima. Pozivi za pomoć stižu sa svih strana. Bog poziva ljude da radosno služe svojim bližnjima. Krune besmrtnosti treba dobiti, treba dospeti u nebesko carstvo, a svet koji gine u neznanju, treba prosvetliti.

*»Ne kažete li vi da su još četiri meseca
pa će žetva prispeti? Eto, velim
vam: podignite oči svoje i vidite njive
kako su već žute za žetvu. I koji
žanje prima platu, i koji sabira rod
za život večni, da se raduju zajedno
i koji seje i koji žnje.«*

Jovan 4,35.36.

Učenici su tri godine posmatrali divan Isusov primer. Dan za danom išli su i razgovarali sa Njim, slušajući Njegove reči ohrabrenja umornima i teško natovarenima, posmatrajući delovanje Njegove sile među bolesnima i jadnima. Kada je došlo vreme da ih ostavi, dao im je blagodat i silu da u Njegovo ime nastave Njegovo delo. Svetlost Njegovog Jevanđelja ljubavi i isceljenja široko je trebalo da rasprostru. Spasitelj im je obećao da će uvek biti sa njima. On će im preko Svetoga Duha biti još bliži, nego dok je vidljivo hodao među ljudima.

Mi treba da obavljamo posao koji su obavljali apostoli. Svaki hrišćanin treba da bude misionar. Sa saosećanjem i samilošću treba da služimo onima kojima je potrebna naša pomoć, težeći da nesebičnom ozbiljnošću olakšamo nesreću napaćenog čovečanstva.

Svi mogu da pronađu posao. Niko ne treba da misli da za njega nema mesta na kome može da radi za Hrista. Spasitelj se izjednačio sa svakim čovekovim detetom. On je postao član zemaljske porodice, da bismo mi mogli da postanemo članovi nebeske porodice. On je Sin čovečiji i brat svakom Adamovom sinu i kćeri. Njegovi sledbenici ne treba da smatraju sebe odvojenima od lju— di koji su oko njih i koji ginu. Oni su deo velikog tkiva čovečanstva i Nebo na njih gleda kao na braću grešnicima a i svetima.

Milioni i milioni ljudskih bića, koji žive u bolesti, neznanju o grehu nikada nisu toliko čuli o Hristovoj ljubavi koliko u njenoj sveobuhvatnosti ima mesta za njih. Kada bismo se zamenili sa njima, šta bismo poželeli da oni učine za nas? Sve što je u našoj moći, moramo da učinimo za njih. Hristovo pravilo života pred kojim svaki od nas mora da stoji ili padne na sudu glasi: »Sve dakle što hoćete da čine vama ljudi, činite i vi njima: jer je to zakon i proroci.« (Matej 7,12)

Svim onim što nam daje prednost nad drugima bilo to obrazovanje, uglađenost, plemenitost karaktera, hrišćansko vaspitanje, versko iskustvo, dugujemo onima koji su imali manje preimućstva i zato treba da im služimo koliko je god to u našoj moći. Ako smo jaki, slabijima treba da podupremo ruke.

Anđeli slave, koji stalno posmatraju lice Nebeskog Oca, raduju se kada služe Njegovoj deci. Anđeli su uvek prisutni tamo gde su najpotrebniji, sa onima koji moraju da vode najstrašnije borbe sa sobom i čije životne okolno sti najviše obeshrabruju. Njihovo naročito staranje obuhvata nemoćne i uzdrhtale duše, koje imaju mnoge neprijatne karakterne crte. Ono što sebična srca smatraju ponižavajućom službom, služenje nesrećnima i karakterno slabijima, posao je čistih i bezgrešnih bića iz nebeskih dvorova.

[53]

Isus nije smatrao Nebo mestom koje želi, dok smo mi bili izgubljeni. On je napustio nebeske dvorove u zamenu za život pun prekora, uvreda i sramne smrti. On koji je bio bogat neprocenjivim nebeskim bogatstvima, postao je siromašan, da bismo se mi Nje-

govim siromaštvom obogatili. Mi treba da hodamo stazom koju je On utabao.

Onaj koji je postao Božje dete, odsada treba da gleda na sebe kao na kariku u lancu spuštenom da spase svet, kao na sjedinjenog sa Hristom u Njegovom milostivom planu, koji sa Njim traži i spasava izgubljene.

Mnogi smatraju velikim prednošću obilaženje mesta povezanih sa Hristovim životom na Zemlji, da prođu putem koji je On utabao, da posmatraju jezero pored koga je voleo da pouča va i brežuljke i doline na kojima su se često odmarale Njegove oči. Međutim, nije potrebno ići u Nazaret, Kapernaum ili Vitaniju i tako proći Hristovim stopama. Njegove stope treba da nađemo pored bolesničke postelje, u siromašnim krovinjarama, u zakrčenim avenijama velikih gradova i na svakom mestu na kome se nalaze ljudska srca kojima je potrebna uteha.

Hristova ljubav, ispoljena u nesebičnoj službi, biće mnogo uspešnija u popravljanju onoga koji čini zlo, nego mač i sud. Ovo je potrebno da zastraši onoga koji krši zakon, ali misionarski put lju— bavi, može učiniti više od ovoga. Srce, oguglalo od grdnje, često će omekšati delovanjem Hristove ljubavi.

Misionar ne samo što može da otklo ni telesne bolesti, već grešnika može da povede Velikom Lekarui koji je spreman da očisti dušu od gube greha. Bog želi da bolesni, nesrećni i opsednutim zlim duhovima čuju Njegov glas preko Njegovih slugu. Preko svojih ljudskih oru đia On želi da postane takav Utešitelj kakvog svet još ne poznaje.

Spasitelj je dao svoj dragoceni život da bi osnovao Crkvu koja će biti sposob na da služi onima koji pate, koji su žalosni i koji su u iskušenju. Društvo vernika može biti siromašno, neobrazovano, nepoznato, ali u Hristu ono može da izvrši posao u domu, crkvi, pa čak i u »oblasti izvan ovog delokruga«, čiji će rezultati biti tako dalekosežni kao i večnost.

Hristovim sledbenicima upućene su danas, ništa manje značajne nego pr vim apostolima, ove reči:

»Dade mi se svaka vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučite sve nara de.« »Idite po svemu svetu i propovedajte jevandjelje svakome stvorenju.« (Matej 28,18.19; Marko 16,15)

I za nas vredi obećanje o Njegovoj prisutnosti: »Ja sam s vama u sve dane do svršetka veka.« (Matej 8,20)

Danas se ne okuplja radoznavo mnoštvo na usamljenim mestima da vidi i čuje Hrista. Njegov glas se ne čuje na prometnim ulicama. Niko ne viče sa sporednog puta: »Isus Nazarećanin prolazi!« (Luka 18,37) Pa ipak, ova reč je i danas istinita. Hristos nevidljivo prolazi našim ulicama. On ulazi u naše domove i donosi vest o milosti. On želi da sarađuje sa svima koji žele da služe u Njegovo ime. On je među nama, ako želimo da Ga primimo da leči i blagosilja. [54]

»Ovako veli Gospod: u vreme mило sno usliših te, i u dan spasenja pomogoh ti, i čuvaću te i daću te da budeš zavet narodu da utvrdiš zemlju i naslediš opustelo nasledstvo; da kažeš sužnjima: izidite; onima koji su u mraku: pokažite se.«

*»Kako su krasne na gorama noge
onoga koji nosi dobre glase,
koji oglašuje mir,
koji javlja dobro, oglašuje spasenje,
Govori Sionu: Bog tvoj caruje.«*

Isaija 49,8.9; 52,7.

*»Klikujte i pevajte, razvaline ...
Jer Gospod uteši narod svoj ...
Zagali Gospod svetu mišicu svoju
pred svim narodima,
da vide svi krajevi zemaljski
spasenje Boga našega.«*

stihovi 9.10.

* * * * *

DELO LEKARA

[55]

*»Jer ja vam dadoh ugled
da i vi tako činite
kao što ja vama učinih.«*

*(Jovan
13,15)*

ПОГЛАВЉЕ 7—SARADNJA BOŽANSKOG I LJUDSKOG

[56]

[57]

U službi lečenja lekar treba da bude Hristov saradnik. Spasitelj je služio i duši i telu. Je vanđelje koje je objavljivao, bilo je vest duhovnog života i telesne obnove. Oslobođenje od greha i izlečenje od bolesti bili su povezani. Ista služba poverena je lekaruhrišćaninu. On treba da se sjedini sa Hristom u naporu da zadovolji i telesne i duhovne potrebe svojih bližnjih. On treba da bude vesnik milosrđa bolesnima, donoseći im lek za bolesno telo i dušu obojelu od greha.

[58]

Hristos je pravi Upravnik medicinske službe. Glavni Lekar nalazi se pored svakog bogobojažnog lekara opšte prakse koji radi na otklanjanju ljudskih patnji. Dok koristi prirodne lekove lečeći telesna oboljenja, lekar treba da ukaže svojim bolesnicima na Njega koji može da ukloni bolesti duše i tela. Ono u čemu lekari mogu samo da pomognu, Hristos će dovršiti. Oni se trude da pomognu prirodi u njenom naporu za izlečenje, ali Hristos je Iscelitelj. Lekar želi da sačuva život, a Hristos daje život.

Izvor isceljenja

Spasitelj je svojim čudima otkrio silu koja neprekidno deluje, održava i leči čoveka. Iz dana u dan, iz časa u čas, od trenutka do trenutka, Bog nas preko prirodnih sredstava održava u životu, izgrađuje i obnavlja. Kad neki deo tela pretrpi povredu, postupak isceljivanja odmah otpočinje; prirodna sredstva počinju svoj rad na obnovi zdravija. Međutim, sila koja deluje preko ovih sredstava je Božja sila. Sve životodavne sile potiču od Njega. Kada se neko oporavi od bolesti, Bog je u stvari taj koji ga je iscelio.

Bolest, patnje i smrt delo su neprijateljske sile. Sotona uništava, a Bog obnavlja.

Reči izgovorene Izrailju i danas su istinite za one koji obnavljaju zdravlje tela ili duše. »Jer sam ja Gospod, lekar tvoj.« (2. Mojsijeva 15,26)

Božja želja za svako ljudsko biće izražena je rečima: »Ljubazni, molim se Bogu da ti u svemu bude dobro, i da budeš zdrav, kao što je tvojoj duši dobro.« (3. Jovanova 2)

On je taj koji »prašta sve grehe i isceijuje sve bolesti tvoje; izbavlja od groba život tvoj, venčava te dobrotom i milošću.« (Psalam 103,3.4)

Kada je izlečio bolest, Isus je opomenuo mnoge koji su bili bolesni: »Eto si zdrav, više ne greši, da ti ne bude gore.« (Jovan 5,14) Tako ih je On učio da su na sebe navukli bolest prestupanjem Božjih zakona, a da se zdravlje može sačuvati samo poslušnošću.

Lekar treba da poučava svoje bolesnike kako da sarađuju sa Bogom u delu obnove. Lekar neprekidno i sve bolje shvata činjenicu da je bolest ishod greha. On zna da su zakoni prirode, kao i Deset zapovesti, božanski i da samo poslušnošću njima zdravlje može da se obnovi i sačuva. On u mnogim patnicima vidi delovanje štetnih navika; oni mogu da ozdrave ako bi učinili sve što mogu za svoju ličnu obnovu. Potrebno je da ih neko pouči da svaka navika koja razara telesne, umne i duhovne snage predstavlja greh, a da se zdravlje obezbeđuje poslušnošću zakonima koje je Bog ustanovio za dobro celog čovečanstva.

Lekar treba da poučava svoje bolesnike kako da sarađuju sa Bogom u delu obnove. Lekar neprekidno i sve više shvata činjenicu da je bolest ishod greha. On zna da su zakoni prirode, kao i Deset zapovesti, božanski i da samo poslušnošću njima može da obnovi i sačuva zdravlje. On u mnogim patnicima vidi delovanje štetnih navika, koji bi ozdravili ako bi učinili ono što mogu za svoju ličnu obnovu. Potrebno je da ih neko pouči da svaka navika koja razara telesne, umne i duhovne snage predstavlja greh, a da se zdravlje obezbeđuje poslušnošću zakonima koje je Bog ustanovio za dobro celog čovečanstva.

Kada neki lekar uoči da bolesnik koji pati od neke bolesti, koja je izazvana nepravilnim jelom ili pićem ili drugim rđavim navikama, zanemari da mu to kaže, on nanosi štetu svom bližnjem. Pijanice i oni koji su se predali razvra tu, pozivaju lekara da jasno i određe no izjavi da su patnje posledica greha. Oni koji razumeju

životna načela, ozbiljno će se truditi u borbi protiv uzroka bolesti. Da li lekar može da sačuva svoj mir dok gleda neprekidnu borbu sa bolom i stalno radi na otklanjanju patnji? Da li je on dobar i milostiv, ako ne uči da je potpuna umerenost lek protiv bolesti?

Put Božjih zakona je put života. Bog je uspostavio prirodne zakone, ali Njegovi zakoni nisu tiranski zahtev. Svako »nemoj« bilo u fizičkom ili moralnom zakonu, obuhvata i jedno obećanje. Ako ga poslušamo, blagoslov će nas pratiti na svakom koraku. Bog nas nikada ne primorava da činimo ono što je pravo, ali On želi da nas spase od zla i da nas povede dobru.

Obratimo pažnju na zakone kojima je poučavan Izrailj. Bog im je dao određena uputstva koja su se odnosila na njihove životne navike. On im je obja vno zakone koji su bili povezani sa duhovnim blagostanjem. Poslušnost njima uslov je Njegovog obećanja: »Ukloniće od tebe Gospod svaku bolest« (5. Moj sijeve 7,15); »Privijte srce svoje k svim rečima koje vam ja danas zasvedočavam«; »Jer su život onima koji ih nala ze i zdravlje svemu telu njihovu.« (5. Mojsijeve 32,46; Priče 4,22)

Bog želi da dostignemo uzor savršenstva koje nam je omogućeno Hristovim darom. On nas poziva da izaberemo pravu stranu, da se povežemo sa nebeskim silama i usvojimo načela koja će u nama obnoviti božanski lik. U svojoj pisanoj reči i velikoj knjizi prirode, otkriveno je načelo života. Naš posao je da upoznamo ova načela i u poslušnosti sarađujemo s Njim u obnovi zdravlja tela i duše.

Ljudi treba da nauče da celoviti blagoslovi poslušnosti mogu da postanu njihovi jedino ako prime Hristovu blagodat. Njegova blagodat daće snagu čoveku da poslušna Božji zakon. Ona će ga osposobiti da pobedi robovanje rđavim navikama. To je jedina sila koja može da ga učini postojanim i koja ga može zadržati na pravoj stazi.

Kada Jevanđelje u svojoj čistoti i sili bude usvojeno, ono postaje lek za bolesti koje potiču iz greha. Sunce pravde se rada i »zdravlje će biti na zracima njegovim«. (Malahija 4,2) Sve što ovaj svet pruža ne može da izleči slomljeno srce, da mir duši, otkloni brigu ili odagna bolest. Slava, genijalnost, stvaralački dar, obdarenost sve je bespomoćno kada treba utešiti ožalošćeno srce ili obnoviti opustošen život. Božji život u duši jedina je čovekova nada.

Ljubav koju Hristos širi celim bićem je životodavna sila. Svaki životni deo mozak, srce, živce ona dodiruje isceljenjem. Ona pokreće na rad najuzvišenije snage bića. Ona oslobađa dušu krivice i žalosti, brige i staranja koji potkopavaju životne snage. Sa njom dolaze vedrina i mirnoća. Ona usađuje u dušu radost koju ništa ovozemaljsko ne može da uništi radost u Svetom Duhu, radost koja donosi zdravlje i život. Recept za isceljenje telesnih, umnih i duhovnih bolesti su reči našeg Spasitelja »Hodite k meni. ... ja ću vas odmoriti«. (Matej 11,28) Iako su ljudi sami na sebe navukli patnje zato što su grešili, On ih posmatra sa sažaljenjem. U Njemu oni mogu da nađu pomoć. On će učiniti velike poduhvate za one koji se pouzdaju u Njega. [60]

Iako je greh vekovima utvrđivao svo ju vlast nad čovečanstvom, iako je sotona, lažju i lukavstvom, bacio mračnu senku svog tumačenja Božje reči i naveo ljude da posumnjaju u Njegovu dobrotu, ipak Očeva milost nije prestala da teče bogatim potocima prema Zemlji. Kada bi ljudska bića, ceneći božanske darove, otvorila prozore svoje duše prema Nebu, tada bi potekla neizmerna isceljujuća sila.

Lekar koji želi da postane koristan Isusov saradnik, trudiće se da postane uspešan u svakoj grani svoga rada. On će marljivo proučavati, da bude dobro osposobljen za svoje odgovorno zvanje i neprekidno nastojati da postigne viši cilj, stićući veće znanje, bolju spremnost, dublje razumevanje. Svaki lekar treba da shvati da onaj koji slabo i neuspešno vrši službu, ne samo što nanosi štetu bolesnima, već čini nepravdu i svojim kolegama lekarima. Lekar koji se zadovoljava niskim merilom veštine i znanja ne omalovažava samo lekarsko zvanje, već obeščašćuje Hrista, Glavnog Lekara.

Oni koji zaključe da nisu sposobni za lekarsku službu, treba da izaberu neko drugo zanimanje. oni koji se dobro snalaze u staranju za bolesnike, ali čije su obrazovanje i medicinske kvalifikacije ograničene, dobro će učiniti ako se prihvate skromnijih grana u Delu, služeći verno kao bolničari. Služeći bolesnicima pod nadzorom iskusnih lekara oni mogu stalno da uče i koristeći svaku priliku za sticanje znanja, vremenom mogu postati potpuno osposobljeni za lekarski rad. Neka mlađi lekari »kao saradnici« zajedno sa Njim (Glavnim Lekarom) ... »ne primite uzalud blagodat Božju... nika-kvo ni u čemu ne dajte spoticaje, da se služba (bolesnima) ne kudi;

nego u svemu pokažite se kao sluge Božje«. (2. Korinćanima 6,14) Božji cilj sa nama je da stalno napredujemo. Pravi lekarmisionar biće lekar opšte prakse koji stalno napreduje u toj veštini. Treba pomoći obdarene lekarehrišćane koji imaju visoku stručnu spremu i ohrabriti ih da se zaposle u Božjoj službi na mestima na kojima mogu da vaspitavaju i poučavaju druge da postanu lekarimisionari.

[61] Za svoju dušu, lekar treba da prikupi svetlost Božje reči. On treba stalno da raste u milosti. Religija u njegovom životu treba da bude samo jedan uticaj između ostalih. Ona treba da bude uticaj koji će gospodariti nad svima drugima. On treba da radi rukovođen uzvišenim, svetim pobudama, pobudama koje su postale silne zato što dolaze od Onoga koji je dao svoj život da bi nas darovao silom da pobedimo zlo.

Ako lekar verno i marljivo nastoji da postane uspešan u svojoj struci, ako se posveti službi Hristu i odvoji vreme da ispita svoje srce, shvatiće kako može da otkrije tajne svog svetog zvanja. On može tako da se pouči poslušnosti i tako da vaspita sebe da svi koji se nalaze nadomak njegovom uticaju mogu da vide izvrsnost njegovog vaspitanja i mudrost koju je stekao čovek povezan sa Bogom mudrosti i sile.

Ni u jednom drugom poslu nije potrebno prisnije prijateljstvo sa Hristom, nego što je to potrebno u lekarskom radu. Onaj koji želi da pravilno izvrši dužnost lekara, svakog dana i svakog časa mora da živi hrišćanskim životom. Život bolesnika nalazi se u rukama lekara. Jedna nemarna dijagnoza, jedan pogrešan recept u kritičnom slučaju ili jedan nestručan pokret ruke prilikom neke operacije, čak neznatan, i život može biti žrtvovan, čovek odgurnut u večni počinak. Kakve svečane misli! Koliko je važno da lekar uvek bude pod nadzorom božanskog Lekara!

Spasitelj je voljan da pomogne svima koji Ga mole za mudrost i čistotu mi sli. Kome je potrebno više mudrosti i čistote misli ako ne lekaru, od čije odluke tako mnogo zavisi? Neka onaj koji pokušava da produži život gleda verom u Hrista da bi On upravljao svakim njegovim pokretom. Spasitelj će mu dati istančano razumevanje i veštinu u radu sa teškim slučajevima.

Onima koji neguju bolesnike pružaju se divne prilike. Neka u svemu što lekar čini da bolesnika vrati u život, shvate da lekar pokušava da im pomogne da u suzbijanju bolesti sarađuju sa

Bogom. Podstaknite ih da razmišljaju da na svakom koraku, preduzetom u skladu sa Božjim zakonima, mogu očekivati pomoć božanske sile.

Bolesni i oni koji pate imaju mnogo više poverenja u lekara za koga su uvereni da se boji Boga i da Ga vidi. Oni se oslanjaju na njegove reči. Oni imaju izvesno osećanje sigurnosti u prisustvu i radu tog lekara.

Poznajući Gospoda Isusa, mladi lekarhrišćanin ima prednost da u molitvi zatraži Njegovu prisutnost u bolesničkoj sobi. Pre početka teške operacije, neka lekar zatraži pomoć od Velikog Lekara. Neka uveri bolesnika da Bog sigurno može da ga provede kroz teško iskušenje, da je On u svakom trenutku nevolje sigurno pribežište onima koji se uzdaju u Njega. Lekar koji to ne može da učini, gubi slučaj za slučajem koji bi inače mogao biti spasen. Kada bi znao da izgovara reči koje bi nadahnjivale verom u saosećajnog Spasitelja, koji oseća svaki bolni damar, ako zna da u molitvi Njemu iznese potrebe duše, kriza će češće biti srećno prebrođena.

Jedino Onaj koji čita srca može da zna sa kakvim drhtanjem i strahom mnogi bolesnici pristaju na operaciju vođenu rukom hirurga. Oni shvataju opasnost u kojoj su se našli. Iako mogu da imaju poverenja u veštinu hirurga, oni znaju da ona nije nepogrešiva. Međutim, kada vide lekara, kako pognut na molitvi, traži pomoć od Boga, oni se ispunjavaju poverenjem. Zahvalnost i poverenje otvaraju srce isceljujućoj Božjoj sili, snage celog bića oživljavaju i životne snage pobeđuju.

Spasiteljevo prisustvo za lekara je činilac snage. Odgovornosti i mogućnosti njegovog posla često ispune strahom njegov duh. [62]
Grozničavost neizvesnosti i strah mogu doprineti nesigurnosti ruke. Međutim, čvrsto obećanje da je božanski Savetnik pored njega, da ga vodi i podržava, daje spokojstvo i hrabrost. Hristov dodir preko ruke hirurga donosi život, spokojstvo, poverenje i snagu.

Kada je kriza srećno prebrođena i kada je uspeh očigledan, nekoliko trenutaka zajedno sa bolesnikom treba provesti u molitvi. Izrazite svoju zahvalnost za život koji je pošteđen. Kada bolesnik izlije reči zahvalnosti lekaru, neka hvalu i zahvalnost upute Bogu. Recite bolesniku da je njegov život sačuvan zato što ga je zaštitio nebeski Lekar.

Lekar koji se tako ponaša, svog bolesnika vodi Onome od koga zavisi njegov život, Onome koji može sigurno spasti sve koji dolaze k Njemu.

Duboku čežnju za duše treba uneti u lekarskomisionski rad. Lekar, kao i propovedniku Jevanđelja, poverena je najuzvišenija dužnost koja je ikada poverena čoveku. Svakom lekaru, bez obzira da li to shvata ili ne, poverena je briga za spasenje duša.

U svom poslu vezanom za bolest i smrt, lekari često gube iz vida svečanu stvarnost budućeg života. U svojim ozbiljnim naporima da spreče pogibao tela, oni zaboravljaju na pogibao duše. Neko kome su oni služili možda nije ostao u životu. Poslednje životne mogućnosti isklizle su mu iz ruke. Ovu dušu lekar će morati ponovo da sret ne pred Hristovim sudskim prestolom.

Cesto gubimo najdragocenije blagoslove zato što propuštamo da izgovorimo reč u pravo vreme. Ako se ne obrati pažnja, zlatna prilika biće izgubljena. Pored bolesnikovog kreveta ne sme se izgovoriti nijedna reč prepirke koja je u vezi sa veroispovešću. Bolesniku treba ukazati na Onoga koji je voljan da spase sve koji u veri dolaze k Njemu. Trudite se da ozbiljno i nežno pomognete duši koja lebdi između života i smrti.

Lekar koji zna da je Hristos njegov lični Spasitelj, zato što je i sam stigao do Utočišta, zna kako treba da postupa sa dušama opterećenim strahom, ko je nose krivicu i koje su ranjene grehom, a obraćaju mu se za pomoć. On može da odgovori na pitanje koje glasi: »Šta da činim da budem spasen?« On može da iznese vest o Spasiteljevoj ljubavi.

On iz iskustva može da govori o sili pokajanja i vere. Jednostavnim, ozbiljnim rečima može u molitvi da iznese Bogu potrebe duše i može da ohrabri bolesnika da je takođe traži i primi od saosećajnog Spasitelja. Kada tako služi pored bolesničke postelje, trudeći se da izgovori reči koje će pomoći i utešiti, Gospod će raditi sa njim i preko njega. Kada je bolesnikov um upravljen prema Spasitelju, njegovo srce ispuniće Hristov mir i duhovno zdravlje koje dolazi do njega, služi kao Božja ruka koja pomaže i obnavlja telesno zdravlje.

Lekar će prilikom lečenja bolesnika, često imati priliku da služi prijateljima unesrećenog. Dok bde pored bolesničkog kreveta, osećajući se nemoćnima da spreče bol, njihova srca omekšavaju.

Lekam često bude iskazan bol koji se krije od ostalih. Tada je prilika da se ovi ljudi koji pate upute na Onoga, koji je pozvao umorne i natovarene da dođu Njemu. Molitva često može biti [63] izgovorena za njih i sa njima, u kojoj će biti iznesene njihove potrebe Iscelitelju svih patnji, Tešitelju u svim žalostima.

Božja obećanja

Lekar ima dragocene prilike da svoje bolesnike uputi na obećanja iz Božje reči. On iz skladišta treba da iznosi staro i novo, upućujući povremeno reči utehe i uputstva za kojima se čezne. Neka lekar u svom umu stvori skladište svežih misli. Neka marljivo proučava Božju reč, da bi upoznao njena obećanja. Neka zna da ponovi reči utehe koje je Isus izgovorio za vreme svoje zemaljske službe, dok je izgovarao svoje pouke i lečio bolesne. On treba da govori o delima isceljenja koja je učinio Hristos, o Njegovoj nežnosti i ljubavi. Nikada ne treba da zaboravi da misli svojih bolesnika upravi Hristu, Glavnom Lekar.

U Njegovoj reči nalazi se ista sila, koju je Hristos pokazao, dok je vidljivo hodao među ljudima. Isus je svojom reč ju lečio bolesti i izgonio nečiste duho ve; svojom rečju utišavao je more i vaskrsavao mrtve, pa su ljudi bili osvedočeni da je Njegova reč zaista silna. Božju reč je govorio kao što je govo rio svim prorocima i učiteljima iz Starog zaveta. Cela Biblija je javno prikazivanje Hrista.

Pismo ne treba prihvatiti samo kao napisanu, već i kao nama upućenu Božju reč. Kada su nesrećnici dolazili k Njemu, Hristos je posmatrao ne samo one koji su tražili pomoć, već i sve one koji će tokom vekova dolaziti k Njemu sa sličnim nevoljama i sličnom verom. Kada je rekao uzetom: »Ne boj se, sinko, opraštaju ti se gresi tvoji«, kada je ženi u Kapernaumu rekao: »Ne boj se, kćeri! vera tvoja pomože ti; idi s mirom«, On je govorio svim unesrećenim i grehom natovarenim ljudima koji će potražiti Njegovu pomoć«. (Matej 9,2; Luka 8,48)

Tako je sa svim obećanjima iz Božje reči. On nam u njima govori pojedinačno, lično, govoreći nam tako neposredno kao da slušamo Njegov glas. Hristos nam kroz ova obećanja saopštava svoju blagodat i silu. Ona su li šće sa drveta koje služi »za isce-ljivanje narodima«. (Otkrivenje 22,2) Primljena i prihvaćena, ona

će predstavljati čvrstinu karaktera, nadahnuće i potporu u životu. Ništa drugo ne može imati takvu isceljujuću silu. Osim ovoga ništa ne može dati hrabrost i veru koja daje životnu snagu celom biću.

[64] Neka lekar, kada za to ima prilike, ponovi onome koji drhteći od straha stoji na ivici groba, duši umornoj od tere, patnji i greha, Spasiteljeve reči sve reči Svetoga pisma su Njegove reči: »Ne boj se, jer ja te otkupih, pozvah te po imenu tvom, moj si. Kada pođeš preko vode, ja ću biti s tobom, ili preko reka, neće te potopiti; kada pođeš kroz oganj, nećeš izgoreti i neće te plamen opaliti. Jer sam ja Gospod, Bog tvoj, svetac Izrailjev, Spasitelj tvoj... Otkako si mi postao drag, proslavio si se i ja te ljubih.« »Ja, ja sam brišem tvoje prestupe sebe radi, i greha tvojih ne pominjem.« »Ne boj se, jer sam ja s tobom.« (Isaija 43,14; 25,5)

*»Kako otac žali sinove,
tako Gospod žali one koji ga se
boje. Jer zna građu našu,
opominje se da smo prah.«*

Psalam 103,13.14.

*»Samo poznaj bezakonje svoje,
da si se odmetnula Gospodu Bogu
svojemu.«*

*»Ako priznajemo grehe svoje,
veran je i pravedan da nam
oprosti grehe naše,
i očisti nas od svake nepravde.«*

*Jeremija 3,13; 1. Jovanova
1,9.*

*»Rasuću kao oblak prestupe tvoje i
grehe tvoje kao maglu, vrati se k
meni, jer sam te izbavio.«*

Isaija 44,22.

»Tada dođite, veli Gospod, pa ćemo
se suditi: ako gresi vaši budu kao
skerlet, postaće beli kao sneg; ako
budu crveni kao crvac, postaće kao
vuna. Ako hoćete slušati, dobra zemaljske ješćete.«

Isaija 1,18.19.

»Ljubim te Ijubavlju večnom, zato ti
jednako činim milost.« »Sakrih za čas
lice svoje od tebe, ali ću te večnom
milošću pomilovati.«

Jeremija 31,3; Isaija 54,8.

»Da se ne plaši srce vaše.«
»Mir vam ostavljam, mir svoj
dajem vam: ne dajem vam ga kao
što svet daje, da se ne plaši srce
vaše, i da se ne boji.«

Jovan 14,1.27.

»I čovek će biti kao zaklon od vetra,
i kao utočište od poplave, kao potoci
na suhu mestu, kao sen do
velike stene u zemlji sasušenoj.

Isaija 32,2.

»Siromahe i uboge, koji traže vode a
nje nema, kojima se jezik osušio od
žeđi, njih ću uslišiti ja Gospod, ja
Bog Izrailjev neću ih ostaviti.«

Isaija 41,17.

»Ovako veli Gospod, koji te je stvorio.«
»Jer ću izliti vodu na žednoga i
potoke na suhu zemlju, izliću duh

*svoj na seme tvoje i blagoslov svoj
na tvoje natražje.«*

Isaija 44,2.3.

*»Pogledajte na mene, i spašćete se
svi krajevi zemaljski; jer ja sam Bog,
i nema drugoga.«*

Isaija 45,22.

*»On nemoći naše uze i
bolesti ponese.«*
*»Ali on bi ranjen za naše prestupe,
izbijen za naša bezakonja; kar beše
na njemu našega mira radi, i ranom
njegovom mi se iscelismo.«*

Matej 8,17; Isaija 53,5.

Pravi lekar je vaspitač. On pri Iznaje svoju odgovornost ne samo prema bolesnicima koji su pod njegovim neposrednim staranjem, nego i prema zajednici u kojoj živi. On stoji kao čuvar kako telesnog tako i duhovnog zdravlja. Njegovo nastojanje ne treba da se ogleda samo u poučavanju pravim metodima za lečenje bolesnika, već i u podsticanju pravih životnih navika i širenju saznanja o pravim načelima.

Potreba poučavanja o zdravstvenim načelima

Poučavanje o zdravstvenim načelima nikada nije bilo tako potrebno kao danas. Uprkos velikom napretku i tolikim mogućnostima za udoban život ispunjen preimućstvima, čak i u zdravstvenom pogledu i lečenju bolesti, opadanje fizičke snage i izdržljivosti ukazuje na opasnost. To zahteva pažnju svih onih koji nose na srcu blagostanje svojih bližnjih.

[66]

Naša lažna civilizacija podstiče zla koja razaraju zdrava načela. Običaji i moda bore se sa prirodom. Običaji koje oni preporučuju i popuštanje koje pothranjuju stalno smanjuje kako telesnu tako i umnu snagu, stavljajući na ljudski rod nepodnošljiv teret. Neumerenost i nasilje, bolesti i beda svuda se susreću.

Mnogi u neznanju prestupaju zakone zdravlja i njima je potrebno poučavanje. Međutim, veći broj to više zna nego što čini. Njima je potrebno da shvate važnost sprovođenja vlastitog znanja u život. Lekar ima mnogo prilika da pruži znanje o zdravstvenim načelima i ukaže na značaj njihovog sprovođenja u svakodnevni život. Pravilnim poučavanjem on može da učini mnogo u borbi protiv zala koja nanose neizrecivu štetu.

Neograničena upotreba otrovnih nadražujućih sredstava je praksa koja polaže temelj mnogim bolestima, pa čak i mnogim velikim zalima. Kada napadne bolest, mnogi ne žele da se muče i ispituju uzrok svoje bolesti. Njihova najvažnija briga je da se oslo-

bode bola i neprijatnosti. Oni pribegavaju uobičajenim lekovima, o čijim stvarnim svojstvima malo znaju, ili se obrate lekaru tražeći neki lek koji treba da spreči ishod njihovog nedela, ne razmišljajući pri tome o promeni svojih nezdravih navika. Ako izostane trenutno poboljšanje, tada pokušavaju sa drugim lekom, a zatim opet drugim. Na taj način zlo se nastavlja.

Ljude treba poučavati da lekovi ne leče bolesti. Istina je da oni ponekad donose brzo olakšanje i belesniku izgleda da se oporavlja od njihove upotrebe; ali to je zato što priroda ima dovoljno životne snage da izbací otrov i promeni uslove koji su izazvali bolest. Zdravlje se oporavilo uprkos lekovima. Međutim, u većini slučajeva lek samo menja oblik i mesto oboljenja. Često izgleda kao da je uticaj otrova za izvesno vreme savladan, ali rezultati ostaju u telu i nanose veliku štetu u nekom kasnijem vremenskom razdoblju.

Upotrebom otrovnih lekova mnogi navlače na sebe doživotne bolesti i mnogi životi, koji bi se mogli spasti primenom prirodnog načina lečenja, izgubljeni su. Otrovi sadržani u mnogim takozvanim lekovima stvaraju naviku i želju, koja znači propast kako za dušu tako i za telo. Mnogi od popularnih lekova nazvanih patentiranim lekovima, pa čak i neki lekovi koje izdaju lekari imaju izvesnu ulogu u polaganju teme- [67] lja navici za pićem, navici za opijumom, navici za morfijumom, koje predstavlja ju strašno društveno prokletstvo.

Jedina nada u bolji život postoji u vaspitavanju ljudi pravim načelima. Neka lekari poučavaju ljude da sila obnovlje nja ne leži u lekovima, već u prirodi. Bolest je napor prirode da telo oslobodi uslova koji proističu iz kršenja zakona zdravlja. Uzrok se mora pronaći u slučaju bolesti. Nezdravi uslovi moraju se izmeniti, rdave navike popraviti. Tada treba pomoći prirodi u njenom naporu da izbací nečistoću i ponovo uspostavi dobre uslove u telu.

Prirodni lekovi

Čist vazduh, sunčeva svetlost, umerenost, odmor, vežbe, pravilna ishrana, upotreba vode, poverenje u božansku silu pravi su lekovi. Svako treba da ima izvesno znanje o prirodnim lekovitim sredstvima i njihovoj primeni, kao i praktično vežbanje, koje osposobljava čoveka da pravilno primeni ovo znanje.

Upotreba prirodnih lekova zahteva veliku brižljivost i napor koji mnogi nisu voljni da učine. Prirodni tok lečenja i obnove je postepen i nestrpljivome izgleda spor. Odustajanje od štetnog popuštanja zahteva žrtve. Međutim, na kraju će utvrditi da priroda, kada nije ometana, obavlja svoj posao mudro i dobro. Oni koji istraju u poslušnosti njenim zakonima požnjeće nagradu u telesnom i duševnom zdravlju.

Očuvanju zdravlja posvećuje se, opšte uzevši, vrlo mala pažnja. [68] Mnogo je bolje izbeći boiest nego znati kako je lečiti kada je već nastupila. Dužnost je svakoga, radi ličnog dobra i dobra čovečanstva, da upozna zakone zdravlja i da ih se savesno pridržava. Svima je potrebno da upoznaju najveličanstveniji od svih organizama ljudsko telo. Svi treba da shvate rad pojedinih organa i zavisnost jednog od drugog u njihovom zdravom radu. Svi treba da proučavaju uticaj duha na telo i tela na duh i zakone koji njima upravljaju.

Priprema za životnu borbu

Nije moguće dovoljno naglasiti da zdravlje ne zavisi od slučaja. Ono je ishod poslušnosti zakonu. To su shvatili i učesnici na atletskim igrama u odmeravanju snage. Ovi ljudi se vrlo brižljivo pripremaju. Oni se podvrgavaju najnapornijem vežbanju i strogoj disciplini. Svaku telesnu naviku pažljivo dovode u red. Oni znaju da će zanemarivanje, neumerenost ili nemarnost koji slabe i onesposobljavaju svaki organ ili rad tela, doneti poraz.

Koliko je značajniji takav brižljiv odnos za obezbeđivanje uspeha u životnoj borbi. Mi se ne borimo u lažnoj borbi. Mi vodimo rat od koga zavisi večni ishod. Mi treba da se sukobimo sa nevidljivim neprijateljima. Zli anđeli se bore za prevlast nad svakim ljudskim bićem. Sve što nanosi štetu zdravlju, ne samo da smanjuje telesnu snagu, već teži da oslabi umne i moralne snage. Popuštanje svakoj nezdravoj navici otežava čoveku da uspešno napravi razliku između dobra i zla, pa je zato mnogo teže odupreti se zlu. To povećava opasnost od neuspeha i poraza.

»Oni što trče na trku, svi trče, a jedan dobije dar?« (1. Korinćanima 9,24) Svi oni koji poslušnošću pravim načelima vladaju sobom, mogu pobediti u ratu koji vodimo. Sprovođenje ovih načela u životnim pojedinostima često se smatra beznačajnim predmetom

koji je toliko beznačajan da ne zahteva pažnju. Međutim, ništa što treba da učinimo nije neznatno, beiznačajno, kada imamo u vidu ishod koji stavljamo na kocku. Svako delo svojom težinom stiže na merila koja odlučuju o životnoj pobedi ili porazu. Pismo nam nalaže: »Tako trčite da dobijete.« (stih 24)

Gubitak Edema je posledica neumerene želje naših praroditelja. Umerenost u svemu mnogo više doprinosi našem vraćanju u Edem nego što to ljudi mogu da shvate.

Ukazujući na samoodricanje koje su upražnjavali učesnici na igrama starih Grka, apostol Pavle piše: »Svaki pak koji se bori od svega se uzdržava: oni dakle da dobiju raspadljiv venac, a mi neraspadljiv. Ja dakle tako trčim, ne kao na nepouzđano; tako se borim, ne kao onaj koji bije vetar; nego morim telo svoje i trudim da kako sam drugima propovedajući izbačen ne budem.« (stih 2527)

[69] Od jasnog poznavanja osnovne isti ne zavisi napredak reforme. Dok se na jednoj strani, opasnost sakriva u osiromašenoj filozofiji i teškoj, hladnoj pravovernosti, sa druge strane u bezbrižnoj slobodi postoji druga velika opasnost. Temelj svake dalekosežne reforme postavljen je u Božjem zakonu. Mi treba da prikažemo potrebu poslušnosti ovom Zakonu jasnim i određenim crtama. Njegova načela treba primenjivati pred ljudima. Ona su tako večna i neumitna kao i sam Bog.

Jedna od najžalosnijih posledica prouzrokovanih prvobitnim padom bio je gubitak čovekove snage i mogućnosti vladanja nad samim sobom. Stvarnog napretka može biti samo onda, kada se ova moć obnovi.

Telo je jedini posrednik preko koga se um i duša razvijaju u izgradnji karaktera. Otuda neprijatelj duša svoja iskušenja usmerava na to da oslabi i umanji telesnu snagu. Njegov uspeh u ovome znači potčinjavanje celog bića zlu. Sklonosti naše telesne prirode, osim ako njom ne vladaju uzvišene sile, sigurno će prouzrokovati propast i smrt.

Telo mora da bude potčinjeno. Više sile čovekovog bića moraju da zavladaju. Volja mora da vlada strastima, a njom samom da upravlja Bog. U našem životu treba da vlada veličanstvo na snaga uma posvećena božanskom blagodaću.

Božji zahtevi treba da se urežu u savest. Ljudi i žene moraju da se probu de i shvate dužnost vladanja samim sobom, potrebu čistote i oslobođenja od svake iskvarene želje i navike. U njih je potrebno utisnuti činjenicu da su sve njihove umne i telesne snage Božji dar i da ih zato Njemu za službu treba sačuvati u najboljem mogućem stanju.

U onom starom obredu koji je bio sli ka Jevanđelja, nijedna žrtva sa manom nije mogla biti stavljena na Božji oltar. Žrtva koja je trebalo da predstavlja Hrista, morala je biti bez mane. Božja reč ukazuje na ovo kao na sliku koja govori šta Njegova deca treba da budu »živa žrtva«, »sveta i bez mane«, »ugodna Bogu«. (Rimljanima 12,1; Efescima 5,27)

Prava reforma ne može se izvršiti bez božanske sile. Ljudske prepreke prirodnim i stečenim sklonostima samo su peščani sprud protiv bujice. Mi ne možemo da se odupremo iskušenjima koja navaljuju na nas, spolja i iznutra, sve dok Hristov život ne postane životodavna sila u našem životu.

Hristos je došao na ovaj svet i živeo u skladu sa Božjim zakonom da bi čovek mogao savršeno da vlada prirodnim sklonostima koje kvare dušu. Lekar duše i tela daje pobedu nad strastima koje ratuju. On se pobrinuo za olakšice, da bi čovek mogao da ima savršeni karakter.

Kada se čovek preda Hristu, um dolazi pod nadzor Zakona, ali samo carski zakon može da proglasi slobodu svakom zarobljenom. Čovek postaje slobodan kada ostvari jedinstvo sa Hristom.

Potčinjavanje Hristovoj volji znači obnovošenje savršenog čoveka.

Poslušnost Bogu je oslobođenje od ropstva grehu, oslobođenje od ljudskih strasti i pobuda. Čovek može da bude pobjednik nad samim sobom, nad svojim nagonima, pobjednik nad »poglavarima i vlastima«, i »upraviteljima tame ovog sveta« i »duhovima pakosti ispod neba«. (Efescima 6,12)

Ovakvo uputstvo nigde nije potrebnije i nigde neće stvoriti veće dobro nego u domu. Roditelji treba da rade na izgradnji dobrih navika i karaktera. Pokret reforme treba da otpočne iznošenjem načela Božjeg zakona, koja počivaju na telesnom i moralnom zdravlju. Ukažite na činjenicu da je Božja reč naša jedina sigurna zaštita od zala koja vode svet u uništenje. Objasnite odgovornosti

[70] koje imaju roditelji ne samo za sebe lično, već i za decu. Oni svojoj deci pružaju primer poslušnosti ili prestupa. Svojim primerom i poučavanjem, oni odlučuju o sudbini svoga doma. Deca će postati ono što roditelji načine od njih.

Kada bi roditelji mogli da budu tako vođeni da shvate ishod svoga rada i uvide kako, primerom i poučavanjem, produžavaju i povećavaju silu greha ili silu pravednosti, oni bi sigurno učinili neku promenu. Mnogi bi napustili predanja i običaje i prihvatili božanska životna načela.

Moć primera

Lekar koji služi u domovima ljudi, bdijući pored postelje bolesnika, ublažavajući njihovu tugu, vraćajući ih sa ivice groba, govoreći o nadi onima koji umiru, zadobija njihovo poverenje i ljubav koja se malo kome poklanja. Čak i propovednik Jevanđelja nema tako velike mogućnosti i tako dalekosežan uticaj.

Primer lekara, a ništa manje ni njegovo poučavanje, treba da predstavlja savršenu silu na pravoj strani. Delo reforme traži ljude i žene čije životne navike predstavljaju sliku samosavlađivanja. Naše sprovođenje načela u život je ono što im daje vrednost. Svetu je potreban praktičan dokaz onoga što Božja blagodat može da učini u obnovi izgubljenog carskog dostojanstva ljudskih bića, dajući im vlast da upravljaju sobom. Ne postoji ništa što je svetu tako potrebno kao saznanje o sili Jevanđelja koje spasava i koje se otkriva u životu sličnom Hristovom životu.

Lekar je neprekidno u dodiru sa onima kojima je potrebna snaga i ohrabrenje pravog primera. Mnogi su moralno nejaki. Oni nemaju vlast nad sobom i zato lako podležu iskušenju. Lekar može da pomogne ovim dušama jedino ako svojim životom otkriva snagu načela koje mu omogućava da pobedi svaku štetnu naviku i obeshrabrujuću želju. Iz njegovog života mora da deluje božanska sila. Ako ovde padne, bez obzira na moć i ubedljivost njegovih reči, njegov uticaj svedočiće za zlo.

Mnogi koji su zbog svojih rdavih navika postali moralne olupine, traže lekarski savet i lečenje. Oni su u modricama, slabi i ranjeni, oni osećaju svoju nerazumnost i nesposobnost da pobede. Takvi u svojoj okolini ne treba da imaju ništa što ih podstiče da

nastave sa mislima i osećanjima koji su ih načinili onim što jesu. Njima je potrebno da dišu u atmosferi čistote, uzvišenih i plemenitih misli. Koliko je strašna odgovornost onih koji treba da im pruže pravi primer, a sami su robovi štetnih navika, pa njihov uticaj daje iskušenju dodatnu silu!

Lekar i delo umerenosti

Mnogi koji su telo i dušu upropastili upotrebom duvana i žestokih pića, traže lekarsku negu. Lekar, veran svojoj odgovornosti, ovim pacijentima treba da ukaže na uzrok njihovih patnji. Međutim, ako i sam upotrebljava duvan i žestoka pića, kakva se važnost može pridavati njegovim rečima? Svestan svog ličnog popuštanja, zar neće oklevati da otkrije propust u životu svog bolesnika. Kada i sam upotrebljava sve ovo, kako može da ubedi mlade u štetan uticaj svega toga?

Kako lekar može da stoji u zajednici kao primer čistote i vladanja nad samim sobom, kako može biti uspešan radnik u delu umerenosti, kada i sam popušta rđavoj navici? Kako može uspešno da služi pored postelje bolesnog i umirućeg kada je njegov dah neprijatan od teškog mirisa žestokih pića ili duvana? [71]

Kako neko može da očuva poverenje koje počiva na njemu kaoiskusnom lekaru, kada remeti svoje živce i pomućuje svoj um upotrebom narkotičnih otrova? Koliko brzo može da odlučuje ili tačno izvrši!

Ako ne poštuje zakone koji upravlja ju njegovim bićem, ako se opredeli za sebično popuštanje, a ne za zdravlje uma i tela, zar time ne postaje nepodesan da mu se poveri odgovornost za ljudski život?

Ma koliko bio stručan i veran kao lekar, u njegovom iskustvu ima mnogo vidljivog obeshrabrenja i poraza. U njegovom radu često nije izvršeno ono što on želi da vidi kao završeno. Iako je zdravlje njegovih bolesnika obnovljeno, za njih, a možda i za svet, nema prave koristi. Mnogi povrate zdravlje samo da bi ponovo popuštali želji koja je prouzrokovala bolest. Sa istom ranijom željom ponovo se hvataju u kolo popuštanja sebi i nerazumnosti. Posao lekara za njih izgleda kao uludo straćeni napor.

Hristos je imao slično iskustvo, pa ipak nije prekinuo napore za dušu koja pati. Od deset izlečenih gubavaca, sa mo jedan je cenio ovaj dar, a bio je stranac i Samarjanin. Zbog tog jednog, Hristos je izlečio deseticu. Ako lekar ne doživi veći uspeh od onoga koji je Spasitelj doživeo, neka se pouči od Glavnog Lekara. O Hristu stoji napisa no: »Neće mu dosaditi niti će se umoriti.« »Videće trud duše svoje i nasitiće se.« (Isaija 42,4; 53,11)

Da je samo jedna duša prihvatila Jevanđelje Njegove blagodati, Hristos bi zbog spasenja te jedne duše, izabrao život teškog rada i poniženja i sramnu smrt. Ako se našim naporima uzdigne i oplemeni jedno ljudsko biće, osposobljeno da svetli u Gospodnjim dvorovima, zar zaista nemamo razloga da se radujemo?

Obaveze lekara su teške i zamorne. Da bi ih uspešno obavljao, mora da ima jak telesni sastav i krepko zdravlje. Čovek, slab ili bolestan, ne može da izdrži iscrpljujući posao koji je vezan za lekarski poziv. Čovek kome nedostaje potpuno vladanje nad samim sobom, nije sposoban da se bavi svim vrstama bolesti.

[72] Često lišen sna, zanemarujući čak i uzimanje hrane, u velikoj meri odvojen od društvenih zabava i verskih prednosti, život lekara izgleda kao da se nalazi u večitoj senci. Nesreće koje posmatra, nemoćni smrtnici koji traže pomoć, dodir sa poročnim ljudima rastužuje srce i gotovo uništava poverenje u ljudsko društvo.

U borbi sa bolešću i smrću, sve njegove snage opterećene su do krajnjih granica izdržljivosti. Međusobno dejstvo ovog strahovitog napora do krajnosti iskušavaju karakter. Tada se pokaže najveća sila iskušenja. Više nego ljudima bilo kojeg zvanja, lekaru je potrebno samosavlađivanje, čistota duha i vera koja se hvata za Nebo. On ne sme da dopusti sebi nepoštovanje fizičkog zakona, zbog drugih i zbog sebe. Nemarnost prema telesnim navikama teži nemarnosti u moralnim navikama.

Jedina sigurnost lekara, u svim okolnostima, nalazi se u načelnom delovanju; ojačan i oplemenjen sigurnošću cilja, koji se nalazi samo u Bogu. On treba da se uporno drži moralnog savršenstva Njegovog karaktera. Iz dana u dan, iz časa u čas, od trenutka do trenutka, on treba da živi kao pred očima nevidljivog sveta. Kao što je Mojsije učinio, i on se mora držati »Onoga koji se ne vidi«. (Jevrejima 11,27)

Pravednost ima svoj koren u pobožnosti. Nema tog čoveka koji pred svojim bližnjima može neprekidno voditi čist, delotvoran život, ako njegov život nije sakriven sa Hristom u Bogu. Ukoliko je rad među ljudima veći, utoliko treba da bude bliskija veza srca sa Nebom.

Ukoliko su njegove dužnosti važnije i veće njegove odgovornosti, utoliko je veća potreba lekara za božanskom silom. On mora da posveti vreme razmišljanju o večnosti umesto prolaznosti. On mora da se odupre svetu koji ruši tuđa prava i koji vrši snažan pritisak na njega da se odvoji od Izvora snage. Molitvom i proučavanjem Pisma, više od svih ostalih ljudi, on treba da se stavi pod Božju zaštitu. On treba da živi u stalnom dodiru i svesnoj vezi sa načelima istine, pravde i milosrđa koji otkrivaju Božje osobine u duši.

Upravo u onoj meri u kojoj je prihvaćena i poslušana, Božja reč će, svojom moći utisnuti i svojom životvornošću dodirnuti svaku pobudu za delovanje, svaku promenu karaktera. Ona će očistiti svaku misao, uskladiti svaku želju. Oni koji od Božje reči stvore svoj oslonac, ponašaće se kao postojani ljudi. Oni će se uzdići iznad svih pokvarenosti u atmosferu oslobođenu prljavštine.

Kada je čovek postao prijatelj sa Bogom, nepokolebljivost koja je sačuvala Josifa i Danila usred pokvarenosti neznabožaćkih dvorova, učiniće da i njegov život postane život neokaljane čistote. Haljine njegovog karaktera biće bez mrlje. Hristova svetlost u njegovom životu ne može biti pomračena. Sjajna jutarnja Zvezda pojaviće se nad njim u svojoj postojanoj svetlosti i nepromenjenoj slavi.

Takav život biće činilac snage u zajednici. On će biti brana zlu, zaštita onome koji doživljava kušanje, svetlostvodilja onima koji usred teškoća i obeshrabrenja traže pravi put.

LEKARI I NJIHOV RAD

[73]

*Oni »će biti usred mnogih naroda
kao rosa od Gospoda«.*

(Mihej 5,7)

[74]

ПОГЛАВЉЕ 9—POUČAVANJE I LEČENJE

[75]

Kada je Hristos poslao svojih dvanaest učenika na prvo misionarsko putovanje, zapovedia im je: »I hodeći propovedajte i kazujte da se približilo carstvo nebesko. Bolesne isceljujte, gubave čistite, mrtve dižite, đavole izgonite; zabadava ste dobili, zabadava i dajte.« (Matej 10,7.8)

Sedamdesetorici kasnije poslatih, rekao je: »A u koji god grad dođete... i isceljujte bolesnike koji su u njemu, i govorite im: približi se k vama carstvo Božje.« (Luka 10,8.9) Hristova prisutnost i sila bila je sa njima i »vratit će se pak sedamdesetorica s radosti govoreći: Gospode! i đavoli nam se pokoravaju u ime tvoje.« (stih 17)

[76]

Posle Hristovog vaznesenja nastavljen je isti posao. Prizori njegove službe ponavljaju se. »A dolazahu mnogi i iz okolnih gradova u Jerusalim, i donošahu bolesnike i koje mučahu nečisti duhovi; i svi ozdravljahu.« (Dela 5,16)

I učenici: »Iziđoše i propovedaše svuda i Gospod ih potpomaga.« »A Filip sišavši u grad Samarjanski propovedaše im Hrista. A narod pazaše jednodušno na ono što govoraše Filip... jer duhovi nečisti... izlazahu iz mnogih u kojima bejahu. I mnogi uzeti i hromi ozdraviše. I bi velika radost u gradu onome.« (Marko 16,20; Dela 8,58)

Rad učenika

Luka, pisac jevanđelja koje nosi njegovo ime, bio je lekarmisionar. U Svetom pismu on ima ime »lekar ljubazni«. (Kološanima 4,14) Apostol Pavle čuo je o njemu kao veštom lekaru i potražio ga kao jednog kome je Gospod poverio naročiti posao. On je obezbedio njegovu saradnju i Luka je izvesno vreme iz mesta u mesto pratio Pavla na njegovim putovanjima. Posle određenog vremena, Pavle je ostavio Luku u Filibi u Makedoniji. On je ovde nastavio da radi nekoliko godina kao lekar i kao učitelj Jevanđelja. U svom lekarskom radu, služio je bolesnicima I tada se molio da Božja

isceljujuća sila počine nad bolesnicima. Na taj način, otvoren je put evanđeoskoj vesti. Luka kao uspešan lekar, imao je mnogo prilika da propoveda Hrista među neznabošcima. Božji plan je da radimo kao što su i učenici radili. Lečenje tela povezano je sa evanđeoskim nalogom. Poučavanje i lečenje nikada ne treba razdvojiti u delu Jevanđelja.

Posao učenika sastojao se u širenju saznanja o Jevanđelju. Njima je poveren posao objavljivanja Dobre vesti, koju je Hristos doneo ljudima, celom svetu. Oni su ovaj posao izvršili za lju de svog vremena. Svakom narodu pod nebom Jevanđelje je odneto samo za vreme delovanja jedne generacije.

Objavljivanje Jevanđelja svetu je posao koji je Bog poverio onima koji nose Njegovo ime. Jevanđelje je jedini protivotrov za greh i bedu na Zemlji.

*»Duh je Gospoda Boga na meni,
jer me Gospod pomaza
da javlam dobre glase krotkima,
posla me da zavijem ranjene u srcu,
da oglasim zarobljenima slobodu
i sužnjima da će im se
otvoriti tamnica.«*

Isaija 61,1.

Vera u Boga i Njegovu reč gotovo je nestala iz sveta u vreme kada je Hristos razaslao svoje učenike sa veću Jevanđelja. U jevrejskom narodu, koji je tvrdio da ima saznanje o Jahvi, Njegova reč bila je potisnuta predanjem i ljudskim mišljenjem. Ljudske misli zaokupljale su sebično častoljublje, ljubav prema hvalisanju i žudnja za dobiti. Poštovanje Boga se izgubilo, a saučešće prema ljudima iščezlo. Sebičnost je postala vladajuće načelo, a sotona je bedom i poniženjem čovečanstva sprovodio svoju volju.

Sotonska sila porobila je ljude. Ljudsko telo stvoreno za prebivanje Boga, postalo je prebivalište zlih duhova. Natprirodne sile iskoristile su čula, živce, ljudske organe za popuštanje naj-sramnijim uživanjima. Na ljudsko lice utisnut je pravi pečat zlih duhova. Ljudsko lice ponelo je izraz zlih legionara kojima su ljudi bili opsednuti.

[77] Kakvo je stanje danas u svetu? Zar današnja viša kritika i mišljenje ne ruše veru u Bibliju tako uspešno, kao što je to činila tradicija i rabinsko učenje u Hristovo vreme? Zar pohlepnost, slavljublje i ljubav prema zadovoljstvima nemaju danas isto tako veliku moć nad ljudskim srcem kao što su je imali i onda? Kako je malo onih koji se upravljaju prema hrišćanskim načelima u savremenom hrišćanskom svetu, pa čak i među Hristovim crkvama koje tvrde da to jesu. U poslovnim, društvenim, domaćim, pa čak i verskim krugovima, malo je onih koji su od Hristovog uče nja izgradili pravilo svakodnevnog života. Zar nije tačno da »pravda stoji da leko ... pravda ne može da prođe ... i ko se uklanja oda zla, postaje plen«? (Isaija 59,14.15)

Mi živimo usred »epidemije zločina« koje se razboriti, bogobojazni ljudi svuda užasavaju. Pokvarenost je preovladala, prevazilazi izražajnu moć ljudskog pera. Svaki dan donosi nova saznanja o političkim razmiricama, podmićivanju, proneverama. Svaki dan donosi svoje žalosne izveštaje o nasilju, bezvlašću i ravnodušnosti prema ljudskoj patnji i svirepom uništavanju ljudskog života. Svaki dan svedoči o povećavanju umobolnosti, ubistava i samoubistava. Ko može da posumnja da sotonske sluge povećanom silom deluju među ljudima kojom rastrojavaju um, skrnave i uništavaju telo?

I dok se svet sve više puni ovim zalima, Jevanđelje se često iznosi tako ravnodušno da na savest ili život ljudi ostavlja samo beznačajan utisak. Svu da postoje srca koja traže nešto što im nedostaje. Ona čeznu za silom koja će im doneti pobedu nad grehom, silom koja će ih osloboditi iz ropstva grehu, silom koja će im dati zdravlje, život i mir. Mnogi koji su jednom upoznali silu Božje reči i boravili tamo gde ne priznaju Boga, čeznuli su za Božjim prisustvom.

Svetu je danas potrebno ono što mu je bilo potrebno pre hiljadu i devet stotina godina otkrivenje Hrista. Potrebno je veliko delo reforme i samo Hristovom blagodaću može se izvršiti delo telesne, umne i duhovne obnove.

Potrebno je da se ličnim naporima približimo ljudima. Kada bi manje vremena bilo posvećeno propovedanju, a više ličnoj službi, ostvaren bi bio veći uspeh. Siromašnima treba pomoći, treba se brinuti za bolesne, žalosne i nevoljne treba utešiti, one koji ne znaju treba poučiti, neiskusne treba posavetovati. Mi treba da plačemo sa

onima koji plaču i da se radujemo sa onima koji se raduju. Praćen silom vere, silom molitve, silom Božje ljubavi, ovaj posao neće biti i ne može biti bez ploda.

Uvek treba da imamo na umu da je cilj medicinskomisionarskog rada da se ljudima i ženama, bolesnim od greha, ukaže na Coveka sa Golgote koji uzima grehe sveta. Ugledanjem na Njega preobrazimo se u Njegovo obličje. Mi treba da ohrabrimo bolesne i one koji pate da gledaju na Isusa i žive. Neka radnici stalno uzdižu Hrista pred onima kojima je bolest tela i duše donela obeshrabrenje. Ukažite im na Onoga koji može da izleči i telesne i duhovne bolesti. Govorite im o Onome koji je dirnut saosećanjem za njihove slabosti. Podstaknite ih da se predaju na staranje Onome koji je dao svoj život da bi im omogućio večni život. Govorite im o Njegovoj ljubavi, pričajte im o Njegovoj spasonosnoj sili. To je uzvišena dužnost i dragocena prednost lekaramisionara. Lična služba ovome često priprema put. Bog često dopire do srca pomoću naših napora koje činimo otklanjajući telesne patnje.

[78]

Medicinskomisionarski posao je pionirsko delo Jevanđelja. U propovedanju Reči i u medicinskomisionarskom radu Jevanđelje treba propovedati i sprovoditi u život.

U gotovo svakoj zajednici ima mnogo vernika koji ne slušaju propovedanje Božje reči ili ne prisustvuju nijednom bogoslužju. Ako Jevanđelje treba da dospe do njih, ono mora biti odneto njihovim domovima. Često je zadovoljenje njihovih telesnih potreba jedini put kojim je moguće približiti se takvima. Medicinske sestremisionari koje neguju bolesnike i otklanjaju nevolje siromašnih, imaće mnogo prilika da se sa njima mole, da im čitaju iz Božje reči i govore o Spasitelju. One mogu da se mole sa onima i za one koji su bespomoćni i koji nemaju snagu volje da nadgledaju svoj apetit koji je strast unizila. One mogu da unesu zračak nade u život poraženih i obeshrabrenih. Njihova nesebična ljubav izražena delima široke ljubaznosti, učiniće da ovi nevoljnici lakše poveruju u Hristovu ljubav.

Mnogi ne veruju u Boga i izgubili su poverenje u čoveka. Međutim, oni cene dela saučešća i pomoći. Kada zapaze da neko dolazi u njihov dom bez ikakvih težnji za zemaljskom zahvalnošću i naknadom, koji pomažu bolesnima, hrane gladne, oblače gole, teše žalosne i nežno ukazuju samo na Njega čiju ljubav i milost

čovekradnik objavljuje kao vesnik, kada oni to vide, njihova srca biće dirnuta. Rađa se zahvalnost. Zapali se vera. Oni uviđaju da se Bog stara za njih i spremni su da slušaju kada se otvara Njegova reč.

U stranim misijama ili na domaćem polju, svi misionari, kako muškarci, tako i žene, steći će mnogo prihvatljiviji pristup ljudima i zaključiti da je njihova korisnost mnogostruko uvećana, ako mogu da služe bolesnima. Žene koje kao misionari odlaze u neznabožačke zemlje, na taj način mogu da stvore prilike za propovedanje Jevanđelja ženama iz ovih zemalja, kada su zatvorena svaka druga vrata za pristup. Svi evanđeoski radnici treba da znaju da pruže jednostavno lečenje koje doprinosi olakšanju bola i otklanjanju bolesti.

Poučavanje zdravstvenim načelima

[79] Evanđeoski radnici moraju biti osposobljeni da pružaju pouke o načelima zdravog načina života. Bolesti postoje svuda i mnoge bi mogle biti sprečene obraćanjem pažnje zdravstvenim zakonima. Ljudi treba da uvide odnos zdravstvenih načela i njihovog dobrog zdravlja u ovom životu i životu koji će doći. Potrebno je da postanu odgovor ni za svoje ljudsko telo koje je njihov Tvorac pripremio za svoje mesto prebivanja, a nad kojim On želi da budu verni pristavi. Na njih treba da utiče istina sadržana u rečima iz Svetog pisma: »Jer ste vi crkva Boga živoga, kao što reče Bog: useliću se u njih, i žive ću u njima, i biću im Bog, i oni će biti moj narod.« (2. Korinćanima 6,16)

Hiljade ljudi rado bi prihvatilo uputstva o jednostavnim metodima lečenja bolesnih metodima koji treba da zauzmu mesto otrovnih lekova. Postoji velika potreba za poučavanjem o reformi u ishrani. Rđave navike u jelu i upotreba nezdrave hrane u velikoj meri odgovorni su za neumerenost, zločin i nevaljalstvo koji muče ovaj svet.

Prilikom iznošenja zdravstvenih načela imajte na umu veliki cilj reforme cilj da obezbedite najbolji razvoj tela, uma i duše. Pokažite da su prirodni zakoni, zato što su to Božji zakoni, određeni za naše dobro i da poslušnost njima donosi sreću u ovom životu i pomaže u pripremi za budući život.

Vodite ljude da proučavaju izraz Božje ljubavi i mudrosti u delima prirode. Vodite ih da proučavaju taj divan organizam, ljudsko telo, i zakone koji njime upravljaju. Oni koji zapažaju dokaze Božje ljubavi, koji razumeju nešto od Njegove mudrosti i blagotvornosti Njegovih zakona i ishod poslušnosti, posmatraće obaveze sa svim druge tačke gledišta. Umesto da poštovanje zakona zdravlja posmatraju kao žrtvu ili samoodrdicanje, oni će ga gledati kao neprocenjivi blagoslov.

Svaki evanđeoski radnik osećaće da je otkrivanje načela zdravog načina života, deo njemu određenog posla. Veli ka je potreba za ovim poslom i svet je otvoren za njega.

Svuda postoji težnja da se posao organizacija zameni naporom pojedinaca. Ljudska mudrost teži sjedinjavanju, centralizaciji, izgradnji velikih crkava i ustanova. Mnoštvo pojedinaca prepušta dobrotvorni posao ustanovama i organizacijama; oni izbegavaju dodir sa svetom i njihova srca se hlade. Oni se zadubljuju u sebe i neosetljivi su prema utiscima. Ljubav prema Bogu i ljudima izumire u njihovoj duši.

Hristos je svojim sledbenicima pove rio lični posao posao koji ne može da obavi zamenik. Služenje bolesnima i siromašnima, iznošenje Jevanđelja izgubljenima, ne treba prepustiti odborima i organizovanim dobrotvornim društvima. Lična odgovornost, lični napor, lična žrtva zahtev je Jevanđelja.

»Izađi na putove i među ograde, te nateraj da dođu«, Isusova je naredba, »da mi se napuni kuća«. On dovodi ljude u dodir sa onima kojima žele da uči- ne dobro. »Siromahe prognane da uvedeš u kuću«, kaže On. »Kad vidiš gola, da ga odeneš.« »Na bolesnike metaće ruke, i ozdravljaće.« (Luka 14,23; Isa ija 58,7; Marko 16,18) Blagoslove Jevanđelja treba objavljivati u neposrednom dodiru i ličnoj službi.

Dajući u stara vremena svetlost svome narodu, Bog nije radio isključivo preko jednog društvenog sloja. Danilo je bio judejski knez. Isaija je takođe bio od carske loze. David je bio pastir, Amos je bio pastir, Zarija zarobljenik u Vavilonu, Jelisije zemljoradnik. Gospod je podigao proroke i knezove, ljude plemićkog i običnog porekla kao svo je predstavnike i poučavao ih istinama koje je trebalo iznositi svetu.

Svakome koji postaje sudeonik u Njegovoj blagodati, Gospod određuje posao za druge. Mi lično treba da stoji mo na svom mestu, govoreći: »Evo mene, pošlji mene!« (Isaija 6,8) Odgovornost počiva na svima na propovedniku Reči, na medicinskoj sestri misionaru, na lekaruhrišćaninu, na svakom hrišćaninu bilo da je trgovac ili zemljoradnik, stručnjak ili mehaničar. Naš posao je da ljudima otkrijemo Jevanđelje o njihovom spasenju. Svaki poduhvat koji preduzmemo treba da postane sredstvo za ostvarenje cilja.

Oni koji prihvate posao koji im je određen, neće biti samo blagoslov drugima, već će i oni biti blagosloveni. Svest o dobro obavljenoj dužnosti imaće povratan uticaj na njihove duše. Obeshrabreni će zaboraviti svoju obeshrabrenost, slabić će postati jak, neznalica mudar, svi će naći pouzdanog pomoćnika u Onome koji ih je pozvao.

Hristova crkva organizovana je za službu. Njena lozinka je služba. Njeni vernici su vojnici koji pod Vođom njihovog spasenja treba da se obuče za sukob. Hrišćanipropovednici, lekari, učitelji imaju šire polje rada nego što se to može oceniti. Oni ne samo što treba da služe ljudima, već treba da ih pouče da i oni služe. Oni ne treba samo da daju uputstva o pravim načelima, već da vaspitavaju svoje slušaoce da drugima saopštavaju ova načela. Istina koja se ne sprovodi u život, koja se ne saopštava drugima, gubi svoju životodavnu moć, svoju isceljujuću silu. Njen blagoslov može da se zadrži samo ako se deli sa drugima.

Jednoličnost naše službe Bogu treba razbiti. Svaki vernik Crkve treba da se zaposli u nekoj grani službe za Učitelja. Neko ne može da učini tako mnogo kao drugi, ali svako treba da učini, najviše što može, da odbije plimu bolesti i bede koja hara našom Zemljom. Mnogi bi bili spremni da rade, kada bi ih neko poučio kako da počnu. Potrebno je da ih neko pouči i ohrabri.

Svaka crkva treba da bude škola za obuku hrišćanskih radnika. Vernike treba poučavati kako da drže biblijske časove, kako da vode i poučavaju u razredima subotne škole, kako da najbo lje pomognu siromašnima i da se brinu za bolesne, kako da rade za neobraćene. Tu treba da postoje zdravstvene škole, škole kuvanja i predavanja iz raznih oblasti hrišćanskog rada i ukazivanja pomoći. Ne treba održava ti samo predavanja, već pod nadzorom iskusnih učitelja treba sprovesti praktičan rad. Neka učitelji vode rad među

ljudima, a drugi će, sjedinjujući se sa njima, učiti iz njihovog primera. Samo jedan primer vredniji je od mnogih pouka.

Neka svi do najviših mogućnosti gaje svoje telesne i umne snage, da bi mogli raditi za Boga tamo gde će ih pozvati Njegovo providenje. Istu blagodat koja je od Hrista došla do Pavla i Apola, koja ih je odvojila za duhovnu preuzvišenost, dobiće danas posvećeni hrišćanimisionari. Bog želi da Njegova deca imaju mudrost i znanje, koje u nepogrešivoj jasnoći i sili Njegove slave, može da se otkrije našem svetu.

[81]

Obrazovani radnici, posvećeni Bogu, mogu da obavljaju raznovrsnu službu i mogu da izvrše mnogo opsežniji posao nego što to mogu da učine oni koji nisu obrazovani. Njihovo sistematsko obučavanje uma stavlja ih u povoljan položaj. Međutim, oni koji nemaju ni velike sposobnosti ni široko obrazovanje mogu uspešno da služe drugima. Bog želi da upotrebi ljude koji su voljni da ih On upotrebi. Nisu najsjanije ili najobdarenije osobe čiji rad donosi najveći i najtrajniji ishod. Potrebni su ljudi i žene koji su čuli vest sa Neba. Najuspešniji su oni radnici koji odgovore na poziv: »Uzмите jaram moj na sebe i naučite se od mene.« (Matej 11,29)

Potrebni su hrabri misionari. Onaj čije je srce taknuo Bog, ispunjen je velikom čežnjom za one koji nikada nisu doznali za Njegovu ljubav. Njihovo stanje uliva u njega osećanje lične nesreće. Uzimajući svoj život u ruke, on odlazi da kao Nebom poslani i Nebom nadahnu ti vesnik izvrši posao u kome anđeli mogu da saraduju sa njim.

Ako oni kojima je Bog poverio velike umne sposobnosti upotrebljavaju ove darove u sebične svrhe, biće, po sle izvesnog vremena kušanja, prepušteni svojim putevima. Bog će upotrebiti ljude koji ne izgledaju tako bogato obdareni, koji nemaju veliko poverenje u sebe, a On će slabe načiniti jakima, zato što se uzdaju u Njega da On uči ni za njih ono što oni sami ne mogu učiniti za sebe. Bog će primiti službu učinjenu od svega srca i sam će nadoknaditi nedostatke.

Gospod je često za svoje saradnike birao ljude koji su imali priliku da steknu samo ograničeno školsko obrazovanje. Ovi ljudi marljivo su upotrebili svoje snage i Gospod je nagradio njihovu vernost prema Njegovom delu, njihovu vrednoću, njihovu žed za znanjem. On je video njihove suze i čuo njihove molitve. Kao što

je Njegov blagoslov sišao na robove u vavilonskom dvoru, tako On i danas svojim radnicima daje mudrost i znanje.

Ljudima kojima nedostaje školsko obrazovanje, koji zauzimaju niže mesto na društvenoj lestvici, bili su, Hristovom blagodaću, veoma uspešni u zadobijanju duša za Njega. Tajna njihovog uspeha ležala je u njihovom poverenju u Boga. Oni su iz dana u dan učili od Njega, koji je divan u savetu i moćan u sili.

Ovakve radnike treba ohrabriti. Bog ih povezuje sa onima koji imaju mnogo istaknutije sposobnosti, da popune praznine koje drugi ostavljaju. Njihova brzina da uoče šta treba uraditi, njihova spremnost da pomognu nevoljnima, njihove ljubazne reči i dela, otvaraju vrata korisnom delovanju, koja bi inače ostala zatvorena. Oni dolaze onima koji su u nevolji, a ubedljivi i silni uticaj njihovih reči privlače Bogu mnoge uzdrhtale duše. Njihovo delo otkriva šta bi hiljade drugih mogli da učine samo kada bi hteli.

[82]

Svestrani život

Ništa ne može toliko uzdići samopožrtvovnu revnost i dati širinu i čvrstinu karaktera kao uključivanje u rad za druge. Mnogi tobožnji hrišćani misle samo na sebe tražeći povezanost sa crkvom. Oni žele da iskoriste druženje u crkvi i pastirsku negu. Oni postaju vernici velikih i naprednih crkava i zadovoljni su time što čine malo i za druge. Na taj način lišavaju se najdragocenijih blagoslova. Mnogi bi imali velike koristi kada bi žrtvovali svoje prijatno i udobno društvo. Potrebno je da pođu tamo gde će njihove snage biti uključene u hrišćanski rad i gde mogu da nauče da nose odgovornosti.

*»Nosite bremena jedan drugoga, i
tako ćete ispuniti zakon Hristov.«*

Galatima 6,2.

Drveće koje je gusto zasađeno jedno pored drugoga, ne raste zdravo i snažno. Baštovan ih rasađuje da bi imali prostora za razvoj. Sličan posao bio bi od velike koristi mnogim vernicima velikih crkava. Potrebno je da budu postavljeni tamo gde će se njihova snaga izraziti u delotvornom hrišćanskom naporu. Oni gube

svoj duhovni život, postaju patuljci i nesposobni, zbog nedostatka samopregornog rada za druge. Presađeni u neko misionarsko polje, postali bi zdravi i snažni.

Međutim, niko nema potrebe da čeka da bude pozvan u neko udaljeno polje i onda da počne da pomaže drugima. Svuda su otvorena vrata za službu. Svuda oko nas nalaze se oni kojima je potrebna naša pomoć. Udovica, siro će, bolesnik ili onaj koji umire, ranjen u srcu, obeshrabren, neznalica, odba čen, nalaze se na svakom koraku.

Mi treba da smatramo svojom naročitom dužnosti rad za one koji žive u našem susedstvu. Proučavaj način kako najbolje možeš pomoći onima koji se uopšte ne zanimaju za verske istine. Kada posećujete svoje prijatelje i susede, pokažite zanimanje za njihovo duhovno i zemaljsko blagostanje. Govorite im o Hristu kao o Spasitelju koji oprašta grehe. Pozovite svoje susede u svoj dom i čitajte sa njima iz dragocene Biblije i iz knjiga koje objašnjavaju njene istine. Pozovite ih da se u pesmi i molitvi sjedine sa vama. Hristos će lično biti prisutan kao što je obećao, na ovim malim skupovima, i Njegova blagodat dirnuće srca.

Vernici Crkve treba da poučavaju sami sebe da obavljaju ovaj posao. To je isto tako važno kao i spasavanje neposvećenih duša u stranim zemljama. Dok neko oseća teret za duše koje su daleko, neka mnogi koji su kod kuće, osećaju teret za dragocene duše koje ih okružuju i marljivo rade za njihovo spasenje.

*»Jer je sin čovečiji došao da nađe i
spase što je izgubljeno.«*

Luka 19,10.

Mnogima je žao što žive skučenim životom. Oni sami, ako to žele, mogu da prošire uticaj svoga života. Oni koji ljube Isusa srcem, umom i dušom, a svo je bližnje kao sebe, imaju široko polje na kome će moći da iskoriste svoje sposobnosti i uticaj.

Male prilike

[83]

Neka niko ne zapostavlja male prilike i traži veći posao. Vi biste možda uspešno obavili neki mali posao, ali biste promašili i

obeshrabrili se u pokušaju da izvršite veliki posao. Obavljanjem onoga što je u vašoj moći, razvićete spdsobnosti za veći posao. Omalovažavanjem svakodnevnih prilika i zanemarivanjem malih dužnosti koje se nalaze nadomak ruke, mnogi postaju beskorisni i slabi.

Nemojte zavisiti od ljudske pomoći. Preko ljudskih bića gledajte na Onoga koga je Bog odredio da nosi naše tuge i žalosti i zadovolji naše potrebe. Držeći se Božjeg obećanja, otpočnite rad tamo gde je potrebno i odlučno idite napred sa verom u kojoj nema sumnje. Vera u Hristovu prisutnost daće nam snagu i postojanost. Radite nesebično sa neumornim naporom i istrajnom snagom.

U poljima u kojima su uslovi teški i obeshrabrujući da mnogi nisu želeli da idu tamo, izvršene su značajne izmene naporima samopregornih radnika. Oni su radili strpljivo i istrajno, ne oslanjajući se na ljudsku snagu, već na Boga, a Njegova blagodat ih je podupirala. Dobro koje je na taj način ostvareno, nikada neće biti poznato ovom svetu, već će blagosloveni ishod biti poznat tek u slavnoj budućnosti.

»A Isus reče mu:

ako možeš verovati:

sve je moguće onome koji veruje.«

Marko 9,23.

Misionari koji se sami izdržavaju

Misionari koji se sami izdržavaju mogu uspešno da rade na mnogim mestima. Apostol Pavle radio je na širenju saznanja o Hristu po celom svetu kao misionar koji se sam izdržavao. Dok je svakodnevno u velikim gradovima Azije i Evrope propovedao Jevanđelje, radio je kao zanatlija i izdržavao sebe i svoje drugove.

Njegove oproštajne reči starešinama u Efesu, koje otkrivaju njegov način rada, sadrže dragocene pouke za svakog evanđeoskog radnika:

»Vi znate«, rekao je apostol Pavle, »kako s vama jednako bih... kako ništa korisno ne izostavih da vam kažem i vas naučim pred narodom i po kućama... Srebra, ili zlata, ili ruha ni u jednoga ne zaiskah. Sami znate da potrebi mojoj i onih koji su sa mnom bili

poslužiše ove ruke moje. Sve vam pokazah da se tako valja truditi i pomagati nemoćnima, i opominjati se reči Gospoda Isusa koju on reče: mnogo je blaženije davati negoli uzimati.« (Dela 20,1835)

I danas mnogi, ako su obdareni istim duhom samopožrtvovanja, mogu da obave divan posao na sličan način. Neka dvoje ili više njih krenu zajedno u evanđeoski rad. Neka posećuju ljude, neka se mole, pevaju, proučavaju, objašnjavaju Pismo i služe bolesnike. Mnogi mogu da se izdržavaju okupljanjem pretplatnika, drugi, kao i apostol, mogu da rade neki zanat ili da se bave nekom drugom delatnošću. Dok napreduju u svom poslu, shvatajući svoju bespomoćnost i ponizno zaviseći od Boga, oni će steći blagosloveno iskustvo. Gospod Isus ide ispred njih i oni će steći naklonost i dobiti pomoć i od bogatih i od siromašnih.

Oni koji su se pripremali za medicinskomisionarski posao u stranim zemljama, treba da se ohrabre i bez oklevanja pođu tamo gde očekuju njihov rad, otpočnu posao među narodom, učeći jezik dok rade. Vrlo brzo moći će da propovedaju jednostavne istine Božje reči.

[84]

Svuda u svetu potrebni su vesnici milosti. Hrišćanskim porodicama upućen je poziv da pođu u države koje su u tami i grehu, da pođu u strana polja, da se upoznaju sa potrebama svojih bližnjih i rade za Učiteljevo delo. Ako takve porodice nasele mesto mraka na Zemlji, mesta u kojima je narod pokriven duhovnom tamom i dopuste da svetlost Hristovog života zasvetli preko njih, učiniće plemenito delo.

Ovaj posao zahteva samopožrtvovanje. Dok mnogi čekaju uklanjanje svake prepreke, posao koji bi mogli da obave, ostaje neobavljen i mnogi ljudi umiru bez nade i Boga. Neki će radi trgovačke dobiti ili sticanja znanja, okušati sreću u nenastanjenim predelima i radosno podnositi žrtvu i bedu; ali kako je malo onih koji su voljni da se zbog svojih bližnjih sa svojim porodicama presele u oblasti kojima je potrebno Jevanđelje.

Dopreti do ljudi svuda gde se nalaze, kakvo god bilo njihovo stanje i položaj i pomoći im na svaki mogući način to je prava služba. Takvim naporom možete pridobiti srca i otvoriti prilaze dušama koje ginu.

U svakom poslu mislite da ste povezani sa Hristom, da ste deo velikog plana spasenja. Hristova ljubav, kao isceljujuća i životvorna

reka, treba da teče kroz vaš život. Pošto želite da dovedete druge u krug Njegove ljubavi, neka čistota vašeg jezika, nesebičnost vaše službe, radost vašeg ponašanja dokaže silu Njegove blagodati. Prikažite Ga tako čistim i pravednim ovom svetu, da Ga ljudi posmatraju u Njegovoj lepoti.

Malo koristi ima od pokušaja da druge reformišemo napadajući ono što možda smatramo rđavim navikama. Takav napor često donosi više štete nego dobro. U svom razgovoru sa ženom Samarjankom, umesto da omalovaži Jakovljevi izvor, Hristos joj je pokazao nešto bolje. »Da ti znaš dar Božji«, rekao je, »i koji je taj koji ti govori: daj mi da pijem, ti bi iskala u njega i dao bi ti vodu živu.« (Jovan 4,10) On je skrenuo razgovor na blago koje je mogao da podari, nudeći ženi nešto bolje od onoga što je ona posedovala živu vodu, evanđeosku radost i nadu.

Ovo je slikovito prikazivanje načina koji mi treba da usvojimo u svome radu. Mi moramo da ponudimo ljudima nešto bolje od onoga što oni poseduju Hristov mir koji prevazilazi svaku mudrost. Mi moramo da im govorimo o Božjem svetom Zakonu, koji je slika Njegovog karaktera, izraz onoga što On želi da postanu. Ukažite im koliko je uzvišenija neprolazna slava Neba prema prolaznim zadovoljstvima i radostima sveta. Govorite im o slobodi i miru koji se nalaze u Spasitelju. »Jer koji pije od vode koju ću mu ja dati neće ožedneti doveka«, izjavio je On. (stih 14)

Uzdignite Isusa uzvikujući: »Gle, jagnje Božje koje uze na se grehe sveta!« (Jovan 1,29) On jedini može zadovo lčiti težnju srca i dati mir duši.

[85] Reformatori treba da budu najnesebičniji, najljubazniji i najučtiviji od svih ljudi na ovome svetu. U njihovom životu treba da se vidi prava dobrota iz nesebičnih dela. Radnik koji pokazuje nedostatak ljubaznosti, koji pokazuje nestrpljenje prema neznanju ili kolebanju drugih, koji govori brzopleto i radi nepromišljeno, može da zatvori vrata srca tako da više nikada ne može da dopre do njih.

Kao što rosa i blage kiše padaju na sasušene biljke, tako i reči neka padnu nežno, kada želimo da ljude izvučemo iz zablude. Božji plan nalaže da prvo dopremo do srca. Mi treba da govorimo istinu u ljubavi, uzdajući se u Njega da će dati silu za promenu života. Sveti Duh usredsrediće pažnju duše na reči izgovorene u ljubavi.

Mi smo po prirodi sebični i tvrdoglavi. Međutim, kada naučimo Hristove pouke, postajemo sudeonici u Njegovoj prirodi i ubuduće živimo Njegovim životom. Veličanstveni Hristov primer, neuporediva nežnost kojom je oplemenio osećanja drugih plakanje sa onima koji su plakali, radovanje sa onima koji su se radovali, duboko utiče na karakter svih koji Ga iskreno slede. Ljubaznim rečima i delima trudiće se da olakšaju put umornim nogama.

»Gospod, Gospod dade mi jezik učen da umem progovoriti zgodnu reč umornom.« (isaija 50,4)

Svuda oko nas nalaze se ožalošćene duše. Tu i tamo, uvek ih možemo naći. Pronađimo ove duše koje pate i progovorimo im reč u pravo vreme da utešimo njihova srca. Budimo kanali kroz koje će uvek teći osvežavajuća voda saosećanja.

U svakom našem druženju treba napomenuti da u iskustvu drugih postoje poglavlja zapečaćena za poglede smrtnika. Na stranicama uspomena postoje žalosne istorije koje se neprikosnoveno čuvaju od radoznalih očiju. Tamo stoje zabeležene duge, ogorčene borbe sa teškim okolnostima, možda neprilike u porodičnom životu, koje iz dana u dan slabe hrabrost, poverenje i veru. One koji se u neravnopravnoj borbi bore u životu, treba ojačati i ohrabriti malim pažnjama koje koštaju samo napor pun ljubavi. Za takvog čoveka čvrst stisak ruke iskrenog prijatelja spremnog da pomogne vredi više od zlata i srebra. Ljubazne reči su dobrodošle kao osmeh anđela.

Ima mnogo onih koji se bore sa nemaštinom, koji su primorani da za malu nadnicu obavljaju teške poslove, koji su u stanju da obezbede samo najnužnije životne potrebe. Težak rad i odricanje, bez nade u bolje, čini veoma teškim njihov teret. Kada se tome dodaju patnje i bolest, onda teret postaje gotovo nepodnošljiv. Ophrvani brigom i potištenošću, oni ne znaju kome da se obrate za pomoć. Saosećajte sa njima u njihovim iskušenjima, bolovima srca i razočarenjima. To će vam otvoriti put da im pomognete. Govorite im o Božjim obećanjima, molite se sa njima i za njih, nadahnite ih nadom.

Reči utehe i ohrabrenja izgovorene onda kada je duša bolesna i obeshrabrena, Spasitelj smatra rečima koje su upućene Njemu lično. Kada srce doživi ohrabrenje, nebeski anđeli to prate zadovoljnim priznanjem.

[86] U sva vremena Gospod je težio da u dušama ljudi probudi osećanje njihovog božanskog bratstva. Budite saradnici sa Njim. Dok nepoverenje i otudenost obuzimaju svet, dotle Hristovi učenici tre ba da otkrivaju duh koji vlada na Nebu.

Govorite kao što bi On govorio, radite tako kako bi On radio. Neprekid no otkrivajte blagost Njegovog karaktera. Otkrijte to bogatstvo ljubavi koja je bila temelj svih Njegovih pouka i svih Njegovih dela učinjenih za ljude. Najskromniji radnici u saradnji sa Hristom mogu dodirivati strune čiji će se trep taji čuti do krajeva Zemlje i čija će melodija odzvanjati kroz celu večnost.

Nebeska duhovna bića čekaju na saradnju sa ljudskim oruđem, da bi otkrili svetu šta ljudska bića mogu da postanu i šta se sjedinjavanjem sa Božanskim može učiniti za spasenje duša kojima prethodno pogibao. Nema granica korisnosti čoveka koji je odbacio svoje »ja« i obezbedio mesto Svetome Duhu da radi na njegovom srcu, i koji živi životom potpunog posvećenja Bogu. Svi koji Njegovoj službi posvećuju telo, duh i dušu, stalno će primati nove darove telesne, umne i duhovne sile. Neiscrpne nebeske riznice stoje im na raspolaganju. Hristos im daje dah svoga Duha, život svog života. Sveti Duh zapoćeće rad na umu i srcu svojim najuzvišenijim snagama. Njegovom blagodaću, koja nam je data, možemo da izvojujemo pobeđe koje su nam se činile nemogućim zbog naše grešnosti, predrasuda, karakternih mana, slabe vere.

Svako, koji se sam, iskreno ponudi Gospodu za službu, dobiće silu za ostvarenje uzvišenih rezultata. Za takve će Bog učiniti velika dela. On će radi ti na umovima ljudi, tako da će se čak i u savremenom svetu, u njihovom životu videti ispunjenje obećanja o budućim životnim prilikama.

*»Radovaće se tome pustinja
i zemlja sasušena,
Veseliće se tome pustoš
i procvetati kao ruža.
Procvetaće obilno,
i veseliće se radujući se i popevajući;
Slava Livanska daće joj se
i krasota Karmilska i Saronska;
Ta će mesta videti slavu Gospodnju.*

*krasotu Boga našega.
Ukrepite klonule ruke,
I kolena iznemogla utvrdite.
Recite onima kojima se srce
uplašilo: ohrabrite se, ne bojte se,
Evo Boga našega...
Tada će se otvoriti oči slepima
i uši gluhima otvoriće se.
Tada će hromac skakati kao jelen,
i jezik nemoga pevaće,
Jer će u pustinji provreti vode
I potoci u zemlji sasušenoj.
I suho će mesto postati jezero
I zemlja sasušena izvori vodeni...
I onde će biti nasap i put,
Koji će se zvati sveti put;
Neće ići po njemu nečisti,
Nego će biti za njih;
Ko uzide njim, ni lud neće zaći
Neće onde biti lava,
I ljuta zver neće ići po njemu,
Niti će se onde naći,
Nego će hodati izbavljeni,
I koje iskupi Gospod, vratiće se
I doći će u Sion pevajući,
I večna će radost biti nad glavom
njihovom,
Dobiće radost i veselje,
A žalost i uzdisanje bežaće.»*

Isaija 35,1-10.

[87]

ПОГЛАВЉЕ 10—POMOĆ KUŠANIMA

Hristos nas nije ljubio zato što smo Ga mi prvi zavoleli, već zato što »kad bejasmu još grešnici« On je umro za nas. On nije postupio s nama prema našoj zasluži. Iako su naši gresi zaslužili osudu, nije nas osudio. Iz godine u godi nu, nosio je naše slabosti i neznanje, našu nezahvalnost i neposlušnost. Upr kos našim lutanjima, tvrdoći srca, zanemarivanju Njegove svete Reči, Njegova ruka još uvek je ispružena.

Blagodat je Božje svojstvo prema ljudskim bićima koja to ne zaslužuju. Mi je nismo tražili, ona je poslana da nas traži. Bog se raduje kada nam daruje svoju blagodat, ne zato što smo je dostojni, već zato što smo je potpuno nedostojni. Naša velika potreba je naše jedino pravo na Njegovu milost.

[88]

Gospod Bog preko Isusa Hrista ceo dan drži ispružene ruke i poziva grešne i pale. On želi da sve primi. On sve pozdravlja dobrodošlicom. Njegova slava je opraštanje grehova najokorelijim grešnicima. On će plen oteti nasilniku, On će osloboditi zarobljenoga. On će glavnju izvaditi iz ognja. On će spusti ti zlatan lanac svoje milosti do najvećih dubina ljudskog pada i podići će dušu zatrovanu grehom.

Svako ljudsko biće predstavlja predmet ljubaznog zanimanja Onoga koji je svoj život dao da bi ljude mogao da vrati Bogu. Bespomoćne duše koje nose osećanje krivice, koje su suočene sa uništenjem sotonskom veštinom i zamkama, zaštićene su kao što pastir čuva ovce iz svog stada.

Spasiteljev primer treba da bude merilo naše službe za one koji se nalaze u iskušenju i koji greše. Prema drugima treba da pokažemo istu brigu i nežnost, isto strpljenje koje je On poka zao prema nama. »Kao što vas ja ljubih«, kaže On, »da ljubite jedan drugoga.« (Jovan 13,34) Ako Hristos prebi va u nama, mi ćemo otkrivati Njegovu nesebičnu ljubav svima sa kojima dolazimo u dodir. Kada sretnemo lju de i žene kojima je potrebno saoseća nje i

pomoć, ne treba da pitamo: »Da li ste dostojni«, već »Kako mogu da im budem od koristi?«

Bogati i siromašni, uzvišeni i poniženi, slobodni i robovi, Božje su nasledstvo. On koji je dao svoj život da otuku pi čoveka, u svakom ljudskom biću vidi vrednost koja prevazilazi sve konačne vrednosti. Tajnom i slavom krsta treba da shvatimo koliko je On cenio vrednost jedne duše. Kada to postignemo, razumećemo da ljudska bića, bez obzira na uniženost, premnogo vrede da bi se sa njima hladno i sa potcenjivanjem postupalo. Da bi se naši bližnji mogli uzdići do Božjeg prestola, treba da shvatimo značaj rada za njih.

Izgubljeni novčić, u Spasiteljevoj kratkoj priči, iako je ležao u prljavštini i smeću, bio je, ipak, srebrni novčić. Njegov sopstvenik ga je tražio zato što je imao vrednost. Isto tako, svaka duša, bez obzira koliko ponižena grehom, dragocena je u Božjim očima. Kao što novčić nosi vladarev lik i natpis, tako je i čovek, još prilikom stvaranja poneo lik i natpis samoga Boga. Iako sada, pod uticajem greha, oštećen i potamneo, u svakoj duši postoje tragovi ovog natpisa. Bog želi da izleči dušu i ponovo, u pravdi i svetosti, utisne u nju svoj lik.

Kako malo saosećamo sa Hristom u onome što treba da bude najjača veza jedinstva između nas i Njega u saosećanju za duše koje su poročne, koje nose krivicu u sebi, koje pate i koje su mrtve u svojim prestupima i gresima! Okrutnost čoveka prema čoveku je naš najveći greh. Mnogi misle da predstavljaju Božju pravdu, dok potpuno zanemaruju da predstave Njegovu nežnost i Njegovu veliku ljubav. Često se osobe, koje oni strogo i okrutno dočekuju, nalaze pritešnjene žestinom iskušenja. Sotona se sa ovim dušama uhvatio u koštac, pa ih grube i nesaosećajne reči obeshrabruju i čine da postanu plen kušačeve sile.

Raditi sa dušama je veoma osetljiv posao. Jedino On koji čita srca zna kako da dovede ljude do pokajanja. Jedino Njegova mudrost može da nas učini uspešnim u traženju izgubljenih. Vi možete ostati kruto se postavljajući »ja sam svetiji od tebe«, i bez obzira koliko je vaše mišljenje ispravno ili koji ko su istinite vaše reči; one nikada neće dirnuti srce. Hristova ljubav izražena u rečima i delima, prokriće svoj put ka duši, onda kada ponavljanje pravila ili rasprava ne mogu ništa postići.

Nama je potrebno više Hristovog saosećanja; ne samo saosećanja za one koji nam se čine bezgrešnim, već saosećanja prema jadnim dušama koje pate i koje se bore, koje su često savladane grehom, koje greše i kaju se, koje su u iskušenju i obeshrabrenju. Svojim bližnjima treba da pođemo sa saosećanjem, doživljavajući, kao i naš Prvosveštenik, njihove slabosti.

Hristos je zvao odbačenog carinika i grešnika prezrenog od naroda i on je bio taj koga je Hristos zvao i koji je Njegovom ljubaznošću bio pozvan da dođe k Njemu. Jedina grupa koju On nikada nije štiti bili su oni koji su u svom samopoštovanju stajali po strani i sa prezrenjem gledali na druge.

»Idite na putove i ograde i naterajte ih da dođu«, zapoveda nam Hristos, »da mi se napuni kuća.« Iz poslušnosti prema ovim rečima, moramo poći neznabošcima, koji se nalaze oko nas i oni ma koji su daleko od nas. »Carinici i bludnice« moraju da čuju Spasiteljev poziv. Ljubaznošću Njegovih vesnika, i njihovim dugim trpljenjem poziv postaje neodoljiva sila koja uzdiže sve one koji su potonuli do najvećih dubina greha.

Hrišćanske pobude zahtevaju da uporno, sa neprekidnim zanimanjem, sa sve većom istrajnošću radimo za duše koje sotona želi da uništi. Ništa ne treba da ohladi ozbiljan napor učinjen za spasenje izgubljenih.

Obratite pažnju na činjenicu da je kroz celu Božju reč izražen duh hitnosti, preklinjanja ljudi i žena da dođu Hristu. Mi moramo da iskoristimo svaku priliku, privatno i javno, da iznoseći svaki dokaz, ističući svaku pobudu koja ima beskrajnu vrednost, privučemo ljude Spasitelju. Svim svojim silama moramo ih dovesti da gledaju na Isusa i prihvate Njegov život samoodricanja i žrtve. Mi im moramo pokazati da očekujemo da obraduju Hristovo srce upotrebom svakog svog dara na proslavu Njegovog imena.

Spaseni nadom

»Jer se nadom spasosmo.« (Rimljanima 8,24) U onima koji su pali treba probuditi saznanje da za njih nije preka sno da postanu dobri ljudi. Hristos je počastvovao čoveka svojim poverenjem i tako čoveku ukazao poštovanje koje mu pripada. Čak i sa onima koji su najniže pali, On postupa sa poštovanjem. Dodir sa neprija-

teljstvom, pokvarenošću i nečistotom, Hristu je stalno nanosio bol, ali On nikada nije izgovorio nijedan izraz kojim bi pokazao da su Njegova osećanja zadobila udarac, a da je Njegov istančani ukus povređen. On sa nežnošću punom sažaljenja prima sva ljudska bića, bez obzi ra na njihove rđave navike, čvrste predrasude ili strasti koje su ovladale njima. Kada imamo udeo u Njegovom Duhu, posmatračemo sve ljude kao braću koja imaju slična iskušenja, koji često padaju i bore se da opet ustanu, koji u sukobu sa obeshrabrenjima i teškoćama žarko žele saučešće i pomoć. Tada ćemo ih upoznati i nećemo ih obeshrabriti ili odbiti, već u njihovim srcima probuditi nadu. Kada se tako ohrabre, oni sa poverenjem mogu reći: »Nemoj mi se radovati, neprijateljice moja; ako padoh, ustaću; ako sedim u mraku, Gospod će mi biti videlo.« On će »raspraviti parbu moju i daće mi pravicu; izvešće me na videlo, videću pravdu njegovu«. (Mihej 7,8.9)

[90]

*»Tako će dakle svaki od nas dati
Bogu odgovor za sebe.
Zato da ne osuđujemo više jedan
drugoga, nego mesto toga ovo
gledajte da ne postavljate bratu
spoticanja ili sablazni.«*

*Rimljanima
14,12.13.*

Bog »pogleda na sve koji žive na zemlji. On je stvorio sva srca njihova«. (Psalam 33,14.15)

»Jer ko tebe povišuje? Šta li imaš što nisi primio?« »Jer je u vas jedan ravi... a vi ste svi braća.« »A ti zašto osuđuješ brata svojega? Ili zašto ukoravaš brata svojega?« »Zato da ne osuđujemo više jedan drugoga, ... ovo gledajte da ne postavljate bratu spoticanja ili sablazni.« (1. Korinćanima 4,7; Matej 23,8; Rimljanima 14,10.13)

Ukazivanje na nečije pogreške uvek je ponižavajuće. Niko ne treba da zagorča iskustvo nepotrebnim prekorom. Nikada se niko nije popravio prekorom, ali mnogi su odgurnuti, a i dovedeni dotle da im je njihovo srce postalo tvrdo prema osudi. Blagi duh, nežno, prijatno ponašanje može spasti zabludelog i pokriti mnoštvo grehova.

Apostol Pavle smatrao je da je potrebno prekoriti greh, ali pažljivo je želeo da pokaže da je prijatelj onima koji greše! Razlog ovoga postupanja pažljivo im je objasnio. On ih je naveo da shvate da i on oseća bol, kada njih boli. On je iskazao svoje poverenje i saosećanje prema onima koji su se borili da pobede.

»Jer od brige mnoge i tuge srca«, rekao je on, »napisah vam s mnogim suzama, ne da biste se ožalostili nego da biste poznali ljubav koju imam izobilno k vama. « (2. Korinćanima 2,4)» Jer ako sam vas i ražalio poslanicom, ne kajem se, ako se i bejah raskajao ... Ali se sad radujem, ne što biste žalosni, nego što se ožalostiste na pokajanje ... Jer, gle, ovo samo što se po Bogu ožalostiste, koliko učini staranje među vama? kakovo pravdanje, kaku nepovoljnost, kakav strah, kakvu želju, kaku revnost, kaku osvetu? U svemu pokažite se da ste čisti u delu... zato se utešismo.« (2. Korinćanima 7,8-13)

»Radujem se dakle što se u svemu smem osloniti na vas.« »Zahvaljujem Bogu svojem u kad se god opomenem vas, svagda u svakoj molitvi svojoj za sve vas s radošću moleći se, što vi postadoste zajedničari u jevanđelju, od prvoga dana i do danas«; »uzdajući se u ovo isto da će onaj koji je počeo do bro delo u vama i dovršiti ga tja do dana Isusa Hrista. Kao što je pravo, da ja ovo mislim za sve vas, jer vas imam u srcu.« »Zato, braćo moja ljubazna i poželjna, radosti i venče moj! tako stojte u Gospodu, ljubazni.« »Jer smo mi sad živi kad vi stojite u Gospodu.« (stih 16; Filibljanima 1,3-5; 1,6.7; 4,1; 1. Solunjanima 3,8)

[91] Pavle je pisao ovoj braći kao »svetima u Isusu Hristu«, ali nije pisao onima koji su imali savršeni karakter. On im je pisao kao ljudima i ženama koji su se borili protiv iskušenja i kojima je pretila opasnost da padnu. On im je ukazivao »na Boga mira, koji izvede iz mrtvih Gospoda našega Isusa Hrista, velikog pastira ovčama«. On ih je uveravao da »krvlju zaveta večnoga« on će »da vas savrši u svakome delu dobrom, da učinite volju njegovu, čineći u vama što je ugodno pred njim kroz Isusa Hrista.« (Jevrejima 13,20.21)

Kada čovek koji greši postane svestan svoje greške, budite obazrivi da ne povredite njegovo samopoštovanje. Nemojte ga obeshrabriti ravnodušnošću ili nepoverenjem. Nemojte reći: »Pre nego što mu poklonim poverenje, sačekaću da vidim da li će

istrajati.« Često ovo nepoverenje izaziva spoticanje onoga koji je u iskušenju.

Mi treba da se trudimo da shvatimo slabosti drugih. Mi malo znamo o iskušenjima srca onih koji su bili sputani okovima tame i kojima nedostaje odlučnost i moralna snaga. Najžalosnije je stanje onoga koji pati od griže savesti; on je kao ošamućen čovek koji se tetura i pada u prašinu. On ništa ne može jasno da vidi. Um je pomračen i ne zna koji korak da preduzme. Mnoge jadne duše pogrešno su shvaćene, neuvažene, pune bola i duboke duševne patnje izgubljene, zalutale ovce. One ne mogu da nađu Boga, ali ipak osećaju snažnu želju za oprostjenjem i mirom.

O, neka se ne izgovori nijedna reč koja bi izazvala još dublji bol! Duši umornoj od grešnog života, a koja ne zna gde da nade olakšanje, prikažite Spasitelja punog milosti. Uzmite je za ruku, podignite je, govorite joj reči ohrabrenja i nade. Pomozite joj da se uhvati za Spasiteljevu ruku.

Mi se vrlo lako razočaramo u duše koje odmah ne odgovore na naše napore. Nikada ne treba da prestanemo da radimo za dušu dokle god postoji ijedan zračak nade. Dragocene duše su preskupo koštale našeg požrtvovanog Spasitelja, da bi se lako predale kušačevoj sili.

Potrebno je da se stavimo u položaj onih koji su u iskušenju. Razmislite o sili nasleđenih sklonosti, o sili rđavog uticaja društva i okoline, o sili rđavih navika. Možemo li se čuditi što se pod takvim uticajima mnogi ponižavaju? Možemo li se čuditi što sporo odgovaraju na napore za njihovo uzdizanje?

Oni koji su izgledali grubi i nisu ništa obećavali, kada su bili privučeni Jevanđelju, često su postajali najodaniji sledbenici i zastupnici. Oni nisu potpuno iskvareni. Ispod neprivlačne spoljašnjosti, nalaze se dobre pobude do kojih se može dopreti. Bez ruke koja pruža pomoć, mnogi se nikada ne bi oporavili, ali strpljivim, istrajnim naporom mogu da se podignu. Takvima su potrebne nežne reči, ljubazna pažnja, stvarna pomoć. Njima je potrebna ona vrsta saveta koja neće ugasiti slabi zračak hrabrosti u duši. Neka radnici koji dolaze u dodir sa ovakvim ljudima stalno razmišljaju o ovome.

Postoje i takvi čiji su umovi bili tako dugo ponižavani, da u ovom životu nikada ne mogu postati ono što bi u po-

okolnostima mogli biti. Međutim, sjajni zraci Sunca pravde mogu da obasjaju dušu. Njihova je prednost da imaju život koji se meri životom Boga. Usadite u njihov um uzvišene, oplemenjujuće misli. Neka vaš život istak ne razliku između poroka i čistote, tame i svetlosti. Neka u vašem prime ru čitaju šta znači biti hrišćanin. Hristos može da uzdigne najgrešnije ljude i da ih postavi tamo gde će u besmrtnom nasleđstvu biti priznati kao Božja deca, kao sunaslednici Hristovi.

Čudom božanske blagodati mnogi mogu da se osposobe za koristan ži vot. Prezreni i odbačeni, oni su postali potpuno obeshrabreni. Oni mogu da izgledaju ravnodušni i nerazumni, ali uz pomoć Svetoga Duha njihova nerazumnost, koja njihovo ustajanje čini tako beznadežnim, nestaće. Oslabljen, pomućen um probudiće se. Rob greha biće oslobođen. Porok će nestati i neznanje će biti pobeđeno. Srce će biti očišćeno, a um rasvetljen verom koja kroz ljubav radi.

* * * * *

Svaka istinska reforma ima svo je mesto u delu Jevanđelja i teži jda uzdigne dušu za novi i ple menitiji život. Delo reforme u umerenosti posebno zahteva potporu hrišćanaradnika. Oni treba da skrenu pažnju na ovo delo i od njega stvore snažno delo. Ljudima treba svuda iznositi načela prave umerenosti i pozvati ih da potpišu zavet za potpuno uzdržavanje od alkoholnih pića. Za one koji se nalaze u ropstvu rđavih navika treba učiniti ozbiljne napore.

Svuda postoji posao koji treba obaviti za one koji su usled neumerenosti posrnuli. Mnogi mladi ljudi i žene izabrali su stazu propasti usred crkava, verskih ustanova i tobožnjih hrišćanskih domova. Neumerenim navikama navlače na sebe bolesti, i gramžljivošću u sticanju novca za grešno zadovoljavanje, oni upadaju u nečasna dela. Zdravlje i karakter tako se upropašćavaju. Ove jadne duše, udaljene od Boga, odbačene od društva, osećaju da su bez nade, kako za sadašnji tako i za život koji će doći. Roditeljska srca su slomljene na. Ljudi govore o ovim zabludelim kao o beznadežnim ljudima, ali Bog ih ne posmatra tako. On razume sve okolnosti koje su od njih načinile to što jesu i On ih posmatra sa žaljenjem. To je grupa ljudi kojima je potrebna pomoć. Nikada im nemojte pružiti priliku da kažu: »Niko se ne brine za moju dušu.«

Među žrtvama neumerenosti nalaze se ljudi iz svih društvenih slojeva i svih zanimanja. Ljudi na visokom položaju, ljudi izvrsnih talenata i velikih dostignuća, podlegli su popuštanju apetitu i postali bespomoćni da se odupru iskušenju. Neki od njih koji su nekada posedovali bogatstvo, ostali su bez doma, bez prijatelja, u patnji, bedi, bolesti i poniženju. Oni su izgubili moć da vladaju nad samim sobom. Ako im se ne pruži ruka pomoći, oni će sve niže i niže padati. Kod ovih ljudi popuštanje samom sebi je ne samo greh, već i telesna bolest.

U pomaganju neumerenima moramo, kao što je i Hristos često činio, da obratimo pažnju prvo na njihovo tele sno stanje. Njima je potrebna zdrava, nenadražujuća hrana i piće, čisto ode lo, prilika

da održe telesnu čistoću. Potrebno je da budu okruženi atmosferom hrišćanskog uticaja koji pruža pomoć i uzdiže. U svakom gradu treba obezbediti jedno mesto gde će robovi rđavih navika moći da dobiju pomoć da raskinu okove koji ih sputavaju. Mnogi smatraju žestoka pića jedinom utehom u teškoći, ali to ne bi trebalo da postoji ako tobožnji hrišćani, umesto da igraju ulogu sveštenika i Levita, budu sledili primer Milostivog Samarjanina.

U postupanju sa žrtvama neumerenosti, moramo da imamo na umu da ne radimo sa zdravim ljudima, već sa onima koji su pod vlašću zlih duhova. Budite strpljivi i blagi. Ne mislite o odbojnom, mračnom, strašnom izgledu, već o dragocenom životu za koji je Hristos umro da bi ga spasao. Kada se pijani ca osvesti i uvidi svoje poniženje, učinite sve što leži u vašoj moći da mu se prikažete kao njegov prijatelj. Nemojmo izgovoriti nijednu reč osude. Neka nijedno delo ili pogled ne otkrije osu du ili odvratnost. Sasvim je izvesno da jedna duša samu sebe proklinje. Pomozite joj da ustane. Izgovorite reči koje će podstaći veru. Težite da ojačate svaku dobru certu njenog karaktera. Poučavajte je kako da se uzdigne. Pokaži te joj da je moguće živeti tako da stek ne poštovanje svojih bližnjih. Pomozite joj da uvidi vrednost darova koje joj je Bog dao, ali koje je ona propustila da usavrši.

Iako je volja izopačena i oslabljena, za nju u Hristu ima nade. On će probu diti uzvišenije težnje i svetije želje u srcu. Ohrabrite je da se uhvati za nadu koja postoji u Jevanđelju. Otvorite Bibliju pred onim koji je u iskušenju, koji se bori i stalno čitajte o Božjim obećanjima. Ova obećanja za njega će biti kao lišće sa drveta života. Strpljivo nastavite svoje napore, dok drhtava ruka sa zahvalnošću ne prihvati nadu o iskupljenju kroz Hrista.

[95] Vi morate čvrsto da stojite uz one kojima želite da pomognete, inače pobe da nikada neće biti vaša. Oni će biti stalno iskušavani na zlo. Oni će stalno biti gotovo savladani velikom željom za žestokim pićem; oni uvek mogu pasti, ali zbog ovoga nemojte prekinuti svoje napore.

Oni su odlučili da učine napor da žive za Hrista, ali snaga njihove volje je oslabljena i na njih moraju brižljivo da paze oni koji bde nad dušama, kao oni koji treba da polažu račune. Oni su izgubili svoje ljudske osobine i oni moraju da ih povrate. Mnogi moraju da se bore protiv snažnih nasleđenih sklonosti prema zlu.

Neprirodne, jake želje, požudne težnje primili su u nasleđe svojim rođenjem. Oni moraju pažljivo da ih se čuvaju. Unutra i spolja dobro i zlo bore se da zagospodare. Oni koji nikada nisu prošli kroz takva iskustva ne mogu da shvate nadmoćnost sile apetita ili žestinu sukoba između navika popuštanja samome sebi i odluke da se u svemu iskuša. Borba mora stalno da se vodi.

Mnogi koji su privučeni Hristu, neće imati moralne hrabrosti da nastave borbu protiv želje i strasti. Međutim, radnik ne sme ovim da se obeshrabri. Zar treba spasavati samo one sa najdublje dna koji ponovo padaju u greh?

Setite se da ne radite sami. Anđeli koji služe, sjedinjuju se u službi sa svakim iskrenim Božjim sinom i kćeri. A Hristos je taj koji obnavlja. Sam Veliki Lekar stoji pored svojih vernih radnika, govoreći duši koja se kaje: »Sinko, opraštaju ti se gresi tvoji.« (Marko 2,5)

Mnogi odbačeni zgrabiće nadu koja im je ponuđena u Jevanđelju i ući će u nebesko carstvo, dok će drugi koji su bili blagosloveni velikim prilikama i velikom svetlošću, koju nisu korisno upotreбили, biti ostavljeni u neprozirnoj tami.

Poslednje Davidove reči Solomunu, tada mladom čoveku, koji je uskoro trebalo da primi izrailjsku krunu, glasile su: »Ti budi hrabar i budi čovek.« (1. O carevima 2,2) Svakom detetu čovekove zajednice, kandidatu besmrtne krune, upućene su ove nadahnute reči: »Ti budi hrabar i budi čovek«.

Oni koji popuštaju sebi samima treba da budu tako vođeni da uvide i osećaju da im je potrebna velika moralna obnova ako žele da budu ljudi. Bog ih poziva da ustanu i da u Hristovoj sili povrate od Boga datu muževnost koja je bila žrtvovana grešnom popuštanjem.

Osećajući strašnu snagu iskušenja, veliku privlačnost želje koja vodi u popuštanje, mnogi čovek uzvikuje u očajanju: »Ne mogu se odupreti zlu!« Recite mu da može, da mora da se odupre. Možda je često pobeđen, ali to ne treba da uvek bude tako. On je slab u moralnoj sili, nad njim vladaju navike grešnog života. Njegova obećanja i odluke su kao vrbov klin. Saznanje o prekršenim obećanjima i neodržanom zavetu, slabi njegovo poverenje u sopstvenu iskrenost i nagoni ga da misli da Bog ne može da ga primi ili da deluje preko njegovih napora. Međutim, ne treba da očajava.

[96] Oni koji svoje poverenje daju Hristu ne treba da robuju nikakvoj nasleđenoj ili stečenoj navici ili sklonosti. Umesto da ih vezuju okovi niže prirode, oni treba da gospodare svakom željom i strašću. Bog nas nije ostavio da se svojom ograničenom snagom borimo sa zlom. Ma kakve bile naše nasleđene ili stečene sklonosti ka zlu, mi možemo pobediti silom koju je On spreman da nam da.

Snaga volje

Onaj koji se nalazi u iskušenju treba da shvati pravu snagu volje. To je snaga koja upravlja čovekovom prirodom snaga odlučivanja, snaga izbora. Sve zavisi od pravog delovanja volje. Želja za dobrotom i čistotom sama po sebi je dobra, ali ako se zaustavimo ovde, ona nam ništa neće koristiti. Mnogi će propasti u nadi i sa željom da pobede svo je rđave sklonosti. Oni nisu predali volju Bogu. Oni nisu izabrali službu Njemu.

Bog nam je dao moć izbora; na nama je da je primenjujemo. Mi ne možemo izmeniti svoje srce, mi ne možemo da nadgledamo svoje misli, svoje pobude, svoja osećanja. Mi ne možemo sami da se očistimo i osposobimo za službu Bogu. Međutim, možemo da odabere mo službu Bogu, možemo da Mu predamo svoju volju; tada će On raditi u nama da hoćemo i delujemo u skladu sa Njegovom voljom. Na taj način cela naša priroda biće stavljena pod Hristov nadzor.

Pravilnim sprovođenjem volje, u životu se može ostvariti potpuna izmena. Predavanjem svoje volje Hristu, povezujemo se sa božanskom silom. Mi ćemo primiti silu od gore da ostanemo nepokolebljivi. Čist i plemenit život, život pobede nad apetitom i požudom, može da vodi svako ko želi da ujedini svoju slabu, kolebljivu ljudsku volju sa svemogućom, nepokolebljivom Božjom voljom.

One koji se bore protiv sile apetita treba poučavati načelima zdravog načina života. Njima bi trebalo ukazati na to da prekršaj zakona zdravlja, stvaranjem bolesnog stanja i neprirodne želje, postavlja temelj navici uzimanja žestokih pića. Jedino življenjem u poslušnosti prema načelima zdravlja, mogu da se nadaju oslobođenju od jake želje za neprirodnim, nadražujućim sredstvima. Dok zavise

od božanske snage u kidanju veza apetita, oni moraju da saraduju sa Bogom time što će poštova ti Njegove moralne i telesne zakone.

Oni koji se trude da se reformišu, treba da budu zaposleni. Niko ko može da radi ne treba da se uči da bes- platno očekuje hranu, odelo, krov nad glavom. Radi njih samih, kao i radi drugih, treba pronaći neki način da uzvrate odgovarajućom vrednošću za ono što dobiju. Podstaknite svaki na por za samostalnim izdržavanjem. To će učvrstiti poštovanje sopstvene lično sti i plemenitu nezavisnost. Zaposle nost uma i tela korisnim poslom je zaštita od iskušenja.

[97]

Razočaranja i opasnosti

Oni koji rade za posrnule, razočara će se u mnoge koji se opredeljuju za reformu. Mnogi će učiniti samo površnu izmenu svojih navika i postupaka. Oni su pokrenuti dobrom pobudom i izvesno vreme možda će izgledati kao da su se izmenili, ali prava promena srca nije nastupila. Oni gaje istu ljubav prema sebi, istu žudnju za besmislenim zadovoljstvima, istu želju za popuštanjem samome sebi. Oni ne znaju kako se izgrađuje karakter i na njih se ne može osloniti kao na ljude koji poštu ju načela. Oni su unizili svoje umne i duhovne snage popuštanjem želji i strastima i to ih čini slabima. Oni su nestalni i promenljivi. Njihovi nagoni teže čulnosti. Ove osobe su često izvor opasnosti za druge. Smatrani preobraženim ljudima i ženama, njima se poveravaju odgovornosti i postavljaju tamo gde njihov uticaj kvvari nevine.

Čak i oni koji iskreno teže za reformom nisu izvan opasnosti od pada. Prema njima treba veoma mudro i nežno postupati. Sklonost laskanju i uzdizanju onih, koji su spaseni iz najvećih dubina, često se pokaže kao njihova propast. Navika pozivanja ljudi i žena da u javnosti iznose iskustva iz svog grešnog života veoma je opasna i za onoga koji iznosi i za onoga koji sluša. Zadržavanje na prizorima zla kvvari um i dušu. Isticanje spasenih štetno deluje na njih. Mnogi počnu da smatraju da im je njihov grešan život dao izvesno posebno obeležje. Tako se podstiče želja za popularnošću i duh samopouzdanja što može biti kobno za dušu. Oni mogu opstati samo s nepoverenjem u sebe, ali u zavisnosti od Hristove milosti.

Sve koji pokazuju pravo obraćenje treba podstaći da rade za druge. Niko ne treba da prezre dušu koja napušta službu sotoni i

želi da služi Hristu. Kada neko pokazuje da se Božji Duh bori sa njim, pružite mu svaku podršku da prihvati službu Gospodu. »I tako razlikujući jedne milujte.« (Juda 22) Oni koji imaju mudrost koja dolazi od Boga zapaziće duše kojima je potrebna pomoć, one koji su se iskreno pokajali, ali koji će se bez ohrabrenja teško usuditi da se drže nade. Gospod će uliti u srce svojih slugu ljubazno prijateljstvo da pozdrave dobrodošlicom ove duše koje drhte i koje se kaju. Bez obzira na grehe koje su počinili, koliko nisko pali, kada u skrušenosti dođu, Hristos će ih primiti. Tada im dajte da nešto urade za Njega. Ako žele da rade na podizanju drugih iz ponora pogibli, odakle su i sami spaseni, dajte im priliku. Udružite ih sa iskusnim hrišćanima, da bi mogli da steknu duhovnu snagu. Ispunite njihova srca i ruke radom za Učitelja.

Kada u duši zasija svetlost, neki za koje je izgledalo da su se najviše odali grehu, postaće uspešni radnici baš za one grešnike kao što su i sami nekada bili. Verom u Hrista neki će dospeti na visoka mesta u službi i poveriće im se odgovornosti u radu za spasavanje duša. Oni uviđaju gde se nalazi njihova sopstvena slabost, oni shvataju poročnost svoje prirode. Oni poznaju snagu greha i silu rđave navike. Oni shvataju svoju nesposobnost da pobede bez Hristove pomoći i njihova stalna vika glasi: »Svoju bespomoćnu dušu izlivam pred tobom.«

Oni mogu pomoći drugima. Oni koji su bili kušani, čije su nade gotovo iščezle, ali koji su bili spaseni slušanjem vesti o ljubavi, mogu da razumeju nauku o spasavanju duša. Onaj čije je srce ispunjeno ljubavlju prema Hristu, zato što je Spasitelj i njega tražio i vratio natrag u tor, zna kako treba tražiti izgubljene. On može da ukaže grešnicima na Jagnje Božje. On se sam, bez ustezanja, predao Bogu i primljen je u Ljubljenom. Ruka koja je u slabosti bila ispružena za pomoć, bila je prihvaćena. Radom ovakvih, mnogi zabludeli vратиće se Ocu.

Za svaku dušu koja se bori da se iz grešnog života podigne u život čistote, veliko ishodište sile počiva jedino u »imenu pod nebom danoga ljudima kojim bismo se mi mogli spasti.« (Dela 4,12) »Ko je žedan« mironosne nade oslobođenja od grešnih osobina, Hristos kaže: »Neka dođe k meni i pije«. (Jovan 7,37) Jedini lek za porok je Hristova blagodat i sila.

Dobre odluke donesene u ličnoj čovekovoju sili ništa ne znače. Nikakav zavet na svetu neće slomiti silu rđave navike. Sve dok se ljudska srca ne obnove božanskom blagodaću, ljudi nikada neće sprovesti u život umerenost u svemu. Mi nijednog trenutka ne možemo da se uzdržimo od greha. Mi svakog trenutka zavisimo od Boga.

Prava obnova počinje sa čišćenjem duše. Naš posao za posrnule urodiće pravim uspehom, tek kada Hristova blagodat ponovo oblikuje karakter i kada se duša dovede u živu vezu sa Bogom.

Hristos je živeo životom savršene poslušnosti Božjem zakonu i u ovome ostavio primer svakom ljudskom biću. Život kojim je On živeo na ovom sve tu treba da bude život kojim ćemo mi živeti Njegovom silom i u skladu sa Njegovim uputstvom. U našem radu za posrnule zahtevi Božjeg zakona i potreba odanosti Njemu treba da se uti snu u um i srce. Nemojte nikada propustiti da ukažete da postoji uočljiva razlika između onoga koji služi Bogu i onoga koji Mu ne služi. Bog je ljubav, ali On ne može da oprostí voljno nepoštovanje Njegovih zapovesti. Zakoni Njegove vladavine onemogućavaju ljude da izbegnu posledice nevernosti. On može da ceni samo one koji Njega cene. Čovekovo ponašanje u ovom svetu odlučuje o njegovoj večnoj sud bini. Kako je posejao, tako će morati da žanje. Posledice će pratiti uzrok.

Ništa osim savršene poslušnosti ne može zadovoljiti merilo Božjeg zahteva. On nije dopustio da Njegovi zahtevi ostanu neodređeni. On nije uskratio ništa što nije potrebno da bi stigao skladan odnos sa Njim. Mi treba da otkrijemo grešnicima Njegov ideal karak- tera i da ih vodimo Hristu čijom je blagodaću [99] jedino moguće dostići ovaj uzor.

Spasitelj je slabosti ljudskog roda uzeo na sebe i živeo bezgrešnim životom, da se ljudi ne mogu uplašiti da neće moći pobediti zbog slabosti ljudske prirode. Hristos je došao da nas načini »sudeonicima u božanskoj prirodi«. Njegov život pokazuje da čovečanstvo, udruženo sa Božanstvom, neće učiniti greh.

Spasitelj je pobedio da bi pokazao kako čovek može da pobedi. Hristos je Božjom reči odbio sva sotonina iskušenja. Uzdajući se u Božja obećanja, primio je silu da poslušá Božje zapovesti i kušáč Ga nije prevario. Njegov odgovor svakom iskušenju bio je: »Pisano je.« Tako nam je Bog dao svoju Reč kojom možemo da se

odupremo zlu. Dobili smo velika i dragocena obećanja da bismo pomoću njih »imali deo u Božjoj prirodi, ako utečemo od telesnih želja ovoga sveta«. (2. Petrova 1,4)

Pozovite onoga koji je u iskušenju da ne gleda na okolnosti, na sopstvene slabosti ili na silinu iskušenja, već na silu Božje reči. Njena sila je i naša sila. Psalmista kaže: »U srce svoje zatvorio sam reč tvoju da ti ne grešim.« »Radi reči usta tvojih držim se putova oštih.« (Psalam 119,11; 17,4)

Ohrabrite ljude, u molitvi uzdignute ih Bogu. Mnogi koji su podlegli u iskušenju, ponižavani svojim greškama smatraju uzaludnim približavanje Bogu, ali ova pomisao je neprijateljev savet. Recite im da je vreme da se mole onda, kada su pogrešili i kada smatraju da ne mogu da se mole. Možda su posramlje ni i duboko poniženi, ali kada ispove de svoje grehe, On koji je veran i pravedan, oprostiće im grehe i očistiće ih od svake nepravde.

*»Sve mogu u Isusu Hristu,
koji mi moć daje.«*

*»A Bog moj da ispuni
svaku potrebu vašu
po bogatstvu svojem u slavi,
u Hristu Isusu.«*

Filibljanima 4,13.19

Ništa nije naizgled bespomoćnije, a ipak stvarno nepobedivo od duše koja oseća svoju ništavnost i potpuno se uzda u Spasiteljeve zasluge. Molitvom, proučavanjem Njegove reči, verom u Njegovu stalnu prisutnost i najslabije ljudsko biće može da živi u dodiru sa živim Hristom; On će ga držati rukom koja nikada neće ispustiti.

Svaka duša koja ostane verna Hristu, može da usvoji ove dragocene reči. On može da kaže: »Ali ja ću Gospoda pogledati, čekaću Boga spasenja svojega; uslišiće me Bog moj, Nemoj mi se radovati neprijateljice moja; ako padoh, ustaću; ako sedim u mraku, Gospod će mi biti videlo.« (Mihej 7.7.8) »Opet će se smilovati na nas; pogaziće naša bezakonja; bacićeš u dubine morske sve grehe njihove.« (Mihej 7,19) Bog je obećao: »Učiniću da će čovek više vredeti nego zlato čisto, više nego zlato Ofirsko.« (Isaija 13,12)

»Smirivši se u svojim krajevima, vi ste kao golubica, kojoj su krila posrebrena, a perje joj se zlatni.« (Psa lam 68,13)

Onaj kome je Hristos najviše oprostio, najviše će Ga i voleti. To su oni koji će na dan suda stajati najbliže Njegovom prestolu.

*»I gledaće lice njegovo, i ime njegovo
biće na čelima njihovim.«*

Otkrivenje 22,4.

[100] **ПОГЛАВЉЕ 12—ПОМОЋ NEZAPOSLENIMA I**
[101] **BESKUĆNICIMA**

Ima plemenitih ljudi i žena koji pažljivo brinu o stanju siromašnih i sredstvima koja se mogu naći za njihovu potporu. Mnogi se ozbiljno trude da odgovore na pitanje kako pomoći nezaposlenima i beskućnicima i obezbediti im blagoslov Božjeg providenja da žive životom koji je On odredio čoveku. Međutim, nema mnogo onih, čak ni među vaspitačima i državnicima, koji razumeju uzroke koji leže u osnovi današnjeg stanja u društvu. Oni koji drže kormilo vlasti, nesposobni su da reše problem siromaštva, bede i zločina. Oni se uzaludno bore da poslovanje postave na sigurnu osnovu.

Kad bi ljudi više pažnje poklanjali poukama iz Božje reči, oni bi našli rešenje za ove probleme koji ih zbunjuju. Iz Starog zaveta mnogo bi se moglo naučiti o radu i pomoći siromašnima.

[102] **Božji plan za Izrailj**

Po Božjem planu za Izrailj, svaka porodica imala je dom na svom posedu sa dovoljno zemljišta za obrađivanje. Na taj način obezbeđivana su sredstva i podstrek za koristan, marljiv život i samostalno izdržavanje. Nijedan ljudski izum nije doprineo nikakvom poboljšanju u ovom planu. Siromaštvo i nevolja, koji danas postoje u velikoj meri prouzrokovani su udaljavanjem sveta od ovog plana.

Kada su Izrailjci naselili Hanan, zemlja je bila razdeljena celom narodu i jedino su Leviti i sveštenici u Svetinji bili izuzeti od ove podjednake raspodele. Plemena su se brojala po porodicama i svakoj porodici određeno je nasledstvo prema njenoj brojnosti.

Iako je čovek za izvesno vreme mogao da raspolaže svojim posedom, on nije mogao zauvek u bescenje da pro da nasledstvo svoje dece. Kada je bio u mogućnosti da otkupi svoju zemlju, imao je određene ruke da to učini u bilo koje vreme. Dugovi su opraštani

svake sedme godine, a pete ili oprosne godine sva imanja vraćana su prvobitnom vlasniku. »Ali da se zemlja ne prodaje za svagda«, bilo je Božje uputstvo, »jer je moja zemlja, a vi ste došljaci i ukuća ni kod mene. Zato po svoj zemlji države vaše neka se otkupljuju zemlje. Ako osiromaši brat tvoj, i proda nešto od baštine svoje, a posle dođe ko od roda njegova najbliži njemu da otkupi, neka otkupi što brat njegov prodaje... I tako opet dođe do svoje baštine. Ako li nema koliko bi trebalo vratiti, onda ostaje stvar prodana u onoga ko je kupio do godine opro sne... (3. Mojsijeva 25,23-28)

»I posvetite godinu pedesetu, i proglasite slobodu u zemlji svima koji žive u njoj; to neka vam je oprosna godina, i tada se vratite svaki na svoju baštinu, i svaki u rod svoj vratite se.« (stih 10)

Na taj način svaka porodica imala je obezbeđenu svojinu, a stvorena je i zaštita od krajnosti kako u bogatstvu, tako i u nemaštini.

Učenje zanata

Učenje zanata u Izrailju smatrano je obavezom. Od svakog oca zahtevano je da svoje sinove nauči nekom korisnom zanatu. Najveći ljudi u Izrailju učili su neki zanat. Poznavanje dužnosti vezanih za domaćinstvo smatrano je osnovnim znanjem za svaku ženu. Umešnost u ovim dužnostima smatrano je čašću i za ženu na najvišem položaju.

U proročkim školama učeni su razni zanati, a mnogi učenici izdržavali su se fizičkim radom.

Briga za siromašne

[103]

Ovo uređenje nije potpuno uklonilo siromaštvo. Božji cilj nije bio potpuni nestanak siromaštva. Ono je bilo jed no od Njegovih sredstava za razvijanje karaktera. »Jer neće biti bez siromaha«, kaže On, »u zemlji; zato ti zapovedam i kažem: otvaraj ruku svoju bratu svojemu, nevoljniku i siromahu svojemu u zemlji svojoj.« (5. Mojsijeva 15,11)

»Ako bude u tebe koji siromah između braće tvoje u kom mestu tvom, u zemlji tvojoj, koju ti daje Gospod Bog tvoj, nemoj da ti se stvrdne srce tvoje i da stisneš ruku svoju bratu svojemu siromahu.

Nego otvori ruku svoju i pozajmi mu rado koliko mu god treba u potrebi njegovoj.« (stihovi 7.8)

»Ako osiromaši brat tvoj i iznemogne ruka njegova pored tebe, prihvati ga, i kao stranac i došljak neka poživi uz tebe.« (3. Mojsijeva 25,35)

»A kad žanjete rod zemlje svoje, nemoj požeti sasvim njive svoje.« »Kad žanješ letinu svoju na njivi svojoj, ako zaboraviš koji snop na njivi, ne vraćaj se da ga uzmeš... Kad treseš masline svoje, ne zagledaj granu po granu po što otreseš... Kad bereš vinograd svoj, ne pabirči pošto obereš; neka došlja ku, siroti i udovici.« (3. Mojsijeva 19,9; 5. Mojsijeva 24,19-21)

Niko ne treba da se boji da će njegova velikodušnost doneti nestašicu. Poslušnost Božjim zapovestima sigurno će doneti napredak. »Jer će za tu stvar«, kaže Bog, »blagosloviti tebe Gospod Bog tvoj u svakom poslu tvom i u svemu zašto se prihvatiš rukom svojom.« »Ti ćeš davati u zajam mnogim narodima, a ni od koga nećeš uzimati u zajam, i vladaćeš mnogim narodima, a oni tobom neće vladati.« (5. Mojsijeva 15,10.6)

Načela poslovanja

Božja reč ne odobrava nikakvu politiku koja će dovesti do bogaćenja jedne klase tlačenjem i patnjama druge. U svim našim poslovnim poduhvatima ona nas uči da se stavimo u položaj onih sa kojima poslujemo, da ne gledamo samo na svoje, već i na tuđe stvari. Onaj koji iskorišćava tuđu nesreću da bi ostvario dobit, ili koji traži svoju korist na račun tuđe slabosti ili nesposobnosti, prestupnik je i načela i naredaba Božje reči.

»Ne izvrći pravice došljaku ili siroti, i ne uzimaj u zalogu haljine udovici.« »Kada ti je bližnji tvoj dužan što mu drago, ne idi u kuću njegovu da mu uzmeš zalog; nego stoj napolju, a čovek koji ti je dužan neka ti iznese napolje zalog svoj. Ako je siromah, ne spavaj sa zalogom njegovim.« »Ako uzmeš u zalogu haljinu bližnjemu, vrati mu je pre nego sunce zađe; jer mu je to sve odelo... u čem će spavati? pa kad poviče k meni, ja ću ga čuti, jer sam milostiv.« »I ako prodaš što bližnjemu svojem ili kupiš što od bližnjega svojega, ne varajte jedan drugoga.« (5. Mojsijeva 24,17.10-12; 2. Mojsijeva 22,26.27; 3. Mojsijeva 25,14)

»Sve dakle što hoćete
da čine vama ljudi,
činite i vi njima:
jer je to zakon i proroci.«

Matej 7,12.

»Ne činite nepravde u sudu, ni merom za dužinu, ni merom za težinu, ni merom za stvari koje se sipaju.« »Nemoj imati u torbi svojoj dvojaku meru, veliku i malu. Nemoj imati u kući svojoj dvojaku efu, veliku i malu.« »Merila neka su vam prava, kame-
nje pravo, efa prava, in prav.« (3. Mojsijeva 19,35; 5. Mojsijeva 25,13.14; 3. Mojsijeva 19,36)

»Koji ište u tebe, podaj mu; i koji hoće da mu uzajmiš, ne odreci mu.« »Bezbožnik uzima i ne vraća, a pravednik poklanja i daje.« (Matej 5,42; Psalam 37,21)

»Učini veće, narode, načini sen u podne kao noć, zakloni izgnane, nemoj izdati begunca. Neka kod tebe borave izgnani moji... budi im zaklon od pustošnika.« (Isaija 16,3.4)

Plan života koji je Bog dao Izrailju trebalo je da postane glavna pouka celom čovečanstvu. Koliko bi ovaj svet bio drukčiji kada bi se danas ova na čela sprovodila!

Unutar prostranih granica u prirodi još uvek ima prostora za one koji pate i koji su u nemogućnosti da nađu dom. Na njenim površinama ima izvora da im obezbede dovoljno hrane. Sakriva ni u dubini zemlje, nalaze se blagoslo vi za sve koji imaju hrabrosti, volje i istrajnosti za prikupljanje njenog blaga.

U obrađivanju zemljišta, zanimanju koje je Bog odredio čoveku u Edemu, prostire se polje koje daje prilike masama da stiču sredstva za život.

»Uzdaj se u Gospoda i tvori dobro;
živi na zemlji i hrani istinu.«

Psalam 37,3.

Hiljade i deset hiljada onih koji gusto naseljavaju gradove i koji čekaju priliku da zarade male svote, mogli bi da rade zemlju. U mnogim slučajevima ove male zarade ne troše se za hleb, već se

stavljaju u kase prodavaca alkoholnih pića, za nabavku onoga što razara dušu i telo.

Mnogi smatraju rad kao dirinčenje i pokušavaju da zarade za život lukavstvom pre nego poštenim radom. Ova želja za životom bez rada otvara vrata bezgraničnom nevaljalstvu, poroku i zločinu.

Siromašne gradske četvrti

U velikim gradovima postoji mnogo ljudi kojima se ukazuje manje brige i poštovanja nego što se to čini beslovesnim životinjama. Setite se porodi ca koje zajedno žive u bednim zakupljenim stanovima od kojih su mnogi mračni podrumi koji zaudaraju na vlagu i prljavštinu. Na ovim bednim mestima deca se rađaju, odrastaju i umiru. Ona ne mogu da vide ništa od prirodnih lepota koje je Bog stvorio za radost naših čula i uzdizanje duše. U ritama i gotovo umirući od gladi, ona žive usred poroka i siromaštva, oblikujući karakter bedom i grehom koji ih okružuju. Deca čuju Božje ime samo u huli. Nepristojan govor, kletve i psovke pune njihove uši. Zagušljiva isparenja alkohola i duvana, zadah koji izaziva bolest, moralno poniženje, izopačuju njihova čula. Na taj način mase se vaspitavaju da postanu zločinci, neprijatelji društva, koje ih je prepustilo bedi i poniženju.

[105] Nisu svi stanovnici siromašnih četvrti grada takvi. Bogobojažni ljudi i žene dovedeni su do ponora bede bolešću ili nesrećom, često nepoštenjem onih koji žive od pljačkanja svojih bližnjih. Mno gi čestiti i dobronamerni osiromaše usled nedostatka industrijskog obrazovanja. Oni zbog neznanja nisu sprem ni da se uhvate u koštac sa životnim teškoćama. Upućeni na život u gradu, oni su često u nemogućnosti da nađu zaposlenje. Okruženi porokom, koji vide i čuju, izloženi su strašnim iskušenjima. Stavljani često u istu grupu sa poročnima i poniženima, oni mogu da se sačuvaju od pada u isti ponor samo natčovečanskom borbom i ogromnom snagom. Mnogi se drže svoje čestitosti i radije biraju stradanje nego greh. Ovoj grupi je naročito potrebna pomoć, saosećanje i ohrabrenje.

Kada bi siromašni, koji su nastanjeni po gradovima, mogli naći domove na selu, oni bi mogli ne samo da zarade za život, nego bi našli zdravlje i sreću koji su im sada nepoznati. Težak posao, jednostavan jelovnik, stroga štednja, če sto teškoća i oskudica

postaće njihova sudbina. Međutim, kakav će biti njihov blagoslov kada napuste grad sa njego vim mamljenjem na zlo, sa njegovim metežom i zločinima, bedom i prljavštinom, i dobiju tišinu, mir i čistotu sela.

Za mnoge koji žive u gradovima i koji nemaju ni stručka zelene trave da na njega spuste svoje noge, koji iz godine u godinu posmatraju prljava dvorišta i uzane ulice, zidove od opeke i pločnice, i nebo zasvođeno prašinom i di mom, kada bi mogli otići u neki poljoprivredni kraj, okružen zelenim poljima, šumama, brežuljcima i potocima, jasnim nebom i svežim, čistim vazduhom, sela će im izgledati gotovo kao nebo.

Oni bi se približili srcu prirode, kada bi smanjili dodir sa ljudima i svoju zavisanost od njih, kada bi se odvojili od svetskih iskvarenih pravila ponašanja, običaja i uzbuđenja. Božje prisustvo postalo bi im stvarnije. Mnogi bi nau čili pouku o svojoj zavisnosti od Njega. Preko prirode oni bi čuli Njegov glas kako govori njihovim srcima o svome miru i ljubavi, a um, duša i telo prihvatili bi isceljujuću i životodavnu silu.

[106]

Mnogi moraju da dobiju pomoć, ohrabrenje i pouke ako žele da postanu vredni i da se sami izdržavaju. Ima mnogo siromašnih porodica za koje se ne bi mogao učiniti bolji misionarski posao od pomoći da se nasele na zemljištu i da se pouče kako da ga obrade da im donese prihod za život.

Potreba za ovakvom pomoći i poučavanjem nije ograničena samo na gradove. Čak i na selu koje ima sve mogućnosti za bolji život, mnoštvo siromašnih trpi. Čitave zajednice lišene su obrazovanja na polju marljivosti i higijene. Porodice žive oskudno odevene, u kolibama koje su siromašno nameštene, bez alata, bez knjiga, bez udobnosti i pogodnosti i bez sredstava za kulturni život. Duše spuštene na nivo životinje, sa slabim i izmučenim telom, otkrivaju rđavo nasleđe i delo rđavih navika. Ovi ljudi moraju da prime osnovno vaspitanje. Oni su živeli nesnalažljivim, dokonim i grešnim životom i zato im je potrebno vaspitanje da isprave svoje navike.

Kako će se probuditi da uvide potrebu za promenom? Kako mogu da se upute uzvišenijem životnom idealu? Kako im se može pomoći da se podignu? Šta učiniti tamo gde vlada siromaštvo i gde se treba boriti sa njim na svakom koraku? Posao je veoma težak.

Potrebna reforma neće se nikada izvršiti ako ljudima ne pomogne sila koja se nalazi izvan njih. Božja namera je da bogati i siromašni budu čvrsto povezani vezama saučešća i pomaganja. Oni koji imaju sredstva, darove i sposobnosti treba ove darove da upotrebe na blagoslov svojim bližnjima.

Hrišćani koji se bave zemljoradnjom mogu da izvrše pravi misionarski posao pomažući siromašnima da pronađu dom na selu i poučavajući ih kako da obrađuju zemlju da bi postala rodna. Poučavajte ih kako da upotebljavaju poljoprivredna oruđa, kako da gaje razne useve, kako da podižu i vode brigu o voćnjacima.

Mnogi koji obrađuju zemlju nemaju odgovarajuću zaradu zbog svoje nemarnosti. Voćnjake ne gaje pravilno, useve ne seju na vreme, zemljište samo površno obrađuju. Svoj neuspeh pripisuju neplodnosti zemljišta. Cesto pogrešno procenjuju zemlju koja bi, da je pravilno obrađena, donela bogatu zaradu. Skučeni planovi, malo uložene snage, slabo proučavanje najboljih metoda, glasno traže reformu.

[107] Neka oni koji su voljni da uče, prima ju pouke o pravilnim metodima. Ako neko ne želi da mu govorite o naprednim idejama, poučite ga u tišini. Održavajte u dobrom stanju svoje zemljište koje obrađujete. Recite svojim susedima, kada to možete, poneku reč, a žetva neka govori u prilog pravilnim metodima. Pokažite na delu šta se može po stići pravilnim obrađivanjem zemljišta.

Treba razvijati razne zanate, tako da se siromašne porodice mogu zaposliti. Stolari, kovači i svako ko poznaje neku granu korisnog rada, treba da oseti odgovornost da pouči one koji ne znaju i koji su nezaposleni.

U pomaganju siromašnima postoji široko polje služenja za žene i ljude. Potrebna je pomoć svih: uspešnih kuva rica, domaćica, krojačica, negovateljica. Naučite članove siromašnih domaćinstava da kuvaju, da šiju i popravljaju svoju odeću, da neguju bolesnike, da se pravilno staraju o domu. Revnosno poučavajte dečake i devojčice nekom korisnom zanatu ili zanimanju.

Misionarske porodice

Misionarske porodice treba da se nastane u retko naseljenim mestima. Neka zemljoradnici, bankari, građevnici i oni koji su

vešti raznim zanatima idu u zanemarena polja da poprave zemlju, da osnuju industriju, da pripreme skromne domove za sebe i pomognu svojim susedima.

Bog je surova i divlja mesta u prirodi učinio privlačnima zato što je divne stvari postavio među najružnijima. To je posao na koji smo pozvani da ga obavimo. Čak i pusta mesta na Zemlji mogu da postanu kao Božji vrt, iako to često izgleda nemoguće.

*»I u taj će dan gluhi čuti reči u knjizi;
Iz tame i mraka videće oči slepih.
I krotki će se veoma radovati u
Gospodu,
i ništi između ljudi veseliće se sa sveca Izrailjeva.«*

Isaija 29,18.19.

Mi najuspešnije možemo da pomognemo siromašnima poučavanjem i praktičnim poslovima. Pravilo je da oni koji nisu poučavani, nisu stekli naviku marljivosti, istrajnosti, štednje i samoodricanja. Oni ne znaju kako da uspeju. Često usled nedostataka brižljivosti i pravilnog rasuđivanja gubi se ono što bi, da je brižljivo i štedljivo korišćeno, održavalo njihove porodice u pristojnosti i udobnosti. (Priče 13,23)

Mi možemo da damo siromašnima i da im nanesimo štetu time što ćemo ih navikavati da zavise. Takvo davanje podstiče sebičnost i bespomoćnost. Ono često dovodi do besposličjenja, rasipnosti i neumerenosti. Niko ko može da zaradi sebi za život, nema pravo da zavisi od drugoga. Izreka »Svet je dužan da me izdržava« sadrži u sebi suštinu laži, sklonost otimanju i pljački. Svet nije dužan nikoga da izdržava ko je sposoban da radi i zaradi za svoje izdržavanje.

Pravo milosrđe pomaže ljudima da sami pomognu sebi. Ako neko dolazi na naša vrata da traži hranu, mi nismo da ga vratimo gladna; njegovo siromaštvo je možda ishod nesreće. Međutim, pravo dobročinstvo znači više od samoga davanja. To znači pravo zanimanje za dobro drugih. Mi treba da se trudimo da razumemo potrebe siromašnih i nesrećnih i da im pružimo pomoć koja će im mnogo koristiti. Poklanjati nekome razmišljanje, vreme i lični napor košta mnogo više od davanja samog novca. To je najiskrenije milosrđe.

Oni koji uče da zarade ono što primaju, mnogo će lakše naučiti da ga najkorisnije upotrebe. Navikavanjem da se pouzdaju samo u sebe, oni će naučiti ono što će ih ne samo osposobiti da se sami izdržavaju, već da i drugima pomognu. Poučavajte one koji gube svoje prilike o značaju životnih dužnosti. Ukažite im da biblijska vera nikada od ljudi ne stvara lenjivce. Hristos je uvek isticao vrednoću. »Sto stojite ovde besposleni«, rekao je lenjima. »Meni valja raditi... dok je dan: doći će noć kad niko ne može raditi.« (Matej 20,6; Jovan 9,4)

Prednost je svih da svojim životom u domu, svojim navikama, običajima i redom dokažu svetu šta Jevanđelje može da učini za one koji ga poslušaju. Hristos je došao na naš svet da nam da primer šta možemo postati. On očekuje da Njegovi sledbenici postanu uzor ispravnosti u svim životnim prilikama. On želi da se božanski uticaj vidi na spoljašnjim stvarima.

Naši domovi i okolina treba da budu glavna pouka koja će otkriti način popravljjanja, tako da vrednoća, čistoća, ukus, plemenitost zauzmu mesto lenjosti, prljavštine, grubosti i nereda. Svojim životom i primerom možemo da pomognemo drugima da u svom karakteru ili okolini zapaze ono što odbija, pa hrišćanskom ljubaznošću možemo da pokrenemo napredak. Mi ćemo imati prilike da ih poučavamo kako da najbolje iskoriste svoje snage, kada ispoljimo zanimanje za njih.

Nada i hrabrost

Bez hrabrosti i izdržljivosti ništa ne možemo učiniti. Uputite siromašnima i obeshrabrenima reči nade i ohrabrenja. Ako se ukaže potreba, dajte im opipljiv dokaz svoga zanimanja, pomažući im kada dospeju u teškoće. Oni koji su imali mnoge prednosti, treba da se sete da i oni još uvek umnogome greše i da ih boli isticanje njihovih grešaka i kada se pred njih postavlja uzor koji oni treba da dostignu. Mislite na to da će ljubaznost učiniti više nego prekor. Kada se trudite da poučavate druge, pokažite im da želite da dostignu najviše merilo i da ste spremni da im pomognete. Ako u nečemu greše, nemojte biti brzi da ih osudite.

Jednostavnost, samoodricanje, štedljivost, osnovne pouke koje siromašni treba da nauče, često izgledaju veoma teške i neprihva-

tljive. Primer i duh sveta stalno podstiču i gaje ponos, ljubav prema razmetanju, popuštanje samom sebi, rasipnost, lenjost. Ova zla vode mnoge u nemaštinu i sprečavaju hiljade njih da se podignu iz poniženja i propasti. Hrišćani treba da ohrabre siromašne da se odupru ovim uticajima.

Isus je u poniznosti došao na ovaj svet. Po svom rođenju bio je skromnog porekla. Veličanstvo Neba, Car slave, Vojskovođa svih anđeoskih četa, ponizio se primivši ljudsku prirodu i izabravši život u siromaštvu i poniznosti. On je bio u istim prilikama u kojima se nalaze siromašni. Mukotrpan rad, teškoće i nemaština bili su deo Njegovog svakodnevnog iskustva. »Lisice imaju jame«, rekao je On, »i ptice nebeske gnezda: a sin čovečiji nema gde zakloniti glave.« (Luka 9,58)

Isus nije očekivao obožavanje ili pohvalu od ljudi. On nije bio zapovednik nikakve vojske. On nije vladao nikakvim zemaljskim carstvom. On nije tražio naklonost bogatih i uglednih u svetu. On nije zahtevao mesto među narodnim vođama. On je prebivao među skromnima. On nije pridavao važnosti veštački napravljenim razlikama u društvu. On se nije obazirao na plemstvo po rođenju, na bogatstvo, obdarenost, obrazovanje, društveni položaj.

On je bio Knez Neba, pa ipak nije izabrao svoje učenike između učenih zakonika, vladara, književnika ili fariseja. On ih je mimišao, zato što su se ponosili svojim učenjem i položajem. Oni su bili utvrđeni na svom predanju i praznoverju. On koji je mogao da čita svako srce, izabrao je skromne ribare koji su bili voljni da prime pouke. On je jeo sa carinicima i grešnicima i mešao se sa svakodnevnim ljudima, ne da se sa njima ponizi i postane zemaljski, već da bi im rečima i primerom pokazao prava načela i da ih uzdigne iz njihovog zemaljskog stanja i poniženja.

Isus je želeo da ispravi lažno merilo ocenjivanja vrednosti čoveka koje vlada u svetu. On je zauzeo svoj položaj sa siromašnima da bi sa siromaštva skinuo žig koji je svet stavio na njega. On je zauvek skinuo sa njega prezir zato što je blagoslovio siromašne, naslednike Božjeg carstva. On nam ovim rečima ukazuje na stazu koju je utabao: »Ko hoće da ide za mnom neka se odreče sebe i uzme krst svoj i ide za mnom.« (stih 23)

Hrišćanski radnici treba da se upoznaju sa ljudima tamo gde se nalaze i da ih vaspitavaju ne u gordosti, već u izgradnji ka-

raktera. Poučavajte ih kako je Hristos radio i odricao se samoga sebe. Pomozite im da uče od Njega pouke o samodricanju i žrtvovanju. Poučavajte ih da se čuvaju popuštanja samome sebi, prilagođavajući se modi. Život je veoma dragocen, ispunjen svečanim i svetim odgovornostima da bi bio tro šen u zadovoljavanju svoga ja.

Najbolje u životu

Ljudi i žene jedva su počeli da shvataju pravu svrhu života. Njih privlači sjaj i raskoš. Oni teže za svetovnom nadmoćnošću. Ovoj težnji žrtvuje se pravi cilj života. Ono što je najbolje u životu jednostavnost, poštenje, istinitost, čistota, čestitost, ne može se kupiti ni prodati. To je besplatno kako za neobrazovanog tako i za obrazovanog, za skromnog radnika, kao i za uvaženog državnika. Bog se pobrinuo za zadovoljstvo u kome mogu podjednako da uživaju i siromašni i bogati zadovoljstvo koje se nalazi u negovanju čistote misli i nesebičnog rada, zadovoljstvo koje dolazi od izgovaranja reči saučešća i vršenja ljubaznih dela. Od takvih koji obavljaju ovakvu službu blista Hristova svetlost i rasvetljava život zamračen mnogim senkama.

Dok u prolaznim stvarima pomažete siromašnima, imajte uvek na umu njihove duhovne potrebe. Neka vaš lični život posvedoči o Spasiteljevoj sili koja sve održava. Neka vaš karakter otkrije visoko merilo koje svako može da dostigne. Propovedajte Jevandelje jednostavnim i korisnim poukama. Neka sve što radite bude pouka usmerena izgradnji karaktera.

[110] Najslabiji, najbeznačajniji u poniznom radu mogu da deluju zajedno sa Bogom i mogu imati utehu u Njegovoj prisutnosti i neprekidnoj blagodati. Oni ne treba da se zamaraju suvišnom strepnjom i ne- potrebnom brigom. Neka iz dana u dan rade, verno ispunjavajući zadatak koji im je Božje providenje odredilo, a On će se brinuti za njih. On ovako kaže: »Ne brinite se ni za što nego u svemu molitvom i moljenjem sa zahvaljivanjem da se javljaju Bogu iskanja vasa.« »I mir Božji, koji prevazilazi svaki um, da sačuva srca vaša i misli vaše u Gospodu Isusu.« (Filibljanima 4,6.7)

Gospod se brine za sva svoja stvorenja. On ih sve voli i ne pravi nikakve razlike, osim što ispoljava najnežnije sažaljenje

prema onima koji su pozvani da nose najteže životne terete. Božja deca moraju da prođu kroz iskušenja i teškoće. Međutim, oni će radosnog duha prihvatiti svoj deo, znajući da će svima, koje ovaj svet zanemari, sam Bog nadoknaditi najboljima poklonima.

Kada zapadnemo u teškoće, On, u odgovoru na poniznu molitvu, otkriva svoju silu i mudrost. Imajte poverenja u Njega kao Boga koji čuje i uslišava molitve. On će vam se sam otkriti kao Onaj koji može da pomogne u svakom neočekivanom događaju. On koji je stvorio čoveka, koji mu je dao divna telesna, umna i duhovna svojstva, neće uskratiti ono što je potrebno za održavanje života koji je On dao. On koji nam je dao svoju Reč lišće sa drve ta života neće nam uskratiti saznanja o tome kako treba spremati hranu za Njegovu siromašnu decu.

Kako može da stekne znanje onaj koji drži plug u rukama i koji goni volove? Ako ga traži kao srebro i ako ga traži kao sakriveno blago. »I Bog ga njegov uči i upućuje kako će raditi.« (Isaija 28,26) »I to dolazi od Gospoda nad vojskama, koji je divan u savetu, velik u mudrosti.« (stih 29)

On koji je poučavao Adama i Evu kako da se staraju o vrtu, želi da i danas uči ljude. Onaj koji ide za plugom i koji seje seme ima mudrosti. Pred onima koji se uzdaju u Njega i koji su Mu poslušni, Bog će otvoriti puteve napretka. Neka hrabro idu napred, uzdajući se u Njega da će udovoljiti njihovim potrebama po bogatstvu Njegove dobrote.

On koji je nahranio mnoštvo sa pet hlebova i dve male ribe, može i danas da nam da plodove našeg rada. On koji je rekao galilejskim ribarima: »Ba cite mrežu« i koji je, kada su Ga poslušali, napunio njihove mreže toliko da su se cepale, želi da Njegov narod u ovome zapazi potvrdu svega što On danas želi da učini za njega. Bog koji je u pustinji sa neba dao manu Izrailjevoj deci, još uvek živi i vlada. On će voditi svoj narod i daće mu veštinu i znanje u poslu za koji je pozvan da ga izvrši. On će dati mudrost onima koji se trude da savesno i mudro izvrše svoju dužnost. Onaj koji poseduje ovaj svet, bogat je sredstvima i blagosloviće svakoga koji teži da drugima donese blagoslove.

Potrebno je da verom gledamo prema Nebu. Mi ne treba da se obeshrabrimo zbog očigledne greške, niti da budemo lišeni samopouzdanja zbog oklevanja. Mi treba da radimo radosno, sa

nadom, zahvalnošću, verujući da zemlja u svojim nedrima čuva velika bogatstva koje verni radnici treba da skupe u žitnice, u skladišta koja su dragocenija od zlata i srebra. Planine i brežuljci se menjaju, Zemlja će ostariti kao haljina, ali Božji blagoslov koji Njegovom narodu postavlja sto u pustinji, nikada neće prestati.

ПОГЛАВЉЕ 13—BESPOMOĆNOST SIROMAŠNIH

[111]

Kada je sve učinjeno što se može učiniti u potpori siro mašnima, da sebi samima po mognu, tada još uvek ostaju udovice, siročad, stari, bespomoćni i bolesni koji očekuju saučešće i brigu. Oni nikada ne smeju biti zanemareni. Njih je sam Bog prepustio milosrđu, ljubavi i nežnom staranju svih onih koje je On učinio svojim pristavima.

Svakidašnja vera

»Zato dakle dok imamo vremena da činimo dobro svakome, a osobito onima koji su s nama u veri.« (Galatima 6,10)

U naročitom smislu Hristos je svojoj Crkvi stavio u zadatak da se, između svojih vernika brine o onima koji su u nemaštini. On dopušta svojoj sirotinji da postoji u okvirima svake crkve. Ona će uvek postojati među nama i On stavlja na vernike Crkve ličnu odgovornost da se brine o njima.

[112]

Kao što se članovi porodice brinu jedni za druge, služeći bolesnike, snoseći slabe, poučavajući one koji ne znaju, obučavajući neiskusne, isto tako treba oni »koji su sa nama u veri« da se bri nu za one koji su u nemaštini i koji su bespomoćni. Ni pod kakvim uslovom ovo ne sme da se zanemari.

Udovice i siročad

Udovice i siročad su predmet naroči tog Gospodnjeg staranja.

*»Otac je sirotima i sudija udovicama
Bog u svetom stanu svom.«
»Jer to je muž tvorac tvoj,
ime mu je Gospod nad vojskama,
i izbavitelj ti je svetac Izrailjev,*

Bog svoj zemlji zvaće se.«

*»Ostavi sirote svoje,
ja ću im život sačuvati,
i udovice tvoje
neka se uzdaju u me.«*

Psalam 68,5;

Isaija 54,5;

Jeremija 49,11.

*»Isceľjuje one koji su skrušena srca,
i leči tuge njihove.«*

Psalam 147,3.

Mnogi otac kada je prispeo čas da se rastane sa svojim dragima, umirao je držeći se u veri Božjeg obećanja da će se brinuti za njih. Gospod se stara za udovice i siročad, ne čudom davanja mane s neba, niti slanjem gavranova da nose hranu, već čudom delovanja na ljudsko srce, odbacivanjem sebičnosti i otvaranjem izvora hrišćanske ljubavi. Jadne i ucveljene On predaje svojim sledbenicima kao dragoceno dobro na čuvanje. Oni imaju najviše prava na naše saučešće.

Domovima koji imaju sve životne udobnosti u žitnicama i ambarima punim plodova bogate žetve, u skladištima punim tkanina, i u podzemnim odajama punim zlata i srebra, Bog je dao sredstva za izdžavanje nevoljnih. On zahteva od nas da budemo kanali Njegove darežljivosti.

Mnoga majka udovica sa svojom siročadi hrabro se bori noseći svoj dvostruki teret, često teško radeći, mnogo preko svoje snage, da bi sačuvala svoju decu kod sebe i obezbedila ono što im je potrebno. Ona ima malo vremena da ih poučava i vaspitava, malo prilika da ih okruži uticajem koji bi njihov život učinio srećnim. Njoj je potrebno ohrabrenje, saučešće i materijalna pomoć.

Bog zahteva od nas da, koliko to možemo, ovoj deci nadoknadimo nedostatak očevog staranja. Umesto da se držimo po strani, negodujući zbog njihovih grešaka i teškoća, koje oni mogu izazvati,

pomozite im na svaki mogući način. Pokušajte da pomognete majci ophrvanoj brigama. Olakšajte joj teret.

Ima mnogo dece potpuno lišene roditeljskog vaspitanja i pokoravanja uticaju roditeljskog doma. Neka hrišćani otvore svoja srca i svoje domove ovim bespomoćnim bićima. Posao koji im je Bog poverio kao ličnu dužnost, ne sme se prebaciti nekoj dobrotvornoj ustanovi, ili prepustiti mogućnostima milosrđa ovoga sveta. Ako deca ne maju rođake koji bi mogli da se brinu za njih, neka im vernici Crkve obezbede domove. Onaj koji nas je stvo rio, naredio je da se udružujemo u porodice, pa se dečja priroda najbo lje razvija u sredini hrišćanskog doma punog ljubavi.

[113]

Mnogi koji nemaju svoju decu mogu da učine dobro delo brinući se o deci drugih. Umesto da poklanjaju pažnju životinjama ljubimcima, iskazujući ogromnu ljubav prema nemim životinjama, neka svoju pažnju poklone deci čiji karakter mogu da oblikuju prema božanskom uzoru. Poklonite svoju ljubav članovima ljudske porodice koji nemaju dom. Vidite koliko od ove dece možete podizati opomenom i vaspitanjem Gospodnjim. Mnogi će na taj način i sami imati velike koristi.

Ostareli

Starima je takođe potreban koristan uticaj porodice. Domovi braće i sestara u Hristu mogu da im gotovo nadoknade gubitak njihovog sopstvenog doma. Ako budu podstaknuti da učestvuju u interesima i poslovima domaćinstva, to će im pomoći da shvate da njihova korisnost nije iscrpljena. Učinite da osećaju da se njihova pomoć ceni, da postoji nešto što i oni mogu učiniti da pomognu drugima, a to će obradovati njihovo srce i dati smisla njihovom životu.

Koliko je god to moguće, neka oni čije sede glave i onemoćali koraci pokazuju da se približavaju grobu, ostanu među prijateljima i u prisustvu porodice. Neka se mole Bogu među onima koje poznaju i koje vole. Neka ih neguju nežne ruke koje ih vole.

Kadgod je moguće da tako čine, članovi svake porodice, službu svojim rođacima treba da smatraju prednošću. Kada je to nemoguće, taj posao pripada crkvi, koji treba prihvatiti i kao prednost i kao

dužnost. Svi koji imaju Hristovog duha nežno će poštovati slabe i stare.

[114]

Prisustvo svih bespomoćnih bića u našim domovima je dragocena prilika za saradnju sa Hristom u Njegovoj službi milosrđa i razvijanja karaktera sličnog Njegovom. U udruživanju starih i mladih nalazi se blagoslov. Mladi mogu da unesu Sunčevu svetlost u srce i život starih. Onima čija životna snaga slabi, potrebna je korisnost od dodira sa nadom i poletom omladine. Mladima može da koristi mudrost i iskustvo starih. Iznad svega, oni treba da nauče pouku iz nesebičnog služenja. Prisustvo nekoga kome je potrebno saosećanje, blagost i samopožrtvovna ljubav za mnoge domove biće neprocenjiv blagoslov. To će ponovo osvežiti i opleme niti život u domu i u starima i mladima probuditi one hrišćanske vrline, koje će im dati božansku lepotu i obogatiti nebeskim nepropadljivim bogatstvima.

Ispit karaktera

»Jer siromahe imate svagda sa sobom«, rekao je Hristos, »i kad god hoćete možete im dobro činiti.« »Jer vera čista i bez mane pred Bogom i ocem jest ova: obilaziti sirote i udovice u njihovim nevoljama, i držati sebe neopoganjena od sveta.« (Marko 14,7; Jakov 1,27)

Time što je među njih uveo bespomoćne i siromašne da zavise od njihovog staranja, Hristos ispituje svoje sledbenike. Našom ljubavlju i službom Njegovoj deci koja su u nevolji, pokazujemo istinitost svoje ljubavi prema Njemu. Zanemariti ih znači pokazati da smo lažni učenici, tuđini Hristu i Njegovoj ljubavi.

Kada bi sve bilo učinjeno što je mo guće učiniti za obezbeđivanje doma za siročad u porodicama, tada bi ostalo malo onih kojima bi bila potrebna bri ga. Mnogi od njih su nasledili zlo. Oni ne obećavaju, neprivlačni su, nastrani, ipak oni su otkupljeni Hristovom krvlju i u Njegovim očima isto su tako dragoceni kao što su to i naša deca. Ako im se ne pruži ruka pomoći, oni će odrasti u neznanju i biće gurnuti u porok i zločin. Mnoga od ove dece mogla bi biti spasena radom sirotišta.

Takve ustanove, da bi bile uspešne, treba da budu organizovane što slični je planu hrišćanskog doma. Umesto velikih zgrada, koje

okupljaju veliki broj dece, neka to budu male ustanove na raznim mestima. Umesto da budu u okolini nekog malog ili velikog grada, one mogu da budu na selu, gde je moguće obezbediti zemljište za obrađivanje i gde deca mogu da dođu u dodir sa prirodom i gde mogu da uživaju u prednosti učenja zanata.

Oni koji rade u takvom domu treba da budu ljudi i žene široka srca, obrazovani i samopožrtvovni, ljudi i žene koji se prihvataju posla iz ljubavi prema Hristu i koji vaspitavaju decu za Njega. Mnogi zapušteni mališani bez doma takvim staranjem mogu da se učine korisnim članovima društva, čašću za Hrista, pa da i oni opet pomognu drugi ma kada dođe red na njih.

Mnogi preziru štednju, mešajući je sa tvrdičlukom i škrtarenjem. Međutim, štednja je povezana sa najširokom darežljivošću. Bez štednje, zaista ne može biti prave darežljivosti. Mi treba da štedimo, da bismo mogli da dajemo.

Niko bez samoodricanja ne može da pokaže pravo čovekoljublje. Životom prostodušnosti, samoodricanja i stroge štednje, moguće nam je da izvršimo posao koji nam je određen kao Hristovim predstavnicima. Gordost i svetov no častoljublje moraju biti izbačeni iz našeg srca. U svakom našem poslu mora biti sprovedeno načelo nesebičnosti otkriveno u Hristovom životu. Na zidovima naših domova, na slikama, na nameštaju treba da čitamo: »Dovedite siromašne i odbačene u svoj dom.« Mi treba da vidimo da je na našim ormanima napisano kao Božjim prstom: »Gole odenite«. U trpezariji, na stolu krcatom obilnom hranom, mi treba da vidimo reči: »Nije li da prelamaš hleb svoj gladnome?« (Isaija 58,7)

Pred nama se otvaraju bezbrojna vrata korisnosti. Često jadikujemo zbog oskudnih izvora kojima raspolažemo, ali kada bi hrišćani bili zaista revnosni, oni bi te izvore mogli hiljadustruko umnožiti. Sebičnost i samopovlašćivanje preprečuju put našoj korisnosti.

Koliko je mnogo sredstava utrošeno na predmete koji obuzimaju misli, vreme i snagu koji treba da budu stavljene ni u uzvišeniju službu! Koliko je mnogo novaca nemilosrdno utrošeno za skupe kuće i skupocen nameštaj, za sebična zadovoljstva, za luksuznu i nezdravu hranu, za štetna uživanja! Koliko mnogo rasipamo na poklone od kojih niko nema koristi! Za beskorisne i često štetne

predmete nazovi hrišća ni danas troše više, mnogostruko više, nego što troše u traženju duša da ih spasu od kušača.

Mnogi koji tvrde da su hrišćani troše toliko na odeću da ne mogu da ušte de ništa za potrebe drugih. Skupoceni ukrasi i odeća koju misle da moraju da imaju, bez obzira na potrebe onih koji sa velikom teškoćom mogu da se snabdeju čak i najjednostavnijom odećom.

Sestre moje, kada biste način svog odevanja uskladile sa pravilima iznetim u Bibliji, vi biste mogli obilno da pomognete svojim siromašnijim sestrama. Vi biste imale ne samo sredstva, već i vremena. Često je ovo najpotrebnije. Ima mnogo onih kojima biste mogli pomoći svojim savetima, svojim tak tom i veštinom. Pokažite im kako da se jednostavno oblače, a ipak ukusno. Mnoge žene izostanu iz Božjeg doma zato što je njihova iznošena, nepode sna odeća u tako upadljivoj suprotno sti sa odećom drugih. Mnogi osetljivi duhovi gaje osećanje gorkog poniženja i nepravde zbog ovakve suprotnosti. Mnogi posumnjaju u stvarnost religije i njihova srca zbog toga otvrdnu prema Jevanđelju.

Hristos nam zapoveda »skupite ostatke da se ništa ne baci«. Dok hiljade svakog dana umiru od gladi, krvoprolića, požara i epidemija bolesti, svaki koji ljubi svog bližnjega, pobrinuće se da se ništa ne baci, da se ništa čime bi mogao da koristi ljudskom biću nepotrebno ne potroši.

Pogrešno je gubiti svoje vreme, pogrešno je gubiti svoje misli. Mi gubimo svaki trenutak koji posvećujemo sebičnosti. Kada bi se svaki trenutak cenio i pravilno iskoristio, imali bismo vremena za sve što nam je potrebno da učinimo za sebe i za svet. Neka svaki hrišćanin traži Božje vođstvo u trošenju novca, u korišćenju vremena, snage, prilika. »Ako li kome od vas nedostaje premudrosti, neka ište u Boga koji daje svakome bez razlike i ne kori nikoga, i daće mu se.« (Jakov 1,5)

»Dajte i daće vam se!«

»Činite dobro, i dajte u zajam ne nadajući se ničemu; i biće vam velika plata, i bićete sinovi najvišega, jer je on blag i neblagodarnima i zlina.« (Luka 6,35)

»Ko daje siromahu, neće mu nedostajati, a ko odvrća oči svoje, biće mu mnogo kletava.« (Priče 28,27)

»Dajte i daće vam se: meru dobru i nabijenu i stresenu i preopunu daće vam u naručje vaše. Jer kakvom merom dajete onakvom će vam se vratiti.« (Luka 6,38)

[116]

ПОГЛАВЉЕ 14—SLUŽBA BOGATIMA

[117]

Kornelije, rimski centurion, bio je bogat čovek, plemićkog po rekla. Njegov položaj donosio je poverenje i ugled. Nezna božac poreklom, vaspitanjem i obrazovanjem, on je u dodiru sa Jevrejima stekao saznanje o pravom Bogu i služio Mu, pokazujući iskrenost svoje vere saosećanjem prema siromašnima. On je davao »milostinju mnogim ljudima i moljaše se Bogu bez prestanka«. (Dela 10,2)

[118]

Kornelije nije imao saznanje o Jevanđelju, otkrivenom u životu i smrti Isu sa Hrista, i Bog mu je poslao vest neposredno sa Neba, a drugom vesti uputio apostola Petra da ga poseti i pouči. Kornelije se nije pridružio jevrejskoj crkvi i rabini su na njega gledali kao na neznabošca i nečistog. Međutim, Bog je poznao iskrenost njegovog srca i sa svog prestola poslao je vesnike da se ujedine sa Njegovim slugom na Zemlji u poučavanju ovog rimskog oficira Jevanđelju.

I danas Bog traži duše kako među onima sa višim, tako i među onima sa nižim poreklom. Ima mnogo ljudi sličnih Korneliju, koje On želi da poveže sa svojom Crkvom. Oni su naklonjeni Gospodnjem narodu. Međutim, veze koje ih spajaju sa ovim svetom, drže ih čvrsto. Ovim ljudima potrebna je moralna hrabrost da zauzmu svoj položaj među skromnim ljudima. Za ove duše koje su u tako velikoj opasnosti zbog svojih odgovornosti i društva, treba učiniti naročite napore.

Mnogo je rečeno o našoj dužnosti prema zanemarenoj sirotinji. Zar ne treba posvetiti određenu pažnju zanemarenim bogatašima? Mnogi posmatraju ovaj stalež kao beznadežan i malo čine da otvore oči onima koji su, zaslepljeni i zaneseni sjajem zemaljske slave, izgubili iz vida večnost. Hiljade bogataša sišlo je u grob, a nisu bili opomenuti. Međutim, bez obzira koliko ravnodušni izgledali, mnogi između bogatih nose u sebi teret za duše. »Ko ljubi novce, neće se nasititi novaca; i ko ljubi bogatstvo, neće imati koristi od njega.« Onaj koji govori čistom zlatu: »Uzdanico moja«, odrekao se

Boga. »Čovek neće nikako brata osloboditi, neće dati Bogu otkupa za nj. Velik je otkup za dušu, i neće biti nigda.« (Propovednik 5,10; O Jovu 31,24.28; Psalam 49,7.8)

Bogatstvo i svetovne časti ne mogu da zadovolje dušu. Mnogi među bogatima čeznu za božanskim Čvrstim obećanjem, za nekom duhovnom nadom. Mnogi čeznu za nečim što će učiniti kraj [119] monotoniji njihovog besciljnog života. Mnogi osećaju potrebu za nečim što nemaju u svakodnevnom životu. Malo između njih idu u crkvu, jer smatraju da imaju malo koristi. Pouke koje čuju ne diraju njihovo srce. Zar ih nećemo lično pozvati?

Među žrtvama siromaštva i greha nalaze se i oni koji su nekada posedovali bogatstva. Ljudi raznih poziva i različi tog položaja u životu, pobeđeni su svetovnom pokvarenošću, upotrebom žestokih pića, povlađivanjem požudi, pa su pali u iskušenju. Dok ovi pali ljudi traže milost i pomoć, zar ne bi treba lo posvetiti izvesnu pažnju onima koji se još nisu spustili do tih dubina, ali koji svoje stope postavljaju na istu stazu?

Hiljade njih koji zauzimaju položaje od poverenja i časti, popuštaju navikama koje znače propast za dušu i telo. Propovednici Jevanđelja, državnici, pisci, bogati i talentovani ljudi, ljudi velikih poslovnih mogućnosti i moći da budu korisni, nalaze se u smrtnoj opasnosti, jer ne uviđaju potrebu vladanja nad samim sobom u svemu. Potrebno je da se njihova pažnja upravi na načela umerenosti, ne na način koji sputava i osuđuje, već u svetlosti Božje velike namere za čovečanstvo. U slučaju da im se na ovakav način mogu izneti načela prave umerenosti, mnogi iz viših društvenih krugova priznali bi njihovu vrednost i iskreno ih prihvatili.

Ovim osobama trebalo bi ukazati da je smanjivanje telesnih, umnih i moralnih snaga ishod grešnog popuštanja. Pomozite im da shvate svoju odgovornost koju imaju kao pristavi Božjih darova. Ukažite im na dobro koje bi mogli učiniti novcem koji sada troše na ono što im donosi samo štetu. Iznesite im zavet potpune apstinencije (uzdržavanja), moleći ih da novac koji bi inače potrošili na žestoka pića, duvan ili slične poroke, posvete pomoći bolesnim siromasima ili vaspitavanju dece i omladine na korist svetu. Mnogi neće odbiti da poslušaju ovakav poziv.

Postoji jedna druga opasnost kojoj su naročito izloženi bogati, pa i tu isto postoji polje za medicinskomisionarski posao. Ljudi koji

su uspešni u svetu i koji se nikada ne povinjavaju opštim oblicima poroka, ipak stignu do propasti usled ljubavi prema bogatstvu. Šolja koja se najteže nosi nije prazna šolja, već ona koja je sasvim puna. Takvu šolju treba vrlo pažljivo držati u ravnoteži.

*»Jer se ne stidim jevanđelja
Hristova; jer je sila Božija na
spasenje svakome koji veruje,
a najpre Jevrejину i Grkvu.«*

*Rimljanima
1,16.*

Nevolja i bol donose razočaranje i žalost, ali je samo blagostanje najopasniji je po duhovni život.

Oni koji snose nedaće predstavljeni su žbunom koji je Mojsije video u pustinji, koji iako je goreo, nije sagorevao. Anđeo Gospodnji bio je usred žbuna. Tako isto u nevolji i lišavanju svetlost prisustva Nevidljivoga je sa nama da nas teši i podupre. Često se usrdno molimo za one koji pate od neke bolesti ili se nalaze u nevolji, ali naše molitve najpotrebnije su ljudima koji su u blagostanju i imaju uticaj.

[120] U dolini poniženja, u kojoj ljudi osećaju svoju potrebu i zavisnost od Boga da upravlja njihovim stopama, postoji umerena sigurnost. Međutim, ljudi koji stoje, kao što to biva, na gordim vrhovima i koji, kako se smatra, zbog ovog položaja, poseduju veliku mudrost nalaze se u najvećoj opasnosti. Ako ne shvate svoju zavisnost od Boga, takvi ljudi sigurno će pasti.

Biblija ne osuđuje nijednog čoveka zato što je bogat, ako je to bogatstvo pošteno stekao. Nije novac, već ljubav prema novcu koren svih zala. Bog ljudima daje snagu da steknu bogatstvo i u rukama onoga koji radi kao Božji pristav i nesebično koristi svoja sredstva, bogatstvo je blagoslov kako za posednika tako i za svet. Međutim, neki, obuzeti svojom željom za zemaljskim blagom, postaju neosetljivi za Božje zahteve i potrebe svojih bližnjih. Oni gledaju na svoje bogatstvo kao na sredstvo za lično proslavljanje. Oni dodaju kuću kući, zemlju zemlji, pune svoje kuće luksuzom, dok se svuda oko njih nalaze ljudska bića u bedi i prestupima, u bolestima i smrti. Oni koji svoj život tako predaju služenju sebi samima, razvijaju u sebi umesto Božjih svojstava, osobine zloga.

Ovim ljudima potrebno je Jevanđelje. Potrebno je da svoje oči okrenu sa taštine materijalnih stvari i posmatraju dragocenost večnog blaga. Potrebno je da saznaju za radost davanja, za blagoslov saradnje sa Bogom.

Gospod nam zapoveda: »Bogatima na ovome svetu zapovedaj da se ne ponose niti uzdaju u bogatstvo propadljivo, nego u Boga života koji nam sve daje izobilno za užitek; neka dobro čine, neka se bogate u dobrim delima, neka budu podašni, zajednični, sabirajući sebi temelj dobar za unapredak, da prime život večni.« (1. Timotiju 6,1719)

Bogati ljudi koji vole svet i koji obožavaju svet, ne mogu biti privučeni Hristu slučajnim dodirima. Ovim osobama često je najteže pristupiti. Ljudi i žene obdareni misionarskim duhom, koji neće posustati ili se obeshrabriti, moraju uložiti lični napor.

[121]

Neki su naročito prikladni za rad u višim slojevima. Oni treba da traže mudrost od Boga kako da dospeju do ovih ljudi, da ne sklope samo slučajno poznanstvo sa njima, već da ih ličnim naporima i živom verom podstaknu da misle o potrebama duše, da ih vode do saznanja o istini onakvoj kakva je u Isusu.

Mnogi smatraju da, da bi se dospelo do viših slojeva, treba prilagoditi način života i metode rada, tako da odgovaraju njihovom izgrađenom ukusu. Smatra se da je bitan izgled bogatstva, skupe zgrade, skupocena odeća, kola i konji, okolina, usklađenost sa svetovnim običajima, veštačka uglađenost mondenskog društva, klasična kultura i dar besedništva. To je greška. Način svetovnog postupanja nije Božji način pristupanja višim slojevima. Ono što će sa uspehom dopreti do njih je dosledno, nesebično izlaganje Hristovog Jevanđelja.

Iskustvo apostola Pavla prilikom susreta sa filozofima iz Atine, sadrži pouku za nas. Iznoseći Jevanđelje pred većem na Areopagu, Pavle je logiku dočekivao logikom, nauku naukom, filozofiju filozofijom. Najmudriji između njegovih slušalaca bili su iznenađeni i ućutkani. Njegove reči nisu mogli osporiti. Međutim, napor je doneo malo ploda. Malo ih je dovedeno do toga da prime Jevanđelje. Otada je Pavle primenjivao drugi način rada. On je izbegavao složene dokaze i teorijske rasprave i u jednostavnosti je ukazivao ljudima na Hrista kao na Spasitelja grešnika. Pišući Korinćanima o svome radu, on je između ostalog rekao:

[122]

»A ja, braćo, ne mogoh s vama govoriti kao s duhovnima nego kao s telesnima, kao s malom decom u Hristu. Mlekom vas napojih i ne jelom, jer još ne mogoste, i ni sad još ne možete, jer ste još telesni. Jer gde su među vama zavisti i svade i nesloge, niste li telesni i ne živite li po čoveku? Jer kad govori ko: ja sam Pavlov, a drugi: ja sam Apolov; niste li telesni? Ko je dakle Pavle a ko li Apolo da smo sluge kroz koje verovaste, kao što i svakome Gospod dade?« (1. Korinćanima 3,15)

U svojoj poslanici Rimljanima on opet kaže: »Jer se ne stidim jevanđelja Hristova; jer je sila Božja na spasenije svakome koji veruje, a najpre Jevrejinu i Grku.« (Rimljanima 1,16)

Neka se oni koji rade među ljudima iz viših slojeva dostojanstveno ponašaju, imajući na umu da su anđeli njihovi pratioci. Neka riznice njihovog uma i srca budu ispunjene sa »pisano je«. Istaknite u dvorani sećanja dragocene Hristove reči. Njih treba ceniti mnogo više od zlata i srebra.

Hristos je rekao da je lakše kamili proći kroz iglene uši nego bogatome ući u Božje carstvo. U radu za ove ljude mnogi će se obeshrabriti i doživeti veliko ranjavanje srca. Međutim, Bogu je sve moguće. Preko ljudi On može i želi da deluje na um ljudi, čiji je život posvećen zaradivanju novca.

Dogodiće se čuda iskrenog obraćenja, čuda koja se sada ne dešavaju. Najveći ljudi na Zemlji nisu izvan Božje čudotvorne sile. Ako oni, koji rade zajedno sa Njim, žele da neustrašivo i verno izvrše svoju dužnost, Bog će obratiti ljude koji zauzimaju odgovorna mesta, velike umove i ljude od uticaja. Uticajem sile Svetoga Duha mnogi će prihvatiti božanska načela.

Kada im se objasni da Gospod očekuje od njih da kao Njegovi predstavnici pomognu čovečanstvu koje pati, mnogi će se odazvati i daće svoja sredstva i saučešće za dobro siromašnih. Kada se tako njihove misli skrenu sa njihovih sebičnih interesa, mnogi će se predati Hristu. Sa svojim uticajnim sposobnostima i sredstvima, oni će se rado sjediniti u dobrotvornom radu sa poniznim misionarom koji je bio Božje sredstvo u njihovom obraćenju. Pravilnom upotrebom svoga zemaljskog blaga, oni će sakupiti sebi »blago na nebu, gde ni moljac ni rđa ne kvvari, i gde lupeži ne potkopavaju i ne kradu«.

Kada se obrate Hristu, mnogi će postati oruđa u Božjoj ruci u radu za druge iz njihovog staleža. Oni će shvatiti da im je povereno

objavljivanje Jevanđelja onima koji su od ovoga sveta načinili sve. Vreme i novac biće posvećeni Bogu, darovi i uticaj uloženi u rad za pridobijanje duša za Hrista.

Samo večnost otkriće ono što je bilo učinjeno ovom službom kako su mnoge duše otrovane sumnjom i umorne od svetovnog života i nemira, dovedene velikom Iscelitelju koji čezne da spase sve koji dolaze k Njemu. Hristos je vaskrsli Spasitelj i isceljenje je na Njegovim krilima.

*»Želje ispunja onima
koji ga se boje,
tužnjavu njihovu čuje,
i pomaže im.«*

Psalam 145,19

NEGA BOLESNIKA

[123]

*»Na bolesnike metaće ruke,
i ozdravljaće.«*

(Marko 16,17)

[124]

ПОГЛАВЉЕ 15—U BOLESNIČKOJ SOBI

[125]

Oni koji neguju bolesnike treba da shvate značaj brižljivog obraćanja pažnje na zakone o zdravlju. Poslušnost ovim zakonima nigde nije važnija kao u bolesničkoj sobi. Nigde ne zavisi toliko mnogo od vernosti u malim stvarima, kao u poslu onoga koji dvori. U slučaju ozbiljnog oboljenja, mala nemarnost, neznatna nepažnja prema bolesnikovim naročitim potrebama ili opasnostima, ispoljavanje straha, uzbuđenja ili mrzovoljnosti, čak i nedostatak saučešća, može da poremeti ravnotežu života i smrti i izazvaće smrt bolesnika, koji bi inače mogao da ozdravi.

*»Ali koji se nadaju Gospodu,
dobijaju novu snagu,
podizuju se na krilima kao orlovi,
trče i ne sustaju,
hode i ne more se.«*

[126]

Isaija 40,31.

Uspešnost negovateljice u velikoj meri zavisi od telesne snage. Ukoliko je boljeg zdravlja, utoliko će bolje moći da izdrži napore koje zahteva nega bolesnika i utoliko će uspešnije moći da izvrši svoje dužnosti. Oni koji neguju bolesnike moraju da obrate naročitu pažnju na ishranu, čistoću, čist vazduh i vežbe. Ista brižljivost od strane porodice omogućiće im da podnesu poseban teret koji je stavljen na njih i pomoći će im da se sačuvaju od oboljenja.

U slučaju ozbiljne bolesti, koja zahteva prisustvo negovateljice i danju inoću, posao mora da se подели između najmanje dve sposobne negovateljice, tako da svaka može imati prilike za odmor i vežbe na čistom vazduhu. Ovo je naročito važnou slučajevima kada je teško obezbediti obilje svežeg vazduha za bolesničku sobu. Zbog nepoznavanja značaja čistog vazduha, provetravanje je ograničeno i život, kako bolesnika tako i onoga koji ga neguje, često je u opasnosti.

Ako je predostrožnost pravilno sprovedena, drugi neće oboleti. Neka navike budu pravilne, a čistoćom i pravilnim provetravanjem oslobodimo bolesničku sobu otrovnih elemenata. U takvim uslovima bolesnici će verovatno sasvim ozdraviti, pa i u mnogim slučajevima ni čuvari ni članovi porodice neće se razboleti.

Sunčeva svetlost, provetravanje i temperatura

Da bi bili stvoreni najpovoljniji uslovi za ozdravljenje bolesnika, soba u kojoj se nalazi mora biti velika, svetla i vedra, sa mogućnošću da se temeljito provetrava. Za bolesničku sobu treba da bude određena ona soba u kući koja najbolje odgovara ovim zahtevima. Mnoge kuće nemaju mogućnosti za pravilno provetravanje i to je veoma teško obezbediti. Međutim, mora se učiniti svaki mogući napor da se kroz bolesničku sobu, i noću i danju, obezbedi strujanje svežeg vazduha.

Koliko je god to moguće u bolesničkoj sobi treba održavati ujednačenu temperaturu. Zato često treba gledati termometar. Oni koji se brinu o bolesnicima, pošto su često lišeni sna ili se bude noću da posluže bolesnika, podložni su zimogrožljivosti i ne mogu dobro da odrede zdravu temperaturu.

Hrana

Važan deo dužnosti bolničarke je briga o ishrani pacijenta. Ne sme se do- pustiti da bolesnik pati ili neopravdano slabi usled [127] nedostatka hrane, ili da oslabljeni organi za varenje budu pretovareni. Treba obratiti pažnju na ukusno pripremanje i služenje hrane. Međutim, u prilagođavanju hrane potrebama pacijenta treba mudro rasuđivati, kako o kvalitetu, tako i o količini. U vreme oporavka, kada je prohtev za jelom snažan, a pre nego što su probavni organi povratili snagu, postoji velika opasnost da usled pogrešne ishrane nastupi njihovo oštećenje.

Dužnosti čuvara

Negovateljice, kao i svi koji su u vezisa bolesničkom sobom, treba da budu vedri, blagi i prisebni. Treba izbeći sva ku žurbu,

uzbuđenje ili zbrku. Vrata treba pažljivo otvarati i zatvarati i celo domaćinstvo u tišini voditi. U slučaju groznice, potrebna je naročita pažnja, onda kada nastupi kriza i kada grozni ca prođe. Tada je često potrebno stal no bdenje. Neznanje, zaboravnost i nemarnost prouzrokovali su smrt mnogih koji bi mogli živeti da su imali pravilnu negu koju su im pružile razborite i brižljive negovateljice.

*»I mir će biti delo pravde,
što će pravda učiniti biće pokoj i
bezbrižnost doveka.
I moj će narod sedeti
u mirnu stanu i u šatorima
pouzdanim, na počivalištima tihim.«*

Isaija 32,17.18.

Poseta bolesnicima

Rđavo usmerena ljubaznost i pogrešno shvatanje učtivosti uzrok su čestog posećivanja bolesnika. Teški bolesnicine treba da primaju posete. Uzbuđenje koje stvara primanje posetioca zamara bolesnika u vreme kada mu je najviše potrebna tišina i nepomućeni mir.

Za rekonvalescenta i bolesnika koji pati od hroničnih bolesti, često je zadovoljstvo i korist da sazna da ga se ljubazno sećaju, ali ovo uveravanje poslato pismom sa izrazom saosećanja, ili nekim malim poklonom, često će bolje poslužiti nego lična poseta i neće naneti nikakvu štetu ili opasnost.

Nega u ustanovama

U sanatorijumima i bolnicama u kojima su bolničarke stalno u vezi sa velikim brojem bolesnika, potreban je značajan napor da uvek budu ljubazne, vedre i obazrive u svakoj reči i delu. U ovim ustanovama veoma je važno da se bolničarke trude da svoj posao mudro i dobro obavljaju. Potrebno je da stalno imaju na umu da u obavljanju svakodnevnih dužnosti služe Gospodu Isusu.

»Ne boj se, jer sam ja s tobom;

*ne plaši se, jer sam ja Bog tvoj;
ukrepiću te i pomoći ću ti,
i podupreću te desnicom
pravde svoje.»*

Isaija 41,10.

Sa bolesnicima treba mudro razgovarati. Potrebno je zato da bolničarke svakodnevno proučavaju Bibliju da bi mogle da izgovore reči koje će poučiti i pomoći onima koji pate. U sobama u kojima se služi ovim patnicima nalaze se Božji anđeli, a atmosfera, koja okružuje onoga koji leči, treba da bude čista i prijatna. Lekari i bolničarke treba da gaje Hristova načela. U njihovom životu treba da se pokažu Njegove vrline. Onim što kažu, privući će bolesnike Spasitelju.

Bolničarke hrišćanke ljubazno i uspešno privući će um bolesnika Hristu, Le- karu duše i tela, dok sprovode lečenje za obnovu zdravlja. Misli koje se tu i tamo iskažu vrše svoj uticaj. Starije bolničarke ne smeju da propuste nijednu povoljnu priliku da pažnju bolesnika skrenu na Hrista. One uvek treba da budu spremne da duhovno lečenje povežu sa telesnim.

[128]

Bolničarke treba da na najljubazniji i najnežniji način poučavaju da onaj koji želi da se izleči mora da prestane da krši Božji zakon. On mora da prestane da bira grešan život. Bog ne može da blagoslovi onoga koji nastavlja sa navlačenjem bolesti i patnji na sebe voljnim prestupom nebeskih zakona. Međutim, Hristos, preko svog Svetog Duha, dolazi kao isceljujuća sila onima koji prestanu da čine zlo i nauče da čine dobro.

Oni koji nemaju ljubavi prema Bogu, delovaće stalno protiv najboljih interesa duše i tela. Ali, oni koji u ovom grešnom svetu postanu svesni značaja življenja u poslušnosti Bogu, biće spremni da napuste svaku rđavu naviku. Ljubav i zahvalnost ispuniće njihova srca. Oni znaju da je Hristos njihov prijatelj. Saznanje da imaju takvog Prijatelja u mnogim slučajevima znači više za one koji pate od ozdravljenja od bolesti i od najboljeg načina lečenja koje može da im se pruži. Međutim, važne su obe grane službe. One treba da idu ruku pod ruku.

* * * * *

[129]

ПОГЛАВЉЕ 16—MOLITVA ZA BOLESNE

Pismo kaže da »se treba svagda moliti Bogu, i ne dati da do tuži«. (Luka 18,1) Ako je ika da postojalo vreme kada je osećana potreba za molitvom, onda je to vreme kada izda snaga i kada izgleda da život izmiče iz ruku. Oni koji su zdravi često zaboravljaju divnu milost koja im se pruža iz dana u dan, iz godine u godinu, pa ne hvale Boga za Njegova dobročinstva. Međutim, kada dođe bolest, tada se sećaju Boga. Kada ljudska sila prestane, ljudi osećaju potrebu za božanskom pomoći. Naš milostivi Bog nije se nikada okrenuo od duše koja iskreno traži pomoć od Njega. On je naše pribežište u bolesti i zdravlju.

*»Kako otac žali sinove,
tako Gospod žali one koji ga se boje.
zna građu našu,
Opominje se da smo prah.«*

Psalam 103,13.14.

[130]

*»Bezumnici stradaše za nevaljale
putove svoje,
I za nepravde svoje.
Svako se jelo gadilo duši njihovoj,
I dođoše do vrata smrtnih.«*

Psalam 107,17.18.

*»Ali zavikaše ka Gospodu u tuzi svojoj,
i izbavi ih iz nevolje njihove.
Posla reč svoju i isceli ih,
I izbavi ih iz groba njihova!«*

stihovi 19.20.

Bog je i danas isto tako voljan da povrati zdravlje bolesniku, kao što je bio i onda kada je Sveti Duh preko psalmiste izgovorio

ove reči. Danas je Hristos isti Lekar pun saučešća kao što je bio u vreme svog zemaljskog rada. U Njemu se nalazi isceljujući melem za svaku bolest, obnavljajuća sila za svaku slabost. Njegovi učenici danas treba da se mole za bolesnike isto kao što su se davno molili i učenici. Izlečenje će uslediti, jer »molitva vere može pomoći bolesnima«. Mi imamo silu Svetoga Duha, blago jamstvo vere, koje može dobiti Božja obećanja. Gospodnje obećanje: »Na bolesnike metaće ruke, i ozdravljaće!« (Marko 16,18) isto je tako pouzdano danas kao što je bilo i u apostolskim danima. Ono predstavlja prednost za Božju decu i naša vera mora da se uhvati za sve što ona obuhvata. Hristove sluge su kanali Njegovog delovanja i preko njih On želi da pokaže svoju isceljujuću silu. Naš posao je da pred Boga izvedemo bolesne i one koji pate u naručju naše vere. Mi moramo da ih poučimo da veruju u Velikog Iscelitelja.

Spasitelj želi da ohrabrimo bolesne, beznadežne, nevoljne da se uhvate za Njegovu silu. Verom i molitvom, bolesnička soba može da se pretvori u Vetilj. Lekari i bolničarke rečima i delima mogu jasno da kažu da se ne može pogrešno razumeti da je »Bog na ovom mestu«, da spase, a ne da uništi. Hristos želi da pokaže svoje prisustvo u bolesničkoj sobi, ispunjavajući srca lekara i bolničarki večnošću svoje ljubavi. Ako je život onih koji brinu za bolesne takav da Hristos može da pođe sa njima do bolesničke postelje, tada će se bolesnik osvedočiti da je Spasitelj koji saučestvuje prisutan, pa će ovo ubeđenje mnogo doprineti izlečenju i duše i tela.

Bog uslišava molitve. Hristos je rekao: »I ako što zaištete u ime moje, ja ću učiniti.« On opet kaže: »Ko meni služi onoga će poštovati otac moj.« (Jovan 14,14; 12,26) Ako živimo u skladu sa Njegovim rečima, onda će se svako dragoceno obećanje koje je dao; ispuniti na nama. Mi smo nedostojni Njegovе milosti, ali kada Mu se predamo, On nas prima. On će raditi za one i preko onih koji žele da Ga slede. [131]

Međutim, mi možemo polagati pravo na ispunjenje Njegovih obećanja jedino ako smo poslušni Njegovoj reči. Psalmista kaže: »Da sam video u srcu svom bezakonje, ne bi me uslišio Gospod.« (Psalam 66,18) Ako smo Mu samo delimično poslušni, sa pola srca, nad nama se neće ispuniti Njegova obećanja.

U Božjoj reči postoje uputstva koja su vezi sa naročitom molitvom za ozdravljenje bolesnih. Iznošenje takve molitve predstavlja

najsvečaniji čin i ne sme se preduzeti bez brižljivog razmatranja. U mnogim slučajevima ono što nazivamo verom u molitvi za isceljivanje bolesnih nije ništa drugo do pretpostavka.

Mnogi popuštanjem samom sebi navlače bolesti. Oni nisu živeli u skladu sa prirodnim zakonom zdravlja ili načelima stroge čistote. Drugi ne poštuju zakone zdravlja svojim navikama u jelu i piću, oblačenju ili radu. Neki oblik poroka često je uzrok bolesti uma i tela. U slučaju da ove osobe dobiju blago slov zdravlja, mnoge od njih nastavićeda idu istim putem nemarnog prestupanja Božjih prirodnih i duhovnih zakona, misleći da ako ih Bog isceli u odgovoru na molitvu, oni po slobodnoj volji mogu da nastave sa nezdravim navikama i da bez ograničenja popuštaju iskvarenom apetitu. Kada bi Bog učinio čudo u oporavljanju ovih osoba, On bi podsticao greh.

Promašen je posao učiti ljude da gledaju na Boga kao na lekara svih bolesti, ako ne nauče kako da napuste svoje nezdrave navike. Da bi dobili Njega ve blagoslove kao odgovor na molitvu, oni moraju da prestanu da čine zlo i nauče da čine dobro. Njihova okolina mora biti zdrava, njihove životne navike ispravne. Oni moraju da žive u skladu sa Božjim zakonima, kako prirodnim, tako i duhovnim.

Priznanje greha

Onima koji žele molitvu za obnavlja nje svog zdravlja treba objasniti da prestup Božjeg zakona, bilo prirodnog ili duhovnog, predstavlja greh, da se greh mora priznati i ostaviti ako žele da dobiju blagoslov.

Pismo nam zapoveda: »Ispovedajte dakle jedan drugome grehe, i molite se Bogu jedan za drugoga, da ozdravlja te.« (Jakov 5,16) Onome koji zahteva da se molimo za njega, iznesimo ove misli: »Mi ne možemo da čitamo šta je u srcu ili da znamo tajne vašeg života. To znače samo Vi i Bog. Ako se po kajete od svojih grehova, Vaša je dužnost da ih ispovedite.« Tajni greh tre ba ispovediti Hristu, jedinom Posredniku između Boga i čoveka. Jer »ako ko sagraši, imamo zastupnika kod oca, Isusa Hrista pravednika«. (1. Jovanova 2,1) Svaki greh je uvreda Boga i treba ga preko Hrista, priznati Njemu. Svaki javni greh treba javno priznati. Zlo naneseo

bližnjem treba priznati baš onome kome je naneseo. Ako je neko ko traži ozdravljenje kriv za ogovaranje, ako je posejao nesuglasice u domu, susedstvu ili crkvi i ako je izazvao otuđenost i nesporazum, ako je ma kakvim rđavim postupkom druge naveo nagreh, treba to da ispovedi Bogu i onima koji su uvređeni. »Ako priznajemo grehe svoje, veran je i pravedan da nam oprost i grehe naše, i očisti nas od svake nepravde.« (1. Jovanova 1,9)

Kada se isprave nepravde, onda u tihoj veri potrebe bolesnih možemo da iznesemo pored Gospoda, kao što nam Njegov Duh pokazuje. On zna svakog pojedinca po imenu i brine se za svakoga kao da na Zemlji ne postoji niko drugi za koga je dao svog ljubljeno-
nog Sina. Bolesnike treba ohrabriti da se pouzdaju u Njega i budu radosni zato što je Božja ljubav tako velika i pouzdana. Zabrinutost za sebe izaziva slabost i bolest. Kada bi poželeti da se uzdignu iznad potištenosti i sumornosti, njihovi izgledi za ozdravljenje bili bi veći, jer »oko je Gospodnje na onima koji čekaju milost Njegovu«. (Psalam 33,18)

[132]

U molitvi za bolesne treba da se setimo da mi »ne znamo zašto ćemo se moliti«. (Rimljanima 8,26) Mi ne znamo da li će blagoslov koji želimo biti najbolji ili ne. Zato naše molitve treba da sadrže i ovu misao: »Gospode, Ti znaš svaku tajnu duše. Ti poznaješ ove osobe. Isus, njihov Zastupnik, dao je svoj život za njih. Njegova ljubav pre ma njima veća je nego što naša može da bude. Ako je Tebi na slavu i za do bro nevoljnika, mi Te u ime Isusovo, molimo da se povрати zdravlje. Ako nije tvoja volja da ozdrave, molimo Te da ih Tvoja blagodat teši i da ih Tvoje prisustvo podupre u njihovim patnjama.«

Bog poznaje kraj pre početka. On poznaje srca svih ljudi. On čita svaku tajnu duše. On zna da li će oni za kojese molimo moći ili neće moći da izdrže iskušenja koja bi došla na njih kadabi duže živeli. On zna da li bi njihov život bio blagoslov ili zamka za njih i za svet. To je jedan od razloga zašto treba, kada iznosimo naše molitve, ozbilj— no da kažemo: »Ne moja volja, nego tvoja.« (Luka 22,42) Isus je dodao ove reči poniznosti Božjoj mudrosti i volji kada se molio u Getsimanskom vrtu: »Oče moj! ako je moguće da me mimoide čaša ova.« (Matej 26,39) Kada su ove reči odgovarale Njemu, Božjem Sinu, koliko su prikladnije za usne smrtnog, grešnog čoveka!

Najbolje ćemo postupiti, kada svoje želje poverimo mudrom nebeskom Ocu i kada sve predamo Njemu u savršenom poverenju. Mi znamo da će nas Bog uslišiti, ako tražimo po Njegovoj volji. Ali naturati svoje molitve bez poniznog duha nije dobro; naše molitve moraju da dobiju oblik molbe, a ne zapovesti.

[133] Ima slučajeva kada Bog svojom božanskom silom odlučno obnavlja zdravlje. Međutim, ne isceljuju se svi bolesnici. Mnogi su sklonjeni da spavaju u Isusu. Jovan na ostrvu Patmosu dobio je nalog da napiše: »Blago mrtvima koji umiru u Gospodu otsad. Da, govori Duh, da počinu od trudova svojih: jer dela njihova idu za njima.« (Otkrivenje 14,13) Iz ovog vidimo da ako osobe ne ozdrave, ne smemo ih oceniti kao one koji nemaju veru.

Svi želimo hitan i neposredan odgovor na svoje molitve i padamo u iskušenje da se obeshrabrimo ako odgovor kasni ili dolazi u neočekivanom obliku. Međutim, Bog je suviše mudar da bi odgovorio na naše molitve uvek u isto vreme i na isti način, onako kao što želimo. On će učiniti više i ono što je bolje za nas, a ne samo da ispuni sve naše želje. Pošto možemo da se pouzdamo u Njegovu mudrost i ljubav, ne treba da Ga molimo da pristane uznašu volju, već treba da tražimo da počne i dovrši svoju nameru. Naše želje i interesi treba da se izgube u Njegovoj volji. Ova iskustva koja kušaju veru za naše su dobro. Pomoću njih pokazuje se da li je naša vera prava i iskrena, da li počiva na Reči samoga Boga, ili je, zavisno od okolnosti, nesigurna i promenljiva. Vera jača vežbanjem. Mi moramo dopustiti da strpljenje radi svoj savršeni posao, sećajući se da u Pismu ima dragocenih obećanja za one koji čekaju na Gospoda.

Svi ne razumeju ova načela. Mnogi koji traže Gospodnju isceljujuću milost misle da moraju dobiti neposredan i brz odgovor na svoje molitve ili je njihova vera nesavršena. Zbog ovoga one koji su oslabljeni bolešću treba mudro posavetovati, da razborito rade. Onine treba da potcene svoju dužnost prema prijateljima koji će ih možda nadživeti, ili da zanemare upotrebu prirodnih sredstava za obnavljanje zdravlja.

Ovde se često nalazi opasnost da se učini greška. Verujući da će izlečenje stići kao odgovor na molitvu, mnogi se boje da učine bilo šta što bi izgledalo da ukazuje na nedostatak vere. Međutim, oni ne treba da zanemare sređivanje svojih poslova onako kako

bi želeli ako očekuju da će ih smrt odneti. Ne treba da se boje da izuste reči ohrabrenja ili saveta, koje žele da upute u času rastanka svojim dragima. Oni koji traže isceljenje molitvom ne smeju da zanemare korišćenje lekovitih sredstava koje ima ju nadohvat ruke. Upotreba takvih lekova, koje je Bog obezbedio da otklone bol i pomognu prirodi u njenom poslu obnove, nije odricanje vere. Kada saradujemo sa Bogom i kada sami stvaramo stanje pogodno za izlečenje, to ne predstavlja nikakvo odricanje vere. Bog je prepustio našoj moći sticanje znanja o zakonima života. Ovo znanje stavljeno nam je nadomak ruke da ga koristimo. Mi treba da koristimo svako sredstvo za obnovu zdravlja, koristeći svaku moguću prednost, radeći u skladu sa prirodnim zakonima. Kada smo se molili za oporavak bolesnika, mi možemo da radimo s još većom snagom, zahvaljujući Bogu što imamo prednost da saradujemo sa Njim, tražeći Njegov blagoslov za sredstva koja je On obezbedio.

Mi imamo Božje odobrenje za korišćenje lekovitih sredstava. Jezekija, judejski car, bio je bolestan i Božji prorok doneo mu je vest da će umreti. Onje povikao ka Gospodu i Gospod je čuo [134] svoga slugu i poslao mu vest da će 15 godina biti dodato njegovom životu. Jedna Gospodnja reč mogla je odmah da izleči Jezekiju, ali stigla su naročita uputstva: »Da uzmu grudu suhih smokava i priviju na otok, te će ozdraviti.« (Isaija 38,21)

*»Jer bi me sakrio u kolibi svojoj
u zlo doba; sklonio bi me pod
krovom šatora svojega;
na kamenu goru popeo bi me. Tada
bih podigao glavu svoju
pred neprijateljima koji bi me
opkolili; prineo bih u njegovu
šatoru žrtvu hvale;
zapevao bih i hvalio Gospoda.«*

Psalam 27,5.6.

Jednom prilikom Hristos je namazao oči slepom čoveku kalom i naredio mu: »Idi umij se u banji Silomskoj... Otide dakle i umi se, i dođe gledajući.« (Jovan 9,7) Veliki Iscelitelj mogao je da izvrši isceljenje samo svojom silom, ali Hristos je ipak upotrebio

jednostavna prirodna sredstva. Iako nije podsticao lečenje lekovima, On je odobravao upotrebu jednostavnih prirodnih lekova.

Kada smo se molili za ozdravljenje bolesnika, bez obzira na ishod slučaja, nemojmo izgubiti veru u Boga. Ako smo pozvani da podnesemo gubitak, prihvatimo gorku čašu, imajući na umu da je Očeva ruka podržava na našim usnama. Međutim, ako se zdravlje povрати ne sme se zaboraviti da primalac isceljujuće milosti treba da se potčini novim, obnovljenim obavezama prema Stvoritelju. Posle izlečenja deset gubavaca, samo jedan se vratio da pronađe Isusa i oda Mu slavu. Neka niko od nas ne bude kao ona nezahvalna devetorica čija su srca ostala nedirnuta Božjom milošću. »Svaki dobar dar i sva ki poklon savršeni odozgo je, dolazi od oca svetlosti, u kojega nema promenjivanja ni menjanja videla i mraka.« (Ja kov 1,17)

* * * * *

Bolest nikada ne dođe bez uzroka. Nepoštovanjem zakona zdravlja put je pripremljen, a bolest pozvana. Mnogi patesnoseći posledice prekršaja koje su načinili njihovi roditelji. Iako nisu odgovorni za ono što su njihovi roditelji učinili, ipak je njihova dužnost da utvrde šta je, a šta nije prekršaj zakona zdravlja. Oni treba da izbegnu rđave navike svojih roditelja i ispravnim životom ostvare bolje životne prilike.

Međutim, veliki broj ljudi pati zbog rđavog načina života. Oni svojim navikama u jelu i piću, oblačenju i radu zanemaruju zdravstvena načela. Njihov prestup prirodnih zakona donosi sigurne posledice; i kada bolest dođe na njih, mnogi ne pripisuju bolest pravom uzroku, već zbog svojih nevolja gundaju protiv Boga. Bog nije odgovoran za patnje koje nastaju usled nepoštovanja prirodnih zakona.

Bog nas je obdario određenom životnom snagom. On nas je stvorio sa organima podesnim za održavanje raznih životnih funkcija i On je odredio da ovi organi skladno i zajedno rade. Ako brižljivo čuvamo životnu snagu i ako održavamo osetljivi telesni mehanizam, ishod će biti zdravlje, ali ako se životna snaga prebrzo iscrpljuje, onda živčani sistem pozajmljuje snagu iz svojih izvora, pa kada se jedan organ ošteti, svi će biti oštećeni. Priroda trpi mnoge zloupotrebe bez vidljivijeg otpora. Ona se ipak podiže i čini odlučan napor da otkloni posledice zlostavljanja koje je pretrpela. Njen napor da ispravi ove uslove često se ispoljava u groznici i raznim drugim oblicima bolesti.

Razumni lekovi

Kada zloupotreba zdravlja ide tako daleko da kao posledica nastane bolest, onaj koji pati, često može za sebe da učini ono što niko drugi ne može da učini za njega. Prvo što treba da učini je da utvrdi pravu prirodu bolesti i tada da učini sve da otkloni uzrok.

Ako je prekomernim radom, prekomernim jedenjem ili drugim nepravilnostima poremećen skladan rad tela, nemojte se truditi da uklonite teškoće time što ćete dodati tovar otrovnih lekova.

[137] Neumerenost u jelu često je uzrok bolesti, i zato je organizmu neophodno potrebno da se oslobodi preteškog tereta koji je stavljen na njega. U mnogim slučajevima bolesti, najbolji lek za bolesnika je da posti jedan ili dva obroka, da bi organi za varenje, koji su pre-terano radili, imali prilike da se odmire. Voćna ishrana u trajanju od nekoliko dana često je donosila veliko olakšanje umnim radnicima. Mnogo puta kratak vremenski period potpunog uzdržavanja od hrane, kome sledi jednostavna i umerena ishrana, doveo je do isceljenja naporima koje ulaže sama priroda. Umerena ishrana u toku jednog ili dva meseca uveriće mnoge koji pate da je put samoodricanja put prema zdravlju.

Odmor kao lek

Neki prekomernim radom navuku na sebe bolest. Za ove je odmor, oslobođenje od briga, a umerena ishrana osnova za obnovu zdravlja. Za one koji su se umno zamorili i koji su nervozni zbog neprekidnog rada i strogog ograničavanja, najkorisnije je da posete selo gde mogu živeti jednostavnim, bezbrižnim životom, dolazeći u bliski dodir sa delima prirode. Bezbrižna šetnja poljima i šumama, branje cveća, slušanje ptičijih pesama, učiniće za njihov oporavak mnogo više od bilo kog drugog sredstva.

U zdravlju i bolesti, čista voda je je dan od najodabranijih blagoslova Neba. Njena pravilna upotreba daje zdravlje. To je napitak koji je Bog odredio da gasi žeđ i ljudi i životinja. Pijte je obilno, jer zadovoljava potrebe tela i pomaže prirodi da se odupre bolesti. Spoljašnja primena vode jedan je od najranijih i najpogodnijih načina za regulisanje krvotoka. Hladna i mlaka kupka izvanredno je sredstvo za osveženje. Tople kupke otvaraju pore i na taj način pomažu izbacivanje nečistoće. Kupke ni tople ni hladne smiruju živce i ujednačavaju krvotok.

Međutim, mnogi nikada nisu iskusili blagotvorni uticaj pravilne upotrebe vode i oni se plaše nje. Lečenje vodom ne ceni se toliko koliko bi trebalo i njeno vešto primenjivanje zahteva posao koji mnogi nisu voljni da izvrše. Međutim, niko ne treba da se izgovara

zbog neznanja ili ravnodušnosti prema ovom predmetu. Postoji mnogo načina na koji se voda može primeniti u otklanjanju bola i zaustavljanju bolesti. Svi treba da steknu mudrost koju će primeniti u korišćenju vode za jednostavno kućno lečenje. Majke naročito treba da znaju kako u zdravlju i bolesti mogu da brinu o svojoj porodici.

Rad je zakon našeg bića. Svaki telesni organ ima određeni posao od čijeg izvršenja zavisi njegov razvoj i snaga.

Normalan rad svih organa donosi snagu i krepkost, dok sklonost ka neradu vodi propadanju i smrti. Zavežite ruku samo nekoliko sedmica, pa je posle oslobodite veza i videćete da je slabija od one koja je u to isto vreme umereno radila. Nerad ostavlja iste posledice na ceo mišićni sistem. [138]

Nerad je uzrok nastanka bolesti. Vežba ubrzava i ujednačava krvotok, dok u neradu nema slobodne cirkulacije i u skladu sa tim nema razmene u krvi, koja je toliko potrebna za zdrav život. Koža, takođe, postaje neaktivna. Nečistoća se ne izbacuje kako bi to trebalo da je krvotok bio pojačan snažnim vežbama, da je koža održavana u zdravom stanju i da su se pluća obilno punila čistim i svežim vazduhom. Ovakvo stanje tela stavlja dvostruki teret na organe za lučenje, a ishod svega toga je bolest.

Bolesnike treba usmeravati odmoru. Ponekad potpuni odmor za izvesno vreme, kada postoji ozbiljno preopterećenje u bilo kome smislu, može da sačuva od pojave ozbiljne bolesti.

Međutim, u slučaju hroničnih bolesnika često je potrebno prekinuti svaki rad.

Oni koji su iznureni umnim radom treba da se odmore od zamornih misli, ali ne treba ih podsticati da veruju da je opasno da koriste svoje umne mogućnosti. Mnogi su skloni da svoje stanje smatraju gorim nego što jeste. Ovakvo stanje uma je nepovoljno za ozdravljanje i ne sme se održavati.

Propovednici, profesori, studenti i drugi umni radnici često pate od oboljenja koja su nastupila kao posledica umnog naprezanja koje nije ublaženo telesnim vežbama. Ono što je ovim osobama potrebno jeste mnogo aktivniji život. Strogo umerene navike, spojene sa pravilnim vežbama, osiguraće kako umnu tako i telesnu snagu i ojačati izdržljivost svim umnim radnicima.

Oni koji su preopteretili svoje telesne snage ne bi trebalo pod- [139]

sticati da potpuno prekinu fizički rad. Međutim, da bi zaista iskazao sve prednosti, rad treba da bude sistematičan i prijatan. Najbolje vežbe su one koje se izvode u prirodi. One treba da budu tako planirane da jačaju organe koji su oslabili, a među njima treba da bude i srce. Telesni rad nikada ne sme da postane čisto dirinčenje.

Kada bolesnici nemaju čime da ispune svoje vreme i pažnju, njihove misli usmeravaju se njima samima i tako postaju preterano osetljivi i razdraživi. Oni se mnogo puta zadržavaju u svom rđavom raspoloženju, dok ne počnu sebe da smatraju bolesnijima nego što u stvari jesu, potpuno nesposobni da bilo šta učine.

U svim ovim slučajevima dobro postavljene telesne vežbe pokazaće se kao delotvorno lekovito sredstvo. U nekim slučajevima one su neophodne za obnovu zdravlja. Volja prati telesni rad i ono što je ovim bolesnicima potrebno jeste jačanje volje. Kada je volja uspravna, uobrazilja postaje nezdrava, pa je nemoguće odupreti se bolesti.

Nerad je najveće prokletstvo koje može da dođe na većinu bolesnika. Lako zaposlenje korisnim radom, koji neće opteretiti um i telo, dobro utiče i na jedno i na drugo. To jača mišiće, poboljšava krvotok i čini bolesniku zadovoljstvo saznanjem da nije potpuno nekoristan u ovom radnom svetu. U početku on će možda biti u stanju da uradi malo, ali uskoro će primetiti kako mu se snaga vraća, a posao koji radi u skladu sa tim se povećava.

Vežbe pomažu bolesnicima sa slabim varenjem, jer poboljšava zdravlje organa za varenje. Započeti iscrpljuju će proučavanje ili teške telesne vežbe odmah posle jela, znači sprečiti varenje, ali kratka šetnja posle ručka, sa podignutom glavom i ispravljenim ramenima, predstavlja vrlo korisnu aktivnost.

Uprkos svemu što je napisano i rečeno o njihovom značenju, još uvek postoje mnogi ljudi koji zanemaruju telesne vežbe. Neki su debeli zato što je njihovo telo zapušteno, drugi su mršavi i slabi zato što su njihove životne snage iscrpljene varenjem velikih količina hrane. Jetra je opterećena u svojim naporima da očisti krv od nečistoće, i tako nastaje bolest.

Oni koji su navikli da sede, treba svakog dana leti i zimi, kadgod im vreme to dopusti, da vežbaju na čistom vazduhu. Pešačenje je poželjnije od jahanja ili vožnje, jer ono pokreće više mi-

Pluća su primorana da rade zdravo, jer je brzo hodanje nemoguće bez pražnjenja i punjenja njihovih pluća vazduhom.

Takve vežbe u mnogim slučajevima biće korisnije po zdravlje nego lekovi. Lekari često savetuju svojim bolesnicima da pođu na prekookeansko puto vanje, da idu na neki mineralni izvor ili da posete razna mesta radi promene podneblja, ali u većini slučajeva kada bi umereno jeli i radosno i zdravo vežbali, povratili bi zdravlje i uštedeli vreme i novac.

* * * * *

[141]

ПОГЛАВЉЕ 18—ISCELJENJE UMA

Između uma i tela postoji veoma uska veza. Ako je jedan oboleo, i drugi se poremeti. Stanje uma u mnogo većoj meri utiče na zdravlje, nego što se to može zamisliti. Mnoge bolesti od kojih ljudi pate, ishod su duševne potištenosti. Bol, zabrinutost, nezadovoljstvo, griža savesti, osećanje krivice, nepoverenje, sve teži da slomi životne snage i izazove propast i smrt.

Ponekad je bolest izazvana i često u velikoj meri pogoršana delovanjem uobrazilje. Mnogi su celog života bolesnici, a mogli bi se osećati dobro samo da su dobro mislili. Mnogi zamišljaju da će svako neznatno izlaganje tela Sunčevim zracima prouzrokovati bolest, a posledice su izazvane zato što su očekivane. Mnogi umiru od bolesti čiji je uzrok izmišljen.

[142]

Hrabrost, nada, vera, saosećanje, ljubav, unapređuju zdravlje i produžavaju život. Zadovoljan i radostan duh je zdravlje telu i snaga duši. »Veselo srce pomaže kao lek.« (Priče 17,22)

U lečenju bolesnika ne bi trebalo potceniti korisnost uticaja uma. Ako je pravilno usmeren, ovaj uticaj predstavlja jedno od najuspešnijih sredstava za suzbijanje bolesti.

Nadzor uma nad umom

Postoji, međutim, jedan oblik lečenja uma koji je najuspešnije sredstvo u službi zla. Pomoću ove takozvane nauke, um se stavlja pod nadzor drugog uma, tako da se ličnost siabijeg gubi u jačem umu. Jedna osoba radi kroz volju drugoga. Postoji tvrdnja da se na taj na čin tok misli može menjati, da se životodavne pobude mogu pokrenuti, a bolesnici osposobiti da se odupru i pobede bolest.

Ovaj način lečenja primenjuje se kod osoba koje nisu upoznate sa njegovom pravom prirodom i nameromii koje veruju da su to korisna sredstva za bolesnike. To je strano Hristovoj prirodi i duhu. On ne vodi Njemu koji je život i spasenje. Onaj koji privlači umove k sebi, vodi ih odvajanju od pravog Izvora svoje snage.

Božji cilj ne dopušta da bilo koje ljudsko biće svoj um i volju prepusti nadzoru drugoga, i postane pasivno oruđe u njegovim rukama. Niko ne sme da uto pi svoju ličnost u ličnosti drugoga. On mora da zavisi od Boga. Bog je dao dostojanstvo čoveku i zato njega treba da nadzire sam Bog, a ne ljudski um. [143]

Bog želi da ljude neposredno povežesa sobom. U celokupnom postupanju prema ljudskim bićima, On priznaje načelo lične odgovornosti. On teži da podstakne osećanje lične zavisnosti i utisne potrebu ličnog upravljanja. On želi da ljudsko poveže sa božanskim, da bi ljudi mogli da se preobraze u božanski lik. Sotona čini sve da osujeti ovaj cilj. On teži da podstakne zavisnost od ljudi. Kada semisli odvrata od Boga, kušać ih može dovesti pod svoju vlast. On može da nadgleda čovečanstvo.

Teorija o umu koji nadzire um poti će od sotone, kojom bi sebe prikazao kao pobornika za stavljanje ljudske filozofije tamo gde treba da se nalazi božanska filozofija. Od svih grešaka koje su prihvaćene od nazovihrišćana, nijedna ne predstavlja opasniju prevaru, nijedna, kao ova, ne deluje tako sigurno u odvajanju čoveka od Boga. Ma koliko možda nevino izgleda, ako se primeni na bolesnike, ona će voditi njihovom uništenju, a ne njihovoj obnovi. Ona otvara vrata kroz koja će ući sotona i zaposednuti um koji jepod nadzorom drugoga uma, kao ium koji vrši nadzor.

Silu koju tako uzimaju zlonamerni ljudi i žene ima strahovito dejstvo. Ona pruža zgodne prilike onima koji žive koristeći tuđu slabost ili glupost! Koliko će njih, nadzorom nad slabim i bolesnim umovima, steći sredstva za udovoljavanje požudama ili pohlepi za zaradom!

Za nas postoji nešto bolje i za to tre ba da se zalažemo, a ne za nadzor čoveka nad čovekom. Lekar treba da vaspitava ljude da posmatraju božansko sa ljudskog stanovišta. Umesto da uče bolesnike da zavise od ljudskih bića u ozdravljenju tela i duše, on treba da ih uputi Onome koji zaista može da spa se one koji dolaze k Njemu. On koji je stvorio ljudski um zna šta je potrebno tomumu. Bogjedini može da isceli. Oni čiji je um i telo obolelo, u Hristu treba da gledaju Iscelitelja. »Jer ja živim«, kaže On, »i vi ćete živeti.« (Jovan 14,19) To je život koji treba da otkrijemo bolesnima, govoreći im da ako imaju veru u Hrista kao Iscelitelja, ako sarađuju sa Njim, i ako budu poslušni zakonima zdravlja, i

ako teže da usavrše svetost u Njegovom strahu, On će im dati svoj život. Kada im ovako predstavimo Hri sta, dajemo im silu, snagu koja ima vrednost, jer ona dolazi odozgo. To je prava nauka o isceljenju tela i duše.

*»Gospod je krepost moja i štit moj;
u njega se pouzda srce moje,
i on mi pomože.
Zato se veseli srce moje,
i pesmom svojom slavim ga.«*

Psalam 28,7.

Saosećanje

[144] Preduzimanje lečenja bolesti izazvanih stanjem uma zahteva veliku mudrost. Ranjenom i bolesnom srcu, obeshrabrenom umu, potrebno je blago postupanje. Često neka nevolja u domu, kao rakrana, nagrizi samu dušu i oslabljuje životne snage. Uzrok je ponekad griža savesti koja zbog greha potkopava telesnu građu i dovodi do neuravnoteženosti uma. Jedino nežnim saosećanjem moguće je pomoći ovoj vrsti bolesnika. Lekar najpre mora da stekne njihovo poverenje, pa tek tada treba da im ukaže na Velikog Lekara. Ako se njihova vera može upraviti prema Pravom Lekaru, i ako mogu da imaju vere da je On na sebe preuzeo njihov slučaj, to će doneti olakšanje umu i često dati zdravlje telu.

Saosećanje i istančano razumevanje često će biti od veće koristi bolesniku nego što će učiniti najspretnije lečenje ravnodušno i hladno obavljano. Kada lekar ravnodušno i nemarno priđe bolesničkom krevetu, kada sa malo zanimanja pregleda nesrećnog, a rečju i postupkom stvara utisak da je to slučaj koji ne zahteva veliku pažnju, i posle toga ostavlja bolesnika sa njegovim mislima, naneo je bolesniku veliku štetu. Sumnja i obeshrabrenje izazvano njegovom ravnodušnošću, često će sprečiti dobar uticaj propisanih lekova.

Kada bi lekari mogli da se stave u položaj onoga čiji je duh ponižen i čija je volja oslabljena patnjama i koji čezne za rečima saosećanja i pouzdanog uveravanja, oni bi bili bolje pripremljeni da poštuju njegova osećanja. Kada se ljubav i saosećanje koje je

Hristos pokazivao za bolesne spoji sa lekarevim znanjem, samo njegovo prisustvo biće blagoslov.

Iskrenost u postupanju sa bolesnikom nadahnjuje ga poverenjem i na taj način pokazuje se kao važna pomoć u ozdravljenju. [145] Ima lekara koji smatrajuda je mudar postupak sakriti od bolesnika prirodu i uzrok bolesti od koje boluje. Mnogi, bojeći se da iznošenjem istine ne uzbude ili obeshrabre bolesnika, podržaće lažne nade za ozdravljenje i dozvoliće čak i da bolesnik siđe u grob, a da ga nisu upozorili na opa snost koja mu preti. Sve je to nerazumno. Možda uvek neće biti bezbed no ili najbolje da se bolesniku prikaže potpuni obim opasnosti koja mu pre ti. To može da ga uznemiri i uspori ili čak spreči ozdravljenje. Onima čija su oboljenja u velikoj meri plod uobraže nja ne može se uvek reći potpuna isti na. Mnoge ovakve osobe su nerazumne i nenaviknute na postojanje istine u odnosu na sebe same, ali i druge. Zanjih je sve ovo stvarnost i zato oni kojiih neguju treba da ispolje neprekidnu ljubaznost, neumorno strpljenje i razumevanje. Kada bi ovim bolesnicima bila kazana istina o njima samima, neki bi se uvredili, a drugi obeshrabrili. Hristos je rekao svojim učenicima: »Još vam mnogo imam kazati; ali sad ne može te nositi.« (Jovan 16,12) Međutim, iako cela istina ne može biti izražena u svim prilikama, prevara nikada nije potreb na ni opravdana. Lekar i bolničarka nikada ne treba da se ponize do nei stine. Onaj koji to čini, uvodi sebe na mesto na kome Bog ne može da sa rađuje sa njim i, proigravši poverenje svojih bolesnika, odbacuje jednu od najdelotvornijih pomoći kojom ljudi mogu doprineti njihovom oporavku.

Snaga volje ne ceni se onoliko koli ko to treba. Neka volja bude budna i pravilno usmerena, pa će osnažiti celo biće i tako postati izuzetna pomoć u održavanju zdravlja. To je snaga koja se upotrebljava i u bolesti. Usmerena u pravilnom pravcu, ona će nadzirati uobrazilju i postati moćno sredstvo u savlađivanju i pobeđivanju bolesti i duha i tela. Vežbanjem snage volje u postavljanju sopstvene ličnosti u pravi odnos prema životu, bolesnici, u saradnji sa lekarevim naporom, mogu mnogo da učine za svoje ozdravljenje. Hiljade njih mogu da povrate zdravlje samo ako bi to hteli. Gospod ne želi da budu bolesni. On želi da budu zdravi i srećni i zato moraju da odluče da ozdrave. Bolesnici često mogu

da se odupru bolesti jednostavnim odbijanjem da se predaju bolesti i pređu u stanje opuštenosti. Uzdižući se iznad tegoba i bolova, oni treba da se zaposle nekim korisnim poslom koji odgovara njihovoj snazi. Takvim zaposlenjem i neograničenim korišćenjem čistog vazduha i sunčeve svetlosti, mnogi iscrpljeni bolesnici mogu da povrate zdravlje i snagu.

Biblijska načela lečenja

[146] U rečima iz Svetoga pisma postoji jedna pouka za one koji žele da povrate zdravlje ili da ga sačuvaju. »I ne opijajte se vinom ... nego se još ispunjavajte duhom.« (Efescima 5,18) Pravo izlečenje ili osveženje tela i duha ne možese naći u uzbuđenju ili zaboravu izazva nog neprirodnim ili nezdravim nadražujućim sredstvima, kao ni popuštanjem nižim željama ili strastima. Među bolesnicima se nalaze mnogi koji su bezBoga i bez nade. Oni pate od nezadovoljenih želja, neobuzdanih strasti i osude lične savesti; oni su izgubili oslonacu ovom životu i nemaju nikakav izgled za život koji će doći. Neka se oni koji služe ovim bolesnicima ne nadaju da će učiniti dobro, ako im dozvole lakomislenu i uzbudljiva zadovoljstva. To je bila zamka njihovog života. Gladna i žedna duša i dalje će gladovati i žedneti, sve dok ovde traži zadovoljstvo. Oni koji piju na izvoru sebičnih zadovoljstava, ostaće prevareni. Oni pogrešno smatraju da je takva veselost snaga i kada uzbuđenje prestane, njihovo nadahnuće se završi, oni ostaju prepušteni nezadovoljstvu i potištenosti.

Postoji samo jedan Izvor trajnog mira i pravog odmora za duh. O tome je i Hristos govorio kada je rekao: »Hodi te k meni svi koji ste umorni i natovareni, i ja ću vas odmoriti.« (Matej11,28) »Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam: ne dajem vam ga kao štosvet daje.« (Jovan 14,27) Ovaj mir nije nešto što On daje odvojeno od sebe.On je u Hristu i mi možemo da ga primimo samo primanjem Njega.

Hristos je Izvor života. Ono što je mnogima potrebno to je da imaju ja snije saznanje o Njemu; da strpljivo i ljubazno, ali ipak ozbiljno, prouče kako celo biće mogu širom otvoriti isceljujućim nebeskim sredstvima. Stalan umor i nezadovoljstvo prestaće kada

sunčeva svetlost Božje ljubavi obasja tamne odaje duše, a divna radost da snaguumu i zdravlje i snagu telu.

Mi se nalazimo u svetu patnji. Svuda duž puta prema nebeskom domu čekaju nas teškoće, iskušenja i bol. Međutim, ima mnogo onih koji teret života unapred čine dvostruko težim, neprekidnim stvaranjem teškoća. Ako se susretnu sa nedaćom ili razočaranjem, oni misle da sve propada, da je njihova sudbina najteža, da će sigurno dospeti u nemaštinu. Na taj način oni nanose sebi bol i bacaju senku na sve oko sebe. Sam život za njih postaje teret. Ali, on to ne treba da bude. Promena toka njihovih misli zahteva određeni napor, ali promenu je moguće izvršiti. Njihova sreća u ovom životu i životu koji će doći zavisi od čvrstog povezivanja njihovih misli za radosne stvari. Neka skrenu svoj pogled sa mračne izmišljene slike, na dobra koja je Bog razasuo po njihovom putu, a preko njih na ona nevidljiva i večna.

»Gospod je blizu.

*Ne brinite se ni za što
nego u svemu molitvom
i moljenjem sa zahvaljivanjem
da se javljaju Bogu iskanja vaša.«*

Filibljanima 4,6.

Bog je za svako iskušenje obezbedio pomoć. Kada je Izrailj u pustinji došao do gorke vode kod Mere, Mojsije je povikao ka Gospodu. Gospod nije obezbedio neki novi lek. On je skrenuo pažnju na ono što je bilo pri ruci. Šibu koju je On stvorio trebalo je baciti u izvor da bi voda postala čista i slatka. Kada je tako učinjeno, narod je pio od ove vode i osvežio se. Hristos će nam pružiti pomoć u svakom iskušenju, samo ako Ga tražimo. Naše oči biće otvorene da bismo mogli prepoznati isceljujuća obećanja zapisana u Njegovoj reči.

Duh Sveti će nas naučiti kako da prihvatimo svaki blagoslov koji će predstavljati protivotrov za tugu. Za svaku gorčinu koja dolazi na naše usne, možemo naći šibu isceljenja.

Mi ne možemo dopustiti da budućnost sa svojim teškim problemima i svojim slabim izgledima, oslabi naše srce ili učini da nam klecaju kolena i opuste ruke. »Neka se uhvati za silu moju«,

[147] kaže Svemogući, »da učini mir samnom; učiniće mir sa mnom.« (Isaija 27,5) Oni koji svoj život prepuste Njegovom vođstvu i službi, nikada neće dospeti u položaj za koji se On nije pobrinuo. Ako smo tvorci Njegove reči, bez obzira na naše stanje, imaćemo Vodiča koji će upravljati našom stazom; bez obzira na našu nevolju imamo sigurnog Savetnika; ma kakva bila naša tuga, gubitak ili usamljenost, mi imamo Prijatelja koji saoseća sa nama.

Ako u svom neznanju pogrešimo, Spasitelj nas neće napustiti. Mi se nikada ne moramo osećati usamljenima. Anđeli su naši prijatelji. Utešitelj, koga je Isus obećao da će Ga poslati u svoje ime, prebiva sa nama. Ne postoje teškoće na putu koji vodi u Božji grad, koje ne mogu da savladaju oni koji se uzdaju u Njega. Nema opasnosti koju ne mogu da izbegnu. Nema žalosti, nema tuge, nema ljudske slabosti za koju On ne bi obezbedio lek.

Niko ne treba da se preda obeshrabrenju i očajanju. Sotona vam može prići sa svirepim nametanjem misli: »Vi ste beznadežan slučaj. Za vas nema otkupljenja.« Međutim, u Hristu imamo nadu. Bog nam ne zapoveda da pobedimo svojom snagom. On nas poziva da se približimo Njemu. Ma kakve bile teškoće pod kojima radimo, koje pritiskaju dušu i telo, On čeka da nas oslobodi.

On koji je uzeo na sebe ljudsku prirodu, zna da saoseća u patnjama ljudskog roda. Hristos poznaje svaku dušu i naročite potrebe i iskušenja te duše, ali On zna i sve okolnosti koje ozleđuju i zbunjuju duh. Njegova ruka je ispružena u milostivoj nežnosti prema svakom detetu koje pati. Oni koji najviše pate, uživaju da svoje nevolje i teškoće položimo pred Njegove noge i da ih tu ostavimo.

*»I mir Božji da vlada u srcima vašim,
na koji ste i pozvani u jednom telu,
zahvalni budite. Reč Hristova da se
bogato useli među vas, u svakoj
premudrosti... i sve što god činite
rečju ili delom, sve činite u ime Go-
spoda Isusa Hrista.«*

Kološanima 3,15-17.

Nije mudro da gledamo sebe i proučavamo svoja osećanja. Ako to činimo, neprijatelj će nam prikazati teškoće i iskušenja koja slabe veru i razaraju hrabrost. Pažljivo ispitivanje ličnih osećanja i prepuštanje tim osećanjima znači gajiti sumnje i uhvatiti se u zamku nevolja. Svoj pogled treba da skrenemo sa sebe na Hrista.

Kada kušanje navaljuje na tebe, kada briga, zbunjenost i tama okružuje tvoju dušu, pogledaj mesto na kome si poslednji put video svetlost. Počini u Hristovoj ljubavi i pod Njegovom zaštitničkom brigom. Kada se greh bori za prevlast u srcu, kada krivica pritiska dušu i opterećuje savest, kada neverovanje zamračuje um, seti se da je Hristova blagodat dovoljna da obuzda greh i rastera tamu. Ulazeći u zajednicu sa Spasiteljem, ulazimo u oblast mira.

Obećanja isceljenja

*»Gospod iskupljuje dušu sluga svojih,
i koji se god u njega uzdaju,
neće se prevariti.«*

Psalam 34,22.

*»U strahu je Gospodnjem jako
pouzdanje,
i sinovima je utočište.«*

Priče 14,26.

*»Ali Sion reče: ostavi me Gospod,
i zaboravi me Gospod ...
Može li žena zaboraviti porod svoj
da se ne smiluje na čedo
utrobe svoje?
A da bi ga i zaboravila,
ja neću zaboraviti tebe.
Gle, na dlanovima sam te izrezao.«*

[148]

Isaija 49,14-16.

*»Ne boj se, jer sam ja s tobom;
ne plaši se, jer sam ja Bog tvoj;*

*ukrepiću te i pomoći ću ti,
i podupreću te desnicom pravde svoje.»
Isaija 41,10.*

*»Koje nosim od utrobe,
koje držim od rođenja.
I do starosti vaše ja ću biti isti,
i ja ću vas nositi do seda veka;
ja sam stvorio i ja ću nositi,
ja ću vas nositi i izbaviću.»*

Isaija 46,3.4.

Oni nazovihrišćani koji se neprekidno žale i kojima se radost i sreća čini kao greh, nemaju prave vere. Oni koji nalaze žalosno zadovoljstvo u svemu što je tužno u svetu prirode, koji odaberu da posmatraju uvelo lišće radije nego da skupljaju divno živo cveće, koji ne zapažaju nikakvu lepotu u veličanstvenim planinskim vrhovima i dolinama zaodnutim živim zelenilom, koji zatvaraju svoja čula pred radosnim glasom koji im govori iz prirode i koji je sladak i mio uhu koje sluša nisu u Hristu. Oni navlače na sebe nesreću i tamu, onda kada bi mogli imati svetlost; čak i kada bi se Sunce Pravde moglo roditi u njihovim srcima noseći isceljenje na svojim zracima.

Um usled bola često može biti zamračen. Tada nemojte pokušavati da mislite. Vi znate da vas Isus voli. On razume vašu slabost. Vi biste mogli da izvršite Njegovu volju time što ćete jednostavno ostati u Njegovom naručju.

Prirodni je zakon da se naše misli i osećanja međusobno podstiču i jačaju onoliko koliko im dozvoljavamo da se izraze. Reči izražavaju misli, ali isto je tako tačno da misli slede reči. Mi bismo imali više vere i veću radost, kada bismo svojoj veri omogućili da se više izrazi, kada bismo se više radovali blagoslovima za koje znamo da smo ih dobili velikoj Božjoj milosti i ljubavi. Nijedan jezik ne može da izrazi, nijedan ograničen um ne može da zamisli blagoslov koji proističe iz poštovanja Božje dobrote i ljubavi. Čak i na Ze mlji mi bismo mogli da imamo radosti slično potoku koji

ne presušuje, zato što se napajamo vodom koja teče od Božjeg prestola.

Vaspitavajmo, tada, svoja srca i usne da iskažu hvalu Bogu za Njegovu neuporedivu ljubav. Vaspitavajmo svoje duše da budu pune nade i ostanu u svetlosti koja blista sa krsta Golgote. Nikada ne treba da zaboravimo da smo deca nebeskog Cara, sinovi i kćeri Gospoda nad vojskama. Naša je prednost da mirno počivamo u Bogu.

»I mir Božji da vlada u srcima vašim... i zahvalni budite.« [149]
(Kološanima 3,15) Zaboravljajući lične teškoće i nevolje, proslavljajmo Boga za priliku da živimo na slavu Njegovom imenu. Neka novi blagoslovi svakog novog dana probude zahvalnost u našim srcima za sve darove Njegove brige pune ljubavi. Kada ujutro otvorite oči, zahvalite Bogu što vas je sačuvao preko noći. Zahvalite Mu za Njegov mir u svom srcu. Neka se zahvalnost uzdiže prema Nebu kao sladak miris ujutro, u podne i uveče.

Kada vas neko upita kako se osećate, ne trudite se da kažete nešto žalosno da biste primili saučešće. Nemojte govoriti o nedostatku svoje vere, o svojoj tugi i patnjama. Kušač se radu je kada čuje takve reči. Kada govoriteo sumornim temama, veličate njega. Sotonska sila može da nas savlada ako se dugo bavimo njom. Često mu se predajemo u ruke, time što govorimoo njegovoj sili. Umesto toga govorimoo velikoj Božjoj sili da bismo spojili sve svoje interese sa Njegovim. Govorimo o neuporedivoj Hristovoj sili i pričaj mo o Njegovoj slavi. Celo Nebo zanima se za naše spasenje. Božji anđeli, hiljade hiljada i deset hiljada puta deset hiljada, opunomoćeni su da služe onima koji će naslediti spasenje. Oni nas čuvaju od zla i odbijaju sile tame koje žele da nas unište. Zar onda nemamo razloga da svakog trenutka budemo zahvalni, zahvalni čak i onda kada se na našem putu pojave prividne teškoće?

*»Neću vas staviti sirote;
doći ću k vama ...
Mir vam ostavljam,
mir svoj dajem vam:
ne dajem vam ga kao što svet daje,*

*da se ne plaši srce vaše,
i da se ne boji.«*

Jovan 14,18.27.

Pevajte pesme hvale

U pesmi treba izraziti proslavljanje i zahvalnost. Umesto da izrazimo svoja osećanja onda kada doživljavamo iskušenja, uzdignimo u veri pesmu zahvalnosti Bogu.

*1. O, Bože, čuj nas: sada hvalimo Te za spasenje u Hristu i
radosti sve! Pripev:*

*Aliluja! Tebi hvala! Aliluja! Amin!
Aliluja! Tebi hvala, blagoslovi nas!*

*2. Sva hvala i čast Tebi,
Oče, od nas za prisutnost
Tvog Duha i mudrosti glas!*

*3. Za proročki dar,
svedočanstva nam sva,
Tvoja Crkva Te slavi
u sva vremena!*

Pesma je oružje koje uvek možemo upotrebiti protiv obeshrabrenja. Kada ovako otvaramo svoje srce sunčevoj svetlosti Spasiteljevog prisustva, dobićemo zdravlje i Njegove blagoslove.

*»Hvalite Gospoda, jer je dobar;
jer je doveka milost njegova.
Tako neka reku
koje je izbavio Gospod,
koje je izbavio iz ruke neprijateljeve.«*

*»Pevajte mu i slavite ga;
Kazujte sva čudesa njegova.
Hvalite se svetim imenom njegovim;*

nek se veseli srce onih koji traže Gospoda.«

*»Jer siti dušu taštu,
i dušu gladnu puni dobra.
Sedeše u tami i u senu smrtnome,
Okovani u tugu i u gvožđe...
Ali zavikaše ka Gospodu
u tuzi svojoj,
i izbavi ih iz nevolje njihove.
Izvede ih iz tame i sena smrtnoga,
i raskide okove njihove.
Neka hvale Gospoda
za milost njegovu,
i za čudesa njegova
radi sinova ljudskih!«*

[150]

*»Što si klonula, dušo moja,
i što si žalosna?
Uzdaj se u Boga;
jer ću ga još slaviti,
Spasitelja mojega i Boga mojega!«*

Psalam 107,1.2; 105,2.3;107,9-15; 42,11.

»Na svačemu zahvaljujte; jer je ovo volja Božja u Hristu Isusu od vas.« (1. Solunjanima 5,18) Ova zapovest je čvrsto obećanje da će čak i prilike koje izgledaju da su protiv nas, biti na naše dobro. Bog nam ne zapoveda da budemo zahvalni za ono što bi nam nanelo štetu.

*»Gospod je videlo moje
i spasenje moje;
Koga da se bojim?
Gospod je krepost života mojega;
Koga da se strašim?*

»Jer bi me sakrio u kolibi svojoj

*u zlo doba;
sklonio bi me pod krovom šatora
svojega; ...*

*»Prineo bih u njegovu
šatoru žrtvu hvale;
Zapevao bih i hvalio Gospoda.«*

*»Dugo čekah Gospoda,
i saže se k meni, i ču viku moju.
Izvadi me iz jame, koja buči, iz gliba
i postavi na kamen noge moje, i
utvrdi stope moje.
I metnu u usta moja pesmu novu,
hvalu Bogu našem.«*

*»Gospod je krepost moja i štit moj;
U njega se pouzda srce moje, i on
mi pomaže.
Zato se veseli srce moje,
i pesmom svojom slavim ga.«*

*Psalam 27,1:
27,5.6; 40,1-3;
28,7.*

Usredsređivanje pažnje na sebe predstavlja jedno od najsigurnijih prepreka za ozdravljenje bolesnika. Mnogi bolesnici smatraju da svako treba da im ukazuje saosećanje i pomoć, ali ono što je njima potrebno jeste da ne skreću svoju pažnju na sebe, već da misle da se brinu za druge.

Za nesrećne, žalosne i obeshrabrene pravo je upućivati molitve. Mi treba da se molimo Bogu da rasprostire svoju svetlost preko pomračenog uma i utehu preko ožalošćenog srca. Međutim, Bog će odgovoriti i na molitve za one koji preprečuju put Njegovim blagoslovima. Dok iskazujemo molitve za ova žalosna stvorenja, treba da ih ohrabrimo da sami pokušaju da pomognu onima koji su u većoj nevolji od njih. Kada pokušaju da pomognu drugima, tama

će napustiti njihovo srce. Blagoslov će nam se vratiti onda, kada poželimo da utehom kojom smo utešeni utešimo druge.

Pedeset i osma glava Knjige proroka Isaije je recept za lečenje bolesti tela i duha. Ako želimo zdravlje i pravu životnu radost, moramo da primenjujemo pravila, koja su prikazana u ovoj knjizi. Gospod ovako govori o službi koju On prihvata i o njenim blagoslovima:

*»Nije li da prelamaš hleb svoj
gladnome,
i siromahe prognane
da uvedeš u kuću?
Kad vidiš gola da ga odeneš,
i da se ne kriješ od svoga tela?
Tada će sinuti videlo tvoje kao zora,
i zdravlje će tvoje brzo procvasti,
i pred tobom će ići pravda tvoja,
slava Gospodnja biće ti
zadnja straža.
Tada ćeš prizvati i Gospod
će te čuti:
vikaćeš, i reći će: Evo me.
Ako izbaciš između sebe jaram
i prestaneš pružati prst i govoriti zlo;
i ako otvoriš dušu svoju gladnome,
i nasitiš dušu nevoljnu;
tada će zasijati u mraku videlo tvoje
i tama će tvoja biti kao podne.
Jer će te Gospod voditi vazda,
i sitiće dušu tvoju na suši,
i kosti tvoje krepice,
i bićeš kao vrt zaliven
i kao izvor
kojemu voda ne presiše.«*

[151]

Isaija 58,7-11.

Božja dela su dvostruki blagoslov, jer donose korist i onome koji pruža i onome koji prima ljubaznost. Za obolelo telo i duh

jedan od najboljih lekova je svest o tome da je učinjeno ono što je pravo. Kada je um slobodan i srećan zbog dobro izvršene dužnosti i zadovoljstva, koje donosi pružanje sreće drugima, tada radostan i poletan uticaj donosi novi život celom biću.

Neka bolesnik, umesto da stalno traži saosećanje, pokuša da ga pruži drugome. Prebacite teret sopstvene slabosti, nesreće i bola milostivom Spasitelju. Otvorite svoje srce Njegovoj ljubavi i neka ona poteče i izlije se na druge. Pomislite da svi imaju iskušenja teška za podnošenje, iskušenja kojima je teško suprotstaviti se, pa ćete moći da učinite nešto da olakšate ovaj teret. Izrazite zahvalnost za blagoslove koje ste primili, pokažite da cenite pažnju koju primete. Neka vam srce bude ispunjeno dragocenim Božjim obećanjima, da biste ih mogli izvaditi iz ove riznice, reči koje će biti uteha i snaga drugima. To će vas uvesti u okruženje koje će vam pružiti pomoći polet. Neka vaš cilj bude da blagoslovite one koji su oko vas i tako ćete otkriti način da budete korisni i članovima svoje porodice i drugima.

Ako oni koji imaju slabo zdravlje budu u svom zanimanju za druge zaboravili sebe, ako budu želeli da ispune Gospodnju zapovest da služe onima kojima je pomoć potrebija nego njima, tako će shvatiti istinitost prorokovog obećanja: »Tada će sinuti videlo tvoje kao zora, i zdravlje će tvoje brzo procvasti.« (Isaija 58,8)

* * * * *

ПОГЛАВЉЕ 19—U DODIRU SA PRIRODOM

[152]

[153]

Tvorac je za naše prve roditelje odabrao okolinu koja je bila najbolje prilagođena njihovom zdravlju i sreći. On ih nije sme stio u palati ili okružio veštačkim ukrašavanjem i raskoši, to što danas mno gi pokušavaju da postignu. On ih je doveo u neposredni dodir sa prirodom i u prisnu vezu sa svetima na Nebu.

U bašti koju je Bog pripremio da bude dom Njegovoj deci, kudgod je pogledalo oko je srelo ljupke žbunove i nežno cveće. Bilo je i raznog drveća, od kojih su mnoga bila prepuna mirisnih i slatkih plodova. Na njihovim grana ma ptice su pevale svoje slavopoje. U njihovom hladu zemaljska stvorenja igrala su se zajedno i bez straha.

Adam i Eva u svojoj neumrljanoj čistoti uživali su u prizorima i glasovima Edema. Bog im je odredio posao u vrtu »da ga radi i da ga čuva«. (1. Mojsijeva 2,15) Svaki dan rada donosio im je zdravlje i radost i srećan par radosno je pozdravljao posete svoga Tvorca koji je, kada dan zahladi, šetao i razgovarao sa njima. Bog im je svakog dana davao svoje pouke.

[154]

Način života koji je Bog oblikovao za naše prve roditelje sadrži pouke i za nas. Iako je greh bacio svoje senke na Zemlju, Bog želi da Njegova deca nađu svoje zadovoljstvo u delima Njegovih ruku. Ukoliko se Njegov nacrt života bude revnosnije primenjivao, utoliko će On uzvišenije raditi na obnavljanju napaćenog čovečanstva. Bolesne treba dovesti u prisnu vezu sa prirodom. Život na svežem vazduhu u prirodi učiniće čuda za mnoge bespomoćne i gotovo beznadežne bolesnike.

Buka, uzbuđenje i metež u gradovima, njihov skućen i neprirodan život, veoma zamaraju i iscrpljuju bolesnike. Vazduh, zasićen dimom i prašinom, otrovnim gasovima i uzročnicima bolesti, predstavljaju opasnost po život. Bolesnici, najvećim delom smešteni unutar četiri zida, dovedeni su dotle da sebe smatraju zarobljenicima svojih soba. Oni mogu da posmatraju kuće i pločnike, gomile koje žure, lišeni možda svetlucavog zračka sunčeve svetlo-

sti, plavog neba, trave, cveća ili drveća. Ovako zatvoreni predaju se teškim mislima u svojoj patnji i nesreći i postaju plen svojih žalosnih misli.

Za one koji su moralno slabi gradovi su prepuni opasnosti. U njima su bolesnici, koji treba da pobede neprirodne želje, stalno izloženi iskušenjima. Za njih je potrebno stvoriti novu okolinu u kojoj će se promeniti tok njihovih misli. Potrebno je da prihvate uticaj, potpuno različit od onoga koji je razorio njihov život. Za izvesno vreme neka se odvoje od uticaja koji ih je odveo od Boga i žive u čistijoj sredini.

[155] Ustanove koje neguju bolesnike bile bi mnogo uspešnije, kada bi se nalazile daleko od gradova. Koliko je god to moguće, neka svi koji žele da obnove zdravlje učine sve da budu u sredini u kojoj mogu da koriste prednosti života u prirodi. Priroda je lekar koga je Bog dao. Čist vazduh, radosna sunčeva svetlost, cveće i drveće, voćnjaci i vinogra di, vežbe u prirodi daju zdravlje i život.

Lekari i bolničarke treba da podstak nu svoje bolesnike da što više budu na čistom vazduhu. Život u prirodi je je dini lek potreban mnogim bolesnicima. On ima veliku snagu za lečenje bolesti prouzrokovanih uzbuđenjima i neumerenostima savremenog načina života, života koji oslabljuje i razara snage tela, uma i duše.

Kako je prijatna tišina, mir i slobodau prirodi za bolesnike umorne od gradskog života, bleštave svetlosti mnogih svetiljki i ulične buke! Kako željno tre ba da se vrate prizorima iz prirode! Treba da se raduju čistom vazduhu, sunčevoj svetlosti, da dišu miris drveća i cveća! Balsam jele sadrži životodavna svojstva, miris kedra i bora i ostalo drveće takođe obiluju svojstvima koja obnavljaju zdravlje.

Život u privlačnoj prirodnoj sredini najbolje doprinosi obnovi zdravlja hroničnih bolesnika. Najteži bolesnici ovde mogu da sede ili leže na sunčevoj svetlosti ili u hladu drveća. Oni treba samo da podignu svoje oči i vide divno lišće nad sobom. Slatko osećanje mira i osveženja spušta se na njih, dok slušaju ćarlivanje povetarca. Malaksali duh oživljava. Oslabljena snaga se obnavlja. Duh se smiruje, a grozničavi puls postaje mirniji i pravilniji. Kako polako jačaju, bolesnici će se usuđivati da načine nekoliko koraka i uberu neko div no cveće, dragocene vesnike Božje ljubavi Njegovoj unesrećenoj porodiciovde na Zemlji.

Za boravak bolesnika u prirodi treba načiniti planove. Za one koji mogu da radetrebao bezbeditineko prijatno i lako zaposlenje. Otkrijte im prijatnost i korisnost posla na svežem vazduhu. Podstaknite ih da dišu svež vazduh. Učite ih da duboko dišu i da u disanju i govoru vežbaju trbušne mišiće. To je vaspitanje koje ima neprocenjivu vrednost za njih.

Vežbanja na čistom vazduhu treba propisati kao životnu potrebu. Za takve vežbe najbolje je obrađivanje zemljišta. Bolesnici treba da se brinu za cvetne leje, da rade u voćnjaku ili povrtnjaku. Njihova pažnja biće skrenuta sa njih i njihovih patnji, ako budu pozvani da napuste svoje sobe i provedu vreme na svežem vazduhu, negujući cveće ili radeći neki drugi laki, prijatan posao.

Što se bolesnik više zadržava napolju, utoliko će manje nege zahtevati. Ukoliko je okolina radosnija, utoliko će imati više nade. On će postati razdražljiv i sumoran, ako je zatvoren u kući makar ona bila i raskošno nameštena. Okružite ga divnim delima prirode, postavite ga tamo gde može da posma tra razvoj cveća i sluša pevanje ptica, pa će njegovo srce zapevati u skladu sa ptičijim pevanjem. Ubrzo će nastupiti okrepljenje i telu i umu. Um će se probuditi, mašta poboljšati, a duh postati spreman da ceni lepote Božje reči.

U prirodi se uvek može naći nešto što će pažnju bolesnika skrenuti sa sebe, a njihove misli upraviti na Boga. Okruženi Njegovim divnim delima, njihov um uzdići će se sa vidljivih na nevidljive vrednosti. Lepota prirode navodi ih da razmišljaju o nebeskom domu u kome neće postojati ništa što bi pokvarilo lepotu, ništa što bi štetno uticalo ili je uništilo, ništa što bi prouzrokovalo bolest i smrt.

*»On daje snagu umornome,
i nejakome umnožava krepost.«*

Isaija 40,29.

Neka lekari i bolničarke izvuku pouke iz dela prirode koje govore o Bogu. Neka ukažu na Njega čija je ruka načinila visoko drveće, travu i cveće, podstičući ih da u svakom pupoljku i cve tu zapaze izraz Njegove ljubavi prema svojoj deci. On koji brine

[156]

o pticama i cveću, brinuće i za stvorenja koja su nastala prema Njegovom obličju.

U prirodi, usred dela koja je Bog načinio, udišući svež, životodavni vazduh, bolesnicima se najbolje može govoriti o novom životu u Hristu. Ovde može da se čita Božja reč. Ovde može da blista svetlost Hristove pravde obasjavajući srca potamnela grehom.

Ljudi i žene kojima je potrebno telesno i duhovno izlečenje, treba ovako dovesti u dodir sa onima čija će ih dela i reči privući Hristu. Oni treba da prihvate uticaj Velikog Lekara Misionara koji može da izleči i dušu i telo. Oni treba da čuju istinitu priču o Spasiteljevoj ljubavi, o opraštanju koje se iskreno daje svima koji, ispovedajući svoje grehe, dolaze k Njemu.

Pod ovakvim uticajem mnogi patnici biće izvedeni na put života. Nebeski anđeli saraduju sa ljudskim oruđima u donošenju ohrabrenja i nade, radosti i mira srcima bolesnika i onih koji pate. U ovakvim uslovima bolesnici primaju dvostruki blagoslov i mnogi nalaze zdravlje. Iznemoglom koraku vraća se njegova gipkost. Oko ponovo dobija sjaj. Beznadežni postaje pun nade. Nekada utučeno lice, dobija izraz radosti. Zvuk bolesnog glasa ustupa mesto zvucima zadovoljstva i radosti.

Pošto je telesno zdravlje obnovljeno, ljudima i ženama biće lakše da razvijaju onu veru u Hrista koja daje zdravlje duhu. Neiskazan mir, radost i odmor nalazi se u svesnosti da su nam gresi oprošteni. Pomućena nada hrišćanina je zasjala. Reči izražavaju pouzdanje: »Bog nam je utočište i sila, pomoćnik, koji se u nevoljama brzo nalazi.« »Da pođem i dolinom sena smrtnoga, neću se bojati zla; jer si ti sa mnom; štap tvoj i palica tvoja teši me.« »On daje snagu umornome, i nejakome umnožava krepost.« (Psalam 46,1; 23,4; Isaija 40,29)

* * * * *

ZDRAVSTVENA NAČELA

[157]

Bez poznavanja zdravstvenih načela
niko nije osposobljen za životne odgovornosti.

[158]

ПОГЛАВЉЕ 20—OPŠTA HIGIJENA

[159]

Saznanje da čovek treba da bude Božji hram, prebivalište u kome će se otkriti Njegova slava, tre ba da bude najuzvišeniji podsticaj za staranje i razvoj naše telesne snage. Tvorac je veličanstveno i divno saznao ljudsko telo i on nam zapoveda da ga proučavamo, da shvatimo njegove potrebe i učinimo svoj deo, štiteći ga od neke ozlede ili prljavštine.

Krvotok

[160]

Da bismo imali dobro zdravlje, moramo da imamo dobru krv, jer je krv struja života. Ona nadoknađuje gubitak i hrani telo. Kada je iz hrane snabdevena potrebnim sastojcima i kada je očišćena i oživljena dodiranjem sa čistim vazduhom, ona tada nosi život i snagu svakom delu tela. Ukoliko je savršeniji, krvotok će utoliko bolje izvršiti ovaj zadatak.

Svakim otkucajem srca, krv treba brzoi lako da prokrči sebi put do svih de lova tela. Krvotok ne sme da bude ometan uzanim odelom ili trakama, ili nedovoljnom zaštitom udova. Sve što sprečava cirkulaciju vraća krv u vitalne organe stvarajući tako navalu krvi. Posledica toga je glavobolja, kašalj, lupa nje srca ili teško varenje.

Disanje

Da bismo imali dobru krv moramo dobro da dišemo. Duboko udisanje čistog vazduha koji pluća puni kiseonikom, čisti krv. Ono joj daje svetlu boju i šalje je u svaki deo tela kao životodavnu struju. Dobro disanje umiruje živce, podstiče apetit, a varenje postaje mnogo bo lje. To donosi okrepljujući san.

Plućima treba dati što veću slobodu. Njihov kapacitet razvija se slobodnim radom; on se smanjuje ako su pluća pritisnuta i sputana. Zato je uticaj navike pogurenog sedenja vrlo štetan. Takva navika veoma je raširena, naročito u zanimanjima koja zahtevaju

sedenje i pognutost za vreme rada. U tom položaju nemoguće je duboko disati. Površno disanje uskoro postaje navika i pluća gube svoju moć širenja. Čvrsto utezanje izaziva slično dejstvo. Donji deo grudnog koša nema dovoljno prostora; trbušni mišići koji treba da pomažu disanje, ne kreću se slobodno, pa su pluća sputana u svom radu.

Tako dolazi do nedovoljnog snabdevanja kiseonikom. Velike količine otrovnih materija koje izdisanjem treba odstraniti iz pluća, zadržavaju se, i krv postaje nečista. Bolest zahvata ne sa mo pluća, već želudac, jetru i mozak. Koža postaje bleđa, probava usporena, srce slabi; mozak je pomućen, misli zbrkane, turobnost je zavladała duhom; celo telo pritisnuto je depresijom i tromošću i veoma podložno bolestima.

[161]

Pluća neprekidno izbacuju nečistoću i zato je potrebno da stalno budu snabdevena svežim vazduhom. Nečist vazduh ne pruža potreban kiseonik i krv stiže u mozak i druge organe bez potrebne snage. Zato je potrebno temeljito provetravanje. Život u zatvorenim, rđavo provetranim prostorijama, u kojima je vazduh ustajao i istrošen, sla bi celo telo. Ono postaje naročito osetljivo na uticaj hladnoće i zato nezatno izlaganje hladnoći donosi bolest. Ono što mnoge žene čini bledim i sla bim je strogo usmeravanje na život u zatvorenom prostoru. One stalno udišu isti vazduh, koji je postao pun otrovnih tvari izbačenih kroz pluća i pore, pa se tako nečistoća opet vraća u krv.

Provetravanje i sunčeva svetlost

Prilikom zidanja zgrada, bilo u javne svrhe ili za stanovanje, treba obratiti pažnju na mogućnost obezbeđenja dobrog provetravanja i obilja sunčeve svetlosti. Crkve i učionice u ovom pogledu često imaju nedostataka. Zanemarivanje pravilnog provetravanja uzrok je velike pospanosti i otupelosti čula što uništava uticaj mnogih propovedi i čini da posao učitelja postane težak i neuspešan.

Sve zgrade namenjene prebivanju ljudi treba, koliko god je to moguće, da budu izgrađene na uzvišenom i suvom zemljištu. To će im obezbediti dobar položaj i sprečiti opasnost od obolje nja delovanjem vlage i zaraznog isparenja i truleži. Ovaj predmet često je olako shvaćen. Stalno rđavo zdravlje, ozbiljna oboljenja i mnogi

smrtni slučajevi, posledica su vlage i malarije sa niskih i neisušenih zemljišta.

[162] Prilikom građenja kuća naročito je važno obezbediti potpuno provetranje i mnogo sunčeve svetlosti. Neka u svakoj prostoriji u kući postoji strujanje vazduha izobilje svetlosti. Spavaće sobe treba da budu tako uređene da vazduh može danju i noću neograničeno da struji. Nijedna prostorija ne može biti podesna za spavaću sobu ako svakodnevno ne može da bude širom otvorena vazduhu i sunčevoj svetlosti. U mnogim zemljama spavaće sobe treba snabdeti uređajima za grejanje, tako da mogu potpuno da se zagreju i budu suve u hladnom i vlažnom vremenu.

Gostinskoj sobi treba posvetiti istu pažnju kao i ostalim sobama koje su namenjene stalnoj upotrebi. Kao i sve druge spavaće sobe i ona treba da ima dovoljno vazduha i sunčeve svetlosti i treba da bude snabdevena nekim uređajem za grejanje, da bi vlaga, koja se uvek nagomilava u prostoriji koja nije u stalnoj upotrebi, mogla da se ukloni. Ko spava u prostoriji bez sunca ili zauzima krevet koji nije suv i dobro provetren, izlaže opasnosti svoje zdravlje, a često i život.

Prilikom zidanja mnogi se brinu za svoje biljke i cveće. Staklena bašta ili prozor namenjen njihovom smeštaju je topao i sunčan, jer bez toplote, vazduha i sunčeve svetlosti bilje ne bi živelo ni cvetalo. Ako su ovi uslovi neophodni za život biljaka, koliko su neophodniji našem ličnom zdravlju i zdravlju naše porodice i gostiju!

[163] Ako želimo da naši domovi budu mesto u kome prebivaju zdravlje i sreća, mi moramo da ih postavimo iznad zagađujućih isparenja truleži i magle niskog zemljišta i dozvolimo slobodan pristup nebeskim životvornim sredstvima. Raskinite sa teškim zavesama, otvorite prozore i roletne, nemojte dozvoliti da puzavice ma koliko lepe bile, zamrače prozore i nemojte dozvoliti nikakvom drveću da bude tako blizu kuće da ometa sunčevu svetlost. Možda će od sunčeve svetlosti izbledeti zavese i ćilimi i potamneti okviri slika, ali ona će doneti zdrav sjaj dečjim obrazima.

Oni koji moraju da se brinu za stare treba da imaju na umu da su njima na ročito potrebne tople i udobne sobe. Snaga opada sa godinama, ostavljajući manje životne snage kojom se treba odupreti nezdravom uticaju, otuda i veća potreba starih da imaju dovoljno sunče ve svetlosti i svežeg, čistog vazduha.

Savesno održavanje čistoće je veomavažnoizatelesnoiza umno zdravlje. Preko kože se iz tela stalno izbacuje nečistoća. Milioni pora koje se nalaze na njoj brzo se zapuše ako nisu održavane čistim, čestim kupanjem, pa nečistoća koja treba da prođe kroz kožu, postaje dodatni teret ostalim organima za izlučivanje.

Mnoge osobe imale bi koristi od svakodnevne jutarnje ili večernje hladne ili mlake kupke. Umesto da poveća podložnost nazebu, pravilno primenjena kupka čeliči protiv nazeba, zato što poboljšava cirkulaciju; krv dospeva na površinu i mnogo je lakši i uredniji njen protok. I um i telo su osnaženi. Mišići postaju gipkiji, um bistriji. Kupka umiruje živce. Kupanje pomaže crevima, želucu, jetri, dajući zdravlje i snagu svakome od njih i potpomažući varenje. [164]

Isto je tako važno da i odelo bude čisto. Odeća koju nosimo upija štetnetvari koje prolaze kroz pore; ako je čisto ne menjamo i peremo, ona ponovo upija nečistoću.

Svaki oblik nečistoće vodi bolesti. Smrtonosne klice množe se u mračnim i zanemarenim uglovima, u smeću koje se raspada, u vlazi, plesni i buđi. Ne smemo dopustiti da otpaci od povrća ili gomile otpalog lišća ostanu blizu kuće da se raspadnu i truju vazduh. Ništa nečisto ili što se raspada ne sme se trpeti u domu. U varošicama i gradovima koje smatraju savršeno zdravim, mnoge epidemije groznice pripisuju se tvarima koje se raspadaju oko prebivališta nekih nepažljivih kućevlasnika.

Za oslobođenje od bolesti, za raspoloženje i krepkost ukućana u jednom domu bitna je savršena čistoća, mnogo sunčeve svetlosti, potpuna pažnja prema zdravstvenim uređajima i sitnicama u domaćem životu.

* * * * *

ПОГЛАВЉЕ 21—HIGIJENA MEĐU IZRAILJCIMA

Upoukama koje je Bog pružio Izrailju velika pažnja posve ćena je očuvanju zdravlja. Narod koji je došao iz ropstva sa nećistim i nezdravim navikama koje je ono prouzrokovalo, bio je podvrg nut najstrožem obučavanju u pustinji, pre nego što je ušao u Hanan. Zdravstvena načela su poućavana i primenjivani zdravstveni zakoni.

Sprećavanje bolesti

Razlika između onoga što je ćisto i onoga što je nećisto zapažana je ne samo u bogosluženju, već i u poslovima iz svakodnevnog života. Svi koji su dolazili u dodir sa zaraznim bolestima, bili su izvoćeni iz logora i nije im bio dozvoljen povratak bez potpunog oćišćenja kako lićnosti tako i odela. Kada se radilo o bolesniku obolelom od zarazne bolesti, uputstvo je glasilo:

[166] »Svaka postelja na koju leži ... da je nećista; i sve na što sede, da je nećisto. I ko se god dotakne postelje njegove, neka opere haljine svoje i neka se okupa u vodi i biće nećist do večera. I ko sede na ono na ćem je sedeo... neka opere haljine svoje i ... neka se okupa u vodi; i biće nećist do večera. I ko se dotakne tela onoga ... neka opere haljine svoje i neka se okupa u vodi, i biće nećist do večera... I ko bi se dotakao ćega god što je bilo pod njim, da je nećist do večera; i ko bi šta takvo nosio, neka opere haljine svoje i okupa se u vodi, i biće nećist do večera. I koga bi se dotakao onaj ... ne opravši ruku svojih vodom, neka opere haljine svoje i okupa se u vodi, i biće nećist do večera. I sud zemljani koga bi se dotakao onaj ... neka se razbije, a drveni sud neka se opere vodom.« (3. Mojsijeva 15,412)

Zakon koji se odnosio na gubu takoće je slika savesnosti kojom su ovi propisi morali da budu primenjivani:

»Dokle je god bolest na njemu (guba), neka bude nećist; nećist je neka živi sam, iza okola neka mu bude stan. I ako na haljini

bude guba, na haljini vunenoj ili lanenoj, ili na osnovi ili na poučici od lana ili vune, ili na koži, ili na čem god od kože ... i kad vidi sveštenik bolest ... ako ... se dalje raširila bolest po haljinama ili po osnovi ili po poučici ili po koži ili po čemu god od kože, ljuta je guba bolest ona, stvar je nečista. Zato neka spali onu haljinu ili osnovu ili poučicu od vune ili od lana ili što god bude od kože, na čem bude bolest; jer je ljuta guba, ognjem neka se spali.« (3. Mojsijeva 13,4652)

Isto tako je i kuća, ako je pokazivala znake koje su je činili nepodesnom za stanovanje, bila porušena. Sveštenik je morao da »razruši onu kuću, kamenje i drva i sav lep od one kuće i ... iznese iza grada na mesto nečisto. A ko bi ušao u kuću onu dok je zatvorena, da je nečist do večera. I ko bi spavao u onoj kud, neka opere haljine svoje; tako i ko bi jeo u onoj kući, neka opere haljine svoje.« (3. Mojsijeva 14,4547)

Čistoća

Potreba lične čistoće vrlo upečatljivo je istaknuta. Prenegošto se okupio kod brda Sinaja da čuje objavljivanje Zakona Božjim glasom, od naroda je zatraženo da opere svoje telo i svoje haljine. Ovo uputstvo dato je pod pretnjom smrtne kazne. Nikakva nečistoća nije mogla da opstane u Božjem prisustvu. [167]

Za vreme boravka u pustinji Izrailjci su bili gotovo neprekidno na čistom vazduhu, pa je nečistoća imala manje štetno dejstvo nego na stanovnike u zatvorenim kućama. Međutim, strogo poštovanje čistoće zahtevano je kako u njihovim šatorima, tako i izvan njih. Ni u logoru, ni izvan njega, nije bilo dopušteno zadržavanje bilo kakvih otpadaka. Gospod je rekao:

*»A vi ste izabrani rod,
carsko sveštenstvo, sveti narod,
narod dobitka.
da objavite dobrodetelji onoga koji
vas dozva iz tame k čudnome videlu svome.«*

*»Sta ište od tebe Gospod Bog tvoj,
osim da se bojiš Gospoda Boga*

*svojega, da hodiš svim putovima
njegovim i da ga ljubiš?«*

1. Petrova 2,9; 5.

Mojsijeva 10,12.

»Gospod Bog tvoj ide usred okola 280 tvojega da te izbavi i da ti preda neprijatelje tvoje; zato neka je oko tvoj svet.« (5. Mojsijeva 23,14)

Ishrana

Sve namirnice podeljene su na čiste i nečiste:

»Ja sam Gospod Bog vaš, koji vas odvojih od drugih naroda. Zato razlikujte stoku čistu od nečiste, i pticu či-

[168] stu od nečiste i nemojmo skvrnuti duša svojih stokom ili pticom ili čim god ... što sam vam odvojio da je nečisto.« (3. Mojsijeva 20,24.25)

Mnoge namirnice koje su neznabošci slobodno upotrebljavali bile su zabranjene Izrailjcima. Razlika nije samovoljno načinjena. Ono što je bilo zabranjeno, bilo je nezdravo. Činjenica da je to bilo proglašeno nečistim, ukazivala je na pouku da upotreba štetne hrane obesvećuje. Ono što upropašćuje telo, može da upropasti i dušu. To onesposobljava čoveka za zajednicu sa Bogom i čini ga nedostojnim za uzvišenu i sve tu službu.

U Obećanoj zemlji nastavljena je praksa koja je počela u pustinji, ali pod povoljnim okolnostima za stvaranje pravilnih navika. Narod nije bio nagomilan po gradovima, već je svaka porodica imala svoj zemljišni posed, koji je svima mogao da obezbedi blagoslove prirodnog, neizopačenog života, koji donosi zdravlje.

O svirepim razvratnim navikama Hananejaca kojima su Izrailjci oduzeli imanja, Gospod je rekao:

»Nemojte živeti po uredbama naroda koje ću oterati ispred vas, jer su činili sveto, zato mi omrzoše.« (stih 23) »I nemoj da uneseš gada u dom svoj, da ne budeš proklet kao i on.« (5. Mojsijeva 7,26)

U svim poslovima iz svog svakodnevnog života, Izrailjci su dobijali pouke koje je Sveti Duh izložio:

»Ne znate li da ste vi crkva Božja, i Duh Božji živi u vama? Ako ko pokva ri crkvu Božju, pokvariće njega Bog: jer je crkva Božja sveta, a to ste vi.« (1. Korinćanima 3,16.17)

Radost

»Srce veselo pomaže kao lek.« (Priče 17,22) Zahvalnost, radost, čovekoljublje, poverenje u Božju ljubav i stara nje je najveća zaštita zdravlja. Ovo je Izrailjcima trebalo da bude glavno životno načelo.

Putovanje u Jerusalem koje je obavljano tri puta u godini za godišnje praznike, jednonedeljni boravak u kolibamasenicama za vreme Praznika senica, bio je prilika za odmor na otvorenom i za društveni život. Ovi praznici bili su prilika za veselje, ulepšano dirljivom gostoljubivom dobrodošlicom ukazanom strancu, Levitu i siromahu.

»Veseli se svakim dobrom koje ti da Gospod Bog tvoj u domu tvojemu, ti i Levit i došljak koji je kod tebe.« (5. Mojsijeva 26,11)

Tako su u kasnijim godinama, kada je Božji zakon pročitan u Jerusalamu, za- robljenicima, koji su se vratili iz Vavilona, i kada je narod plakao zbog svojih prestupa, bile izgovorene ove pri jatne reči:

[169]

»Ne plačite ... idite i jedite pretilo i pij te slatko i šalžite delove onima koji nemaju ništa zgotovljeno, jer je ovaj dan svet Gospodu našem. Zato ne budite žalosni, jer je radost Gospodnja vaša sila.« (Nemija 8,9.10)

Bilo je objavljeno i obnarodovano po svim »gradovima svojim i u Jerusalamu govoreći: idite u goru, i donesite gra nja maslinova i granja od divlje masline i granja mirtova i palmova i granja od šumnatih drveta, da načinite seni ce, kako je napisano. I narod iziđe i donese i načini senice svaki na svom krovu i u svom tremu i u tremovima doma Božjega ina ulici kod vrata vodenih i na ulici kod vrata Jefremovih. I tako načini senice sav zbor, što se vratio iz ropstva i boravljahu pod senicama... I bi veselje veoma veliko.« (stihovi 15-17)

Bog je poučavao Izrailj svim načelima bitnim za telesno a i za moralno zdravlje, i ono što im je On zapovedio nije se ništa manje ticalo ovih načela nego moralnog zakona:

»I neka ove reči koje ti ja zapovedam danas budu u srcu tvom. I često ih napominji sinovima svojim, i govori o njima kad sediš u kući svojoj i kad ideš putem, kad ležeš i kad ustaješ. I veži ih sebi na ruku kao znak, i neka ti budu kao počeonik među očima. I napiši ih na dovratnicima od kuće svoje i na vratima svojim.« (5. Mojsijeva 6,6-9)

»I kada te zapita posle sin tvoj govoreći: kakva su to svedočanstva i ured be i zakoni, što vam je zapovedio Gospod Bog naš? Onda kaži sinu svom... zapovedi nam Gospod da vršimo sve ove uredbe bojeći se GospodaBoga svojega, da bi nam bilo dobro svagda i da bi nas sačuvao u životu, kao što se vidi danas.« (stihovi 2024)

Da su Izrailjci poslušali uputstvo koje su primili i da su koristili svoje prednosti, oni bi postali ugled svetu u zdravlju i napretku. Da su kao narod živeli u skladu sa Božjim planom, bili bi sačuvani od bolesti koje su mučile ostale narode. Posedovali bi telesnu snagu i umnu moć kojom bi prevazilazili sve druge narode. Bog je rekao:

»Bićeš blagosloven mimo sve naroćie.« (5. Mojsijeva 7,14)

[170] »A Gospod se tebi danas zarekao da ćeš mu biti narod osobit, kao što ti je govorio, da bi držao sve zapovesti njegove, i da će te podignuti nad sve narode, koje je stvorio hvalom, imenom i slavom, da budeš narod svet Gospo du Bogu svom, kao što ti je govorio.« (5. Mojsijeva 26,18.19)

»I doći će na te svi ovi blagoslovi, i steći će ti se, ako uzaslušaš glas Gospoda Boga svojega. Blagosloven ćeš biti u gradu, i blagosloven ćeš biti u gradu, i blagosloven ćeš biti u polju, blagosloven će biti plod utrobe tvoje, i plod zemlje tvoje, i plod stoke tvoje, mlad goveda tvojih i stada ovaca tvojih. Blagoslovena će biti kotarica tvoja i naćve tvoje. Blagosloven ćeš bitikad dolaziš i blagosloven ćeš biti kada polaziš.« (5. Mojsijeva 28,2-6)

»Gospod će poslati blagoslov da bude s tobom u žitnicama tvojim i u svemu zašto se prihvatiš rukom svojom, i blagosloviće te u zemlji koju ti daje Gospod Bog tvoj. Postaviće te Gospod da mu budeš narod svet, kao što ti se zakleo ako uzdržiš zakon Gospoda Boga svojega i uzideš putevima njegovim. I videće svi narodi na zemlji da se ime Gospodnje priziva na tebe, i bojaće se tebe. I učiniće Gospod da si obilan svakim dobrom, plodom utrobe svoje i plodom stoke svoje i plodom zemlje svoje na zemlji

za koju se zakleo Gospod ocima tvojim da će ti je dati. Otвориće ti Gospod dobru riznicu svoju, nebo da da dažd zemlji tvojoj na vreme i blagosloviće svako delo ruku tvojih... I učiniće te Gospod [171]
Bog tvojda si glava a ne rep, i bićeš samo gorea nećeš biti dolje, ako uzaslušáš zapovesti Gospoda Boga svojega, koje ti danas ja zapovedam, da ih držiš i tvoriš.« (stihovi 813)

Aron, prvosveštenik, i njegovi sinovi dobili su sledeće uputstvo:
»Ovako blagosiljajte sinove Izrailjeve govoreći:

*Da te blagoslovi Gospod i da te čuva!
Da te obasja Gospod licem svojimi
bude ti milostiv!
Da Gospod obrati lice svoje k tebi
i dade ti mir!
I neka prizivlju ime moje na sinove
Izrailjeve,
i ja ću ih blagosloviti.«*

*»Dokle traju dani tvoji
trajaće snaga tvoja.
Izrailju! niko nije kao Bog,
koji ide po nebu tebi u pomoć,
i u veličanstvu svojem na oblacima.
zaklon je Bog večni
i pod mišicom večnom...
da bi nastavao Izrailj sam bezbrižno,
izvor Jakovljevi,*

*U zemlji obilnoj žitom i vinom
I nebo će njegovo kropiti rosom.
Blago tebi, Izrailju!
Ko je kao ti, narod kojega je
sačuvao Gospod,
štit pomoći tvoje,
i mač slave tvoje?«*

*4. Mojsijeva 6,23;
6,24-27; 5.
Mojsijeva 33,25-29.*

[172] Izrailjci su propustili da ispune Božju nameru i zato nisu primili blagoslove koji su mogli da budu njihovi. Međutim, u Josifu i Danilu, Mojsiju i Iliji, i u mnogim drugima imamo uzvišene primere rezultata pravog plana življenja. Slična vernost i danas može doneti sličan is- hod. Za nas je napisano: »A vi ste izabrani rod carsko sveštenstvo, sveti narod, narod dobitka, da objavite dobrodetelji onoga koji vas dozva iz tame k čudnome videlu svome.« (1. Petrova 2,9)

*»Blago čoveku koji se uzda u Gospo-
da
i kome je Gospod uzdanica.«*

*On »se zeleni kao finik,
kao kedar na Livanu uzvišuje se.
Koji su zasađeni u domu
Gospodnjem,
Zelene se u dvorovima Boga našega
Rodni su i u starosti.
Jedri i zeleni.«*

*»Zapovesti moje neka hrane
srce tvoje,
jer će ti doneti dug život,
dobre godine i mir.«*

*»Tada ćeš ići bez brige
putem svojim,
i noga tvoja neće se spotaći.
Kad ležeš nećeš se plašiti,
i kad počivaš, sladak će ti biti san.
Nećeš se plašiti od nagle strahote,
ni od pogibli bezbožničke kad dođe.*

*Jer će ti Gospod biti uzdanica
i čuvaće ti nogu da se ne uhvati.«*

Jeremija 17,7;

Psalam

92,12-14;92,15;

Priče 3,1.2.23-26.

* * * * *

Biblija uči jednostavnosti u odevanju. »Tako i žene u pristojnom odelu... da ukrašavaju se be.« (1. Timotiju 2,9) Ovaj na log ne odobrava razmetanje u odeva nju, upadljive boje, raskošno ukrašavanje. Svaka zamisao određena da usme ri pažnju na onog ko to nosi ili da izazove divljenje, isključena je iz skromnog odevanja koje preporučuje Božja reč.

Naša odeća ne treba da bude skupa - ne »ni zlatom, ili biserom, ili haljinama skupocenim«. (stih 9)

Bog nam je poverio novac. On ne pripada nama da ga trošimo za zadovoljavanje svoje oholosti ili slavloljublja. U rukama Božje dece on predstavlja hranu za gladne, odeću za gole. On je odbra na za ugnjetavane, sredstvo zdravlja za bolesne, sredstvo za pro povedanje Jevandelja siromašnima. Vi biste mogli do- neti sreću u mnoga srca mudrim korišćenjem sredstava koja se sada troše na raskoš. Razmišljajte o Hristovom životu. Proučavajte Njegov karakter i budite sudeonici sa Njim u samoodricanju.

U nazovihrišćanskom svetu toliko se troši na nakit i nepotrebno skupocenu odeću, da bi se mogli nahraniti svigladni i obući svi goli. Moda i razmetanje troše sredstva kojim bi se mogli pomoći siromašni i nevoljni. Oni lišavaju svet Jevandelja o Spasiteljevoj lju bavi. Misije malaksavaju. Mnogi ginu zato što nedostaje hrišćansko učenje. Kraj naših vrata i u stranim zemljama neznabošci ostaju bez spasenja i poučavanja. Dok je Bog natovario Zemlju svojim darovima i napunio njena skladišta životnim dobrima, dok nam je tako darežljivo dao spasavajuće saznanje o svojoj istini, kakvo opravdanje imamo što dozvoljavamo da se vapaj udovica i siročadi, bolesnih i bednih, neupućenih i onih koji ne znaju za spasenje, uzdižu do neba? U Gospodnji dan, kada budemo gledali licem k licu Njega koji je dao svoj život za te jadnike, kakvo će opravdanje izreći oni koji su svoje vreme i novac utrošili za zadovoljstva koja je Bog zabranio? Takvima će Hristos reći: »Jer ogladneh,i ne dadoste mi da jedem; ožedneh, ine napojiste me ... go bejah, i ne

odenuste me; bolestan i u tamnici bejah, i ne obidoste me.« (Matej 25,42.43)

Međutim, naše odelo, iako skromno i jednostavno, treba da bude kvalitetno, prikladnih boja i da služi svrsi. Njega treba izabrati zbog trajnosti, a ne zbog razmetanja. Ono treba da obezbedi toplotu i trajnu zaštitu. Mudra žena opisana u Pričama »ne boji se snega za svoju čeljad, jer sva čeljad njezina ima po dvoje haljine«. (Priče 31,21)

Naša odeća treba da bude čista. Nečisto odelo nije zdravo, jer prlja telo i dušu. »Vi ste crkva Božija... Ako pokvari ko crkvu Božju, pokvariće njega Bog.« (1. Korinćanima 3,16.17)

Odeća, u svakom pogledu, treba da bude zdrava. »Iznad svega« Bog želi da »budemo zdravi«, zdravi telom i dušom. Mi moramo da postanemo Njegovi saradnici u negovanju zdravlja, kako duše tako i tela. Zdravo odevanje pomaže I jedno i drugo. Ono treba da se odlikuje privlačnošću, lepotom i svojsvenošću prirodne jednostavnosti. Hristos nas je opomenuo protiv ponosa života, ali ne protiv njegove privlačnosti i prirodne lepote. On je ukazujući na cveće u po lju, na ljiljan koji se rascvetava u svojoj čistoti rekao: »Da ni Solomun u svojoj slavi ne obuče se kao jedan od njih.« (Matej 6,29) Tako Hristos delima pri rode opisuje lepotu koju Nebo ceni: skromnu ljupkost, jednostavnost, čistotu, osobine koje će učiniti da naša odeća zadobije Njegovo odobravanje.

[175]

On zapoveda da najlepšu odeću nosimo u duši. Nikakvo spoljašnje ukrašavanje ne može se po vrednosti i lepoti uporediti sa onim »poniznog i krotkog duha«, što je u Njegovim očima »mnogoceno«. (1. Petrova 3,4)

Njegove reči obećanja dragocene su za one koji su od Spasiteljevih reči načinili svog vodiča:

»A za odelo šta se brinete? ... A kad travu po polju, koja danas jest a sutra se u peć baca, Bog tako odeva; aka moli vas, maloverni? Ne brinite se da kle govoreći: ... čim ćemo se odenuti? ... a zna otac vaš nebeski da vama treba sve ovo. Nego išтите najpre carstva Božijega i pravde njegove, i ovo će vam se dodati.« (Matej 6,28.33)

»Ko se tebe drži, čuvaš ga jednako
u miru, jer se u tebe uzda.«
(Isaija 26,3)

»Nego ištite najpre
carstva Božijega
i pravde njegove,
i ovo će vam se dodati.«

Matej 6,33.

Kakva je to suprotnost umoru, bolestima i bedi koji potiču iz pravila mode! U kakvoj su suprotnosti načela izložena u Pismu prema načinu odevanja koji propisuje moda! Pomisli samo na stilove koji su preovladavali za poslednjih sto godina ili čak i za poslednjih nekoliko decenija. Koliko bi njih, kada ne bi bili u modi, bili proglašeni nepristojnima; koliko bi između njih bili proglašeni nepodobnim za otmenu, bogobojaznu ženu punu samopoštovanja.

Božja reč ne odobrava vršenje izme na na odeći samo radi mode. Menja nje načina odevanja i složeno, skupoceno ukrašavanje nemilice troše vreme i sredstva bogatih i uništava snage uma i duše. To teško opterećuje srednju i siromašnu klasu. Mnogi koji jedva mogu da zarade za život i koji bi za sebe, držeći se jednostavne mode, mogli sami da šiju odeću, primorani su da se obrate krojaču, da bi održali korak sa modom. Mnoge siromašne devojke, lišavale su se toplog rublja, zbog moderne haljine i platile kaznu svojim životom. Mnogi drugi, podražavajući razmetanje i eleganciju bogataša, zavedeni su na staze nepoštenja i sramote. Mnogi domovi bili su lišeni dobre hrane, mnogi čovek bio je primoran na proneveru ili bankrotstvo da bi zadovoljilo nastrane zahteve žene i dece.

Mnoge žene osuđene su na nepreki dan težak rad, jer su želele da za sebe i svoju decu pripreme odeću kakvu zahteva moda. Mnoga majka trepera vih živaca i drhtavih prstiju teško radi, do kasno u noć, da bi odeći svoje dece dodala ukrase koji ništa ne doprinese zdravlju, udobnosti i pravoj lepoti. Zbog mode ona žrtvuje zdravlje i miran duh koji je tako bitan u vaspitanju dece. Pravo vaspitanje duha i srca je zanemareno. Duša je zakržljala.

Majka nema vremena za proučavanje načela telesnog razvoja, da bi mogla da zna kako treba da brine o zdravlju svo je dece. Ona nema vremena da služi njihovim umnim i duševnim potrebama, nema vremena da saoseća sa njima u njihovim malim razočarenjima i iskušenjima ili da deli njihovo zanimanje i težnje. [176]

Deca se potčinjavaju uticaju mode, gotovo čim dođu na svet. Ona slušaju više o odeći nego o svom Spasitelju. Ona posmatraju svoje majke kako mnogo ozbiljnije pitaju za savet modne časopise nego Bibliju. Razmetanje odećom ima veći značaj nego razvoj karaktera. Roditelji i deca lišeni su onoga što je najbolje, najlepše i najpouzdanije u životu. Ona su zbog mode prevarom lišena pripreme za budući život.

Neprijatelj svega dobrog je taj koji je podstakao razvoj mode koja se stalno menja. On ništa toliko ne želi koliko da ožalosti i obeščasti Boga time što će izazvati bedu i propast ljudskih bića. Jedno od sredstava kojim on najuspešnije postiže ovaj ciljepronalazak mode koja oslabljuje telo, kao što oslabljuje um i ponižava dušu.

Žene su podložne ozbiljnim oboljenjima, a njihove patnje su u velikoj meri povećane njihovim načinom odevanja. Umesto da sačuvaju svoje zdravlje za iznenadna iskušenja koja će sigurno doći, one, svojim rđavim navikama, često žrtvuju ne samo zdravlje već i život, i ostavljaju u zaveštanje svojoj deci nesreću u uništenom telu, izopačenim navikama i lažnim životnim idejama.

Jedan od štetnih i pogubnih modnih izuma je suknja koja čisti tlo. Nečista, neudobna, nepogodna, nezdrava, sve ovo, i više od ovoga, je istina o dugačkojsuknji sa šlepom. To je nastrano zato što je potrebno mnogo materijala i zato što se nepotrebno haba zbog svoje dužine. Svako ko je video ženu u suknji sa šlepom, sa rukama punim paketa, kako pokušava da se penje ili silazi niz stepenice ili da uđe u tramvaj, da se kreće kroz gomilu, da ide po kiši ili blatnjavom ulicom, nema potrebe za drugim dokazima o njenoj neudobnosti i neprikladnosti.

Drugo ozbiljno zlo je nošenje sukanja koje svojom celokupnom težinom padaju na kukove. Ova velika težina, pritiskajući unutrašnje organe, vuče naniže i izaziva slabljenje želuca i osećaj malaksalosti, nagoneći osobu koja je nosi da se nagine, što opet sputava pluća, otežavanjem pravilnog disanja.

[177] Poslednjih godina mnogo je raspravljano o opasnostima koje proizilaze iz stezanja struka, jer je malo žena ostalo neupoznato sa tim, pa ipak sila mode je tako velika da se zlo nesmetano nastavlja. Ovakvim postupkom žene i mlade devojke nanose sebi neiskazanu štetu. Za zdravlje je važno da grudi imaju prostora da se šire do najvećeg obima, da bi pluća mogla da dišu punim kapacitetom. Sputana pluća primaju smanjenu količinu kiseonika. Krv ne dobija dovoljno snage, a štetne, otrovne tvari koje treba izbaciti preko pluća, zadržavaju se. Pored toga, krvotok je ometen, a stešnjeni unutrašnji organi potisnuti sa svoga mesta ne mogu pravilno da obavljaju svoj posao.

Jako stezanje ne može da popravi oblik. Jedan od glavnih činilaca telesne lepote je simetrija, skladan odnos delova tela. Pravilan uzor za telesni razvoj ne nalazi se u brojkama koje daju francuski krojači, već u ljudskom obliku razvijenom u skladu sa Božjim prirodnim zakonima. Bog je Tvorac sva ke lepote i zato kad smo usaglašeni sa Njegovim uzorom, približavaćemo se merilu prave lepote.

Drugo zlo koje podržava navika je neravnomerno raspoređivanje odeće, tako da, dok pojedini delovi tela imaju više nego što je potrebno, drugi su nedovoljno zaštićeni odelom. Noge i ruke, koji su udaljeni od životnih organa, treba dobrom odećom naročito čuvati od hladnoće. Nemoguće je biti zdrav kada su udovi hladni, jer ako u njima ima premalo krvi, onda će u drugim delovima tela biti previše. Savršeno zdravlje zahteva savršen krvotok, ali to nije moguće postići kada se na delu tela, gde su smešteni životni organi, nalazi tri ili četiri puta više odeće, nego na nogama i rukama.

Mnoge žene su nervozne i ophrvane brigom zato što se lišavaju čistog vazduha, koji stvara dobru krv, i slobode pokreta koji bi slali krv u krvne sudove dajući život, zdravlje i snagu. Mnoge žene postalesuhronični bolesnici, iako bi mogle da uživaju u zdravlju, a mnoge su umrle od tuberkuloze i drugih bolesti, iako su mogle da žive svoj određeni životni vek da su se oblačile u skladu sa zdravstvenim načelima i da su slobodno vežbale na čistom vazduhu.

Svaki deo odeće mora da leži slobodno ne sprečavajući ni krvotok ni slobodno, potpuno, prirodno disanje. Svaki deo odeće

mora da bude tako slobodan da kada se ruke podignu i odeća se podiže u skladu sa tim pokretom.

Žene slaboga zdravlja, mogu da učine mnogo za sebe razumnim odevanjem i vežbanjem. Kada su pogodno obučene za uživanje u prirodi, neka vežbaju na čistom vazduhu, najpre obazrivo, a zatim neka toliko povećavaju broj vežbi koliko mogu podneti. Ovakvim načinom života mnogi bi mogli da obnove svoje zdravlje, i da žive obavljajući svoj deo u celokupnom poslu ovoga sveta.

Nezavisne od mode

Umesto da se bore da udovolje zahtevima mode, žene treba da imaju hrabrosti da se zdravo i jednostavno odevaju. Umesto da se utopi u teške domaće poslove, neka supruga i majka odvoji vremena za čitanje da bi bila dobro obaveštena, da bi postala drug svom suprugu i bila u dodiru sa umovima svoje dece koja su u razvoju. Prilike kojeseadanjoj pripadaju neka mu dro iskoristi, da utiče na svoju dragu decu usmeravajući ih uzvišenijem životu. Neka odvoji vreme da dragog Spasitelja načini svakodnevnim dnjgom i porodičnim prijateljem. Neka uzme vremena za proučavanje Njegove reči, neka odredi vreme da izađe sa svojom decom u prirodu i više sazna o Bogu u lepoti Njegovih dela.

[178]

Neka bude stalno radosna i čila. Umesto da svaki trenutak utroši u beskrajnom šivenju, neka načini veće prijatnim društvenim poselom, porodičnim skupom posle dnevnih dužnosti. Mnogi ljudi biće na taj način privučeni da odaberu društvo svoga doma, umesto društvo u klubu ili kafani. Mnogi dečaci bili bi sačuvani od ulice ili prodavnice na uglu. Mnoge devojke bile bi sačuvane lakomislenog i varljivog društva. Uticaj doma bio bi i za roditelje i za decu ono što je Bog odredio da tre ba da bude, blagoslov koji će trajati celog života.

Naše telo sazdano je od hrane koju jedemo. Tkiva u telu stalno se troše. Svaki pokret svakog organa stvara gubitak, a ovaj gubitak nadoknađuje se hranom. Svaki organ u telu zahteva svoj deo hrane. Mozak mora da se opskrbi svojim delom; kosti, mišići i živci zahtevaju svoj deo. Divan je postupak pretvaranja hrane u krv i korišćenja krvi u izgradnji raznih delova tela. Ovaj postupak neprekidno traje i snabdeva svaki živac, mišić i tkivo životom i snagom.

Izbor hrane

Treba odabrati one namirnice koje sadrže najviše sastojaka potrebnih za izgradnju tela. U ovom izboru apetit nije pouzdan vodič. Apetit je iskvaren rđavim navikama u ishrani. On često traži takvu hranu koja narušava zdravlje i stvara slabost umesto snage. Društveni običaji ne mogu nas sigurno voditi. Bolesti i patnje koje svuda vlada ju, uveliko su nastale iz omiljenih grešaka u ishrani.

Da bismo znali koja je hrana najbolja, moramo da proučavamo prvobitni Božji plan čovekove ishrane. Onaj koji je stvorio čoveka i koji razume njego ve potrebe, odredio je Adamu hranu. »Evo«, rekao je On, »dao sam vam sve bilje što nosi seme po svoj zemlji, i sva drveta rodna koja nose seme: to će vam biti za hranu.« (1. Mojsijeva 1,29) Kada je napustio Edem, da bi stekao nasušni hleb, čovek je, teško obrađujući zemlju pritisnutu prokletstvom greha, dobio dozvolu da jede »zelje poljsko«. (1. Mojsijeva 3,18)

Žitarice, voće, orasi i povrće predstavljaju hranu koju je za nas izabrao naš Tvorac. Ova hrana pripremljena najjednostavnije i najprirodnije, najzdravija je i ima veliku hranljivu vrednost. Ona daje snagu, izdržljivost i jačinu uma koja se ne može dobiti od mnogo složenije i nadražujuće hrane.

Svaka hrana, iako sama po sebi zdrava, ne odgovara našim potrebama u svim okolnostima. Izbor hrane treba pažljivo izvršiti.

Naša hrana treba da odgovara godišnjem dobu, podneblju u kome živimo i zanimanju kojim se bavimo. Neka hrana pogodna za upotrebu u toku jednog godišnjeg doba u jednom podneblju nije pogodna za drugo. Isto tako postoje razne vrste hrane koje najbolje odgovaraju osobama različitog zanimanja. Često je hrana koja blago- tvorno deluje na one koji rade težak fizički posao, nepodesna za osobe koje sede ili koje umno rade. Bog nam je dao raznovrsno obilje zdrave hrane i svako treba da izabere ono što, na osnovu svog iskustva i zdravog rasuđivanja, najbolje odgovara njegovim potrebama.

[181]

Priroda nas snabdeva obiljem voća, oraha i žitarica, i iz godine u godinu poboljšanim transportnim mogućnostima, proizvodi svih zemalja postaju dostupni svima. Zbog toga su mnoge namirnice, koje su pre nekoliko godina smatrane skupim luksuzom, sada kao svakodnevna hrana dostupne svima. To je naročito slučaj sa suvim i konzerviranim voćem.

Orasi i hrana od oraha ušli su u široku potrošnju i sve više zauzimaju mesto mesu. U spravljanju zdrave i kvalitetne hrane sa orasima mogu da se kombinuju žitarice, voće i neko korenje. Međutim, treba obratiti pažnju i ne upotrebiti veliku količinu oraha. Oni koji doživljavaju posledice od upotrebe hrane sa orasima, otkloniće ovu teškoću ako se drže ove opomene. Takođe treba imati na umu da neki orasi nisu tako zdravi kao drugi. Badem je poželjniji od kikirikija, ali kikiriki u ograničenim količinama, korišćen zajedno sa žitaricama, hranljiv je i svarljiv.

Masline, pravilno spremljene, kao i orasi, zamenjuju maslac i meso. Maslinovo ulje mnogo je poželjnije od životinjskih masnoća. Ono služi kao sredstvo za čišćenje. Njegova upotreba biće blagotvorna onima koji pate od tuberkuloze, a lekovito deluje na zapaljen i nadraženi želudac.

Osobe koje su navikle na bogatu i nadražujuću hranu, imaju neprirodan ukus i ne mogu odjednom zavoleti jednostavnu hranu. Biće potrebno dosta vremena da ukus postane prirodan i da se stomak oporavi od zlostavljanja koja je pretrpeo. Međutim, oni koji budu istrajali u upotrebi zdrave hrane, posle izvesnog vremena, smatraće tu hranu ukusnom. Ceniće njen blag i prijatan ukus i uzimaće je sa većim uživanjem, negoli nezdrave poslastice. Stomak

u zdravom stanju, ni uznemiren ni pretovaren, moći će brzo da izvrši svoj zadatak.

*»Ne znate li da oni što trče na trku,
svi trče, a jedan dobije dar?
Tako trčite da dobijete.«*

*1. Korinćanima
9,24.*

Za održanje zdravlja potrebno jedovoljno snabdevanje dobrom hranom velike hranljive vrednosti.

Mudrim planiranjem, može se u gotovo svakoj zemlji obezbediti sve što je potrebno zdravlju. Širom sveta šalju se razni proizvodi pripremljeni od pirinča, pšenice, kukuruza i zobi, a takođe pasulj, grašak i sočivo. Ovo, zajedno sa domaćim ili uvoznim voćem i raznim povrćem koje se gaji u svakoj oblasti, pruža priliku za izbor hrane koja je potpuna, i bez upotrebe mesa.

Svuda gde se voće može u izobilju gajiti, trebalo bi ga konzerviranjem ili sušenjem pripremiti za zimu. Sitni plodovi kao što su ribizle, ogrozd, jagoda, malina i kupina mogu se unosno gajiti u mnogim mestima tamo gde ih malo upotrebljavaju i gde je njihovo gajenje zanemareno.

[182] Za domaće konzerviranje trebalo bi upotrebiti, kad god je to moguće, staklo pre nego limenke. Naročito je važno da voće zakonzerviranje bude u dobrom stanju. Upotrebite malo šećera i kuvajte voće samo toliko da osigurate održavanje. Voće pripremljeno na taj način predstavlja odličnu zamenu svežem voću.

Gde god se po umerenim cenama, može dobiti suvo voće kao što su groždice, šljive, jabuke, kruške, breskve, kajsije, treba ga obilnije od uobičajenog, upotrebiti kao glavnu namirnicu u ishrani, a to će dati najbolje rezultate po zdravlje i snagu svih vrsta radnika.

Ni za jedan obrok ne treba da bude mnogo raznolike hrane, jer to podstiče želju za preteranim jelom i stvara rđavo varenje.

Nije dobro jesti voće i povrće u istom obroku. Ako je varenje slabo, upotreba jednog i drugog često će prouzrokovati veliku nelagodnost i nesposobnost za obavljanje umnih napora. Bo lje je uzeti voće u jednom, a povrće u drugom obroku.

Obroci treba da budu raznoliki. Ista jela, pripremljena na isti način ne smeju se pojavljivati na stolu od obroka do obroka i iz

dana u dan. Jela će stvoriti ti veće zadovoljstvo, a telo se bolje hraniti kada je hrana raznovrsna.

Pripremanje hrane

Pogrešno je jesri samo zbog udovoljavanja apetitu, ali zato prema kvalitetu hrane ili načinu pripremanja, ne sme se ispoljiti nikakva ravnodušnost. Ako hrana ne prija, telo se neće dobro hraniti. Hranu treba brižljivo birati i pripremati je umešno i mudro.

Za pravljenje hleba nije najbolje belo, naročito fino brašno. Njegova upotreba nije ni zdrava ni ekonomična. Hleb od finog belog brašna nema hranljive sastojke koji postoje u hlebu od crnog, neprosejanog brašna. To je čest uzrok zatvora i drugog nezdravog stanja.

Upotreba sode ili praška za pecivo u pravljenju hleba je štetna i nepotrebna. Soda izaziva zapaljenje želuca i čestotrujecelotelo. Mnoge domaćice misle da ne mogu napraviti dobar hleb bez sode, ali to je zabluda. Ako bi se potrudile da nauče bolje metode, njihov hleb bio bi zdraviji i za neiskvareni ukus mnogo bolji.

*»I još reče Bog: evo, dao sam vam
sve bilje što nosi seme po svoj ze-
mlji, i sva drveta rodna koja nose seme:
to će vam biti za hranu.«*

[183]

1. Mojsijeva 1,29.

U pravljenju hleba sa kvascem, mleko ne sme da bude upotrebljeno umesto vode. Upotreba mleka je dodatni trošak i ono čini hleb mnogo manje zdravim. Hleb sa mlekom ne ostaje ukusan tako dugo posle pečenja, kao onaj koji je načinjen sa vodom, i mno go brže izaziva vrenje u stomaku.

Hleb treba da je lak i sladak. Ni najmanja kiselost ne sme da bude dozvoljena. Vekne treba da budu male i tako dobro ispečene da gljivice kvasca budu uništene. Kada je topao ili svež, hleb sa kvascem bilo koje vrste težak je za varenje. On ne treba nikada da se pojavi na stolu. Ovo pravilo, međutim, ne odnosi se na beskvasni hleb. Sveže kifle načinjene od pšeničnog brašna bez kvasca ili maje i pečene u dobro zagrejanom pećniku zdrave su i ukusne.

Žitarice koje se upotrebljavaju za kašu ili »kačamak« treba kuvati po nekoliko sati. Međutim, meka i tečna jela nisu tako zdrava kao tvrda hrana koja zahteva temeljito žvakanje. Dvopek ili dva puta pečeni hleb, jedno je od najlakše svarljivih i najukusnijih namirnica. Obično spravljeni hleb iseče se na kriške i suši u toploj pećnici, dok ne nestane i poslednji trag vlage. Neka kriške neznatno porumene sa svih strana. Ovaj hleb na suvom mestu može se održati mnogo duže nego običan hleb, i ako se pre upotrebe ponovo zagreje, biće isto tako svež kao i ranije.

U hrani se obično upotrebljava vrlo mnogo šećera. Kolači, slatki pudinzi, torte, žele, džemovi, aktivni su uzroci rđavog varenja. Naročito su štetni prelive i pudinzi čijisu glavni sastojci mleko, jaja i šećer. Neumerenu upotrebu mleka i šećera zajedno treba potpuno izbeći.

[184] Mleko koje upotrebljavamo mora da bude potpuno sterilizovano. Ova predostrožnost umanjuje opasnost od bolesti. Maslac je manje štetan kada se upotrebi na hladnom hlebu, nego kada je upotrebljen u kuvanju, međutim, bolje je da bude potpuno izostavljen. Sirje još štetniji; on je potpuno nepodesan za ishranu.*

Oskudna, rđavo pripremljena hrana kvvari krv slabljenjem organa koji stvaraju krv. To slabi telo i donosi bolestisa onim što ih prati: nadraženim živcima i rđavom naravi. Žrtve lošeg kuvanja broje se na hiljade i desetine hilja da. Na mnogim grobovima moglo bi da piše: »Umro zbog rđavog kuvanja!« »Umro zbog zlostavljanja želuca!«

Sveta je dužnost onih koji kuvaju da nauče da pripremaju zdravu hranu. Mnoge duše izgubljene su zbog lošeg kuvanja. Potrebno je mnogo briga i staranja dok se načini dobar hleb; ali u vekni dobrog hleba ima više religije nego što to mnogi misle. Ima vrlo malo stvarno dobrih kuvarica. Mlade žene misle da su kuvanje i druga vrsta domaćih poslova ropski poslovi, i zato mnoge devojke

---

* Održavanje čistoće svih namirnica mlečnog porekla veoma je važan predmet. Zbog toga treba često vršiti ispitivanje stada, pasterizaciju i zamrzavanje. Međutim, ako mleko potiče iz nepouzdatih izvora, ili ako se nepažljivo rukuje njim, ono predstavlja ozbiljnu opasnost po zdravlje. Isti hemijski sastojci i fizička svojstva koje preporučuju mleko kao ljudsku hranu, čine ga savršenom podlogom za razvoj bakterija. Izraz sir ne obuhvata mladi sir, švapski sir ili namirnice sličnog karaktera, koje je pisac uvek smatrao zdravim.

koje su udaju i preuzimaju brigu o porodici imaju malo znanja o dužnostima koje poživaju na supruzi i majci.

Kuvanje nije niža nauka, već jedna od najosnovnijih u praktičnom životu. To je nauka koju treba da savladaju sve žene, i koju treba tako iznositi da donese koristi siromašnijim slojevima. pravljenje ukusne, a istovremeno i jed nastavne hrane velike hranljive vrednosti, zahteva veštinu. Međutim, to se može ostvariti. Kuvarice treba da zna ju da pripreme jednostavnu hranu na jednostavan i zdrav način, tako da bude mnogo ukusnija, i mnogo zdravija.

Svaka žena koja stoji na čelu porodice, a još ne poznaje veštinu zdravog kuvanja, treba da se odluči da uči ono što je tako bitno za dobro njenogdoma. U mnogim mestima škole zdravog kuvanja pružaju priliku za učenje u ovom pravcu. Žena koja ne može da koristi ove olakšice, treba da uči od neke dobre kuvarice i istraje u svojim naporima za poboljšanje, sve dok ne postane majstor kuvarske veštine.

Redovnost u uzimanju hrane ima životni značaj. Za svaki obed treba utvrditi određeno vreme. U to vreme neka svako jede ono što njegovo telo traži, ali posle toga više ništa ne treba da uzme do sledećeg obroka. Ima mnogo onih koji jedu onda kada telo nema potrebe za hranom, u neredovnim vremenskim razmacima i između obroka, zato što nemaju dovoljno volje da se odupru ovoj sklonosti. Za vreme putovanja, neki neprekidno grickaju, ako im je pri ruci nešto za jelo. To je vrlo štetno. Ako bi putnici redovno uzi mali jednostavnu i zdravu hranu, tada ne bi osećali tako veliki umor, niti patili od bolesti.

Uzimanje hrane neposredno pred počinak je druga štetna navika. Redovni obedi su možda prošli, ali osećaj slabosti zahteva više hrane. Popuštanjem, ovaj rđavi običaj postaje navika, često tako ukorenjena da je nemoguće zaspati bez jela. Varenje se nastavlja i za vreme sna kao posledica kasnih večera. Međutim, iako želudac neprekidno radi, njegov posao nije pravilno obavljen. San je poremećen neprijatnim snovima, a ujutro se takav čovek probudi neosvežen i sa malo želje da doručkuje. Kada pođemo na počinak, posao koji treba da obavi želudac, mora da bude završen, pa kao i drugi orga ni u telu, i on može da se odmara. Za osobe koje rade

[185]

sedeći, kasne večere veoma su štetne. Poremećaji koje doživljavaju, često su početak oboljenja koje se završava smrću.

U mnogim slučajevima slabost, koja stvara želju za hranom, nastaje zato što su organi za varenje preko dana bili preopterećeni. Organima za varenje je potreban odmor posle varenja jednog obroka. Između obroka treba da protekne najmanje pet do šest časova i većina onih koji to pokušaju, uveriće se da su dva obroka na dan bolja od tri.

Rđavi uslovi ishrane

[186] Hrana, ni vrela ni vrlo hladna, ne sme se uzimati. Ako je hrana hladna, želu dac gubi životnu snagu, jer je mora zagrejati pre nego počne varenje. Hlad ni napici štetni su iz istih razloga; dok neograničena upotreba vrućih napitaka iscrpljuje. U stvari, ukoliko se više tečnosti uzme u toku obroka, utoliko se hrana teže svari, zato prisustvo tečnosti mora da se smanji pre nego što otpočne varenje. Nemojte upotrebljavati mnogo soli. Izbegavajte upotrebu turši je i začinjjenih jela, jedite mnogo voća, i želja za mnogo tečnosti u toku obroka u velikoj meri nestaće.

Hranu treba uzimati polako i dobro sažvakati. To je neophodno, jer samo tako pljuvačka može potpuno da se pomeša sa hranom, a želudačni sokovi počnu da rade.

Uzimanje hrane u nepogodno vreme, kao na primer posle snažnih i preteranih vežbi, kada je čovek veoma iscrpljen ili zagrejan drugo je ozbiljno zlo. Od živaca se odmah posle jela zahteva izvršenje teškog zadatka što ometa varenje, jer su um ili telo opterećeni neposredno preliodmah posle jela. Ako je neko uzbuđen, zabrinut ili u žurbi, bolje je da ne jede, dok se ne odmori ili nađe olakšanje.

Stomak je u tesnoj vezi sa mozgom; pa kada je stomak bolestan, mozak poziva živce da pomognu oslabljenim probavnim organima. Ovakvi česti zahtevi izlažu mozak navali krvi. Kada je mozak neprekidno opterećen, a nedostaju telesne vežbe, treba ograničiti čak i jednostavnu hranu. Za vreme obroka odbacite brigu i nespokojsstvo, ne žurite, nego jedite polako i radosno, sa srcem punim zahvalnosti Bogu za sve Njegove blagoslove.

Mnogi koji odbacuju mesnu hranu i druge masne i štetne namirnice, misle da mogu zato što je njihova hrana jednostavna i zdrava, popustiti neograničenoj želji za jelom, i preterano jesti, ponekad do proždrljivosti. To je greška. Organi za varenje ne smeju biti pretovareni količinom i kakvoćom hrane koja će opteretiti organizam. [187]

Zavladao je običaj da se jela jedno za drugim iznose na sto. Neko će ne znajući šta sledi, dovoljno jesti od neke hrane koja mu možda najbolje ne odgovara. Kada pristigne i poslednje jelo, on je u opasnosti da prekorači granicu i uzme od privlačnih slatkiša, a koji su sve, samo ne dobro za njega. Akose sva hrana koju nameravamo da služimo za jedan obrok, odmah u početku iznese na sto, čovek može da napravi najbolji izbor.

Ponekad se preterivanje u jelu odmah oseti. U drugim slučajevima izostaje osećaj bola, ali organi za varenje gube svoju životnu silu, pa se tako potkopava temelj telesne snage.

Suvišna hrana opterećuje telo istvara bolesno i grozničavo stanje. Ona veliku količinu krvi dovodi u želudac, izazivajući brzo hlađenje udova. Ona stavlja težak teret na organe za varenje, i kada ovi organi završe svoj zadatak, nastupa osećaj slabosti ili klonulosti. Neki koji stalno preterano jedu, nazivaju ovaj osećaj glađu. Međutim, taj osećaj stvoren je preteranim radom organa za varenje. Ponekad se pojavi neosetljivost mozga i gubitak sklonosti za umne i telesne napore.

Ovi neprijatni znaci deluju zato što je priroda izvršila svoj rad nepotrebnim trošenjem životne snage i što je potpuno iscrpljena. Želudac govori: »Daj mi odmora!« Međutim, ovu slabost mnogi tumače kao zahtev za većom količinom hrane, pa tako, umesto da želudaju odmor, stavljaju na njega drugi teret. Posledica toga je česta istrošenost organa za varenje, iako bi još mogli da obavljaju dobar posao. [188]

Za Subotu ne treba spremati mnogo obilniju i raznovrsniju hranu nego za ostale dane. Umesto toga, hrana morada bude mnogo jednostavnija i treba manje jesti, da bi bistar um bio spreman da razume duhovne istine. Pretovaren stomak znači opterećen mozak. Najdragocenije reči mogu se čuti, a sla bo ceniti, zato što je razum pometen neodgovarajućom hranom. Obilnim jelom u Subotu,

mnogi se onesposobljavaju, više nego što misle, za primanje svetih subotnih blagoslova.

Kuvanje u Subotu treba izbeći, ali zato nije potrebno jesti hladnu hranu. Kada je vreme hladno, hranu koja je spremljena dan ranije, treba podgrejati. Ali obedi, ma koliko jednostavni, treba da budu ukusni i privlačni. Naročito u porodicama u kojima ima dece, dobro je za Subotu pripremiti nešto što će se smatrati čašćenjem, nešto što porodi ca ne jede svaki dan.

[189] Nikakvo odlaganje reforme ne sme da se zapazi tamo gde se popušta rđavim navikama u ishrani. Kada zloupotreba želuca izazove rđavo varenje, treba učiniti napore i sačuvati preostalu moć životnih snaga, uklanjanjem svakog tere ta. Posle duge zloupotrebe želudac možda nikada neće potpuno povratiti zdravlje, ali ispravan način ishrane sačuvaće ga od daljeg slabljenja i mnogi će se manjeviše potpuno oporaviti. Nije lako propisati pravila koja će odgovarati svakom slučaju, ali obraćanjem pažnje na prava načela ishrane, velike reforme mogu se sprovesti i kuvar neće imati potrebe da se stalno muči kušajući apetit.

Umerenost u ishrani, nagrađena umnom i moralnom snagom, pomaže vladanju nad strastima. Preterano jedenje naročito šteti onima koji su spore na ravi. Oni treba da jedu umereno i da se dosta kreću. Ima ljudi i žena sa izuzetnim prirodnim sposobnostima, koji ne postižu ni pola od onoga što bi postigli, vežbajući samosavlađivanjem odricanje apetitu.

Mnogi pisci i govornici čine ovakav propust. Posle obilnog jela oni se prihvate posla koji zahteva sedenje: čita nja, proučavanja ili pisanja, ne odvajajući vreme za telesne vežbe. Posledica toga su smetnje u slobodnom toku mi sli i reči. Oni ne mogu da pišu ili govore snagom koja je potrebna za prodiranje do srca; njihovi napori su beživotni i besplodni.

[190] Oni na kojima počivaju velike odgovornosti, oni iznad svih ostalih — koji su čuvari duhovnih interesa, treba da budu ljudi dubokog osećanja i brzog shvatanja. Više nego ostali oni treba da budu umereni u ishrani. Bogata i preobilna hrana ne treba da ima mesta na njihovom stolu.

Svakog dana ljudi na odgovornim položajima moraju da donose odluke od kojih zavise značajni rezultati. Često moraju brzo da misle, a ovo uspešno mogu da postignu samo oni koji primenjuju

strogu umerenost. Um jača ispravnim korišćenjem telesnih i umnih snaga. Ako napor nije veliki, nova snaga dolazi sa svakim novim optereće njem. Na posao onih, koji treba da razmatraju značajne planove i donose značajne odluke, utiče zlo izazvano nepravilnom ishranom. Poremećen želu dac izaziva nesređeno i nepouzđano stanje uma. To često pokreće razdražljivost, grubost i nepravednost. Mno gi planovi koji bi bili blagoslov za svet, odbačeni su, a mnoge nepravedne, despotske, čak i surove mere, sprovode ne su kao posledica bolesnog stanja izazvanog rđavim navikama u ishrani.

Evo jednog saveta za sve koji rade sedeći ili umno neka oni koji imaju dovoljno moralne hrabrosti i samosavlađivanja pokusaju da za svaki obrok uzmu samo dve ili tri vrste jednostavne hrane i ne jedu više nego što je potrebno dase utoli glad. Vredno vežbajte svakog dana i videćete da ćete imati koristi.

Jaki ljudi koji se marljivo bave telesnim poslom nisu primorani da budu obazri vi prema količini i kakvoći hrane, kao što to treba da čine ljudi koji rade sedeći, međutim, čak i ovi bili bi boljeg zdravlja kada bi sprovodili samosavlađivanje u jelu i piću.

Neki žele da se odredi tačno pravilo njihove ishrane. Oni se prejedu i onda žale i stalno razmišljaju o onome što jedu i piju. To tako ne treba da bude. Niko za drugog ne može da postavi tačno pravilo. Svako treba načelno da radi i jača u zdravom rasuđivanju i samosavlađivanju.

Naše telo je Hristova otkupljena svojina i mi nemamo slobodu da sa njim postupamo kako nam se sviđa. Svi koji razumeju zakone zdravlja, treba da shvate svoju obavezu da poslušaju ove zakone koje je Bog uspostavio u njihovom biću. Poslušnost zakonima zdravlja mora da postane predmet lične dužnosti. Mi sami moramo da snosimo posledice prekršenog zakona. Lično možemo da damo odgovor Bogu za naše navike i naš život. Pitanje koje nam je postavljeno zato nije: »Kakav je običaj u svetu«, već »Kako ću ja kao pojedinac da se ponašam prema Božjem prebivalištu koje mi je dato?«

[191]

ПОГЛАВЉЕ 24—MESO KAO HRANA

Hrana koja je u početku bila određena čoveku, nije sadr žala životinjsko meso. Čovek nije dobio dozvolu da jede mesnu hranu sve do vremena posle Potopa, kada je sve zeleno na Zemlji bilo uništeno.

[192]

Prilikom izbora čovekove hrane u Edemu, Gospod je pokazao najbolju hranu. U izboru koji je učinio za Izra ilja, On je dao istu pouku. On je Izra iljce izveo iz Misira i preuzeo njihovo vaspitanje da ih učini svojim izabranim narodom. Preko njih je želeo da blagoslovi i pouči ceo svet. On ih je snabdeo hranom prikladnom za ovu svrhu, ne mesom, već manom »hlebom sa neba«. Njima je bila dozvoljena mesna hrana samo zbog njihovog nezadovoljstva i gundanja, zbog lonaca sa mesom u Egiptu, ali i to samo za kratko vreme. Upotreba mesa donela je bolest i smrt hiljadama. Ipak, bezmesna hrana nikada nije svesrdno prihvaćena. To je i dalje predstavljalo uzrok nezadovoljstva i gundanja, otvorenog ili tajnog, i to ograničenje nije trajno ostalo.

Izrailjcima je posle naseljavanja u Hanan, biladopuštena mesna hrana, ali pod brižljivim ograničenjima koja su data da smanje rđave posledice. Zabranjena je upotreba svinjskog mesa, kao i mesa drugih životinja, ptica i riba koje su proglašene nečistim. Ishrana salom i krvlju čistih životinja bila je strogo zabranjena.

Za hranu je moglo da se upotrebimeso životinja koje su bile u dobrom stanju. Meso životinje koja je bila rastrgnuta, ili koja je uginula, ili iz koje krv nije potpuno istekla, nije smelo da se upotrebi za hranu.

Udaljavanjem od božanskog plana u ishrani, Izrailjci su pretrpeli veliki gubitak. Želeli su mesnu hranu i požnjeli su posledice. Oni nisu dostigli Božji ideal karaktera, niti su ispunili Njegove namere. Gospod »ispuni molbu njihovu, ali posla pogibao na dušu njihovu«. (Psalam 106,15) Oni su više cenili zemaljsko od duhovnog i zato nisu dobili sveto prvenstvo koje im je Bog namenio.

Razlozi za napuštanje mesne hrane

Oni koji jedu meso jedu žitarice i povrće iz druge ruke; životinja od ovih biljaka prima hranu koja pospešuje rasteње. Život koji je bio u žitaricama i povrću prelazi onome koji ih jede. Mi to primamo jedenjem životinjskog mesa. Koliko je bolje da to dobijemo neposredno, uzimanjem hrane koju je Bog predvideo za našu upotrebu!

Meso nikada nije bilo najbolja hrana; međutim, njegova upotreba sada je dvostruko nepogodna, zato što se bolesti životinja brzo šire. Oni koji upotrebljavaju mesnu hranu malo znaju šta jedu. Često, kada bi mogli da vide životinje dok su u životu, i kada bi znali kvalitet mesa koje jedu, oni bi ga sa odvratnošću napustili. Ljudi stalno jedu meso koje je puno klica tuberkuloze i raka. Tuberkuloza, rak i druge opake bolesti prenose se na taj način.

Tkiva svinja puna su parazita. Bog je za svinju rekao: »Mesa od njih ne jedi te niti se strva njihova dotičite; jer vam je nečisto.« (3. Mojsijeva 11,8; 5. Mojsijeva 14,8) Ova zapovest data je zato što je svinjsko meso nepogodno za ishranu. Svinje se hrane trulim otpacima i one tome uglavnom i služe. Nikada, ni pod kakvim okolnostima, ljudska bića ne bi trebalo da jedu njihovo meso. Nemoguće je da meso bilo kog živog stvora bude zdravo, kada je njegova prirodna sredina zagađena i kada se hrani odvratnim sastojcima.

Životinje često prevaljuju velike daljine u transportu tako da su izložene velikim patnjama dok stignu do tržišta. Uzete sa zelenih pašnjaka i prelazeći mnoge zamorne milje toplim, prašnjavim putevima ili zbijene u prljavim kolima, grozničave i iscrpljenje, često mnogo časova lišene hrane i vode, jadne životinje transportuju se u smrt da bi ljudska bića mogla da piruju nad njihovim leševima.

U mnogim mestima riba je toliko zagađena prljavštinom kojom se hrani da postaje uzrok bolesti. Ova pojava nastaje, kada ribe dođu u dodir sa kanalizacijom velikih gradova. Riba koja se hrani sadržajem iz kanalizacije može da signe do udaljenih voda i može se uloviti tamo gde je voda čista i sveža. Tako ona prilikom upotrebe, donosi bolest i smrt onima koji nisu posumnjali u opasnost.

[193]

Uticaj mesne hrane možda se neće odmah zapaziti, ali to nije dokaz da ona nije štetna. Malo je onih koji se mogu pokrenuti da poveruju da je meso, koje su jeli, zatrovalo njihovu krv i izazvalo patnje. Mnogi umiru od bolesti koje su isključivo izazvane upotrebom mesa, iako u pravi uzrok ne sumnjaju ni oni sami, a ni drugi.

Moralna zla od mesne hrane nisu manja od telesnih nedaća. Mesna hrana šteti zdravlju, a sve što šteti telu ima odgovarajući uticaj na um i dušu. Pomislite na svirepost prema životinjama koja je u vezi sa jedenjem mesa i njen uticaj na one koji zadaju smrtni udarac i one koji to posmatraju. Kako to razara nežnost kojom bi trebalo da posmatramo ova Božja stvorenja!

*»Ljubazni! molim vas, kao došljake i
goste, da se čuvate od telesnih želja,
koje vojuju na dušu.«*

1. Petrova 2,11.

Razboritost koju pokazuju mnoge neme životinje toliko se približava ljudskoj razboritosti da je to teško objasniti. Životinje vide, čuju, vole, boje se, pate. One koriste svoje organe mnogo pravilnije nego što to čine mnoga ljudska bića. One izražavaju saosećanje i nežnost prema svojim drugovima koji pate. Mnoge životinje osećaju ljubav prema onima koji se staraju za njih, koja je mnogo uzvišenija od ljubavi koju pokazuju neki pripadnici ljudskog roda. One uspostavljaju veze sa čovekom koje se ne prekidaju osim ako ne dožive velike patnje.

[194] Koji bi čovek sa čovečnim srcem, koji se ikada brinuo o domaćim životinjama, mogao da pogleda u njihove oči pune poverenja i ljubavi i voljno ih predao nožu mesara? Kako može da uživa u njihovom mesu kao slatkome zalogaju?

Pogrešna je pretpostavka da snaga mišića zavisi od upotrebe hrane životinjskog porekla. Potrebama tela može se bolje udovoljiti i uživati u boljem zdravlju, izostavljanjem takve hrane iz upotrebe. Žitarice, sa voćem, orasima i povrćem sadrže sva hranljiva svojstva potrebna za stvaranje dobre krvi. Ovi sastojci ne mogu se tako dobro i potpuno dobiti iz mesne hrane. Da je upotreba mesa bila

osnova zdravlju i snazi, tada bi hrana životinjskog porekla bila uključena u ishranu, koja je na samom početku određena čoveku.

Kada se prekine upotreba mesne hrane, često se pojavi neki osećaj slabosti, nedostatak snage. Mnogi ovo navode kao dokaz da je mesna hrana neophodna. Međutim, to se javlja zato što je to vrsta nadražujuće hrane, koja prouzrokuje groznicu u krvi i uzbuđuje živce, pa im zbog toga toliko nedosta je. Neki smatraju da je teško napustiti upotrebu mesa, kao što je i pijanici teško da se odrekne svoje količine alkohola. Takvima će biti bolje da izvrše promenu.

Kada se napusti mesna hrana, njeno mesto treba da zauzme raznovrsna korisna i ukusna hrana od žitarica, oraha, povrća i voća. Ovo je neophodno onima koji su slabi ili opterećeni stalnim radom. U nekim zemljama, u kojima vlada nemaština, meso je najjeftinija hrana. U ovakvim okolnostima, izvođenje promene skopčanoje sa većim teškoćama, ali sve je moguće postići. Međutim, pažljivo moramo razmotriti stanje naroda i moć navike, koja je trajala celog života, i zato treba da budemo obazrivi da bezrazložno ne ubrzavamo sprovođenje čak i ispravnih ideja. Nikoga ne treba prinuditi da napravi naglu promenu. Mesto mesa treba da zauzme zdrava i jeftina hrana. Ovo mnogo zavisi od kuvarice. Hranu treba brižljivo i vešto pripremati tako da bude i hranljiva i ukusna i da u velikoj meri, zauzme mesto mesne hrane.

U svim slučajevima vaspitajte savest, jačajte volju, pripremite dobru, zdravu hranu i promena će biti lako usvojena, a potreba za mesom uskoro će prestati.

Zar nije vreme da svi postavite cilj raskid sa mesnom hranom? Kako mogu oni koji žele da budu čisti, oplemenjeni i sveti, koji žele da se druže sa nebeskim anđelima, nastaviti da upotrebljavaju za hranu bilo šta što ima štetan uticaj na dušu i telo? Kako mogu da oduzimaju život Božjim stvorenjima da bi mogli da jedu meso kao poslasticu? Neka se vrate zdravoj hrani koja je data čoveku u početku, i neka sami pokažu i uče svoju decu milosrđu prema nemim stvorenjima koja je Bog stvorio i stavio pod našu vlast.

[195]

ПОГЛАВЉЕ 25—KRAJNOSTI U ISHRANI

Nisu svi koji tvrde da veruju u reformu ishrane pravi reformatori. U mnogih osoba re forma se sastoji samo u od bacivanju neke nezdrave hrane. Oni ne razumeju načela zdravlja i njihovi stolovi, još uvek su natovareni štetnim poslasticama, daleko su od toga da budu primer hrišćanske umerenosti.

Druga grupa, u svojoj želji da pruži pravi primer, ide u suprotnu krajnost. Neki ne mogu da dobiju najpoželjniju hranu, i umesto da upotrebe ono što će najbolje nadoknaditi nedostatak, usvajaju oskudnu ishranu. Njihova hrana ne sadrži elemente za stvaranje dobre krvi. Njihovo zdravlje trpi, njihova korisnost je okrnjena i njihov primer govori protiv, a ne u korist reforme ishrane.

[196]

Drugi misle da je potrebno, pošto zdravlje traži jednostavnu hranu, samo malo brige oko odabiranja i priprema nja hrane. Neki se ograničavaju na veoma oskudnu ishranu, i nemajući dovoljno raznovrsnih namirnica da udovolje potrebama tela, pate noseći posledice.

Oni koji samo delimično shvataju načela reforme često su najstroži, nesamo u ličnom sprovođenju svojih pogleda, nego i u naturanju istih svojim porodicama i svojim susedima. Posledica njihove pogrešne reforme, koja se ogleda u njihovom slabom zdravlju, i njihovi napori da nature svoje poglede drugima, pružaju mnogima pogrešna shvatanja o zdravstvenoj reformi, vodeći ih do odluke da je potpuno odbace.

Oni koji razumeju zakone zdravlja, a rukovodeni načelima, izbegavaće krajnosti kako u popuštanju, tako i u ograničavanju. Njihova ishrana je tako odabrana da ne služi udovoljavanju apetitu, već izgradnji tela. Oni teže da u najboljem stanju sačuvaju sve snage za najuzvišeniju službu Bogu i ljudima. Njihov apetit potčinjen je nadzoru razuma i savesti, a oni nagrađeni zdravljem tela i duha. Ako napadno ne naturaju svoje poglede drugima, njihov primer je svedočanstvo u korist pravih načela. Takvi ljudi imaju dalekosežan uticaj na dobro.

Zdravstvena reforma zasnovana je na zdravom razumu. Predmet treba opširno i duboko proučiti i niko ne treba da kritikuje druge zato što njihovi običaji nisu potpuno usklađeni sa njegovim. Nemoguće je načiniti neko sveobuhvatno pravilo koje bi regulisalo navike svakoga i niko sebe ne sme da smatra merilom za sve. Svi ne mogu da upotrebljavaju iste namirnice. Hrana koja je ukusna i zdrava jednoj osobi, može da bude neukusna, pa čak i štetna za drugu. Neki ne mogu da koriste mleko, dok je drugima razvoj uslovljen njime. Nekim osobama grašak i pasulj stvaraju smetnje u probavi; neki ih smatraju zdravom hranom. Za neke su jela pripremljena od celog zrna dobra hrana, dok drugi ne mogu da ih koriste. [197]

One koji žive u novim zemljama ili siromašnim predelima, u kojima jedva ima, voća i oraha, ne treba prinuditi da isključe mleko i jaja iz svoje ishrane. Istina je da pune osobe i one čije su strasti vrlo izražene treba da izbegavaju upotrebu nadražujuće hrane. U porodicama u kojima ima dece podložne senzualnim navikama, jaja naročito ne treba upotrebljavati. Međutim, osobe čiji su organi koji proizvode krv slabi, naročito ako se druge namirnice, koje daju potrebne sastojke, ne mogu nabaviti, mleko i jaja ne treba u potpunosti izostaviti. Veliku pažnju zato treba obratiti dobijanju mleka od zdravih krava i jaja od zdrave živine, dobro hranjene i dobro gajene. Jaja treba tako kuvati da se mogu lako svari.

Reforma ishrane mora da bude postepena. Ukoliko se stočne bolesti povećavaju, utoliko će upotreba mleka i jaja postati sve nesigurnija. Treba učiniti napore da se njihovo mesto popuni drugim zdravim i jeftinim namirnicama. Narod svuda treba poučavati da što više kuva bez mleka i jaja, a da, ipak, hrana bude zdrava i ukusna.

Uzimanje samo dva obroka na dan pokazalo se kao koristan doprinos zdravlju; pa ipak u izvesnim okolnostima, nekome može da bude potreban i treći obrok. Ovaj obrok, ako se uopšte uzima, treba da bude veoma lak i od hrane koja se najbrže vari. Krekeri engleski biskviti ili dvopek, voće ili kafa od žitarica je hrana koja najbolje odgovara večernjim obrocima.

Neki su stalno zaokupljeni mišlju da im njihova hrana, iako jednostavna i zdrava, može naškoditi. Ovima želim da kažem: »Ne mislite da će vam hra na naškoditi; nemojte uopšte misliti o njoj.

Hranite se onako kako smatrate da je najbolje i kada ste se pomolili Gospodu da blagoslovi hranu, koja treba da osnaži vaše telo, verujte da On čuje vaše molitve i budite spokojni.«

Načelo zahteva da napustimo sve što nadražuje želudac i šteti zdravlju, zato treba da znamo da je siromašna ishrana uzrok slabokrvnosti. Ovaj uzrok postiže oboljenja koja se najteže leče. Telo se nedovoljno hrani, a posledica je slabovarenje i opšta nesposobnost. Oni koji se ovako hrane, nisu uvek primorani siromaštvom da tako postupaju, već to čine u neznanju i nemarnosti u sprovođenju svojih pogrešnih shvatanja o reformi.

*»Blago tebi, zemljo,
kada ti je car plemenit i
knezovi tvoji jedu na vreme da se
potkrepe a ne da se opiju.«*

Propovednik 10,17.

Bog se ne poštuje zanemarivanjem ili zloupotrebama tela i njegovim onesposobljavanjem za službu Njemu. Jedna od prvih dužnosti domaćice je da se stara o telu time što će mu obezbediti ukusnu hranu koja daje snagu. Bolje je imati manje skupocenu odeću i nameštaj nego smanjiti snabdevanje hranom.

[198]

Neki domaćini zakidaju trpezu svoje porodice, da bi obezbedili skupu gozbu svojim posetiocima. To nije mudro. Ugošćavanje treba da se odlikuje većom jednostavnošću. Potrebama porodice treba posvetiti najveću pažnju.

Štednja koja nije mudra i izveštačeni običaju često sprečavaju da gostoljubivost dođe do izražaja tamo gde je to potrebno i gde bi bila blagoslov. Hra na koja se redovno iznosi na naš sto, trebada bude takva da neočekivani gost može da bude srdačno primljen, a da se domaćica ne optereti posebnim pripremanjem.

Svi treba da nauče šta da jedu i kako da to spremе. Ljudi i žene treba da poznaju jednostavno, zdravo pripremanje hrane. Njihov posao često će ih odvesti tamo gde ne mogu da dobiju zdravu hranu, tada, ako imaju neko znanje o kuvanju, oni to mogu da iskoriste u dobre svrhe.

Pažljivo razmotrite svoju ishranu. Proučavajte uzrok i posledicu. Negujte vladanje nad samim sobom. Prohtev za jelom držite

pod nadzorom uma. Nikada nemojte zlostavljati želudac neumere-
nim jelom, ali nemojte uskraćivati sebi dobru, ukusnu hranu koju
zahteva zdravlje.

Uska gledišta nekih nazovireformatora zdravlja nanela su veliku
štetu delu zdravstvene reforme. Oni koji se bave proučavanjem
zdravog načina života treba da imaju na umu da će zdravstvenoj
reformi, u velikoj meri, biti data ocena na osnovu snabdevenosti
njihovih stolova, pa umesto da krenu putem koji će rušiti njen ugled,
oni tako treba da sprovedu u delo njena načela da ih preporuče
iskrenim umovima. Postoji velika grupa koja će se, bez obzira na
njegovu razumnost, suprotstaviti pokretu reforme, ako postavlja
ograničavanje želje za jelom. Oni pitaju za savet ukus umesto
razum ili zakone o zdravlju. Ova grupa smatraće sve koji napuštaju
utabane staze običaja i zastupaju reformu, naprednim, bez obzira
koliko je dosledno bilo njihovo ponašanje.

*»Svaki pak koji se bori od svega se
uzdržava; oni dakle da dobiju
raspadljiv venac, a mi neraspadljiv.«*

*1. Korinćanima
9,25.*

Da ove osobe ne bi imale nikakvu osnovu za kritikovanje, oni
koji se bave zdravim životom ne treba da pokušaju da vide koliko
se razlikuju od drugih, već čuvajući načela, treba da im se što više
približe.

Kada oni koji zastupaju zdravstvenu reformu odu u krajnost,
nije nikakvo čudo što mnogi koji ih posmatraju kao predstavnike
zdravstvene reforme potpuno odbijaju reformu. Ove krajnosti često
za kratko vreme nanesu više štete nego što može da se popravi
tokom celog veka doslednog života.

Zdravstvena reforma zasnovana je na širokim i dalekosežnim
načelima i zato ne treba da ih omalovažavamo skućenim gledištima
i životom. Međutim, niko ne sme da dopusti da ga opiranje ili
podsmeš, ili želja da udovolji drugima, ili da izvrši uticaj na njih,
odvrati od pravih načela ili navede da ih ola ko posmatra. Oni koji
se upravljaju po načelima biće čvrsti i odlučni u držanju istine, ali
u svom celokupnom druženju sa drugima, pokazivaće velikodušni
duh sličan Hristu i pravu umerenost.

* * * * *

ПОГЛАВЉЕ 26—NADRAŽUJUĆA SREDSTVA I [199] NARKOTICI

Među nadražujućim sredstvi ma i narkoticima nalazi se mnoštvo sastojaka koji, upo trebljeni kao hrana i piće, opterećuju želudac, truju krv i nadražuju živce. Njihova upotreba je veliko zlo. Ljudi teže upotrebi nadražujućih sredstava, jer to za izvesno vreme izgleda prijatno. Međutim, uvek postoji reakcija. Upotreba neprirodnih, nadražujućih sredstava uvek vodi neumerenosti i aktivan je činilac telesne degeneracije i propadanja.

Začini

U ovom dobu užurbanosti ukoliko je hrana manje nadražujuća, utoliko je bolja. Začini su štetni po svojoj prirodi. Slačica, biber, razni začini, turšija i sve drugo sličnog karaktera, nadražuje želudac i čini krv grozničavom i nečistom. Zapaljen želudac pijanice često je slikan s ciljem da se prikaže dejstvo alkoholnih pića. Slično zapaljivo stanje nastaje upotrebom nadražujućih začina. Uskoro obična hrana neće zadovoljiti apetit. Telo oseća nedostatak i teži za nečim što još više nadražuje. [200]

Čaj i kafa

Čaj deluje kao nadražujuće sredstvo i u izvesnoj meri izaziva trovanje. Kafa I mnogi drugi omiljeni napici slično deluju. Prvi utisak je da taj napitak razgaljuje. Stomačni živci se nadražuju; oni prenose nadražaje na mozak, a on izaziva pojačan rad srca što će kratkotrajno osnažiti celo telo. Zamor je zaboravljen, a snaga kao da se povećala. Um je podstaknut, a uobrazilja postaje mnogo življa.

Zbog ovakvog delovanja mnogi veru ju da im čaj i kafa clobro čine. Među tim, to je greška. Čaj i kafa ne hrane telo. Njihov uticaj počinje pre vreme na za varenje i primanje od strane tela; i

ono što izgleda kao snaga, samo je nadražaj živaca. Kada uticaj nadražujućeg sredstva prođe, neprirodna snaga opada, a posledica se ogleda u odgovarajućoj malaksalosti i iznurenosti.

Neprestana upotreba ovih, za živce nadražujućih sredstava, praćena je glavoboljama, slabošću, lupanjem srca, otežanim varenjem, drhtanjem i mnogim drugim zalima, jer ona troše život ne snage. Umornim živcima potrebanje odmori tišina umesto nadražaja I prekomernog rada. Prirodi je potrebno vreme da obnovi svoje iscrpljene snage. Kada su njene snage podstaknute upotrebom nadražujućih sredstava, privremeno će biti više rezultata, međutim, pošto se telo iscrpljuje stalnom upotrebom tih sredstava, sve je teže podići snagu do željenih mogućnosti. Zahtevom za nadražujućim sredstvima sve je teže vladati, dok volja toliko ne oslabi da izgleda da više nema snage da se odupre neprirodnim željama. Potrebna su sve jača i jača nadražujuća sredstva, sve dok iscrpljena priroda više ne može da im udovolji.

Navika pušenja duvana

[201] Duvan je podmukao otrov koji sporo deluje, ali je zato veoma opak. Upotrebljavan u bilo kom obliku, on nanosi štetu telu. On je veoma opasan zato što su posledice njegove upotrebe spore i u početku teško vidljive. On najpre nadražuje živce, a zatim ih parališe. On slabi i pomračuje um. Čestošteti živcima mnogo više nego što točine žestoka pića. On je mnogo pod- mukliji i njegove posledice mnogo je teže iskoreniti iz tela. Njegova upotreba podstiče žeđ za žestokim pićima i u mnogim slučajevima polaže temelj navici uzimanja žestokih pića.

Upotreba duvana je neprijatna, skupa, ona prlja onoga ko to čini, a opa sna je i za druge. Njegove poklonike srećemo svuda. Retko ćete proći kroz neku grupu ljudi, a da vam neki pušač ne dune u lice svoj zatrovani dah. Neprijatno je i nezdravo ostati u železničkom vagonu ili u prostoriji u kojoj je životna sredina puna zadaha od žestokih pića i duvana. Iako ljudi uporno upotrebljavaju ove otrove, kakvo pravo imaju da zagađuju vazduh koji drugi moraju da udišu?

Među decom i omladinom upotreba duvana nanosi ogromnu štetu. Nezdrave navike prošlih naraštaja štete današnjoj deci i

omladini. Umna nesposobnost, telesna nemoć, poremećeni živci i neprirodne želje predaju se kao roditeljsko zaveštanje deci. Iste navike koje nastavljaju deca, povećavaju i produžuju rđave rezultate. Ovome u velikoj meri treba pripisati telesnu, umnu i moralnu izopačenost koja je postala razlog za uzbunu.

*»Jer pijanica i izelica osiromašice,
i spavač hodiće u ritama.«*

Priče 23,21.

Deca vrlo rano počinju da upotrebljavaju duvan. Navika stečena u razdoblju kada su telo i duh naročito podložni njegovom uticaju, potkopava telesnu snagu, sprečava razvoj tela, otupljuje um i kvari moral.

Ipak, šta je moguće učiniti za poučavanje dece i omladine o štetnosti navike u kojoj su im primer dali roditelji, učitelji i propovednici? Mali dečaci, tek što su prestali da budu bebe, mogu da vide očeve kako puše cigarete. Ako im neko govori o tome, oni kažu: »Moj tata upotrebljava duvan.« Oni ukazuju na propovednika, vođu nedeljne škole i kažu: »Takav čovek puši, kakva je šte ta za mene, ako i ja tako činim?« Mnogi radnici na polju trezvenosti privrženi su upotrebi duvana. Kakvu silu može da ima takva osoba u zaustavljanju neumerenosti.

Pozivam one koji ističu da veruju i da su poslušni Božjoj reči: »Da li kao hrišćani možete da popuštate navici koja parališe vaš um i lišava vas snage da pravilno procenite večnu stvarnost? Možete li pristati da svakog dana lišavate Boga službe koja Mu pripada, a svoje bližnje službe koju možete da im pružite, kao i snage ličnog primera?«

Da li ste kao Božji pristavi razmišljali o svojoj odgovornosti za novac kojivam je predat u ruke? Koliko Božjeg novca trošite na duvan? Izračunajte koliko ste tako potrošili u toku celog života. Koliki je iznos utrošenog novca za štetno uživanje u poređenju sa onim koji ste dali za potporu siromašnih i širenje Jevanđelja?

Nijednom ljudskom biću nije potreban duvan, dok mnogi propadaju zbog nedostatka novca koji je gore potrošen nego da je izgubljen. Niste li tako proneverili Gospodnja dobra? Ne snosite li krivicu za pljačku Boga i svojih bližnjih? »Ili ne znate da ... niste

[202]

svoji? Jer ste kupljeni skupo. Proslavite dakle Boga u telesima svojim i u dušama svojim što je Božje.« (1. Korinćanima 6,19.20)

*»Vino je potsmevač i silovito piće
nemirnik,
i ko god za njim luta neće biti mudar.«
»Kome: jaoh? kome: kuku?
kome svađa?
Kome vika? kome rane ni za što?
Kome crven u očima?
Koji sede kod vina,
Koji idu te traže rastvorena vina.
Ne gledaj na vino kada se rumeni,
Kad u čaši pokazuje lice svoje i
upravo iskače.
Na posledak će kao zmija ujesti
i kao aspida upeći.«*

*Priče 20,1;23,
29-32.*

Ljudskom rukom nikada nije prikazana življa slika pada i ropstva žrtve žestokih pića. Zanesen, ponižen, čak i kada je shvatio smisao svoje bede, on nema snage da se oslobodi zamke; on će ići »opet da traži to«. (stih 35)

Nije potreban nikakav dokaz koji će potvrditi delovanje rđavih posledica žestokih pića na pijanicu. Pomućene, ošamućene olupine ljudskogroda duše za koje je Hristos umro i nad kojima plaču anđeli, nalaze se svuda. Oni su sramota, prokletstvo i opasnost u svakoj zemlji.

Ko može da opiše bedu, duboku duševnu patnju, očajanje koji se kriju u domu pijanice? Pomislite na ženu koja je nežno odgajena, osetljiva, obrazovana i otmena, vezana za čoveka koga je piće pretvorilo u neku vrstu zlog duha. Pomislite na decu, lišenu udobnosti doma, vaspitanja, obrazovanja, koja žive u strahu od njega koji treba da bude njihov ponos i zaštita, kako se probijaju kroz život, noseći žig srama, često sa nasleđenom sklonosti prema pijanstvu.

Pomislite na strašne nesrećne slučajeve koji se svakog dana dešavaju zbog uticaja pića. Službenik na železnici zanemari da

brine o nekom signalu ili pogrešno protumači naređenje. Voz dolazi, nastaje sudar i mnogi životi nestaju; neki brod potone, a putnici i posada odu u vodeni grob. Zaključak koji je nastao posle ispitivanja slučaja, isti će da je neko na odgovornom mestu bio pod uticajem pića. Do koje mere čovek može da popusti navici uzimanja žestokih pića i da mu se sa sigurnošću povere životi ljudi? Njemu se mogu poveriti jedino ako se potpuno uzdržava od pića.

Blaža (mek) pića

Osobe koje su nasledile želju za neprirodnim nadražujućim sredstvima ne smeju nikako da imaju vino, pivo ili jabukovaču nadomak ruci ili pred očima, zato što za njih oni predstavljaju stalno iskušenje. Slatku jabukovaču, kao neškodljivu, mnogi bez premišljanja slobodno nabavljaju. Međutim, ona ostaje slatka samo kratko vreme, a onda počinje vrenje. Oštar ukus koji tada dobija čini da je mnoga nepcajoš više požele i onaj koji je pije ne- rado [203] priznaje da je postala ljuta - prevrela.

Zbog načina proizvodnje opasnost po zdravlje postoji čak i onda, kada se upotrebljava i neprevrela jabukovača. Kada bi ljudi mogli da vide ono što mikroskop otkriva u jabukovači koju kupuju, malo njih bilo bi voljno da je pije. Oni koji proizvode jabukovaču za tržište često ne vode brigu o stanju upotrebljenog voća i cede sok iz crvljivih i trulih jabuka. Oni koji ne bi pomislili da na bilo koji način upotrebe trule jabuke, piće jabukovaču od njih i nazvaće je poslasticom; međutim, mikroskop će pokazati da je svež, ispod prese, ovaj prijatan napitak potpuno nepodesan za upotrebu.

Čovek se može opiti vinom, pivom i jabukovačom isto kao i žestokim pićima. Upotreba ovih pića budi želju za jačim i na taj način se stvara navika uzimanja žestokih pića. Umereno pijenje je škola u kojoj se ljudi vaspitavaju za karijeru pijanice. Dejstvo ovih slabih nadražujućih sredstava je tako podmuklo da žrtva stupa na put pijanstva pre nego što pomisli da se nalazi u opasnosti.

*»Vino je potsmevač i silovito piće
nemirnik, i ko god za njim luta neće
biti mudar...
Ne gledaj na vino kad se rumeni,*

*kad u čaši pokazuje lice svoje i
upravo iskače. Na posledak će kao
zmija ujesti i kao
aspida upeći.»*

*Priče 20,1;
23,31.32.*

Mnogi smatraju da nikada nisu bili stvarno pijani, ali su uvek pod uticajem blagih pića. Oni su grozničavi, nepostojanog karaktera, neuravnoteženi. Smatrajući sebe sigurnim, oni idu dalje, dok ne sruše svaku prepreku i ne žrtvuju svako načelo. Najčvršće odluke su potkopane i najuzvišeniji obzir nije dovoljan da ponižavajuću želju zadrži pod nadzorom uma.

Biblija nigde ne odobrava upotrebu prevrelog vina. Vino koje je Hristos načinio od vode na svadbenoj svečano sti u Kani, bilo je čist groždani sok. To je »kao ... vino u grozdu« za koje Sve to pismo kaže: »ne kviri ga, jer je blagoslov u njemu.« (Isaija 65,8)

Isus je u Starom zavetu opomenuo Izrailj: »Vino je potsmevač i silovito piće nemirnik, i ko god za njim luta neće biti mudar.« (Priče 20,1) On nikada nije davao takvo piće. Sotona kuša ljude popuštanjem koje će zamračiti razum i otupeti duhovne pojmove, dok nas Hristos uči da podjarmimo nižu prirodu. On nikada ne postavlja pred ljude ono što predstavlja kušanje. Njegov život bio je primer samodricanja. On je morao da slomi silu želje za jelom za vreme četrdesetodnevnog posta u pustinji, koji je podneo za nas najače iskušenje koje ljudski rod može da podnese. Hristos je dao uputstva da Jovan Krstitelj ne sme da pije ni vino ni žestoka pića. On je dao nalog o sličnom uzdržanju Manojevoj ženi. Hristos nije protivrečio svom učenju. Neprevrelo vino koje je obezbedio za goste nasvadbi bilo je zdrav, osvežavajući napitak. To vino je upotrebio i naš Spasi telj i Njegovi učenici za vreme prve Večere Gospodnje. Takvo vino uvek treba upotrebljavati za Svetu večeru kao simbol Spasiteljeve krvi. Služba Svete večere je određena da bude osveženje za dušu koje će dati zdravlje. Sa njom ništa ne sme da bude povezano što bi moglo da služi zlu.

[204] U svetlosti onoga što uči Sveto pismo, priroda i razum o upotrebi žestokog pića, kako hrišćani onda mogu da se zaposle gajenjem hmelja za pravljenje piva ili da proizvode vino ili jabukovaču

za tržište? Ako vole svog suseda kao samog sebe, kako mogu da potpomažu stavljanje zamke na njegov put?

Neumerenost često počinje u domu. Upotrebom bogate, nezdrave hrane probavni organi slabe i stvara se želja za hranom koja još više nadražuje. Na taj način apetit se vaspitava da neprestano traži nešto jače. Želja za nadražujućim sredstvima postaje učestalija i sve je teže pružati joj otpor. Telo postaje, manje ili više, puno otrova i ukoliko više slabi, utoliko je veća želja za ovim nadražujućim sredstvima. Jedan korak u pogrešnom pravcu priprema put drugom koraku. Mnogi koji ne bi bili krivi za iznošenje raznih vina ili likera na sto, tovari svoj sto hranom koja izaziva takvu žeđ za žestokim pićem da je gotovo nemoguće odupreti se iskušenju. Rđave navike u jelu i piću razaraju zdravlje i pripremaju put pijanstvu.

Kada bi omladina, koja oblikuje i građi društvo, mogla da prihvati prava načela trezvenosti, onda bi bilo malo potrebe voditi krstaške ratove za trezvenost. Neka roditelji povedu krstaški rat protiv neumerenosti na svom ognjištu, neka poučavaju svoju decu da od najranijeg detinjstva slede načela i tada se mogu nadati uspehu.

Pomaganje deci da stvore pravilne navike i čist ukus, predstavlja posao koji majke treba da obavljaju. Vaspitajte želju za jelom, poučavajte decu da se užasavaju nadražujućih sredstava. Vaspitavajte svoju decu da steknu moralnu snagu da se odupru zlu koje ih okružuje. Učite ih da ne treba da se ugledaju na druge, da ne treba da podlegnu jakim uticajima, već da za dobro utiču na druge.

Pobeda nad neumerenošću zahteva velike napore; međutim, postoji napor koji nije usmeren pravom cilju. Zastupnici reforme umerenosti treba da budu budni prema zlu koje nastaje upotrebom nezdrave hrane, začina, čaja i kafe. Svim poslenicima umerenosti želimo Božji blagoslov. Međutim, pozivamo ih da mnogo dublje sagledaju uzrok zla protiv koga se bore i budu postojani u reformi.

Ljudima treba stalno isticati da prava ravnoteža umnih i moralnih snaga u velikoj meri zavisi od dobrog stanja našeg tela. Svi narkotici i neprirodna nadražujuća sredstva, koja slabe i ponižavaju telesnu prirodu, teže da umanje snagu uma i morala. Neumerenost

leži u temelju moralne izopačenosti sveta. Popuštanjem izopačenom apetitu, čovek gubi silu kojom može da se odu pre iskušenju.

Reformatori umerenosti treba da vaspitaju narod u ovom pogledu. Naučite ljude da su zdravlje, karakter pa čak i život ugroženi upotrebom nadražujućih sredstava, koja podstiču iscrpljene snage na neprirodan, grčevit rad.

[206] U odnosu na čaj, kafu, duvan i alkoholna pića, jedini siguran put je ne dodirivati, ne okusiti, ne trgovati njima. Uticaj čaja, kafe i sličnih napitaka ide istim pravcem kao i uticaj alkoholnih pića i duvana. U nekim slučajevima naviku je isto tako teško savladati, kao što je pijanici teško da se odrekne žestokih pića. Oni koji pokušavaju da ostave ova nadražujuća sredstva, tokom izvesnog vremena, osećaće gubitak i patiće bez njih. Međutim, istrajnošću će savladati žudnju i prestaće da osećaju nedostatak. Priroda će zahtevati malo vremena da se oporavi od zlostavljanja koje je pretrpela; dajte joj priliku i ona će se ponovo pribрати i plemenito dobro izvršiti svoj posao.

* * * * *

ПОГЛАВЉЕ 27—TRGOVANJE ALKOHOLOM I [207] ZABRANA

»Teško onome koji gradi svoju kuću ne po pravdi, ikleti svoje ne po pravici ...Koji govori: sagradiću sebi veliku kuću i prostrane kleti; i razvaljuje sebi prozore, i oblaže kedrom i maže crvenilom. Hoćeš li carovati kad se mešaš s kedrom? ... Ali oči tvoje i srce tvoje idu samo za tvojim dobitkom i da prolevaš krv pravu i da činiš nasilje i krivdu.« (Jeremija 22,13-17)

Posao trgovca alkoholom

Ovaj opis ukazuju na posao onih koji proizvode i prodaju alkoholna pića. Njihov posao je pljačka. Oni ne uzvraćaju vrednošću za novac koji primaju. Svaki dolar koji dodaju svojoj zaradi donosi prokletstvo onome koji troši.

Bog je bogatom rukom podario ljudima svoje blagoslove. Kada bi Njegovi darovi bili mudro upotrebljavani, kako bi svetu bilo malo poznato siromaštvo i beda! Ljudska zloća pretvara Njegove blagoslove u prokletstvo. Pohlepa za novcem i požudna želja pretvaraju zrnevlje i voće koje nam je dato da održimo svoj život u otrove koji donose bedu i uništenje. [208]

Svake godine troše se milioni galona opojnih pića. Milioni dolara troše se za kupovinu nesreće, bede, bolesti, poniženja, požude, zločina i smrti. Prodavac alkoholnih pića iz ljubavi prema zaradi daje svojim žrtvama ono što upropašćuje i uništava um i telo. On ostavlja u nasleđe porodici pijanice, bedu i nesreću.

Kada žrtva umre, preterani zahtevi prodavca alkoholnih pića ne prestaju. On pljačka udovicu i decu i dovodi ih do prosjačkog štapa. On ne okleva da od osiromašene porodice uzme i najosnovnije životne potrebe da bi naplatio račun za piće muža i oca. Plač dece i suze namučene majke samo ga razdražuju. Zar da ga brine što ovi jadni ci umiru od gladi? Zar ga se tiče što su gurnuti u poniženje i propast? On se bogati na slaboj ishrani onih koje vodi u propast.

Javne kuće, jazbine poroka, krivični sudovi, zatvori, sirotišta, bolnice za umobolne, bolnice u velikoj meri, puni su zahvaljujući poslovanju prodavca alkoholnih pića. Kao i simbolični Vavilon iz Otkrivenja i on radi sa »robovima i dušama ljudi«. Iza prodavaca alkoholnih pića stoji stalni uništitelj duša i svaka veština, koju zemlja ili pakao može da izmisli, koristi se za potčinjavanje ljudskih bića njegovoj sili. U gradu i selu, u vozovima, na velikim brodovima, u poslovnim prostorijama, u prostorijama za uživanje, u dispanzerima, pa čak i u crkvama, na stolu za Večeru Gospodnju, postavljene su njegove zamke. Ništa nije zaboravljeno što treba da se stvori da se podstakne že lja za opojnim pićima. Gotovo na svakom uglu postoji kafana, sa svojim bleštavim svetlima, svojim srdačnim prijemom i dobrim raspoloženjem, pozivajući radnog čoveka, bogatog besposličara i bezazlenog mladića.

U privatnim kafanama i pomodnim javnim mestima dame uživaju u omiljenim pićima, sa nekim dopadljivim imenom, koja su u stvari prava žestoka pića. Za bolesne i iscrpljene postoje široko reklamirani gorki napici koji su u velikoj meri sastavljeni od alkohola.

Alkohol se stavlja i u slatkiše da bi se kod dece stvorila želja za žestokim pićima. Takvi slatkiši prodaju se u radnjama. Poklanjanjem ovih slatkiša prodavci alkoholnih pića mame decu u svoje restorane.

[209] Dan za danom, mesec za mesecom, godina za godinom ovaj posao teče svojim tokom. Očevi, muževi i braća, potpora, nada i ponos naroda stalno prelaze u prebivalište prodavaca alkoholnih pića, da bi se vratili uništeni i upropašćeni.

Još strašnije je to što ovoprokletstvo udara pravo u srce doma. Žene se sve više i više odaju navici uzimanja alkoholnog pića. U mnogim domovima deca, još dok su bebe nevine i bespomoćne, svakodnevno su u opasnosti zbog nemarnosti, zlostavljanja i bede pijanih majki. Sinovi i kćeri rastu u senci ovog strašnog zla. Kakvi su izgledi za njihovu budućnost osim da potonu dublje od svojih roditelja?

Iz nazovihrišćanskih zemalja prokletstvo se prenelo i u neznabožačke zemlje. Siroti, neuki domoroci navikava ju se na upotrebu alkoholnih pića. Čak i među neznabošcima umni ljudi priznaju i protive se alkoholu kao smrtonosnom otrovu, ali oni su

uzalud pokušavali da svoje zemlje sačuvaju od njegovog razaranja. Civilizovani narodi naturali su neznabožackim narodima duvan, alkoholna pića i opijum. Neobuzdane strasti domorodaca, podstaknute pićem, odvlače ih u stanje poniženja i gotovo je besciljno slati misionare u ove zemlje.

U svom dodiru sa ljudima koji su trebalo da im donesu saznanje o Bogu, neznabošci su odvučeni u porok koji je uništio čitava plemena i rase. Ljude iz civilizovanih naroda zbog toga mrze u mestima koja su ostala u mraku na ovoj Zemlji.

Odgovornost Crkve

Uticao alkohola u svetu predstavlja silu. Ona na svojoj strani ima udruženu moć novca, navike i želje. Njegova moć oseća se čak i u Crkvi. Ljudi koji su zarađivali novac, neposredno ili posredno, trgovinom alkoholom, vernici su Crkve, »dobri i redovni vernici«. Mnogi od njih neograničeno daju u dobrotvorne svrhe. Njihovi prilozima pomažu poduhvate u Crkvi i služe izdržavanju propovednika. Oni zahtevaju uvažavanje moći novca. Crkve koje primaju takve vernike u stvari potpomažu promet alkoholnim pićem. Propovednik često nema hrabrosti da se bori za pravdu. On svom narodu ne objavljuje ono što Gospod govori o poslu prodavca alkoholnog pića. Govoriti otvoreno znači vređati vernike Crkve, žrtvovati svoju omiljenost u narodu, gubiti svoju platu.

Međutim, iznad suda Crkve nalazi se Božji sud. On koji je izjavio prvom ubici: »Glas krvi brata tvojega više sa zemlje k meni« (1. Mojsijeva 4, 10) na svoj oltar neće primiti darove trgovaca alkoholnim pićima. Njegov gnev je raspaljen na one koji pokušavaju da svoju krivicu pokriju ogrtačem darežljivosti. Njihov novac umrljan je krvlju. Na Njemu leži prokletstvo.

*»Izbavljaj pohvatane na smrt; i koje
hoće da pogube, nemoj se ustegnuti
od njih. Ako li rečeš: gle, nismo
znali za to; neće li razumeti onaj
koji ispituje srca, i koji čuva dušu*

*tvoju neće li doznati i platiti svako-
po delima njegovim.«*

Priče 24,11.12.

*»Sto će mi mnoštvo žrtava vaših?
veli Gospod...*

*Kad dolazite da se pokažete
preda mnom,*

*ko ište to od vas, da gazite
po mom tremu?*

Ne prinosite više žrtve zaludne...

*Zato kad širite ruke svoje,
zaklanjam oči svoje od vas;
i kad množite molitve, ne slušam;
ruke su vaše pune krvi.«*

Isaija 1,11-15.

[210]

Pijanica je sposoban za nešto bolje. Njemu su povereni talenti kojima treba da poštuje Boga i donese blagoslov svetu, ali njegovi bližnji stavili su zamku njegovoj duši i sebe uzdigli njegovim poniženjem. Oni su živeli u raskoši, dok su jadne žrtve koje su pljačkali, živele u siromaštvu i bedi. Međutim, Bog će tražiti ove ljude iz ruke onih koji su pomagali da se pijanica gurne u propast. Onaj koji vlada na Nebu nije izgubio iz vida prvi uzrok i zadnju posledicu pijanstva. On koji se brine za vrapca i odeva travu u polju, neće mimoići one koji su stvoreni prema Njegovom obličju, koji su otkupljeni Njegovom krvlju, i obratiće pažnju na njihovu viku. Bog beleži ovu nepravdu koja neprekidno pothranjuje zločin i bedu.

Svet i Crkva možda odobravaju čoveku koji je stekao imanjenje poniženjem ljudske duše. Oni mogu da budu naklonjeni njemu koji je, korak po korak, odvodio ljude na stazu sramote i poniženja. Međutim, Bog sve to beleži i donosi pravičan sud. Svet može nazvati prodavca alkoholnih pića dobrim poslovnim čovekom, ali Gospod kaže: »Teško njemu!« Njega će teretiti beznadežnost, beda, patnje donete na svet prometom alkohola. On će morati da odgovara za oskudicu i nesreću majki i dece koji su patili zbog nedostatka

hrane, krova nad glavom i koji su pokopali sve nade i radost. On će morati da odgovara za duše koje je nepripremljene slao u grob. Svi oni koji podupiru prodavca alkohola u njegovom poslu postaju saučesnici u njegovoj krivici. Bog takvima kaže: »Vaše ruke pune su krvi.«

Zvanične dozvole

Mnogi govore u prilog izdavanju dozvola za trgovanje alkoholnim pićima kao o mogućnosti kojom se može ograničiti zlo uzimanja pića. Međutim, davanje dozvole za rad stavlja ovakav posao pod zaštitu zakona. Vlada službeno osnažuje njegovo postojanje i na taj način podstiče zlo za koje tvrdi da ga ograničava. U celoj zemlji legalno se podižu pivare, pecare rakije i podrumi vina, a prodavac alkoholnih pića obavlja svoj posao upravo do samih naših vrata.

Zabranjeno mu je da alkoholno piće proda čoveku koji je već pijan ili za koga se zna da je ozloglašen kao pijanica, ali posao pretvaranja mladih u pijanice stalno napreduje. Opstanak trgovine opojnim pićima zavisi od stvaranja želje za alkoholom kod mladih. Omladinu vode, korak po korak, sve dok ne nastane navika za alkoholom i žeđ koja po svaku cenu traži zadovoljenje. Manje bi štetno bilo odobriti piće javnim pijanicama čija je propast, u većini slučajeva, već određena, nego dozvoliti cvetu omladine da ovom strašnom navikom bude povučena u propast.

Davanjem dozvole za promet alkoholom, čini sve da iskušenje stalno stoji pred onima koji pokušavaju da se reformišu. Osnovane su ustanove u kojima se žrtvama neumerenosti može pomoći da pobeđe svoju želju. To je uzvišen posao, ali dok god zakon odobrava prodaju alkohola, neumereni ima malo koristi od bolnica za alkoholičare. Oni u njima ne mogu stalno da ostanu. Oni moraju ponovo da prihvate svoje mesto u društvu. Želja za opojnim pićima, iako prigušena, potpuno nije uništena i kada iskušenje navali na njih, što se dešava na svakom koraku, oni često padnu kao laki plen.

Čovek koji ima ćudljivu životinju i kojoj, znajući njenu narav, dopušta slobodu, odgovoran je po zakonima zemlje za zlo koje bi životinja učinila. U zakonima datim Izrailju, Gospod je dao

uputstva da kada životinja, za koju se znalo da je ćudljiva, izazove smrt nekog ćoveka, životom sopstvenika trebalo je platiti cenu za nemarnost ili zlo delo. Po istim naćelima vladu koja trgovcima dozvoli promet alkoholnim pićima, treba smatrati odgovornom za posledice ce njegovog poslovanja. Kada je dava nje slobode ćudljivoj životinji zloćin koji zaslućuje smrt, koliko je veći zloćin dozvoliti rad prodavcima alkohola!

Dozvole se daju pod izgovorom da one donose prihod drćavnoj blagajni. Kakav je to prihod kada se uporedi sa ogromnim ras-hodima za zloćince, umobolne i siromašne koji su plod prometa alkoholom! Pod uticajem alkohola ćovek ćini zloćin, privodi se sudu i oni koji su ozakonili promet alkoholom primorani su da razmotre posledice sopstvenog rada. Oni su dali ovlašćenje za pro-daju alkohola, koji će od zdravog ćoveka naćiniti ludaka, a sada je potrebno da tog ćoveka pošalju u zatvor ili na vešala, dok njegova žena i deca ostavljeni bez sredstava za život postaju teret opštini u kojoj žive.

Razmatrajući samo finansijski vid ovog pitanja, koliko je ne-razumno dozvoliti ovakvo poslovanje! Kakav prihod moće da na-doknadi gubitak ljudskog razuma, uništenje Boćjeg lika u ćoveku, unište nje dece, dovedene do siromaštva i ponićenja, prenošenje rđavih sklonosti oćeva pijanica njihovoj deci?

Zabrana toćenja alkoholnih pića

Ćovek koji je stekao naviku uzimanja alkoholnih pića nalazi se u beznadećnom poloćaju. Njegov um je oboleo, moć njegove volje je oslabljena. Njega va želja je bez nadzora kao i svaka druga sklonost u njemu. Uvućen u jazbinu poroka, ćovek koji je odlučio da preki ne sa pićem, doveden je dotle da opet posegne za ćašom i kada prvi put okusi alkohol, svaka druga dobra odluka je ugušena, svaki ostatak volje uništen. Jedan gutljaj opojnog pića i svaka misao o njegovim posledicama je nestala. Zaboravljena je žena slomljena srca. Razvratni otac više ne brine što su njega va deca gladna i bez odgovarajuće odeće. Ozakonjenjem prometa alkoholom, zakon daje svoju podršku ovakvom propadanju duše i odbija da stane na put trgovini koja svet puni zlom.

Zar to stalno mora da se nastavlja? Da li će duše morati stalno da se bore za pobjedu pred vratima iskušenja koja stoje širom otvorena pred njima? Morali prokletstvo neumerenosti zauvek da počiva kao otrovni dah nad civilizovanim svetom? Mora li on svake godineda uništava, kao vatra koja proždire, hiljade srećnih porodica? Kada se brod razbije nadomak obale, ljudi to ne gledaju kao hladnokrvni posmatrači, već svoj život izlažu opasnosti u naporima da spasu ljude i žene iz vodenih grobova. Koliko je onda teži zahtev za spasavanje ljudi od sudbine pijanice!

Nisu samo pijanica i njegova porodica izloženi opasnosti radom prodavaca alkoholnih pića, niti je finansijski teret glavno zlo koje ovaj predmet donosi zajednici. Mi smo svi utkani u tkivo čovečanstva. Zlo koje zadesi bilo koji deo velikog ljudskog bratstva donosi pogibao svima.

[212]

Mnogi ljudi iz ljubavi prema dobitku ili lakoj zaradi, koji smatraju da nisu u vezi i ništa ne trpe zbog ograničavanja prometa alkoholom, utvrdili su prekasno da su bili povezani sa prometom. Videli su svoju upropašćenu decu ošamućenu pićem. Bezakonje vodi pobu ni. Imovina je u opasnosti. Život je nesiguran. Nesreće na moru i kopnu se umnožavaju. Oboljenja koja se šire u leglu prljavštine i bede, krče sebi put do otmenih i raskošnih domova. Poroci koje gaje deca razvrata i zločina osvajaju sinove i kćeri otmenih i obrazovanih domova.

Nema čoveka čije interese neće ugroziti promet alkoholom. Nema čoveka koji ne bi trebalo da se radi svoje sigurnosti zauzme za njegovo uništenje.

Od svih mesta koja treba da se bave isključivo svetovnim interesima, zakonodavna tela i sudovi pravde treba da budu oslobođeni prokletstva neumerenosti. Guverneri, senatori, poslanici, sudije, ljudi koji donose i primenjuju zakone, ljudi koji štite život, dobar glas, posede svojih bližnjih, treba da budu strogo umereni ljudi. Samo na taj način njihov um može biti bistar i sposoban da rasuđuje između dobra i zla. Jedino tako oni mogu biti načelni i mudri, da sprovede u delo pravdu i budu milostivi. Međutim, kakvi su izveštaji? Koliko mnogo ovakvih ljudi, pod dejstvom žestokog pića, imaju pomračen um i pobrkano osećanje pravde i krivice. Koliko je mnogo surovih zakona doneseno, koliko je mnogo nevinih osuđeno na smrt nepravednošću ljudi koji piju i

koji su sačinili zakon, nepravednošću svedoka, porotnika, advokata, pa čak i sudija! Ima mnogo »jakih da piju vino« i »junaka u mešanju silo— vitog pića« »koji nazivaju zlo dobrim i dobro zlom« »koji pravdaju krivoga za poklon, a pravednima uzima pravdu«! Za takve Bog kaže:

»Teško onima...

*kao što oganj proždire strnjiku
i slame nestaje u plamenu,
tako će koren njihov biti kao trulež,
i cvet njihov otići će kao prah,
jer odbaciše zakon
Gospoda nad vojskama
i prezreše reč sveca Izrailjeva.«*

Isaija 5,22-24.

Poštovanje Boga, postojanost naroda, blagostanje zajednice, doma, pojedinaca zahteva ulaganje svakog mogućeg napora u uzdizanje ljudi iz zla neumerenosti. Uskoro ćemo videti posledice ovog strašnog zla, onako kako ih sada ne vidimo. Ko će uložiti napor da se odupre delu uništenja? Borba jedva da je počela. Neka se stvori vojska koja će prekinuti prodaju opojnog pića koje ljude vodi u ludilo. Neka se jasno otkrije opasnost koju donosi promet alkohola i neka se obrazuje javno mnjenje koje će zahtevati zabranu točenja alkohola. Neka se ljudima koji su zarobljeni ni pićem pruži prilika da uteknu iz svog ropstva. Neka glas naroda potraži od svojih zakonodavaca prekid ove nečista trgovine.

»Izbavljaj pohvatane na smrt;

i koje hoće da pogube;

Ako li rečeš: gle, nismo znali za to;

neće li razumeti onaj koji ispituje srca.

»I koji čuva dušu tvoju neće li doznati?

I šta ćeš reći kad te pohodi?«

*Priče 24,11.12; Jeremija
13,21.*

DOM

[213]

Život je vaspitna ustanova u kojoj roditeli i deca
treba da se pripreme za više škole u Bošnjim dvorovima.

[214]

ПОГЛАВЉЕ 28—SLUŽBA DOMA

[215]

Obnova i uzdizanje čovečanstva počinje u domu. Posao roditelja čini osnovu svakom drugom poslu. Društvo je sastavljeno od porodica i one postaju ono što očevi učine od njih. Iz srca »izlazi život« (Priče 4,23), porodica je srce zajednice, Crkve, naroda. Blagostanje društva, uspeh Crkve, napredak naroda zavisi od uticaja doma.

[216]

Značaj i prilike domaćeg života prikazane su u Isusovom životu. On koji je došao sa Neba da postane naš Primer i Učitelj, proveo je trideset godina kao član jednog domaćinstva u Nazaretu. Biblijski izveštaj o ovim godinama je veoma kratak. Nikakva moćna čuda nisu skretala pažnju mnoštva. Nikakve revnosne mase nisu Ga u stopu pratile i slušale Njegove reči. Pa ipak, u toku svih ovih godina ispunjavao je svoj božanski zadatak. Živeo je kao jedan između nas, učestvovao u domaćem životu, potčinjavao se njegovom redu, vršio dužnosti u domu i nosio njegove terete. Pod zaštitničkim staranjem skromnog doma, učestvujući u iskustvima naše zajedničke sudbine, On »je rastao u premudrosti i napredovao i u rastu i u milosti kod Boga i kod ljudi«. (Luka 2,52)

Za sve vreme svojih godina povučeniosti, Njegov život proticao je u težnji da saoseća i bude od koristi. Njegova nesebičnost i istrajno trpljenje, Njegova hrabrost i vernost. Njegovo odupiranje iskušenju, Njegov nepomućeni mir i tiha radost bili su trajno nadahnuće. On je unosio prijatnu atmosferu u dom i Njegov život je snažno i trajno uticao na osnove društva. Niko nijerekao da je On učinio čudo; ipak čudotvorna moć - izlečenje, sila ljubavi koja daje život, izlazila je iz Njega i prešla onome koji je bio kušan, bolestan i obeshrabren. On je od najranijeg detinjstva nenametljivo služio drugima i zato su Ga mnogi rado slušali, kada je otpočeo svoj javni rad.

Spasiteljeve najranije godine više su nego primer mladima. One su pouka i ohrabrenje svakom roditelju. Za one koji bi želeli da rade na uzdizanju svojih bližnjih, krug porodičnih i susedskih dužnosti

je prvo polje napora. Ne postoji značajnije polje rada od onoga koje je povereno utemeljivačima i čuvarima doma. Nijedan posao koji je poveren ljudskim bićima ne sadrži veće i dalekosežnije posledice od posla očeva i majki.

Omladina i deca određuju budućnost društva, a šta će ta omladina i deca postati zavisi od doma. Bolesti, beda i zločin koji kao prokletstvo leže nad čovečanstvom može se pripisati nedostatku domaćeg vaspitanja. Da je domaći život bio čist i istinit, da su deca koja su izlazila iz njegovog staranja bila pripremljena da se susretu sa životnim odgovornostima i opasnostima, kakva bi se razlika mogla zapaziti u svetu!

[217]

U ustanovama za popravljavanje žrtava navika ulažu se veliki napori, a novac, vreme i rad troše se gotovo bez ograničenja. Međutim, i ovi napori su nedovoljni za zadovoljenje ove velike potrebe, a postignuti rezultati su neznatni. Kako ih je malo koji se vraćaju!

Mnoštvo ljudi teži za boljim životom, ali nemaju hrabrosti i odlučnosti da se otrgnu od moći navike. Oni se povlače pred naporom, borbom i neizbežnom žrtvom i njihov život je upropašćen i uništen. Ljudi sjajnih umova, ljudi najviših težnji i plemenitih snaga, osposobljenih prirodno i vaspitanjem da zauzmu položaje od poverenja i odgovornosti, na taj način, postaju poniženi i izgubljeni za ovaj i budući život.

Za oživljavanje hrabrosti svih onih koji žele da se poprave vodi se žučna borba. Mnogi celog života žanju žetvu svog sejanja zla u skrhanom telu i kolebljivoj volji, u narušenom razumu i oslabljenoj snazi duše. Koliko bi se više moglo učiniti da se u početku raspravljalo o zlu!

U velikoj meri ovaj posao počiva na roditeljima. Da je veća pažnja posvećena poučavanju roditelja kako da stvaraju navike i karakter svoje dece naporima uložanim u borbu protiv neumerenosti i drugih zala koji poput raka nagrizaju telo društva, ishod bi bio sto puta bolji. Navika, strašna sila i zlo, nalazi se u njihovoj moći da je učine silom za dobro. Oni treba da postupaju kao sa potokom na njegovom izvoru, na njima leži da ga pravilno usmere.

Roditelji mogu da polože temelj svojoj deci za zdrav, srećan život. Oni mogu da ih isprate iz svojih domova sa moralnom snagom da se odupru iskušenjima i sa hrabrošću i sposobnošću da

se uspešno uhvate u koštac sa životnim problemima. Oni mogu da ih nadahnu za ostvarenje cilja, da razviju snagu, a svoj život uzdignu na čast Bogu i blagoslov svetu. Oni mogu da poravnaju staze za njihove noge, kroz sunčevu svetlost i sen, sve do slavni nebeskih visina.

Polje rada jedne porodice prostire se izvan njenih članova. Hrišćanski dom treba da bude glavna pouka, očigledan prikaz savršenstva pravih životnih načela. Takav prikaz biće sila na dobro u svetu. Uticaj pravog doma na ljudska srca i život snažniji je od bilo koje propovedi. Kada mladi izađu iz takvog doma, oni prenose pouke koje su naučili. Uzvišenija načela života ulaze u druga domaćinstva, a uticaj koji uzdiže deluje u zajednici.

[218] Postoje mnogi za koje svoj dom možemo da učinimo blagoslovom. Naši društveni susreti ne treba da se upravljaju prema propisima iz svetovnog običaja, već prema Hristovom duhu i učenju Njegove reči. Izrailjci su u sve svoje svetkovine uključivali siromašne, strance i Levite, koji su bili pomoćnici sveštenicima u Svetinji i verski učitelji i misionari. Oni su smatrani gostima naroda, pozvani da dele njegovo gostoprimstvo u svim prilikama društvenih i verskih radosti, i o kojima je trebalo da nežno brinu kada su bili bolesni ili u nevolji. Takvima kao što su bili ovi lju— di, treba da ukažemo gostoprimstvo u našim domovima. Koliko bi mnogo takvo gostoprimstvo moglo da obraduje i ohrabri bolničarkumisionarku ili profesora, majku koja nosi teret brige i teškog rada, ili slabog i ostarelog, koji su često lišeni doma i suočeni sa siromaštvom i mnogim obeshrabrenjima.

»Kad daješ obed ili večeru«, kaže Hristos, »ne zovi prijatelja svojih, ni braće svoje, ni rođaka svojih, ni suseda bogatih, da ne bi i oni tebe kada pozvali i vratili; nego kad činiš gozbu, zovi siromahe, kljaste, hrome, slepe; i blago će ti biti što ti oni ne mogu vratiti; nego će ti se vratiti o vaskrsenju pravednih.« (Luka 14,1214)

To će biti gosti koji vam neće biti veliko opterećenje kad ih primite. Nećete imati potrebe da im priredite raskošnu i skupu gozbu. Nećete morati da naćinite napor da se pokažete. Toplina pravog gostoljublja, mesto kraj vašeg kamina, mesto za vašom porodičnom trpezom, prednost da se podeli blagoslov molitvenog časa za mnoge od ovih biće kao mirna nebeska svetlost.

Naše saosećanje treba da prevaziđe granice našeg bića i ograde porodičnih zidova. To su dragocene prilike za one koji žele da od svog doma načine blagoslov za druge. Društveni uticaj je veličanstvena sila. Ako želimo, možemo da ga iskoristimo kao sredstvo za pomoć onima koji su oko nas.

Naši domovi treba da budu mesta za utočište za omladinu koja se nalazi u iskušenju. Mnogo je onih koji se nalaze na raskršću. Svaki uticaj, svaki utisak određuje izbor koji oblikuje njihovu sudbinu, kako sada, tako i u budućnosti. Zlo ih mami. Njegova pomoćna sredstva izgledaju sjajna i privlačna. Ona dobrodošlicom pozdravljaju svakoga. Svuda oko nas nalaze se mladi koji nemaju svoj dom, a i mnogi čiji domovi ne mogu da uzdižu i pomažu, pa su upućeni na zlo. Oni tonu u propast u samoj senci naših vrata. [219]

Ovim mladima potrebna je ispružena ruka saosećanja. Ljubazne reči jednostavno izgovorene, male pažnje jednostavno poklonjene, odagnaće oblake iskušenja koji se skupljaju nad dušom. Pravi izraz nebeskog saučešća ima silu da otvori vrata srca kome je potreban miris reči sličnih Hristovim i jednostavan, nežan dodir duha Hristove ljubavi. Ako pokažemo zanimanje za mlade, ako ih pozovemo u svoje domove, i ako ih okružimo radosnim i korisnim uticajem, mnogi od njih rado će usmeriti svoje korake prema pravoj stazi.

Životne prilike

Naše vreme je kratko. Ovim svetom prolazimo samo jedanput i dok prolazimo, iskoristimo najbolje što možemo ovaj život. Posao na koji smo pozvani ne zahteva bogatstvo ili društveni položaj, niti veliku sposobnost. On zahteva ljubazan, požrtvovan duh i nepokolebljivu odluku. Svetiljka, iako mala, ako stalno gori, može da bude sredstvo za paljenje mnogih drugih svetiljki. Možda nam se naš delokrug uticaja čini malim, naša sposobnost skromnom, naše prilike nesvakidašnjim, naše znanje ograničenim, ali svi imamo divne prilike vernim prihvatanjem mogućnosti našeg doma. Ako hoćemo da otvorimo svoja srca i domove božanskim načelima života, postaćemo kanali za potoke životodavne sile. Iz naših domova poteći će potoci života koji isceljuju i privlače, a lepota i plodnost tamo gde se sada nalazi neplodnost i smrt.

[220]

ПОГЛАВЉЕ 29—GRADITELJI DOMA

[221]

On koji je dao Evu za druga Adamu, učinio je svoje prvo čudo na svadbenoj svečanosti. U svečanoj dvorani u kojoj su se prijatelji i rođaci zajedno radovali, Hristos je otpočeo svoju javnu službu. On je na ovaj način ozakonio brak, priznajući ga ustanovom koju je lično uspostavio. On je naložio da se čovek i žena sjedine u svetoj bračnoj vezi, da podižu porodice čiji će članovi, ovenčani poštovanjem, biti priznati članovi nebeske porodice.

Hristos je počastvovao bračnu vezu time što ju je načinio simbolom veze između sebe i svojih iskupljenih. On je Ženik, Njegova nevesta je Crkva o kojoj, kao svojoj izabranici, On ovako kaže: »Sva si lepa, draga moja, i nema nedostataka na tebi.« (Pesma nad pesmama 4,7)

[222]

Hristos »ljubi crkvu, i sebe predade za nju, da je osveti očistivši je ... da bude sveta i bez mane«. (Efescima 5,25-28)

Porodična veza je najčvršća, najnežnija i najsvetija od svih drugih veza na Zemlji. Ona je određena da postane blagoslov za čovečanstvo. Ona i jeste blagoslov svuda gde se u bračni zavet mudro ulazi, u strahu Božjem i sa iskrenim razmišljanjem o odgovornostima koje on donosi.

Oni koji pažljivo razmišljaju o braku treba da razmisle o karakteru i uticaju doma koji osnivaju. Kada postanu roditelji, poverena im je sveta dužnost. Od njih u velikoj meri zavisi blagostanje njihove dece u ovom svetu i njihova sreća u svetu koji će doći. Oni uglavnom određuju i telesni i moralni pečat koji će poprimiti deca. Od karaktera doma, opet, zavisi stanje društva; vrednost svakog porodičnog uticaja pokazaće se u podignutim ili nisko postavljenim merilima.

Izbor životnog druga treba da pruži najbolje telesno, umno i duhovno blagostanje roditeljima i njihovoj deci - da omogući roditeljima i deci da služe na blagoslov svojim bližnjima i na slavu Tvorcu.

Pre nego što preuzmu bračne odgovornosti, mladi ljudi i žene moraju da imaju takvo iskustvo u praktičnom životu koje će ih pripremiti za dužnosti i terete u braku. Rane brakove ne treba podržavati. U vezu, kao što je brak, koja je tako važna i tako dalekosežna po svojim posledicama, ne treba brzo ući, bez dovoljno pripreme, bez dovoljno razvijenih umnih i telesnih snaga.

Bračni drugovi ne moraju da imaju svetsko bogatstvo, ali moraju da imaju mnogo veći blagoslov zdravlja. U većini slučajeva treba izbeći veliku razliku u godinama. Posledica zanemarivanja ovog pravila može biti ozbiljno narušavanje zdravlja mlađeg. Deca su često lišena telesne i umne snage. Ona od roditelja u godinama ne mogu da dobiju staranje i društvo koje zahteva njihov mladi život, ali smrću oca ili majke, mogu biti lišena ljubavi i vaspitanja, onda kada im je to najpotrebnije.

Pouzdana bračna veza može da nastane samo u Hristu. Ljudska ljubav treba da potekne iz najuže veze sa božanskom ljubavi. Jedino tamo gde vlada Hristos može da postoji duboka, istinska, nesebična ljubav.

Ljubav je dragoceni dar koji primamo od Hrista. Čista, sveta ljubav nije osećanje, već načelo. Oni koji su pokrenuti istinskom ljubavlju, nisu ni nerazumni ni slepi. Poučeni Svetim Duhom, oni ljube Boga iznad svega, a svoje bližnje kao same sebe.

*»Muževi! ljubite svoje žene
kao što i Hristos ljubi crkvu,
i sebe predade za nju.«*

Efescima 5,25.

Neka oni koji razmišljaju o braku odmere svako osećanje i zapaze svaku crtu karaktera onoga sa kojim misle da sjedine svoju životnu sudbinu. Neka svaki korak prema bračnoj vezi bude obeležen čednošću, jednostavnošću, iskrenošću i ozbiljnom namerom da se proslavi i udovolji Bogu. Brak utiče na život kako na ovom tako i u budućem svetu. Iskreni hrišćanin neće praviti planove koje Bog ne može da odobri.

Ako ste blagosloveni bogobožnim roditeljima, tražite savet od njih. Otkrijte im svoje nade i planove, učite pouke koje im je njihovo životno iskustvo dalo i bićete pošteđeni mnogih dušev-
nih

patnji. Iznad svega, neka Hristos postane vaš savetnik. Proučavajte Njegovu reč sa molitvom.

Ovako rukovođena mlada žena neka prihvati za životnog druga samo onoga koji ima čiste, muževne crte karaktera, koji je marljiv, ambiciozan i pošten, onoga koji se boji Boga i koji Ga ljubi. Neka mladić traži devojkicu koja će ga podržati, koja je osposobljena da nosi svoj deo životnog tereta, onu čiji će ga uticaj učiniti plemenitim i otmenim i koja će ga u svojoj ljubavi načiniti srećnim.

»Od Boga je razumna žena.« »Oslanja se na nju srce miža njezina... Čini mu dobro, a ne zlo, svega veka svojega.« »Usta svoja otvara mudro i na jeziku joj je nauka blaga. Pazi na vladanje čeljadi svoje i hleba u lenosti ne jede. Sinovi njezini podižu se i blagosiljaju je; muž njezin također hvali je«, govoreći »mnoge su žene bile vrsne, ali ti ih nadmašuješ sve!« Onaj koji dobije takvu ženu, »našao je dobro i dobio ljubav od Gospoda.« (Priče 19, 14; 31, 11. 12. 26-29; 18, 22)

Iako su vrlo pažljivo i mudro ušli u brak, malo je bračnih parova koji su potpuno sjedinjeni onda, kada je svadbeni obred završen. Pravo jedinstvo dva bračna druga je delo kasnijih godina.

Kada život sa svojim teretom i nevoljama presretne novi bračni par, maštovita romansa, kojom je tako često okružen brak, nestaje. Suprug i supruga tada počinju da upoznaju karakter jedan drugoga, pošto je to bilo nemoguće u njihovom ranijem druženju. To je najkritičnije vremensko razdoblje u njihovom iskustvu. Sreća i korisnost njihovog budućeg života zavisi od njihovog određivanja dobrog pravca u tom trenutku. Oni često otkrivaju neslućene slabosti i mane jedan kod drugoga, ali srca sjedinjena ljubavlju otkriće izvanredne osobine koje su do tada takođe bile nepoznate. Neka svi teže da otkriju dobre osobine pre nego mane. Često je naš stav, sredina koja nas okružuje ono što određuje šta će nam biti otkriveno o drugome. Ima mnogo onih koji izraz ljubavi smatraju slabošću i zadržavaju neku uzdržljivost koja odbija druge. Ovaj duh sprečava težnju za usaglašavanjem osećanja. Pošto su društvene i plemenite pobude potisnute, one slabe, a srce postaje sumorno i hladno. Mi treba da se čuvamo ove greške. Ljubav ne može dugo da opstane neispoljena. Neka srce osobe koja je povezana sa tobom ne umre zbog nedostatka ljubaznosti i saosećanja.

Iako mogu da iskrсну teškoće, nevolje i obeshrabrenja, neka ni suprug ni supruga ne gaje misao da je njihova veza pogrešna i puna razočarenja. Odlučite da budete jedan drugome sve što možete biti. Nastavite sa ranijim pa- žnjama. Na svaki način ohrabrite jedan drugoga u vođenju životnih borbi. Proučavajte kako da unapredite sreću jedan drugome. Razvijajte obostranu ljubav, obostranu trpe- lјivost. Tada će brak umesto da bude kraj ljubavi, postati ono što treba da bude, početak ljubavi. Toplina pravog prijateljstva, ljubav koja povezuje srce sa srcem, pravo je malo doživljavanje nebeske radosti.

[224]

Oko svake porodice nalazi se sveti obruč koji treba sačuvati. U ovaj obruč niko nema pravo da uđe. Ni suprug ni supruga ne sme da dozvoli drugome da deli tajne koje pripadaju samo njima.

Neka svako pruža ljubav umesto da je zahteva. Gajite ono što je najplemenitije u vama i budite brzi da jedan u drugome prepoznate dobre osobine. Svesnost da si veoma poštovan je snažan podstrek i zadovolјstvo. Naklonost i poštovanje podstiče težnju ka savršenstvu, a ljubav se povećava ukoliko podstiče plemenite ciljeve.

Ni suprug ni supruga ne treba da utopi svoju ličnost u ličnosti drugoga. Svako je lično povezan sa Bogom. Svako od njih Njemu treba da postavi pitanje: »Šta je pravo?« »Šta je pogrešno?« »Kako najbolje mogu da ispunim životni cilj?« Neka obilje vaše ljubavi potekne k Njemu koji je dao svoj život za vas. Učinite Hrista prvim i poslednjim i najboljim u svemu. Ukoliko vaša ljubav prema Njemu postane dublja i jača, i vaša ljubav jedan prema drugome očistiće se i ojačati.

Duh koji Hristos pokazuje prema nama je duh koji suprug i supruga treba da pokažu jedan prema drugome. »Živite u ljubavi, kao što je i Hristos ljubio nas.« »Kao što crkva sluša Hrista tako i žene svoje muževе u svemu. Muževі! Ljubite svoje žene kao što i Hristos ljubi crkvu, i sebe predade za nju.« (Efescima 5,2.24.25)

Ni suprug ni supruga ne treba da pokušaju da sprovedu svojevolјni nadzor. Nemoјte pokušavati da naterate jedan drugoga da se pokori vašim želјama. Vi to ne možete postići i sačuvati ljubav jedan prema drugome. Budite ljubazni, strplјivi, blagi, pažljivi i učtivi. Blagodaću Božјom možete uspeti u tome da jedan drugoga

učinite srećnim, kao što ste u svečanom bračnom obećanju dali reč da ćete učiniti.

Sreća u nesebičnoj službi

Međutim, imajte na umu da se sreća nemože naći u povlačenju u sebe, zadovoljni iskazivanjem svoje ljubavi jedan prema drugome. Ugrabite svaku priliku da doprinesete sreći onih koji se nalaze oko vas. Imajte na umu da se prava radost može naći samo u nesebičnoj službi.

Strpljenje i nesebičnost obeležavaju reči i dela svih onih koji žive novim životom u Hristu. Kada težite da živite Njegovim životom, trudeći se da pobedite sebe i sebičnost i poslužite potrebama drugih, izvojevaćete pobedu za pobedom.

Ljudi i žene mogu da dostignu Božji ideal koji im je dat, ako Hrista uzmu za svog Pomagača. Ono što ljudska mudrost ne može da učini, Njegova blagodat izvršiće umesto onih koji su Mu se predali u poverenju punom ljubavi. Njegovo providenje može da sjedini srca vezama nebeskog porekla. Ljubav tada neće biti samo razmena nežnih i laskavih reči. Nebeski razboj tka tanjom osnovom i potkom, ali jačom, od onih koje tkaju zemaljski razboji! Rezultat nije fina tkanina, nego tkanina koja će izdržati trošenje, ispit i kušanje. Srce će biti povezano sa srcem postojanim zlatnim vezama ljubavi.

Jevanđelje čudesno uprošćava životne probleme. Ako pazimo na njegova uputstva, ona će nam razjasniti mnoge zabune i sačuvati od mnogih pogrešaka. Jevanđelje nas uči da procenjujemo pojmove po njihovoj stvarnoj vrednosti i uložimo najveći napor za one koje imaju najveću vrednost - za one koje će dugo trajati. Ova pouka potrebna je onima na kojima počiva odgovornost biranja doma. Oni ne smeju da napuste najviši cilj. Neka misle o tome da dom na Zemlji treba da bude simbol i priprema za nebeski dom. Život je škola iz koje i roditelji i deca prelaze u više škole u Božjim dvorovima. U traženju mesta za dom, ovaj cilj neka upravlja izborom. Nemojte da se prepustite nadzoru bogatstva, nalogu mode ili društvenih običaja. Razmatrajte ono što najviše teži jednostavnosti, čistoći, zdravlju i stvarnoj korisnosti.

Život u velikim gradovima je nestvaran i izveštačen. Silna strast za zaradom novca, vrtlog uzbuđenja i traženje zadovoljstva, žeđ za razmetanjem, za raskoši i rasipanjem, sve su to sile koje skreću misli velikog dela čovečanstva sa pravog životnog cilja. One otvaraju vrata nebrojenim zalima. Omladinu pritiskuju silom kojoj je gotovo nemoguće pružiti otpor.

[226]

Ljubav prema uživanjima jedno je od najpodmuklijih i najopasnijih iskušenja koja napadaju decu i omladinu u gradovima. Svetkovine su brojne, igre i konjičke trke privlače na hiljade, a vrtlog uzbuđenja i traženja zadovoljstava odvlači ih od trezvenih životnih obaveza. Novac koji bi mogao da se uštedi i bolje iskoristi, troši se na zabave.

Delovanjem trustova, rezultatima pojedinih udruženja rada i štrajkova, uslovi života u velikim gradovima postaju sve teži i teži. Pred nama se nalaze ozbiljne teškoće i za mnoge porodice seoba iz velikih gradova postaće potreba.

Životna sredina u velikim gradovima često predstavlja opasnost po zdravlje. Stalna izloženost dodiru sa bolestima, rasprostranjenost nečistog vazduha, nečista voda, nečista hrana, zbijeni, mračni,

nezdravi stanovi samo su neka od mnogih zala sa kojima se susrećemo.

Božja namera nije bila da se ljudi gomilaju u velikim gradovima, da se tiskaju po terasama i zakupljenim kućama. On je u početku okružio naše prve roditelje divnim prizorima i zvucima u kojima želi da se i danas radujemo. Što se više približavamo skladu sa Božjim prvobitnim nacrtom, to će povoljniji biti naš položaj za obezbeđivanje zdravlja telu, duhu i duši.

Skup stan, skupocen nameštaj, razmetanje, raskoš i udobnost ne stvaraju uslove koji su bitni za srećan i koristan život. Isus je došao na ovaj svet da ispuni najveći posao koji je ikada izvršen među ljudima. On je došao kao Božji izaslanik da nam pokaže kako da živimo da bismo obezbedili najbolje životne rezultate. Koje je uslove večni Otac izabrao za svog Sina? Usamljeni dom na galilejskim brežuljcima, domaćinstvo koje se izdržavalo od poštenog požrtvovnog rada, život u jednostavnosti, svakodnevna borba sa teškoćama i nevoljama, samopožrtvovnost, štedljivost i strpljiv i radostan rad, časovi učenja pored majke sa otvorenim svitkom Pisma, tišina zore ili sumrak nad zelenom dolinom, sveti propovednici iz prirode; proučavanje stvaranja i providenja i prisno druženje sa Bogom - to su bili uslovi i prilike iz Isusovog detinjstva.

*»Da uče mlade da ljube muževe, da
ljube decu, da budu poštene, čiste,
dobre kućanice, blage, pokorne svojim
muževima, da se ne huli na reč
Božiju.«*

Titu 2,4.5.

[227]

Tako je to bilo i u životu većine najboljih i najplemenitijih ljudi svih vekova. Čitajte istoriju Avrama, Jakova, Josifa, Mojsija, Davida i Jelisija. Proučavajte život ljudi iz kasnijih vremena koji su najdostojnije popunili poverljive i odgovorne položaje, ljude čiji je uticaj bio snažno uzdizanje sveta.

Mnogo je ljudi odraslo u seoskim kućama. Oni su malo znali o raskoši. Oni nisu provodili svoju mladost u zabavljanju. Mnogi su bili prinuđeni da se bore sa siromaštvom i nemaštinom. Oni su rano naučili da rade i njihov delotvoran život na svežem vazduhu dao je

snagu i gipkost svim njihovim sposobnostima. Prinuđeni da zavise od svojih izvora, naučili su da pobeđuju teškoće, da savladavaju prepreke i jačaju hrabrost i izdržljivost. Oni su naučili pouku o uzdanju u sebe i o vladanju nad samim sobom. Zaštićeni u velikoj meri od rđavog društva oni su se radovali prirodnim zadovoljstvima i zdravom druženju. Imali su jednostavan ukus i bili umereni u svojim navikama. Poštovali su načelo i rasli čisti, jaki i istiniti. Kada su se prihvatili svog životnog poziva, uneli su u njega telesnu i umnu snagu, polet duha, sposobnost da planiraju i izvršavaju, i postojanost u odupiranju zlu, što ih je učinilo pouzdanom silom za dobro u svetu.

Bolje od bilo kakvog bogatog nasledstva svojoj deci možete dati dar zdravog tela, zdravog uma i plemenitog karaktera. Oni koji shvataju u čemu se sastoji pravi uspeh u životu, mudro i rano počće da ga ostvaruju. Oni će imati u vidu ono što je najbolje u životu prilikom izbora doma.

Umesto da prebivate tamo gde se mogu videti samo ljudska dela, gde prizori i zvuci često navode na zle misli, gde gužva i metež donose umor i nemir, idite tamo gde možete da posmatrate Božja dela. Nađite odmor duhu u lepoti, miru i tišini prirode. Neka vam se oči odmaraju na zelenim poljima, šumarcima i brežuljcima. Podignite pogled prema plavom nebu, nezamračenom gradskom prašinom i dimom i udišite okrepljujući nebeski vazduh. Idite tamo gde, daleko od zabava i raspusnosti gradskog života, možete da drugujete sa svojom decom, gde možete da ih poučavate o Bogu preko Njegovih dela i vaspitavate za čestit i koristan život.

Jednostavnost nameštaja

Neprirodne navike lišavaju nas mnogih blagoslova i radosti i onesposobljavaju za življenje najkorisnijim životom. Složen i skupocen nameštaj predstavlja gubitak ne samo novca već i onoga što predstavlja mnogostruko veću dragocenost. On unosi u dom težak teret, brigu, rad i nevolju.

Kakvi su uslovi u mnogim domovima u kojima su čak i sredstva ograničena, a domaći poslovi uglavnom počivaju na majci? Najbolje sobe opremljene su stilskim nameštajem koji prevazilazi sredstva onih koji tu stanuju i koji nije podesan za njihovu udob-

nost i uživanje. Tu se nalaze skupoceni ćilimi, bogato izrezbaren i tapaciran nameštaj i brižljivo izrađene draperije. Stolovi, okviri na kaminu i svaki drugi raspoloživi prostor natrpani su ukrasima, a zidovi pokriveni slikama, dok se pogled ne umori. Koliko je samo rada potrebno za održavanje i čišćenje svega ovog! Ovaj posao i druge neprirodne porodične navike, u nastojanju da se usklade sa modom, zahtevaju od domaćice beskrajno težak rad.

U mnogim domovima supruga i majka nema vremena da čita i bude dobro obaveštena, nema vremena da bude drug svome suprugu, nema vremena da stalno prati umni razvoj svoje dece. Nema vremena ili mesta za dragocenog Spasitelja koji želi da postane blizak i drag Prijatelj. Ona malopomalo tone u čisto domaće teške poslove, njena snaga, vreme i zanimanje zauzimaju propadljive stvari, tako da prekasno utvrdi da je gotovo stranac u svom sopstvenom domu.

Dragocene prilike koje su joj pripadale i koje je mogla da posveti uticaju na svoje drage mališane da ih povede u uzvišeniji život, ostale su neizgrađene i zauvek iščezle.

Neka graditelji doma odluče da žive po mudrijem planu. Stvaranje prijatnog doma neka bude vaš prvi cilj. Obezbedite olakšice koje će pospešiti rad i podupirati zdravlje i udobnost. Hristos je zapovedio da srdačno primate goste i zato ovako kaže: »Kada učiniste jednom od moje najmanje braće, meni učiniste.« (Matej 25,40)

Opremite svoj dom običnim i jednostavnim stvarima koje trpe upotrebu, koje mogu lako da se održavaju čistim i koje se mogu zameniti bez velikih troškova. Od veoma jednostavnog doma možete sa ukusom načiniti privlačan i primamljiv dom, ako u njemu prebivaju ljubav i zadovoljstvo.

Divna okolina

Bog voli ono što je lepo. On je lepotom odenuo Zemlju i nebo i sa očinskom radošću posmatra uživanje svoje dece u delima koja je stvorio. On želi da svoje domove okružimo lepotom dela iz prirode.

Gotovo svi stanovnici sela, bez obzira na njihovo siromaštvo, mogu oko svojih domova da imaju malo travnjaka, malo senovitog drveća, koji cvetni žbun ili mirisno cveće. Ono će doprineti sreći

---

ukućana mnogo više od bilo kakvog veštačkog ukrasa. Ono će uneti u život doma nežan i oplemenjujući uticaj, učvršćujud ljubav prema prirodi i približavajući ukućane jedne drugima i Bogu.

[229]

ПОГЛАВЉЕ 31—МАЈКА

Ono što su roditelji to će, u velikoj meri, postati i njihova deca. Telesno stanje roditelja, njihova raspoloženja i želje, njihove umne i moralne težnje, manjeviše, nastavljaju se u životu dece.

Ukoliko su težnje plemenitije, umni i duhovni darovi uzvišeniji i telesne snage roditelja bolje razvijene, utoliko će svoju decu bolje pripremiti za život. U negovanju onoga što je najbolje u njima, roditelji utiču na oblikovanje društva, na uzdizanje budućih naraštaja.

[230] Očevi i majke treba da razumeju svoju odgovornost. Svet je pun zamki za noge mladih. Mnoštvo mladih privlači život sebičnog i čulnog zadovoljstva. Oni ne mogu da razlikuju skrivene opasnosti, ili strašan kraj staze koja im se čini stazom sreće. Popuštanjem že- lji i strasti, njihova snaga se rasipa i milioni mladih upropašćeni su za ovaj i budući svet. Roditelji moraju da misle da će njihova deca morati da se susretnu sa ovim teškoćama. Čak i pre rođenja deteta moraju da otpočnu pripreme da ga osposobe da se uspešno bori protiv zla.

Odgovornost počiva naročito na majci. Ona, čijom se krvlju hrani dete i izgrađuje svoje telo, takođe vrši umni i duhovni uticaj i teži oblikovanju uma i karaktera. Johaveda je bila majka Izrailjka koja se, jaka u veri, »nije uplašila careve zapovesti« (Jevrejima 11,23), i koja je rodila Mojsija, oslobodioca Izrailja. Ana je bila žena molitve, samopožrtvovnosti i nebeskog nadahnuća, koja je rodila Samuila, dete koga je Nebo poučavalo, neiskvarenog sudiju, osnivača svetih škola u Izrailju. Jelisaveta je bila rođaka Marije iz Nazareta, koja je postala majka Spasiteljevog Preteče.

Umerenost i vladanje nad sobom

U Pismu je prikazana brižljivost kojom majka treba da neguje svoje životne navike. Kada je Gospod hteo da podigne Samsona kao oslobodioca Izrailja, »anđeo Jahveov« javio se majci sa naročitim

uputstvom u vezi sa njenim navikama i postupanjem prema detetu. »Neka se čuva«, rekao je on, »zato sada ne pij vina ni silovita pića i ne jedi ništa nečisto.« (Sudije 13,13.7)

Mnogi roditelji gledaju na posledice uticaja pre rođenja kao na beznačajnu pojavu, ali Nebo tako ne gleda. Vest koju je doneo Božji anđeo, i koju je dva puta na najsvečaniji način objavio, pokazuje da to zaslužuje naše najbrižljivije razmišljanje. [231]

Rečima kojima se obratio majci Jevrejki, Bog se obraća majkama svih vekova. »Neka drži«, rekao je anđeo, »sve što sam joj zapovedio da drži.« (Sudije 13,14) Na napredak deteta utiču navike majke. Njen apetit i strasti treba da budu pod nadzorom načela. Postoji nešto što je potrebno da izbegava, nešto protiv čega treba da se bori, ako veruje da Bog, dajući joj dete, ispunjava svoju nameru sa njom. Ako pre rođenja svoga deteta popušta samoj sebi, ako je sebična, nestrpljiva i sitničava, ove karakterne crte odraziće se i u sklonostima njenog deteta. Na taj način mnoga deca primila su kao nasledstvo gotovo nepobedive sklonosti ka zlu.

Međutim, ako se majka nepokolebljivo drži pravih načela, ako je umerena i puna samoodricanja, ako je ljubazna, plemenita i nesebična, moći će svom detetu da da ove iste dragocene crte karaktera. Naredba koja je zabranjivala majci upotrebu vina, bila je veoma izričita. Svakom kapi žestokog pića, koju bi uzela da udovolji apetitu, izlagala je opasnosti telesno, umno i moralno zdravlje svog deteta i neposredan je greh protiv Tvorca.

Mnogi savetnici zahtevaju ispunjenje svake želje jedne majke; pa ako poželi bilo koju namirnicu, makar i štetnu, ona slobodno može da udovolji svom apetitu. Ovakav savet je lažan i pogrešan. Telesne potrebe majke ni u kakvom slučaju ne smeju se zanemariti. Od nje zavise dva života i zato na njene želje treba gledati sa nežnošću, a njenim potrebama velikodušno udovoljavati. Ali, u ovom dobu, ona, iznad svega drugog, treba da izbegava, kako u ishrani, tako i u svemu ostalom, sve što bi joj umanjivalo telesnu i umnu snagu. Naredbom samoga Boga ona je pod najsvečanijom obavezom da vlada nad sobom.

Preterani rad

Majčinu snagu treba nežno negovati. Umesto da u iscrpljujućem radu troši svoju dragocenu snagu, njene brige i teret moraju se smanjiti. Suprug i otac često ne poznaje telesne zakone koje treba da shvati radi blagostanja svoje porodice. Obuzet životnom borbom ili zanet sticanjem bogatstva, pritisnut brigom i nevoljom, on dopušta da na majci i supruzi počiva teret koji teško opterećuje njenu snagu u najkritičnijem razdoblju i izaziva slabost i bolest.

Mnogi suprug i otac mogao bi da nauči korisnu pouku iz brižljivosti vernog pastira. Jakov, kada je zamoljen da krene na brzo i teško putovanje, odgovorio je: »Ova deca su nejaka, i imam ovaca i krava dojljica, pa ako ih usteram jedan dan, poginuće mi sve stado... Ja ću polako ići koliko mogu deca i stoka.« (1. Mojsijeva 33,13.14)

Neka suprug i otac vodi »polako« na teškom životnom putu, da bi njegov saputnik mogao da izdrži. Usred žesfoke svetovne trke za bogatstvom i moći neka nauči da zastane, da uteši i podupre onu koja je pozvana da ide pored njega.

Vedrina

[232] Majka treba da razvija radosnu, zadbvoljnu i srećnu prirodu. Svaki napor u ovom pravcu bogato će se isplatiti, kako u dobrom telesnom zdravlju, tako i u moralnom karakteru njene dece. Rado stan duh doneće sreću njenoj porodici i u velikoj meri poboljšati njeno zdravlje.

Neka suprug pomogne svojoj supruzi svojim saučešćem i ne-umornom ljubavlju. Ako želi da je sačuva u svežini i radosti, da ona zaista postane sunčeva svetlost u domu, neka joj pomogne u nošenju njenog tereta. Njegova ljubaznost i uljudnost, puna ljubavi biće za nju dragoceno ohrabrenje, a sreća koju stvara doneće radost i mir i njegovom srcu.

Mrzovoljan suprug i otac, sebičan i vlastoljubiv ne samo što je sam nesrećan, već donosi sumornost svim članovima svoga doma. On će požnjati posledice, gledajući svoju potištenu i bolešljivu suprugu i svoju decu upropašćenu njegovom hladnom naravi.

Ako je majka lišena brige i potpore koju joj treba pružiti, ako joj se dozvoli da iscrpi snagu preteranim radom, brigom i setom, njena deca biće lišena nasleđa životne snage, umne gipkosti i radosnog poleta. Život majke treba učiniti vedrim i radosnim, zaštititi ga od oskudice, iscrpljujućeg rada i obeshrabrujuće brige, pa će deca naslediti dobar telesni sastav i lakše prokrčiti svoj put kroz život sopstvenom preduzimljivošću i sposobnošću.

Velika čast i odgovornost počiva na očevima i majkama za to što svojoj deci treba da budu umesto Boga. Njihov karakter, njihov svakodnevni život, njihovi metodi vaspitanja biće tumač Njegove reči najmanjima. Njihov uticaj zadobiće ili srušiti dečje poverenje u Gospodnja čvrsta obećanja.

Prednost roditelja u vaspitavanju dece

Srećni su roditelji čiji je život pravi odsjaj božanskog, tako da Božja obećanja i zapovesti bude u deci zahvalnost i poštovanje; roditelji čija nežnost, pravičnost i dugo trpljenje objašnjavaju detetu Božju ljubav; koji, učeći dete da ih voli, da ima poverenja u njih i da ih sluša, uče ga da ljubi Oca nebeskog, da ima poverenja u Njega i da ga sluša. Roditelji koji daju detetu ovakav dar, zaveštaju mu blago dragocenije od bogatstva svih vekova - blago koje traje kao i večnost.

»Kakva mati, takva joj kći.«

Jezekilj 16,44.

Svaka majka ima svetu dužnost od Boga starajući se za decu [233] koja su joj poverena. »Uzmi ovog sina, ovu kćerku«, govori On, »vaspitavaj ga za mene; daj mu uglađen, otmen karakter da bi večno mogao da svetli u Gospodnjim dvorovima.«

Majci se često njen posao čini beznačajnom službom. To je posao koji se slabo ceni. Drugi malo znaju o mnogim njenim brigama i teretima. Njeni dani ispunjeni su mnoštvom malih dužnosti, a svi zahtevaju strpljiv napor, vladanje nad sobom, istančano razumevanje, mudrost, požrtvovnu ljubav; pa ipak, ona ne može da se pohvali onim što je učinila, kao velikim dostignućem. Ona je učinila da se u domu sve glatko razvija; često umorna i u nevolji,

pokušavala je da ljubazno govori deci, da ih zaposli, da budu srećni i da male noge povede pravom stazom. Ona smatra da ništa nije učinila. Međutim, to nije tako. Nebeski anđeli posmatraju brigom ophrvanu majku, beležeći terete koje iz dana u dan nosi. Možda se njeno ime ne čuje u svetu, ali ono je zabeleženo u Jagnjetovoj knjizi života.

Dobra prilika za majku

Na Nebu postoji Bog, a svetlost i slava sa Njegovog prestola počivaju na vernoj majci, dok se trudi da svoju decu pouči da se odupru uticajima zla. Nijedan drugi posao ne može se po značaju izjednačiti sa njenim. Ona ne treba da kao umetnik, slika lepote na platnu, kao vajar da vaja u mermeru. Ona ne treba kao pisac da neku plemenitu misao prelije u moćne reči, niti kao muzičar, da melodijom izrazi neko divno osećanje. Njeno je da - Božjom pomoći - razvije ljudsku dušu da bude slična božanskoj.

[234] Majka koja ovo ceni, daće svojim dobrim prilikama neprocenjivu vrednost. Ona će ozbiljno težiti da svojim karakterom i svojim metodima vaspitanja, iznese pred svoju decu najuzvišeniji ideal. Ozbiljno, strpljivo, hrabro, trudiće se da usavrši svoje sposobnosti, da bi pravilno mogla da upotrebi najuzvišenije umne snage u vaspitanju svoje dece. Ona će se na svakom koraku ozbiljno pitati: »Sta je Gospod rekao?« Ona će marljivo proučavati Njegovu reč. Ona će prikovati svoj pogled za Hrista, da njeno svakodnevno iskustvo, u stalnoj brizi i dužnostima, može da bude odsjaj pravoga Života.

* * * * *

»Značaj ranog vaspitanja dece nije moguće dovoljno istaći «

Uputstvo koje su anđeli dali roditeljima iz jevrejskog naroda obuhvatalo je ne samo navike majke, već i vaspitanje deteta. Nije bilo dovoljno da Samson, dete koje je trebalo da oslobodi Izrailj, dobije dobro nasleđe prilikom svog rođenja. To je trebalo nastaviti brižljivim vaspitanjem. Od najranijeg detinjstva dete je trebalo da usvaja navike stroge umerenosti.

Slična uputstva data su u i za Jovana Krstitelja. Pre rođenja deteta, pouka sa Neba upućena ocu glasila je:

»I biće tebi radost i veselje, i mnogi će se obradovati njegovu rođenju. Jer će biti veliki pred Bogom, i neće piti vina i sikera; i napuniće se Duha Svetoga.« (Luka 1,14.15)

Spasitelj je izjavio da među plemenitim ljudima, čija su imena zabeležena na Nebu, nema nijednog koji bi bio veći od Jovana Krstitelja. Posao koji mu je poveren nije zahtevao samo telesnu snagu i istrajnost, već i najuzvišenije osobine uma i duše. Pravilno telesno vaspitanje, kao priprema za ovaj posao, bilo je toliko važno da je najuzvišeniji anđeo bio poslat sa Neba sa uputstvima detetovim roditeljima.

Uputstva data za jevrejsku decu uče nas da ne smemo zanemariti ništa što utiče na dobro telesno zdravlje deteta. Ništa nije beznačajno. Svaki uticaj koji deluje na zdravlje tela, utiče i na um i na karakter.

Značaj ranog vaspitavanja dece nije moguće dovoljno istaći. Pouke koje se daju, navike koje se stvaraju u toku najranijih i kasnijih godina detinjstva, mnogo više utiču na oblikovanje karaktera i usmeravanje života, nego što to čine sva uputstva i vaspitanje u kasnijim godinama.

Roditelji ovo treba stalno da razmatraju. Oni treba da shvate načela koja se nalaze u osnovi staranja i vaspitavanja dece. Oni treba da budu osposobljeni za podizanje telesnog, umnog i moralnog zdravlja svoje dece. Roditelji treba da proučavaju prirodne zakone. Oni treba da poznaju sastav ljudskog tela. Potrebno je da

upoznaju rad pojedinih organa i njihovu međusobnu vezu i zavisnost. Oni treba da proučavaju vezu između umnih i telesnih snaga i potrebne uslove za zdrav rad svakog od njih. Preuzeti na sebe roditeljske odgovornosti bez ovakve pripreme predstavlja greh. O uzrocima smrtnosti, bolesti i degeneracije, koje danas postoje čak i u najcivilizovanijim i najsrećnijim zemljama, premalo se razmišlja. Ljudski rod se izopačio. Više od jedne trećine* rođene dece umire u najranijem detinjstvu, a oni koji stignu do zrelog doba u velikom broju pate od neke vrste bolesti, dok samo mali broj dostigne granice ljudskog veka.

[237] Većina zala koja donose bedu i propast čovečanstvu mogla bi se izbeći, a snaga za preduzimanje koraka u borbi protiv njih leži u velikoj meri na roditeljima. To nije »tajanstveno providenje« koje odnosi malu decu. Bog ne želi njihovu smrt. On ih poklanja roditeljima da ih vaspitavaju da budu korisni ovde i za Nebo posle toga. Kada bi očevi i majke činili ono što treba da čine da bi svojoj deci obezbedili dobro nasleđe, a zatim pravilnim upravljanjem nastojali da izleče svako nezdravo stanje nastalo rođenjem, kakvu bi promenu na bolje mogao da vidi ovaj svet!

Nega dece do 7 godina

Ukoliko je život deteta mirniji i jednostavniji, utoliko će biti više povoljnosti, kako za telesni, tako i za umni razvoj. Majka treba da se trudi da u svako doba bude tiha, mirna i da vlada sobom. Mnoga deca kasnije su podložna nervnim uzbuđenjima, pa će majčino nežno i uzdržano ponašanje delovati umirujuće, što će detetu doneti neizrecive koristi.

Bebama je potrebna toplota, ali njihovo čuvanje u pregrejanim prostorijama u kojima su često lišene svežeg vazduha, predstavlja čestu grešku. Običaj pokrivanja lica deteta za vreme spavanja štetan je, jer sprečava slobodno disanje.

Bebu treba čuvati od svakog uticaja koji može da oslabi ili otruje telo. Najsavesniju brigu treba uložiti da sve što je oko nje bude prijatno i čisto. Ako je možda potrebno zaštititi mališane od

* Ovaj podatak o smrtnosti dece bio je tačan 1905. godine u vreme kada je nastalo ovo delo. Međutim, moderna medicina i pravilna nega dece u velikoj meri smanjili su stopu smrtnosti kod male dece i kasnije u detinjstvu. Izdavači

iznenadnih i velikih promena temperature, treba obratiti pažnju da, ako spavaju ili su budna, danju ili noću, udišu čist, osvežavajući vazduh.

U pripremanju odeće za bebu treba najpre obratiti pažnju na prikladnost i udobnost, a ne na modu i želju da se izazove divljenje. Majka ne treba da gubi vreme u vezu i ručnom radu da bi ulepšala malu odeću, jer se na taj način opterećuje nepotrebnim radom na štetu svog zdravlja i zdravlja svog deteta. Ona ne treba da bude pognuta nad šivenjem, što veoma opterećuje oči i živce u vreme kada joj je potrebno mnogo odmora i prijatnih vežbi. Ona treba da shvati svoju obavezu da održava svoju snagu, da bi mogla da udovolji zahtevima koji joj se postavljaju.

Ako odeća deteta sjedinjuje u sebi toplotu, zaštitu i udobnost, jedan od uzroka razdražljivosti i nemira biće odstranjen. Mališan će imati bolje zdravlje, a majci se nega deteta neće činiti tako teškim teretom koji zaokupljuje njenu snagu i vreme.

Tesni povoji i pojasevi sprečavaju rad srca i pluća i treba ih izbegavati. Nijedan deo tela ne sme nikada biti sputan odećom koja pritiska bilo koji organ ili ograničava njegovu slobodu kretanja. Odeća sve dece treba da bude dovoljno prostrana da omogući slobodno i potpuno disanje i tako načinjena da se oslanja na ramena.

U nekim zemljama još uvek vlada običaj da se razgolićuju ramena i udovi male dece. Ovaj običaj teško je dovoljno i strogo osuditi. Pošto su udovi najudaljeniji delovi, zahtevaju veću zaštitu od drugih delova tela. Krvni sudovi preko kojih krv stiže do udova, mogu da dopreme dovoljnu količinu krvi i obezbede toplotu i ishranu. Međutim, kada su udovi nezaštićeni ili nedovoljno utopljeni krvni sudovi se skupljaju, osetljivi delovi tela se hlade, a krvotok otežava.

U gajenju dece svim prirodnim snagama treba dati prednost, jer će tako biti omogućeno usavršavanje telesnog razvoja. Ako su udovi nedovoljno zaštićeni, deca, a naročito devojčice, mogu da izađu napolje samo kada je lepo vreme. Iz bojazni da se ne prehlade, ostaju unutra. Ako su deca dobro obučena, za njih će biti korisno da i leti i zimi slobodno vežbaju na svežem vazduhu.

Majke koje žele da njihovi dečaci i devojčice imaju dobro zdravlje treba da ih pravilno oblače i da ih podstiču da po umere-
nom vremenu budu na svežem vazduhu. Raskid sa lancima običaja

[238]

možda će zahtevati napor da se deca obuku i nauče da brinu o zdravlju, ali uspeh će bogato nagraditi napor.

Ishrana deteta

Najbolja hrana za dete je hrana koju daje priroda. Ono ne sme nepotrebno da bude lišeno hrane. Bezdušno je da majka pokuša da se oslobodi, zbog udobnosti ili društvenih razloga, nežne dužnosti da doji svoje malo dete.

Majka koja dozvoljava da neko drugi doji njeno dete, treba dobro da razmotri kakav može da bude ishod. U većoj ili manjoj meri dojilja prenosi svoje raspoloženje i narav na dete koje doji.

Značaj vaspitavanja dece sa ciljem da steknu prave navike u uzimanju hrane, teško se može dovoljno proceniti. Deca treba da nauče da jedu da bi živela, a ne da žive da bi jela. Vaspitavanje deteta treba da otpočne još u majčinom naručju. Detetu treba dati hranu samo u redovnim vremenskim razmacima, a ređe kako postaje starije. Ne treba mu davati slatkiše ili hranu za starije osobe, koju ono nije sposobno da svari. Brižljivost i redovnost u ishrani male dece, neće samo dati zdravlje i na taj način doprineti da postanu tihi i dobroćudni, nego će položiti temelj navikama i biće im blagoslov u kasnijim godinama.

*»Uči dete prema putu kojim će ići,
pa neće otstupiti od njega ni kad
ostari.«*

Priče 22,6.

[239] Kako deca rastu, počevši od najranije384 jeg detinjstva, tako treba obraćati veliku pažnju vaspitavanju njihovog ukusa i apetita. Često im se dopušta da jedu ono što odaberu i kada odaberu, bez obzira na potrebe zdravlja. Trud i novac koji se tako često rasipaju na nezdrave slatkiše, navode mlade da misle da je najviši cilj života, i cilj koji donosi najviše sreće, onaj koji omogućava popuštanje apetitu. Ishod ovakvog vaspitanja je preterano jedenje, zatim bolest, kojoj obično sledi lečenje otrovnim lekovima.

Roditelji treba da vaspitavaju apetit svoje dece i ne smeju dopustiti upotrebu nezdrave hrane. Međutim, u naporima oko pri-

premanja zdrave ishrane, treba da budu pažljivi da ne greše tražeći od dece da jedu ono što nije ukusno ili da jedu više nego što treba. Deca imaju prava da nešto više vole i kada su ove želje razumne to treba poštovati.

Redovnog uzimanja hrane treba se brižljivo pridržavati. Između obroka ne sme se ništa jesti, nikakvi slatkiši, orasi, voće ili hrana bilo koje vrste. Neurednost u jedenju razara zdrav i normalan rad organa za varenje, na štetu koja se nanosi zdravlju i raspoloženju. Prilazeći stolu deca ne pokazuju ljubav prema zdravoj hrani; njihov apetit traži ono što je štetno za njih.

Majke koje ispunjavaju želje svoje dece, po cenu zdravlja i dobre naravi, seju seme zla koje će izniknuti i doneti rod. Popuštanje samome sebi raste sa razvojem deteta, na račun umne i telesne snage. Majke koje ovako rade žnjeće u gorčini seme koje su posejale. One će gledati svoju decu kako rastu, nesposobna da umom i karakterom izvrše plemeniti i korisni posao u društvu ili domu. Duhovne, umne i telesne snage slabe pod uticajem nezdrave hrane. Savest otupi, a mogućnost za primanje dobrih utisaka se smanjuje.

U poučavanju dece da vladaju apetitom i da se hrane u skladu sa potrebama zdravlja, treba objasniti da se odriču samo onoga što im škodi. Oni se odriču štetnog u korist nečeg boljeg. Neka sto bude postavljen privlačno i ukusno, snabdeven dobrim namirnicama koje je Bog tako obilno davao. Neka obedi budu radosni, srećni časovi. Pošto uživamo u Božjim darovima, odgovorimo zahvalnim proslavljanjem Darodavca.

Nega bolesne dece

U mnogim slučajevima oboljenja dece, uzrok se nalazi u pogrešnom postupanju. Neredovnost u jelu, nedovoljno odevanje u hladnim večerima, nedostatak zdravih vežbi koje stalno pospešuju krvotok, ili nedostatak vazduha za njegovo pročišćavanje, mogu da budu uzroci tegoba. Roditelji treba da istražuju, pronadu uzrok bolesti i što pre poprave rđave uslove. Roditelji su obavezni da proučavaju sve što se odnosi na negu i sprečavanje, pa čak i lečenje bolesti. U uobičajenim slučajevima bolesti u porodici, majka naročito mora da zna šta treba da radi. Ona treba da zna kako da služi svoje bolesno dete. Njena ljubav i posmatrački dar

[240]

treba da je osposobe za vršenje usluga onome koga ne može da prepusti tuđoj ruci.

Proučavanje fiziologije

Roditelji treba da se potrude da rano zainteresuju svoju decu za proučavanje fiziologije i treba da im otkriju njena jednostavna načela. Poučavajte ih kako najbolje mogu da sačuvaju telesnu, umnu i duhovnu snagu i kako da iskoriste svoje darove tako da njihov život može da poštuje Boga i donese blagoslov drugome. Ovo saznanje ima neprocenjivu vrednost za mlade. Poučavanje u onome što se odnosi na život i zdravlje je mnogo važnije za njih nego znanje iz mnogih nauka koje stiču u školama.

Roditelji treba više da žive za svoju decu, a manje za društvo. Proučavajte predmete o zdravlju i sprovodite svoje znanje u život. Naučite svoju decu da rasuđuju o uzroku i posledici. Učite ih da ako žele zdravlje i sreću, moraju da slušaju prirodne zakone. Iako ne možete, kao što želite, da vidite tako brzo poboljšanje, nemojte se obeshrabriti, nego strpljivo i istrajno nastavite svoj posao.

Od kolevke učite svoju decu da sprovode u život samoodricanje i vladanje nad samim sobom. Učite ih da uživaju u lepotama prirode i da korisnim zanimanjima dosledno vežbaju sve snage tela i duha. Vaspitavajte ih tako da imaju zdrav telesni i duševni sastav, dobar moral, vedro raspoloženje i blagu narav. Utisnite u njihov nežan um istinu da Bog ne želi da živimo samo za sadašnje uživanje, nego za svoje konačno dobro. Učite ih da je popuštanje iskušenju slabost i zlo, a da je odupiranje plemenito i hrabro. Ove pouke biće kao seme posejano na dobroj zemlji i ono će doneti plod koji će obradovati vaše srce.

Roditelji najpre treba da okruže svoju decu atmosferom radosti, ljubaznosti i ljubavi. Dom u kome prebiva ljubav i u kome se ona izražava pogledima, rečima i delima, mesto je na kome i anđeli radosno prisustvuju.

Roditelji, neka sunčeva svetlost ljubavi, radosti i srećnog zadovoljstva uđe u vaša srca i neka njen čist, prijatan, radostan uticaj preovlada u vašem domu. Pokažite ljubazan, trpeljiv duh i izgradite ga u svojoj deci, negujući sve vrline koje će razvedriti domaći život. Tako oblikovana sredina biće za decu ono što su vazduh i

---

Sunčeva svetlost za biljni svet, jer potpomaže zdravlje i snagu uma i tela.

* * * * *

[241]

ПОГЛАВЉЕ 33—UTICAJ DOMA

Dom za decu treba da bude najprivlačnije mesto na svetu, a majčina prisutnost najveća privlačna sila. Deca su po svojoj prirodi osetljiva i odano privržena. Ona se lako zadovoljavaju, ali lako mogu postati nesrećna. Nežnom disciplinom, rečima, delima punim ljubavi, majke mogu da privežu decu za svoje srce.

[242] Mala deca vole društvo i retko mogu da se sama zabavljaju. Ona čeznu za naklonošću i nežnošću. Ono što njih zabavlja veruju da će zabavljati i majku i prirodno je što idu k njoj sa svojim malim radostima i žalostima. Majka ne treba da ozledi njihova osetljiva srca time što će ravnodušno postupati sa predmetima koji su za nju beznačajni, ali za njih imaju veliki značaj. Njeno saosećanje i odobravanje su dragoceni. Odobravaju-ći pogled, reč ohrabrenja ili pohvale, biće kao sunčev zrak u njihovom srcu, čineći ih srećnima za ceo dan.

Umesto da svoju decu tera od sebe da joj ne dosađuju svojom bukom ili da joj ne smetaju svojim malim željama, majka treba da planira zabavu ili neki lak posao da uposli vredne ruke i umove.

Ulaženjem u njihova osećanja i upravljanjem njihovim zabavama i zaposlenjem, majka će steći poverenje svoje dece i mnogo uspešnije moći da ispravi rđave navike ili nadzire izraze sebičnosti i strasti. Reč opomene ili prekora, izgovorena u pravo vreme, ima veliku vrednost. Strpljivom i budnom lju—bavlju ona može da usmeri um svoje dece u dobrom pravcu, gajeći u njima divne i privlačne crte karaktera.

Majke treba da vaspitaju svoju decu da ne postanu zavisni ili okrenuti sebi. Nemojte im nikada dati povoda da misle da su oni središte i da sve mora da se okreće oko njih. Neki roditelji posvećuju mnogo vremena i pažnje zabavi svoje dece, međutim, njih treba vaspitati da se sami zabavljaju i razvijaju svoju pronicljivost i veštinu. Na taj način naučiće da im budu prijatna jednostavna zadovoljstva. Deca treba da budu poučena da hrabro podnose svoja mala razočarenja i iskušenja. Umesto da pridaju važnost svakoj

nezatnoj ozledi ili bolu, odvratite njihov um, naučite ih da lako prelaze preko malih ozleda i neugodnosti. Poučavajte ih predlažući im načine kako mogu biti pažljivi prema drugima.

Nemojte zanemariti decu. Opterećene mnogim brigama, majke ponekad misle da nemaju vremena da strpljivo poučavaju svoju decu i da im ukažu ljubav i razumevanje. One moraju daznaju da ako deca u svojim roditeljima i u svom domu ne nalaze ono što će zadovoljiti njihovu želju za naklonošću i druženjem, ona će to potražiti na drugoj strani gde će biti izloženi opasnosti i njihov um i karakter.

Usled nedostatka vremena ili razmišljanja, mnoga majka odbija svojoj deci neko nevino zadovoljstvo, dok su njene vredne ruke i umorne oči zaposlene marljivim radom uloženom samo u ukrašavanje, u ono što će u najboljem slučaju, služiti samo za podsticanje taštine i preteranih zahteva u njihovim malim srcima. Kada se deca približe zreloom dobu, ovakve pouke doneće svoj rod gordosti i moralne ništavnosti. Majka je žalosna zbog grešaka svoje dece, ali ne shvata da žetva koju sada žanje potiče od semena koje je sama posejala.

Neke majke nisu dosledne u postupanju sa svojom decom. Ponekad im popuštaju na njihovu štetu, a zatim im odbijaju neko nevino zadovoljstvo što bi dečje srce učinilo veoma srećnim. U ovom one ne podražavaju Hrista. On je voleo decu, On je razumeo njihova osećanja i saučestvovao sa njima u njihovim zadovoljstvima i iskušenjima.

Očeva odgovornost

Suprug i otac je glava domaćinstva. Supruga očekuje od njega ljubav, saosećanje i pomoć u vaspitavanju dece i to je pravo. Deca su njegova koliko i njena i on mora da bude podjednako zainteresovan za njihovo dobro. Deca očekuju od svoga oca potporu i vođstvo i zato je potrebno da on ima pravilno shvatanje o životu, o uticajima i društvu koje okružava njegovu porodicu. Međutim, iznad svega njega treba da nadgleda Božja ljubav, strah i učenje Njegove reči, da bi mogao da noge svoje dece upravi na pravi put.

Otac je zakonodavac u porodici i on, kao i Avram, Gospodnji zakon treba da učini pravilom svoga doma. Bog je rekao o Avramu:

»Jer znam da će zapovediti sinovima svojim i domu svojem.« (1. Mojsijeva 18,19)

Tada se neće ispoljiti nikakav grešni nehat u sprečavanju zla, nikakva slaba, nemudra, povodljiva pristrasna naklonost; nikakvo popuštanje u njegovom uverenju o postupanju prema zahtevima pogrešne ljubavi. Avram nije samo dao pravilna uputstva, već je želeo da sačuva ugled pravog i pravičnog zakona. Bog je dao pravila da se po njima upravljamo. Deci se ne sme dopustiti da skrenu sa sigurnog puta obeleženog u Božjoj reči, na puteve koji vode u opasnost, koji su otvoreni na svakoj strani. Ljubazno, ali odlučno, sa istrajnim naporom i molitvom, treba obuzdati njihove pogrešne želje i usmeriti njihove naklonosti.

Otac treba da u svojoj porodici razvije ozbiljne vrline - snagu, jedinstvo, poštenje, strpljenje, hrabrost, marljivost i praktičnu korisnost. Ono što zahteva od svoje dece mora i sam da sprovede kroz svoj život, odlučno pokazujući ove vrline u svom ponašanju.

Ali, očevi, nemojte obeshrabriti svoju decu. Spojite ljubav sa autoritetom, ljubaznost sa saosećanjem, sa čvrstom odmerenošću. Posvetite časove svoje dokolice svojoj deci; upoznajte se sa njima, družite se sa njima u njihovom radu i sportu i produbite njihovo poverenje. Negujte prijateljstvo sa njima, naročito sa svojim sinovima. Na taj način izvršićete snažan uticaj na dobro.

Otac treba da da svoj udeo u izgradnji srećnog doma. Njegove poslovne brige i teškoće ne smeju baciti senku preko porodice; on u svoj dom treba da ulazi sa osmehom i ljubaznim rečima.

U izvesnom smislu otac je sveštenik u domu koji na porodičnom oltaru prinosi jutarnju i večernju žrtvu. Supruga i deca treba da se sjedine u molitvi i pridruže pesmi zahvalnosti. Ujutro, pre nego što napusti dom zbog svog svakodnevnog posla, otac treba da okupi decu oko sebe, klekne pred Boga i prepusti ih staranju nebeskog Oca. Kada dnevne brige prođu, porodica treba da se ujedini u iznošenju zahvalne molitve i pevanju pesama hvale, odavanju priznanja za božansku brigu u toku dana.

[244] Očevi i majke, ma koliko bili pritisnuti svojim poslom, nemojte propustiti da okupite svoj dom oko Božjeg oltara. Molite se da sveti anđeli zaštite vaš dom. Setite se da su vaša draga deca izložena iskušenjima. Svakodnevno pozleđivanje napada stazu i starih i mladih. Oni koji žele da žive mirnim, vernim, radosnim životom,

moraju da se mole. Jedino primanjem stalne pomoci od Boga možemo da izvojujemo pobeđu nad sobom.

Dom mora da bude mesto u kome će prebivati radost, ljubaznost i ljubav, a tamo gde vladaju ove vrline, vladace i sreća i mir. Teškoće mogu da navale, ali one su sudbina ljudskog roda. Neka strpljenje, zahvalnost i ljubav sačuvaju sunčevu svetlost u srcu, iako dan uvek može da bude oblačan. U takvim domovima prebivaju Božji anđeli.

Neka suprug i supruga izgrađuju međusobnu sreću i nikad ne propuste da učine neku malu ljubaznost i malo prijatno delo jedan drugome, koji čine život veselim i vedrim. Između muža i žene treba da postoji savršeno poverenje. Oni zajednički moraju da razmatraju svoje odgovornosti. Oni zajednički treba da rade za najuzvišenije dobro svoje dece. U prisustvu svoje dece ne smeju da kritikuju planove jedan drugoga ili da raspravljaju o mišljenju jedan drugoga. Neka supruga bude pažljiva i ne otežava rad svoga supruga oko dece. Neka suprug podupire ruke svoje supruge, dajući joj mudre savete i ljubazno ohrabrenje.

Između roditelja i dece ne sme da se stvori nikakva ograda hladnoće i uzdržanosti. Neka se roditelji upoznaju sa svojom decom, pokušavajući da razumeju njihov ukus i raspoloženje, ponirući u njihova osećanja i izvlačeći ono što se nalazi u njihovim srcima.

Roditelji, neka vaša deca uvide da ih volite i da čineći sve što je u vašoj moći, želite da ih učinite srećnim. Ako tako činite, vaša ograničenja koja postavljate delotvornije će delovati na njihov mladi um. Svojom decom upravljajte nežno i saosećajno znajući »da anđeli njihovi na nebesima jednako gledaju lice oca ... nebeskoga«. (Matej 18,10) Ako želite da anđeli izvrše posao koji im je za vašu decu poveren od Boga, sarađujte sa njima tako što ćete izvršiti svoj deo.

Vaspitana mudrom ljubaznom upravom u pravom domu, deca neće imati nikakvu želju da lutaju tražeći zadovoljstva i društvo. Zlo ih neće privlačiti. Duh koji vlada u domu oblikovaće njihov karakter; oni će stvoriti navike i načela koji će biti čvrsta odbrana protiv iskušenja, kada budu ostavili domaći krov i zauzeli svoje mesto u svetu.

Deca kao i roditelji imaju važne dužnosti u domu. Ona treba da znaju da su deo postojanosti doma. Ona dobijaju hranu i odelo,

ukazuje im se ljubav i staranje, pa i ona moraju da odgovore na ove mnogobrojne blagodeti time što će poneti svoj deo domaćeg tereta, donoseći svaku moguću sreću porodici čiji su članovi.

Deca ponekad padaju u iskušenje da se ljute zbog postavljanja ograničenja, ali u kasnijem životu ona će blagosiljati svoje roditelje za vernu brigu i savesnu budnost koja ih je sačuvala u godinama njihovog neiskustva.

*»I vi ocevi, ne razdražujte dece
svoje, nego ih gajite u nauci i strahu
Gospodnjem.«*

Efescima 6,4.

ПОГЛАВЉЕ 34—PRAVO VASPITANJE - MISIONARSKO VASPITANJE

[245]

Pravo vaspitanje je misionarsko vaspitanje. Svaki Božji sin i kćer pozvani su da postanu misionari; pozvani smo u službu Bogu i svojim bližnjima, pa osposobljavanje za ovu službu treba da bude predmet našeg vaspitanja.

Vaspitavanje za službu

Roditelji i učitelji hrišćani treba da imaju ovaj predmet stalno pred očima. Mi ne znamo u kojoj grani mogu da služe naša deca. Ona mogu da se žrtvuju u svom životu u krugu porodice; ona mogu da se posvete opštim životnim pozivima ili da kao učitelji Jevanđelja idu u neznabožačke zemlje; ali svi su podjednako pozvani da postanu misionari za Boga, sluge milosti u ovom svetu.

Bog voli decu i omladinu sa njenim velikim darovima, snagom i hrabrošću, njenom brzom prijemčivosti i zato želi da ih uskladi sa božanskom silom. Deca treba da dobiju vaspitanje koje će im pomoci da u nesebičnoj službi stanu na Hristovu stranu. Svoj svojoj deci poslednjeg vremena, nikako manje nego svojim prvim učenicima, Hristos kaže: »Kao što si ti mene poslao u svet, i ja njih poslah u svet.« (Jovan 17,18) Poslao ih je da postanu Božji predstavnici, da otkriju Njegov duh, da pokažu Njegov karakter, da izvrše njegov posao.

[246]

Naša deca stoje kao na raskrsnici. Pozivi iz sveta na sebičnost i samopovlašćivanje svuda ih odvrća od staze predviđene za one koje je otkupio Gospod. Da li će njihov život biti blagoslov ili prokletstvo zavisi od izbora koji učine. Prepuni snage, želeći da ispituju svoje neumorne sposobnosti, oni moraju da predahnu u svom prebogatim životu. Oni će neumorno delovati za dobro ili zlo.

Božja reč ne sputava rad, već ga pravilno usmerava. Bog nije zapovedio mladima da manje streme nečemu. Sastavni deo karak-

tera koji čoveka istinski čini uspešnim i poštovanim među ljudima - nezadrživa težnja nekom većem dobru, nesavladiva volja, revnoscno traženje, neumorna istrajnost, ne smeju se obeshrabriti. Božjom blagodatima sve ovo treba da bude upravljeno postizanjem ciljeva, koji su uzvišeniji od jednostavnih sebičnih svetovnih interesa, kao što je Nebo više od Zemlje.

Na nama kao roditeljima i hrišćanima leži pravilno usmeravanje naše dece. Decu treba voditi pažljivo, mudro, nežno stazom službe slične Hristovoj. Mi smo dali sveti zavet Bogu da podižemo svoju decu spremajući ih za Njegovu službu. Okružiti ih takvim uticajem, koji će ih učiniti sposobnim da izaberu život službe i pružiti im potrebno obrazovanje naša je prva dužnost.

»Bogu tako omile ... da je dao«, dao »svog jedinorodnog sina«, da ne poginemo, nego da imamo večni život. »Hristos je ljubio nas; i predade sebe za nas.« Ako volimo, mi ćemo i dati. Ne »da mu služe, nego da služi« je velika pouka koju treba da naučimo i druge da učimo. (Jovan 3,16; Efescima 5,2; Matej 20,28)

Neka u mladima zaživi misao da oni ne pripadaju samo sebi. Oni pripadaju Hristu. Oni su kupljeni Njegovom krvlju, zaslugom Njegove ljubavi. Oni žive zato što ih On održava svojom silom. Njihovo vreme, njihova snaga, njihove sposobnosti su Njegove i oni treba da se razvijaju, vaspitavaju tako da sve to iskoriste za Njega.

Pored anđeoskih bića, ljudska porodica stvorena po Božjem obličju najplemenitija je između svih Njegovih stvorenja. Bog želi da svi njeni članovi postanu ono što im je On omogućio da budu, i učine sve što je u njihovoj moći silom koju im je On dao.

Život je tajanstven i svet. On je izraz samoga Boga, Izvora svakog života. Njegove prilike su dragocene i one moraju biti korisno upotrebljene. Ako se jednom izgube, one su zauvek propale.

Bog stavlja pred nas večnost, sa njenom svečanom stvarnošću i omogućava nam duboko razumevanje besmrtnih i neprolaznih predmeta. On nam iznosi dragocenu oplemenjujuću istinu, da bismo mogli napredovati na bezbednom i sigurnom putu u postizanju cilja - vrednog, ozbiljnog korišćenja svih svojih sposobnosti.

[247] Bog posmatra sićušno seme koje je On lično oblikovao i vidi divan cvet, skriven grm ili visoko i razgranato drvo koje se nalazi u njemu. On tako isto vidi mogućnosti koje postoje u svakom

ljudskom biću. Mi smo ovde sa nekim ciljem. Bog je planski odredio naš život i On želi da ostvarimo najviše merilo razvoja.

*I ne vladajte se prema ovome veku,
nego se promenite obnavljanjem
uma svojega, da biste mogli kušati
koje je dobra i ugodna i savršena
volja Božja.»*

Rimljanima 12,2.

Oni treba da teže da se istaknu u svemu što je nesebično, uzvišeno i plemenito. Neka gledaju na Hrista kao uzor sa kojim treba da se saobraze.

Oni treba da gaje svetu težnju, koja se iskazala iz Njegovog života - težnju da poboljšavaju svet zato što treba da žive u njemu. To je posao na koji su pozvani.

Široka osnova

Najuzvišenija od svih nauka je nauka o spasenju duša. Najveći posao kome ljudska bića mogu da teže je rad kojim mogu zadočiti ljude vodeći ih iz greha u svetost. Za izvršavanje ovog dela potrebno je postaviti široku osnovu. Potrebno je sveobuhvatno vaspitanje vaspitanje koje od roditelja i učitelja zahteva takvo razmišljanje i napor koji ne traži samo čisto prenošenje nauke. Potrebno je nešto više od obrazovanja uma. Vaspitanje nije potpuno ako se telo, um i srce podjednako ne vaspitavaju. Karakter mora da dobije pravilno sistematsko obučavanje za svoj najpotpuniji i najuzvišeniji razvoj. Sve sposobnosti uma i tela moraju da se razvijaju i pravilno vaspitavaju. Dužnost nalaže gajenje i vežbanje svake snage koja će doprineti povećanju broja uspešnih radnika za Boga.

Pravo vaspitanje obuhvata celo biće. Ono uči pravilnom usmeravanju čovekovog bića. Ono nam omogućava da najbolje iskoristimo mozak, kosti i mišiće, telo, um i srce. Umne sposobnosti, kao uzvišenija sila, treba da gospodare carstvom tela. Prirodne želje i strasti moraju dospeti pod nadzor savesti i duhovnih osećanja. Hristos stoji na čelu čovečanstva i Njegova je želja da nas u svojoj

službi povede uzvišenim i svetim stazama čistote. Čudesnim delovanjem Njegove blagodati, treba da postanemo potpuni u Njemu.

[248] Isus je stekao svoje vaspitanje u domu. Njegova majka je bila Njegov prvi ljudski učitelj. Sa njenih usana i iz proročkih svitaka, učio je nebeske pouke. Živeo je u skromnom domu i verno i radosno prihvatio svoj deo u nošenju kućnih tereta. On, koji je bio zapovednik Neba, bio je predusretljiv sluga i poslušan sin pun ljubavi. Izučio je zanat i svojim rukama radio u drvodeljskoj radionici sa Josifom. Hodao je ulicama malog grada u odelu običnog radnika, idući i vraćajući se sa svog skromnog posla.

Ljudi Njegovog doba cenili su vrednost stvari prema spoljašnjem izgledu. Vera je opadala u svojoj sili, ali se uzdizala u spoljašnjem sjaju. Vaspitači iz onog vremena pokušavali su da razmetanjem i hvalisanjem pribave poštovanje. Isusov život predstavljao je zato upadljivu suprotnost svemu ovome. Njegov život ukazivao je na bezvrednost onoga što su ljudi smatrali uzvišenom suštinom života. On nije tražio škole svoga vremena sa njihovim preuveličavanjem sitnica i umanjivanjem velikih stvari. On je dobio vaspitanje na izvoru koji je Nebo odredilo - iz korisnog rada, iz proučavanja Pisma, iz prirode i životnog iskustva, iz Božjih udžbenika, punih uputstava za sve koji posežu za njima svojim spremnim rukama, otvorenim očima i srcem koje razume.

»A dete rastijaše i jačaše u duhu, i punjaše se premudrosti, i blagodat Božja beše na njemu.« (Luka 2,41)

Ovako pripremljen, krenuo je na svoj posao šireći svakog trenutka u dodiru sa ljudima, uticaj blagoslova, silu preobražaja, kakvu svet nikada nije video.

*«A ovo je život večni da poznaju
tebe jedinoga istinitoga Boga, i koga
si ti poslao Isusa Hrista.»*

Jovan 17,3.

Dete treba rano da nauči pouku o korisnosti. Čim se moć rasuđivanja dovoljno razvije, njemu treba poveriti izvršavanje dužnosti u domu. Dete treba podstaći da pokuša da pomogne ocu ili majci, da se ohrabri da se odrekne sebe i vlada sobom, da tuđu sreću i udobnost stavi iznad svojih, da pažljivo očekuje prilike

da obraduje i pomogne svojoj braći, sestrama i drugovima i bude ljubazno prema starima, bolesnima i nesrećnima. Ukoliko u domu preovladava duh prave službe, utoliko će se potpunije razvijati u životu dece. Ona će naučiti da pronađu radost u službi i žrtvovanju za dobro drugih.

Rad škole

Domaće vaspitanje treba dopuniti radom škole. Razvoj celoga bića, telesnog, umnog i duhovnog, i poučavanje za požrtvovnu službu stalno treba imati pred očima.

Služba za Isusa u sitnicama iz svakodnevnog iskustva, mimo svakog drugog sredstva, ima silu da oblikuje karakter i upravi život na puteve nesebične službe. Posao roditelja i učitelja treba da probudi ovaj duh, da ga podstakne i pravilno usmeri. Nijedan važniji posao od ovog ne bi mogao da im se poveri. Duh službe je duh Neba i anđeli će saradivati u svakom naporu da se bolje razvije i podstakne.

Takvo vaspitanje mora da se utemelji na Božjoj reči. Punina Njegovih načela jedino se u njoj nalazi. Biblija treba da postane temelj proučavanja i poučavanja. Osnovno znanje je znanje o Bogu i Onome koga je On poslao.

Svako dete i svaki mlad čovek i žena treba da poznaju sebe. Oni treba da poznaju telesno prebivalište koje im je Bog dao, i zakone koji ga održavaju u dobrom zdravlju. Svi moraju temeljito da poznaju opšte grane vaspitanja. Oni treba da dobiju pouku o marljivosti, koja će ih načiniti ljudima i ženama sa puno praktičnih sposobnosti, osposobljenih za dužnosti u svakodnevnom životu. Ovome treba dodati obučavanje i praktično iskustvo u raznim granama misionarskog napora.

[249]

Učenje davanjem

Mladi treba da napreduju onoliko brzo i tako daleko u sticanju znanja koliko im je to moguće. Neka polje njihovog proučavanja bude toliko široko koliko to njihova snaga može da postigne. Dok uče neka prenose svoje znanje. Na taj način njihovi umovi steći će vladanje nad samim sobom i snagu. O vrednosti njihovog vaspitanja

odlučuje način na koji koriste svoje znanje. Provesti dugo vremena u učenju, a bez ikakve želje da se naučeno saopšti drugima, često se pokaže kao prepreka, a ne pomoć stvarnom razvoju. I u kući i u školi napor jednoga đaka treba da bude usmeren da nauči kako da uči i kako da saopštava stečeno znanje. Bez obzira na njegovo zvanje, on treba da bude i učenik i učitelj sve dok živi. On tako može stalno da napreduje, imajući poverenje u Boga, čvrsto se držeći Njega čija je mudrost beskrajna, koji može otkriti tajne sakrivene vekovima, koji može rešiti najteže probleme za umove onih koji Ga veruju.

Božja reč pridaje veliki značaj uticaju društva kako na muškarce, tako i na žene. Koliko je onda veći uticaj njegove sile na um koji je u razvoju i na karakter dece i mladih. Društvo u kome se nalaze, načela koja usvajaju, običaji koje stvaraju, odlučiće o pitanju njihove korisnosti ovde kao i o njihovoj budućnosti, njihovom večnom interesu.

Strašna je činjenica, od koje treba da zadrhte srca roditelja, da u mnogim školama i na mnogim fakultetima gde omladina treba da stekne vaspitanje uma i vladanje nad sobom, preovladavaju uticaji koji će unakaziti karakter, skrenuti um sa pravih životnih ciljeva i sniziti moral. Mnogi, mnogi mladi u dodiru sa bezverjem, ljubavi prema zadovoljstvima i pokvarenosti izgube jednostavnost i čistotu, veru u Boga i duh samopoštovanja, ono što su očevi i majke hrišćani gajili i čuvali brižljivim poučavanjem i ozbiljnom molitvom.

Mnogi koji su pošli u školu sa ciljem da se osposobe za neku granu nesebične službe, obuzeti su svetovnim studijama. To je podstaklo njihovu težnju da postignu odlike u učenju i steknu položaj i počast u svetu. Cilj sa kojim su pošli u školu izgubljen je iz vida, a život podleže sebičnim i svetovnim težnjama. Tako često nastaju navike koje upropašćuju život, kako za ovaj, tako i za budući svet.

Ljudi i žene koji imaju slobodoumne ideje, nesebične ciljeve, plemenite težnje su oni u kojima su se ova obeležja razvijala u njihovom druženju u detinjstvu. U svim svojim postupcima sa Izrailjem, Bog je istakao važnost druženja sa njihovom decom. Sve pripreme za građanski, verski i društveni život vršene su u skladu sa naporima za očuvanje dece od štetnog društva i upoznavanja

pravila i načela Božjeg zakona od najranijeg detinjstva. Glavna pouka koja je data prilikom stvaranja nacije bila je takve prirode da je duboko delovala na sva srca. Pre nego što je smrću prvorodjenih nastupila poslednja strašna osuda Egipćana, Bog je zapovedio svom narodu da skupe svoju decu u svojim domovima. Dovratnik svake kuće bio je obeležen krvlju i trebalo je da svi ostanu u takvoj zaštiti obećanoj ovim simbolom. Roditelji koji ljube Boga i koji Ga se boje, treba i danas da sačuvaju svoju decu pod »svezom zaveta«, pod zaštitom svetih uticaja omogućenih Hristovom krvlju otkupljenja. [250]

Hristos je za svoje učenike rekao: »Ja im dadoh reč tvoju... jer nisu od sveta, kao ni ja što nisam od sveta.« (Jovan 17,14)

»I ne vladajte se prema ovome veku«, Bog nam nalaže, »nego se promenite obnovljenjem uma svojega.« (Rimljanima 12,2)

»Ne vucite u tuđem jarmu nevernika; jer šta ima pravda s bezakonjem? ili kakvu zajednicu ima videlo s tamom? ... ili kako se udara crkva Božja sa idolima? jer ste vi crkva Boga živoga, kao što reče Bog: useliću se u njih i živeću u njima, i biću im Bog, i oni će biti moj narod. Zato:

*»Izidite između njih i odvojte se...
i ne dohvatajte se do nečistote
i ja ću vas primiti,
i biću vam otac,
i vi ćete biti moji sinovi i kćeri,
Govori Gospod svedržitelj.«*

*2. Korinćanima
6,14-18*

»Skupite decu«.

»Uči narebe Božje i zakone njegove.«

*Joilo 2,16; 2.
Mojsijeva 18,16.*

*»I neka prizivlju ime moje na sinove
Izrailjeve, i ja ću ih blagosloviti.«
4. Mojsijeva 6,27.*

*»I videće svi narodi na zemlji da se
ime Gospodnje priziva na tebe,«
5. Mojsijeva 28,10.*

*»I ostatak će Izrailjev biti
usred mnogih naroda,
kao rosa od Gospoda i
kao sitan dažd na travi
koja ne čeka čoveka
niti se uzda u sinove čovečje.
Mihej 5,7.*

Mi smatramo da pripadamo Izrailju. Sva uputstva data starim Izrailjcima u vezi sa vaspitavanjem i obukom njihove dece, sva obećanja blagoslova za poslušnost, odnose se i na nas.

Božja reč za nas glasi: »Blagosloviću te ... i ti ćeš biti blagoslov.« (1. Mojsijeva 12,2)

Za svoje prve učenike i one koji će verovati u Njega preko njihove reči, Hristos kaže: »I slavu koju si mi dao ja dadoh njima, da budu jedno kao mi što smo jedno. Ja u njima i ti u meni: da budu sasvim ujedno, i da pozna svet da si me ti poslao i da si imao ljubav k njima kao i k meni što si ljubav imao.« (Jovan 17,22.23)

Divne, veličanstvene reči, gotovo izvan domašaja vere! Tvorac svih svetova voli one koji se opredeljuju za službu Njemu, isto toliko koliko voli svoga Sina. Njegova milostiva naklonost izliva se na nas do ovog neverovatnog obima. On nam je dao Svetlost i Veličanstvo Neba i sa Njim nam je darovao sve nebesko blago. Isto toliko koliko nam je obećao za budući život, On nam i u ovom životu daruje bogate darove. On želi da kao podanici Njegove blagodati, osećamo radost u svemu što oplemenjuje, razvija i podiže naš karakter. On čeka da nadahne mlade Duhom sa Neba, da bi mogli stati pod Hristovu zastavu umrljanu krvlju, da rade kao što

je On radio, da vode duše na sigurne staze, da utvrde noge mnogih na Steni vekova.

Svi koji teže da rade u skladu sa Božjim vaspitnim planom dobiće Njegovu potkrepljujuću blagodat, Njegovu stalnu prisutnost, Njegovu silu koja održava. On svakome govori:

»Budi slobodan i hrabar; ne boj se i ne paši se; jer je s tobom Gospod Bog tvoj.« »Neće odstupiti od tebe niti će te ostaviti.« (Isusu Navin 1,9.5)

*»Jer kada pada dažd ili sneg
i ne vraća se onamo,
nego natapa zemlju
i učini da rađa i da se zeleni
i daje semena da se seje
i hleba da se jede,
tako će biti reč moja
kad izade iz mojih usta:
neće se vratiti k meni prazna,
nego će učiniti što mi je drago,
i srećno će svršiti na šta je pošljem.
Jer ćete s veseljem izaći,
i u miru ćete biti vođeni;
gore i bregovi pevaće
pred vama od radosti,
i sva će drveta poljska
pljeskati rukama.
Mesto trnja niknuće jela,
i mesto koprive niknuće mirta;
i to će biti Gospodu u slavu,
za večni znak, kojega neće nestati.«*

Isaija 55,10-13.

Celokupno svetsko društvo je u neredu i potreban mu je potpuni preobražaj. Vaspitanje namenjeno omladini treba da oblikuje celokupni sastav društva.

*»I oni će sazidati
davnašnje pustoline,*

*podignuće stare razvaline
i ponoviće gradove puste
što leže razvaljeni
od mnogo naraštaja.«*

*Ljudi će ih zvati:
»Sveštenici Gospodnji...
i imaće večnu radost.
Jer ja Gospod ljubim pravdu.«*

*»I daću im platu uistinu,
i večni zavet učiniću s njima.
I seme će se njihovo
znati u narodima
i natražje njihovo među plemenima;
ko ih god vidi poznaće ih
da su seme koje je
blagoslovio Gospod...
Jer kao što iz zemlje raste bilje
i u vrtu niče što se poseje,
tako će Gospod Bog učiniti
da nikne pravda
i pohvala pred svim narodima.«*

*Isaija 61,4.6-8;
61,8; 61,9.11.*

* * * * *

SUŠTINA ZNANJA

[252]

[253]

»Duh znanja i straha Gospodnjega.«

(Isaija 11,2)

[254] **ПОГЛАВЉЕ 35—PRAVO POZNAVANJE BOGA**

[255]

Nalazimo se na ovom svetu da, kao i naš Spasitelj, služimo Bogu. Mi smo tu da svojim karakterom postanemo slični Bogu i da Ga životom službe otkrijemo svetu. Da bismo postali Božji saradnici, da bismo postali slični Njemu i da bismo otkrili Njegov karakter, moramo da Ga dobro poznajemo. Mi Ga moramo poznavati onako kako se sam otkriva.

Poznavanje Boga je osnova svakog pravog vaspitanja i svake prave službe. Ono je jedina prava zaštita protiv iskušenja. Samo ono može da nas po karakteru učini sličnima Bogu.

[256] To saznanje potrebno je svima koji rade na uzdizanju svojih bližnjih. Preobražaj karaktera, čistota života, uspešnost u službi, privrženost pravim načelima, sve zavisi od pravog poznavanja Boga. Ovo saznanje je suština pripreme kako za ovaj, tako i za budući život.

»Znanje je svetih stvari razum.«

Priče 9,10.

*Saznanjem o Njemu darovano nam
je »sve... koje trebaju životu i pobožnosti«.*

2. Petrova 1,3.

»Ovo je život večni«, rekao je Isus, »da poznaju tebe jedinoga istinitoga Boga, i koga si poslao Isusa Hrista.« (Jovan 17,3)

»Ovako veli Gospod: mudri da se ne hvali mudročću svojom, ni jaki a se ne hvali snagom svojom, ni bogati da se ne hvali bogatstvom svojim.

*Nego ko se hvali neka se hvali tim
što razume i poznaje mene,
da sam ja Gospod koji čini milost*

*i sud i pravdu na zemlji,
jer mi je to milo, govori Gospod.«*

Jeremija 9,23.24.

Potrebno je da proučavamo otkrivenje koja je Bog dao o sebi.

*»Složi se s njim
i pomiri se;
tako će ti biti dobro.
Primi iz usta njegovih zakon
i složi reči njegove u srcu svom...
i svemogući biće ti zlato i srebro...
Jer ćeš se tada radovati o Gospodu,
I podignućeš Bogu lice svoje.
Molićeš mu se,
i uslišiće te,
i zavete svoje izvršićeš.
Što god naumiš
i izlaziće ti;
i na putovima tvojim svetleće videlo.
Kad drugi budu poniženi, reći ćeš:
da se podignu;
i Bog će izbaviti onoga
ko je oborenih očiju.«*

[257]

O Jovu 22,21-29.

»Jer što se na njemu ne može videti, od postanja sveta moglo se poznati i videti na stvorenjima i njegova večna sila i božanstvo, da nemaju izgovora.« (Rimljanima 1,20)

Dela prirode koje sada posmatramo, pružaju nam bledu sliku edemske slave. Greh je uništio lepotu Zemlje; na svim delima mogu se videti tragovi delovanja zla. Pa, ipak, mnogo je ostalo od onoga što je lepo. Priroda dokazuje da je jedna bezgranična Sila, velika dobrotom, milošću i ljubavlju, stvorila Zemlju i napunila je životom i radošću. Čak i u svom poniženom stanju, sva dela otkrivaju rukotvorinu Velikog Umetnika. Gde god se okrenemo, možemo da čujemo Božji glas i vidimo dokaze o Njegovoj dobroti.

Od svečane tutnjave groma i neprekidnog bučanja starog okeana, do radosnih pesama koje čine da šuma odjekuje od melodije, deset hiljada glasova iz prirode izražavaju hvalu Njemu. Na zemlji, moru i nebu sa svojim divnim bojama i nijansama, odstupajući u veličanstvenoj suprotnosti ili skladno se podudarajući, vidimo Njegovu slavu. Večni brežuljci govore o Njegovoj moći.

Drveće, čije se zelene krošnje njišu u sunčevoj svetlosti, i cveće svojom nežnom lepotom, ukazuju na svoga Tvorca. Živo zelenilo koje kao ćilim pokriva mrku zemlju, govori nam o Božjem staranju za najskromnije od svih stvorenja. Pećine na moru i dubine na zemlji otkrivaju Njegova bogatstva. On koji je postavio bisere u okeanu i ametist i hrisolit među stenje, voli ono što je lepo. Sunce koje se diže na nebu predstavnik je Onoga koji je život i svetlost svega što je načinio. Sav sjaj i lepota koja ukrašava Zemlju i osvetljava nebo, govore o Bogu.

»Slava njegova pokri nebesa.«

»Puna je zemlja blaga tvojega.«

*»Dan danu dokazuje,
i noć noći javlja.*

*nema jezika, niti ima govora,
gde se ne bi čuo glas njihov.*

*Po svoj zemlji ide kazivanje njihovo
i reči njihove na kraj vasiljene.«*

**Avakum 3,3; Psalam
104,24; Psalam 19,2-4.**

Sve govori o Njegovoj nežnoj očinskoj brizi, o Njegovoj želji da svoju decu učini srećnom.

Sila koja deluje u celoj prirodi i održava sve nije, kao što neki naučnici zastupaju misao, samo jedno sveobuhvatno načelo, jedna pokretačka sila. Bog je Duh, ali On je ipak Ličnost; jer je On tako otkrio sebe:

*»A Gospod je pravi Bog,
Bog živi i car večni...*

*Bogova koji nisu načinili
neba ni zemlje,
nestaće sa zemlje i ispod neba.
Nije taki deo Jakovljevi,
jer je on tvorac svemu.
On je načinio zemlju silom svojom,
utvrdio vasionu mudročću svojom,
i razumom svojim razastro nebesa. «*

[258]

Jeremija 10,10.11.16.12.

Priroda nije Bog

Božja dela u prirodi nisu sam Bog u prirodi. Dela prirode izraz su Božjeg karaktera i sile, ali zato prirodu ne smemo da smatramo Bogom. Ljudska bića svojom umetničkom veštinom dala su divna dela, dela koja uveseljavaju oči, i koja nam otkrivaju nešto o zamisli Stvaraoca, ali načinjeno delo nije Tvorac. Delo ne može biti dostojno poštovanja, već onaj koji ga je načinio. Tako isto i priroda je izraz Božje zamisli i zato prirodu ne treba uzvisiti, već Boga prirode.

*»Hodite, poklonimo se, pripadnimo
Kleknimo pred Gospodom tvorcem
svojim.«*

*U njegovoj su ruci dubine zemaljske
i visine gorske njegove su.
Njegovo je more i on ga je stvorio,
i suhotu ruke su njegove načinile.«*

Psalam 95,6; 95,4.5.

*»Onoga tražite koji je stvorio zvezde
kola i štape,
i koji pretvara sen smrtni u jutro
i dan u tamnu noć.«*

»Onoga koji je saznao gore i koji je

stvorio vetar i gore
i javlja čoveku šta misli.«

»On je sagradio sebi kleti na nebu
i svod svoj osnovao na zemlji;
zove vode morske
i izleva ih po zemlji;
Ime mu je Gospod.«

(Amos 5,8; 4,13; 9,6)

Stvaranje Zemlje

Delo stvaranja nije moguće naučno objasniti. Koja nauka može da objasni tajnu života?

[259] »Verom poznajemo da je svet rečju Božjom svršen, da je sve što vidimo iz ništa postao.« (Jevrejima 11,3)

*»Koji pravim svetlost i stvaram
mrak...*

Ja Gospod činim sve to...

*Ja sam načinio zemlju i čoveka na njoj stvorio,
ja sam razapeo nebesa
svojim rukama,*

i svoj vojsci njihovoj dao zapovest.«

»Kad ih zovem svi dođu.«

Isaija 45,7-12; 48,13.

Prilikom stvaranja Zemlje, Bog nije zavisio od neke materije koja je ranije postojala. »On reče i postade, on zapovedi, i pokaza se.« (Psalam 33,9) Sve, materijalno i duhovno, stalo je pred Gospodom Jahveom na Njegov glas i stvoreno je za Njega. Nebesa i sva vojska njihova, Zemlja i sve na njoj, postalo je dahom usta Njegovih.

U stvaranju čoveka iskazala se u potpunosti delatnost Boga kao ličnosti. Kada je Bog načinio čoveka prema svom obličju, ljudsko telo bilo je savršeno po svom ustrojstvu, ali bilo je bez života. Tada je Bog, koji je ličnost i sam od sebe postoji, udahnuo u to telo dah života i čovek je postao živo, razumno biće. Svaki deo ljudskog

tela pokrenut je na rad. Srce, arterije, vene, jezik, ruke, noge, čula, umne sposobnosti, sve je počelo da deluje i svima je postavljen zakon. Čovek je postao živa duša. Kroz Hrista, kroz Reč, sam Bog je stvorio čoveka i obdario ga mudrošću i snagom.

Naša građa nije bila sakrivena pred Njim kada smo tajno postali. Njegove oči vide našu građu, iako je nesavršena i u Njegovoj knjizi svi naši udovi su zapisani onda, kada nijedan od njih nije postojao.

Iznad svih nižih vrsta stvorenja, Bog je odredio čoveka, krunu svoga stvaranja, da izrazi Njegovu misao i otkrije Njegovu slavu. Međutim, čoveku nije dopušteno da se uzvisi kao sam Bog.

»Raduj se Gospodu...

Služite Gospodu veselo;

idite pred lice njegovo pevajući!

Poznajte Gospod da je Bog.

On nas je stvorio i mi smo

dostojanje njegovo,

narod njegov i ovce paše njegove.

Ulazite na vrata njegova sa slavom,

u dvore njegove s hvalom.

slavite ga, i blagosiljajte

ime njegovo.«

»Uzvišujte Gospoda Boga našega,

i klanjajte se na svetoj gori njegovoj,

jer je svet Gospod Bog naš.«

Psalam 100,1-4; 99,9.

Bog je stalno zauzet podizanjem i korišćenjem svojih dela za svoje sluge. On radi preko prirodnih zakona, koristeći ih kao svoja sredstva. Ona ne rade sama po sebi. Priroda u svom radu pruža dokaz o mudrom prisustvu i delotvornoj pokretačkoj sili Bića koje pokreće sve po svojoj želji.

»Doveka je, Gospode,

reč tvoja utvrđena na nebesima,

od kolena do kolena istina tvoja:

ti si postavio zemlju, i stoji.

*Po tvojoj naredbi sve stoji sad;
jer sve služi tebi.«*

*»Što god hoće, sve Gospod čini,
na nebesima i na zemlji, u morima
i u svim bezdanima.«*

*»On zapovedi i stvoriše se.
Postavi ih zasvagda i zauvek,
dade naredbu, koja neće proći.«*

*Psalam 119,89-91;
135,6; 148,5.6.*

[260] Zemlja ne donosi rod svojih darova iz godine u godinu, i ne nastavlja svoj hod oko Sunca upravljajući se po nekoj svojstvenoj sili. Ruka Beskonačnoga stalno je zaposlena u upravljanju ovom planetom. Božja sila koja stalno deluje, održava Zemlju u položaju u kome se okreće. Bog je taj koji čini da se Sunce rađa na nebu. On otvara prozore neba i daje kišu.

*»Daje sneg kao vunu,
sipa inje kao pepeo.«*

*»On kad pusti glas svoj, buče vode
na nebesima,
Podiže paru s krajeva zemaljskih,
pušta munje s daždem,
i izvodi vetar iz staja njegovih.«*

*Psalam 147,16;
Jeremija 10,13.*

Njegova sila čini da bilje procveta, da se pojavi svaki list, da se svaki cvet otvori, da se svaki plod razvije.

Ustrojstvo ljudskog tela nije moguće potpuno razumeti. Ono predstavlja tajnu koja zbunjuje i najumnije. Bilo ne kuca i dah ne prati dah kao neki mehanizam koji je jednom pokrenut, pa sada nastavlja da radi. U Bogu živimo, mičemo se i postojimo. Srce koje kuca, damar koji tuče, svaki živac i mišić u živom telu, održava u redu i radu sila uvek prisutnog Boga.

Biblija nam pokazuje Boga na Njegovom uzvišenom i svetom mestu, ne u stanju nerada, ne u tišini i usamljenosti, nego okruženog sa deset hiljada hiljada i hiljadama hiljada svetih bića, koja čekaju da izvrše Njegovu volju. Preko ovih vesnika On je u neposrednoj vezi sa svakim delom svoga carstva. On je svuda prisutan svojim Svetim Duhom. On služi svim ljudima posredovanjem svoga duha i svojih anđela.

Iznad sve posebnosti Zemlje, On sedi na prestolu i sve je pristupačno Njegovom božanskom pregledu i iz svoje večnosti naređuje ono što Njegovo providenje smatra da je najbolje.

*»Put čovečji nije u njegovoj vlasti
niti je čoveku koji hodi u viasti
da upravlja koracima svojim.«*

*»Uzdaj se u Gospoda svim srcem
svojim...
Na svim putovima svojim
imaj ga na umu,
i on će upravljati staze tvoje.«*

*»Gle oko je Gospodnje na onima
koji ga se boje,
i na onima koji čekaju
milost njegovu.
On će dušu njihovu izbaviti od smrti,
i prehraniti ih u gladne godine.«*

*»Kako je dragocena milost tvoja,
Bože!...
Sinovi ljudski u senu krila tvojih ne
boje se.«*

*»Blago onome kojemu je pomoćnik
Bog Jakovljevi,
kojemu je nadanje u Gospodu,
Bogu njegovu.«*

*»Dobrote je tvoje, Gospode,
puna zemlja«,*

*»On ljubi pravdu i sud«
»Ti si uzdanica svih krajeva
zemaljskih,
i naroda preko mora daleko.
Koji si postavio gore svojom silom,
opasao se jačinom,
koji utišavaš huku morsku...
i bunu po narodima!«*

*»Sve što se javlja jutrom i večerom
da slavi tebe.«*

*»Ti venčaveš godinu, kojoj dobro činiš;
stope su tvoje pune masti.«*

[261]

*»Gospod prihvata sve koji padaju,
i ispravlja sve pognute.
Oči su svih k tebi upravljene,
ti im daješ hranu na vreme;
otvaraš ruku svoju,
i sitiš svašta živo na zemlji.«*

*Jeremija 10,23; Priče
3,5.6; Psalam
33,18.19; 36,7; 146,5;
119,64; 33,5; 65,5-7;
65,8.11; 145, 14-16.*

Ličnost Boga otkrivena u Hristu

Bog se kao ličnost otkrio u svome Sinu. Isus, odsjaj Očeve slave, »izrazita sličnost Njegovoj ličnosti«, došao je na svet kao lični Spasitelj. On se vazneo na Nebo kao lični Spasitelj. On posreduje na nebeskom sudu kao lični Spasitelj. On služi za nas pred Božjim prestolom »kao sin čovečji«. (Jevrejima 1,3; Otkrivenje 1,13)

»Ja i otac jedno smo«, izjavio je Hristos. »Niko ne zna sina do otac niti oca ko zna do sin i ako kome sin hoće kazati.« (Jovan 10,30; Matej 11,27)

Hristos je došao da ljudska bića pouči onome što Bog želi da znaju. Na nebu iznad nas, na zemlji, na širokim vodama okeana vidimo Božja dela. Sva stvorena dela svedoče o Njegovoj moći, Njegovoj mudrosti, Njegovoj ljubavi. Pa, ipak, mi ne možemo doznati o ličnosti Boga onako kako je otkriveno u Hristu, od zvezda ili vodopada.

Bog je video da je potrebno jasnije otkrivenje od otkrivenja iz prirode u prikazivanju Njegove ličnosti i Njegovog karaktera. On je poslao svog Sina na svet da otkrije prirodu i svojstva nevidljivog Boga onoliko koliko to može da podnese ljudski pogled.

Otkriven učenicima

Da proučimo reči koje je Hristos izgovorio u Gornjoj sobi u noći pre svoga raspeća. Približavao se čas Njegovog stradanja, a On je pokušavao da uteši svoje učenike koje su očekivala velika iskušenja i ispiti.

»Da se ne plaši srce vaše«, rekao je On, »verujte Boga, i mene verujte. Mnogi su stanovi u kući oca mojega. a da nije tako, kazao bih vam: idem da vam pripremam mesto...«

»Reče mu Toma: Gospode! ne znam kuda ideš; i kako možemo put znati? Isus mu reče: ja sam put i istina i život; niko neće doći ocu do kroza me. Kada biste mene znali onda biste znali i oca mojega; i otsele poznajete ga, i videste ga ...«

»Gospode! pokaži nam oca«, rekao je Filip, »i biće nam dosta. Isus mu reče: toliko sam vremena s vama i nisi me poznao, Filipe? koji vide mene, vide oca; pa kako ti govoriš: pokaži nam oca? Zar ne veruješ da sam ja u ocu i otac u meni. Reči koje vam ja govorim ne govorim od sebe, nego otac koji stoji u meni on tvori dela.« (Jovan 14,1-10)

Učenici još nisu shvatili Hristove reči koje su se odnosile na Njegov odnos sa Bogom. Njima su mnoga Njegova učenja bila potpuno nejasna. Hristos je želeo da steknu jasnije saznanje o Bogu.

»Ovo vam govorih u pričama«, rekao je On, »ali će doći vreme

kad vam više neću govoriti u pričama, nego ću vam upravo javiti za oca.« (Jovan 16,25)

Kada se Sveti Duh na dan Duhova izlio, apostoli su mnogo potpunije razumeli istine koje je Isus iznosio u pričama. Mnoga učenja, koja su bila tajna za njih, postala su im jasna. Međutim, čak ni tada učenici nisu primili potpuno ispunjenje Hristovg obećanja. Oni su primili sva saznanja o Bogu koja su mogli podneti, ali potpuno ispunjenje obećanja da će im Hristos jasno pokazati Oca, trebalo je tek da se ispuni. Tako je to i danas. Naše saznanje o Bogu je delimično, nepotpuno. Kada se sukob okonča i kada Čovek Isus Hristos bude priznao pred svojim Ocem svoje verne saradnike koji su u grešnom svetu istinito svedočili za Njega, oni će jasno razumeti ono što sada predstavlja tajnu za njih.

Na nebeskom sudu Hristos ima svoju proslavljenu ljudsku prirodu. Onima koji Ga prime, On daje silu da postanu Božja deca, da ih na kraju Bog primi kao svoje, da prebivaju sa Njim kroz celu večnost. Ako su u toku ovog života verni Bogu, oni će na kraju gledati »lice njegovo, i ime njegovo biće na čelima njihovim«. (Otkrivenje 22,4) Videti Boga je nebeska radost. Za grešnika, spasenog Hristovom blagodaću, nema veće radosti nego da gleda u Božje lice i da Ga upozna kao svoga Oca.

Pismo jasno ukazuje na odnos između Boga i Hrista i ono jasno ukazuje na ličnost i postojanje i Jednog i Drugog.

»Bog koji je negda mnogo puta i različnim načinom govorio ocevima preko proroka, govori i nama u posledak dana ovih preko sina ... koji budući sjajnost slave i obličje bića njegova, i noseći sve u reči sile svoje, učinivši sobom očišćenje greha naših, sede s desne strane prestola veličine na visini, i toliko bolji posta od anđela koliko preslavnije ime od njihova dobi. Jer kome od anđela reče kad:

*»Sin moj ti si,
Ja te danas rodih?
i opet »ja ću mu biti otac,
i on će mi biti sin.«*

Jevrejima 1,1-5.

Ličnost Oca i Sina i jedinstvo koje postoji među Njima, opisano je u 17. poglavlju Jevanđelja po Jovanu u Hristovoj molitvi za svoje učenike:

»Ne molim pak samo za njih, nego i za one koji me uzveruju njihove reči radi; da svi jedno budu, kao ti, oče, što si u meni i ja u tebi; da i oni u nama jadno budu, da i svet veruje da si me ti poslao.« (Jovan 17,20.21)

*«Da se ne plaši srce vaše, verujte
Boga, i mene verujte. Mnogi su stanovi
u kući oca mojega. A da nije
tako, kazao bih vam: idem da vam
pripravim mesto. I kad otidem i pripravim
vam mesto, opet ću doći, i
uzeću vas k sebi
da i vi budete gde sam ja.»*

Jovan 14,1-3

Jedinstvo koje postoji između Hrista i Njegovih učenika ne uništava ličnost nijednog od njih. Oni su jedno u svom cilju, mislima i karakteru, ali ne i kao ličnost. Bog je na taj način jedno sa Hristom.

Božji karakter otkriven u Hristu

Uzimajući ljudsku prirodu na sebe, Hristos je došao da bude jedno sa čovekom i istovremeno da otkrije nešeg nebeskog Oca grešnim ljudskim bićima. On koji je bio u prisutnosti Oca od početka, On koji je bio izrazita slika nevidljivog Boga, Jedini je čovečanstvu mogao da otkrije karakter Božanstva. On je u svemu bio izjednačen sa svojom braćom. On je postao telo kao što smo i mi. Bio je gladan, žedan i umoran. Održavao je svoj život hranom i okrepljivao se snom. Delio je sudbinu ljudi, pa, ipak, bio je nevin Sin Božji. Bio je stranac i namernik na Zemlji - na svetu, ali ne od sveta, kušan i iskušavan kao što se danas kušaju ljudi i žene, pa ipak, živeo je bezgrešnim životom. Nežan, sažaljiv, saosećajan, uvek pun obzira prema drugima, predstavljao je Božji karakter i bio stalno zauzet službom Bogu i čoveku.

[263]

*»A ja vam kažem: ljubite neprijatelje
svoje, blagosiljajte one koji vas kunu,
činite dobro onima koji na vas mrze
i molite se Bogu za one koji vas
gone; da budete sinovi oca svojega
koji je na nebesima; jer on zapoveda
svome suncu, te obasjava i zle i
dobre, i daje dažd pravednima i ne-
pravednima.«*

Matej 5,44.45.

*»Duh je Gospoda na meni,
jer me Gospod pomaza da javljam
dobre glase krotkima;
posla me da zavijem ranjene u srcu,
da oglasim zarobljenima slobodu.«
»Slepima da će progledati.«
»Da oglasim godinu
milosti Gospodnje...
da utešim sve žalosne.«*

*(Isaija 61,1; Luka
4,18; Isaija 61,2)*

»Ljubite neprijatelje svoje«, naložio nam je On, »blagosiljajte one koji vas kunu, činite dobro onima koji vas mrze i molite se Bogu za one koji vas gone; da budete sinovi oca svojega koji je na nebesima, jer je on blag i neblagodarnima i zlima«. »Jer on zapoveda svome suncu da obasjava i zle i dobre, i daje dažd pravednima i nepravednima.« »Budite dakle milostivi kao i otac vaš što je milostiv.« (Matej 5,44; Luka 6,35; Matej 5,45; Luka 6,36)

*»Po dubokoj milosti Boga našega...
nas je pohodio istok s visine;
da obasjaš one koji sede u tami
i u senu smrtnome,
da uputiš noge naše na put mira.«*

Luka 1,78.79.

Slava krsta

Otkrivenje Božje ljubavi prema čoveku usredsređeno je na krst. Jezik ne može da iskaže njegovo potpuno značenje, pero ne može da opiše, čovekov um ne može da shvati. Posmatrajući krst na Golgoti, mi jedino možemo da kažemo: »Bogu tako omile svet da je i sina svojega jedinorodnoga dao, da nijedan koji ga veruje ne pogine, nego da ima život večni.« (Jovan 3,16)

Raspeti Hristos za naše grehe, vaskrsli Hristos iz mrtvih, vazneseni Hristos na Nebo je nauka o spasenju koju treba da naučimo i kojoj treba i druge da poučavamo.

To je bio Hristos

»Koji, ako je bio u obličju Božjemu, nije se otimao da se isporedi s Bogom; ponizio sam sebe postavši poslušan do same smrti, a smrti krstove.« (Filibljanima 2,6.8)

»Hristos Isus, koji umre, pa još i vaskrse, koji je s desne strane Bogu.« »Zato i može vavek spasti one koji kroza nj dolaze k Bogu, kad svagda živi da se može moliti za njih.« (Rimljanima 8,34; Jevrejima 7,25) [264]

»Jer nemamo poglavara sveštentičkoga koji ne može postradati s našim slabostima, nego koji je u svemu iskušan, kao i mi, osim greha.« (Jevrejima 4,15)

Svaki blagoslov primamo kao dar od Hrista. Ovim darom, iz dan u dan, dopire do nas neiscrpna reka Jahveove dobrote. Preko jednog Dara dat nam je za našu radost svaki cvet sa svojim nežnim bojama i prijatnim mirisom. On je načinio Sunce i Mesec. Ne postoji nijedna zvezda koja ukrašava nebo, a da je On nije načinio. Svaka kap kiše koja pada, svaki zrak svetlosti koji zasvetli na našem nezahvalnom svetu, pruža dokaz o Božjoj ljubavi i Hristu. Sve nam je dato jednim neiskazanim Darom, Božjim jedinorodnim Sinom. On je prikovan na krst da bi svi ovi darovi mogli da poteknu Božjem umetničkom delu.

»Vidite kakvu nam je ljubav dao otac, da se deca Božja nazovemo i budemo.« (1. Jovanova 3,1)

»Otkako je veka ne ču se, niti se ušima dozna, niti oko vide Boga osim tebe da bi tako učinio onima koji ga čekaju.« (Isaija 64,4)

Saznanje koje preobražava

Saznanje o Bogu, onako kako ga je Hristos objavio, saznanje je koje moraju da imaju svi koji se spasavaju. To je saznanje koje preobražava karakter. Ako bude prihvaćeno, ovo saznanje može prema Božjem liku preobraziti dušu. Ono će celom biću dati božansku duhovnu snagu.

»Mi pak svi koji otkrivenijem licem gledamo slavu Gospodnju, preobražavamo se u to isto obličje iz slave u slavu, kao od Gospodnjega Duha.« (2. Korinćanima 3,18)

O svom životu Spasitelj ovako govori: »Ja održah zapovesti oca svojega i ostajem u ljubavi njegovoj.« (Jovan 15,10) »Ne ostavi otac mene sama; jer ja svagda činim što je njemu ugodno.« (Jovan 8,29) Isus je bio u ljudskoj prirodi i zato Bog želi da Njegovi sledbenici budu takvi. U Njegovoj sili treba da živimo životom čistote i plemenitosti kojom je živeo Spasitelj.

»Toga radi«, kaže Pavle, »preklanjam kolena svoja pred ocem Gospoda našeg Isusa Hrista, po kome se sva čeljad na nebesima i na zemlji zovu, da vam da silu po bogatstvu slave svoje, da se utvrdite Duhom njegovim za unutrašnjeg čoveka, da se Hristos useli verom u srca vaša, da budete u ljubavi ukorenjeni i utemeljeni; da biste mogli razumeti sa svima svetima što je širina i dužina i dubina i visina, i poznati pretežniju od razuma ljubav Hristovu, da se ispunite svakom puninom Božjom.« (Efescima 3,14-19)

Mi »ne prestajemo za vas moliti se Bogu i iskati da se ispunite poznanjem volje njegove u svakoj premudrosti i razumu duhovnome, da živite pristojno Bogu na svako ugađanje i u svakom dobrom delu da budete plodni, i da rastete u poznanju Božjemu, jačajući svakom snagom po sili slave njegove, i u svakom trpljenju i dugom podnošenju s radošću.« (Kološanima 1,9-11)

Bog nas poziva da primimo ovo saznanje pored koga je sve drugo samo taština i ništavilo.

ПОГЛАВЉЕ 36—OPASNOST OD LAŽNOG UČENJA

[265]

Jedno od najvećih zala koje prati traženje znanja, naučno istraživanje, jeste sklonost da se ljudska misao uzdigne iznad prave vrednosti i njenog pravilnog uticaja. Mnogi pokušavaju da prosude o Tvorcu i Njegovim delima svojim nesavršenim poznavanjem nauke. Oni se trude da tačno odrede prirodu, svojstva i preimućstva Boga i povlađuju spekulativnim teorijama o Beskonačnom. Oni koji se odaju ovoj vrsti proučavanja stupaju na zabranjeno tle. Njihovo istraživanje neće doneti nikakve dragocene rezultate i može se nastaviti samo na pogibao duše.

Naši praroditelji pali su u greh popuštanjem želji za znanjem koje im je Bog uskratio. U želji za sticanjem ovog saznanja, izgubili su sve što je bilo vredno posedovanja. Da Adam i Eva nikada nisu dodirnuli zabranjeno drvo, Bog bi im dao saznanje - saznanje na kome ne bi postojalo nikakvo prokletstvo greha, saznanje koje bi im donelo večnu radost. Sve što su stekli poslušnošću prema kušaču bilo je upoznavanje sa grehom i njegove posledice. Njihovom neposlušnošću, ljudski rod se otuđio od Boga, a Zemlja odvojila od Neba.

[266]

Ovo je pouka za nas. Na polje na koje je odveo naše prve roditelje, sotona i danas mami ljude. On je preplavio svet lažnim pričama. On kuša ljude da spekulišu u odnosu na Boga svakim sredstvom koje mu stoji na raspolaganju. On na taj način teži da ih spreči u sticanju onog saznanja o Bogu koje predstavlja spasenje.

Panteistička teorija

Danas se svuda po vaspitnim ustanovama i u crkvama uvlače spiritistička učenja koja potkopavaju veru u Boga i Njegovu reč. Teoriju da je Bog biće, suština koja prožima celu prirodu, prihvataju mnogi koji ispovedaju veru u Pismo, ali ma kako lepo zaogrnuti, ova teorija je najopasnija. Ona pogrešno predstavlja

Boga i predstavlja omalovažavanje Njegove veličine i veličanstva. Ona sigurno teži ne samo zadovoljenju, već i ponižavanju ljudi. Njen bitni sastavni deo je tama, a njen delokmg je čulnost. Ishod njenog prihvatanja je odvajanje od Boga. Za palu ljudsku prirodu ovo znači propast.

Usled greha naše stanje je neprirodno i sila koja nas preporuča mora da bude natprirodna, inače ona nema nikakvavrednost. Postoji samo jedna sila koja može da slomi vlast zla nad ljudskim srcem. To je Božja sila iskazana u Isusu Hristu. Jedino krvlju Raspetoga moguće je očišćenje od greha. Jedino Njegova blagodat može da nam omogući da se odupremo težnjama naše pale prirode i da je potčinimo. Spiritističke teorije o Bogu ostavljaju Njegovu blagodat bez ikakvog uticaja. Ako je Bog biće, suština koja prožima celu prirodu, tada On prebiva u svim ljudima, pa je čoveku za dostizanje svetosti jedino potrebno da razvije silu koja je u njemu.

Ove teorije, praćene svojim logičkim zaključkom, odvede daleko celo hrišćansko tumačenje istine. One odbacuju potrebu pomirenja i čine čoveka otkupiteljem samoga sebe. Ove teorije o Bogu čine Njegovu reč bezuticajnom, a oni koji ih prihvataju nalaze se u velikoj opasnosti da budu zavedeni da celu Bibliju posmatraju kao izmišljotinu. Oni mogu da smatraju vrlinu boljom od poroka, ali isključujući Boga sa Njegovog položaja pravične vladavine, oni se u svojoj zavisnosti oslanjaju na ljudsku silu koja - bez Boga - nema nikakvu vrednost. Čovek lišen pomoći, neće imati prave sile da se odupre zlu i da ga savlada. Zaštita duše je porušena. Čovek nema nikakvu branu protiv greha. Kada se ograničenja iz Božje reči i Njegov Duh jednom odbace, ne znamo do kojih dubina čovek može da potone.

*»Sve su reči Božje čiste;
On je štiti onima koji se uzdaju u nj.
ništa ne dodaje k rečima njegovim,
da te ne ukori, i nađeš se laža.«*

*»Bezbožnika će uhvatiti njegova
bezakonja,
i u uža greha svojih zaplešće se.«*

Priče 30,5.6; 5,22.

Pretraživanje božanskih tajni

[267]

»Što je tajno ono je Gospoda Boga našega, a javno je naše i sinova naših doveka.« (5. Mojsijeva 29,29) Otkrivenje koje je Bog dao o sebi u svojoj Reči je za naše poučavanje. Mi ovo možemo da pokušamo da shvatimo. Međutim, iza ovoga ne možemo da prodremo. Najuzvišejji umovi mogu da čine napore do potpunog iscrpljenja u pretpostavkama o Božjoj prirodi, ali napor će ostati bez ploda. Nama nije dato da rešimo ovaj problem. Nijedan ljudski um ne može da shvati Boga. Nikome nije dopušteno da se upušta u spekulisanje o Njegovoj prirodi. Ovde je tišina rečitost. Sveznajući Bog je iznad svake rasprave.

Kada je stvaran plan spasenja nije bilo dopušteno čak ni anđelima da učestvuju u savetovanjima između Oca i Sina. Ljudska bića ne mogu da prodru u tajne Najuzvišenijeg. Mi ne poznajemo Boga koliko ni deca, ali kao deca možemo da Ga volimo i poslušamo. Umesto da spekuliramo o Njegovoj prirodi ili Njegovim preimućstvima, poslušajmo reči koje je On izgovorio.

»Možeš li tajne Božje dokučiti, ili dokučiti savršenstvo sve-mogućega? To su visine nebeske, šta ćeš učiniti? Dublje je od pakla, kako ćeš poznati? Duže od zemlje, šire od mora.«

*»Ali mudrost gde se nalazi?
i gde je mesto razumu?
Ne zna joj čovek cene,
niti se nahodi u zemlji živih.
Bezdan veli: nije u meni;
i more veli: nije kod mene
ne može se dati
čisto zlato za nju,
niti se srebro izmeriti u
promenu za nju.
Ne može se ceniti zlatom Ofirskim,
ni dragim onihom ni safirom.
Ne može se izjednačiti sa njom ni
zlato ni kristal,
niti se može promeniti
za zaklade zlatne.*

*Od koralala i bisera nema spomena,
jer je vrednost mudrosti veća nego
dragom kamenju.*

*Ne može se s njom izjednačiti
topaz Etiopski,*

niti se može ceniti čistim zlatom.

Otkuda dakle dolazi mudrost?

i gde je mesto razumu? ...

Pogibao i smrt govore:

Ušima svojim čusmo slavu njezinu.

Bog zna put njezin,

i poznaje mesto njezino.

Jer gleda do krajeva zemaljskih

i vidi sve što je pod svim nebom...

Kad postavljaše zakon daždu

i put munji gromovnoj,

još je onda vide i oglasi je,

uredi je i pretraži je.

A čoveku reče:

Gle, strah je Božji mudrost,

i uklanjati se oda zla jest razum.«

OJovu 11,7-9;

28,12-28.

Mudrost se ne može naći istraživanjem zemaljskih dubina ni uzaludnim naporima da se proдре u tajne Božanskog bića. Ona se pre nalazi u poniznom prihvatanju otkrivenja koje je On, po svojoj volji, dao, kao i u usaglašavanju života sa Njegovom voljom.

[268]

Ljudi najvećeg razuma ne mogu da shvate Jahveove tajne onako kako su otkrivene u prirodi. Božansko nadahnuće postavlja mnoga pitanja na koja ni najčuveniji ljudi ne mogu da odgovore. Ova pitanja nisu postavljena da bismo odgovarali na njih, već da se naša pažnja skrene na duboke Božje tajne koje će nas poučiti da je naša mudrost ograničena; da u prilikama iz našeg svakidašnjeg života, postoje mnoge istine koje prevazilaze shvatanja ograničenih bića.

Sumnjičavi ljudi ne veruju u Boga zato što ne mogu da shvate silu u kojoj se On otkriva. Međutim, Boga treba priznati koliko po

onome što nije otkrio o sebi, toliko i po onome što je otvorio našem ograničenom shvatanju. Bog je dao čuda u božanskom otkrivenju i prirodi da nam ulije veru. To tako mora da bude. Mi možemo stalno istraživati, stalno ispitivati, stalno učiti, pa, ipak, iznad svega postoji jedna beskonačnost.

*»Ko je izmerio vodu prstima svojim
i nebesa premerio pedu?*

*Ko je merom izmerio
prah zemaljski,*

*I gore izmerio na merila
i bregove na poteg?*

*Ko je upravljao duh Gospodnji?
ili mu bio savetnik i naučio ga? ...*

*Gle narodi su kao kap iz vedra,
i kao praška na merilima broje se;
Gle, premešta ostrva kao prašak.*

*Ni Livan ne bi bio dosta za oganj,
i životinje njegove ne bi bile dosta
za žrtvu paljenicu.*

*Svi su narodi kao ništa pred njim,
manje negoli ništa i taština vrede mu.*

*S kim ćete dakle izjednačiti Boga?
I kakvu ćete mu priliku naći?...*

Ne znate li?

Ne čujete li?

Ne kazuje li vam se od iskona?

Ne razumete od temelja zemaljskih?

*On sedi nad krugom zemaljskim
i njezini su mu stanovnici*

kao skakavci;

i razapeo ih je kao sator za stan...

S kim ćete me dakle izjednačiti?...

Veli sveti.

Podignite gore oči svoje i vidite;

Ko je to stvorio?

*Ko izvodi vojsku svega toga na broj
 i zove svako po imenu,
 i velike radi sile njegove
 i jake moći ne izostaje nijedno?
 Zašto govoriš Jakove,
 i kažeš Izrailju:
 Sakriven je put moj od Gospoda
 i stvar moja ne izlazi pred Boga
 mojega?
 Ne znaš li?
 Nisi li čuo da Bog večni Gospod
 koji je stvorio krajeve zemaijske
 Ne sustaje niti se utruđuje?
 Razumu njegovu nema mere.«*

Isaija 4,12-28.

Posredstvom Svetog Duha iz opisa datih Njegovim prorocima, treba da shvatimo veličinu našeg Boga. Isaija kaže:

[269] »Godine kad umre car Ozija videh Gospoda gde sedi na prestolu visoku i uzdignutu, i skut mu ispunjavaše crkvu. Serafimi stajahu više njega, svaki od njih imaše šest krila: dvema zaklanjaše lice svoje i dvema zaklanjaše noge svoje, a dvema lećaše. I vikahu jedan drugome govoreći: svet, svet, svet je Gospod nad vojskama; puna je sva zemlja slave njegove. I zadrmaše se pragovi na vratima od glasa kojim vikahu, i dom se napuni dima.

I rekoh: jaoh meni! pogiboh jer sam čovek nečistih usana, i živim usred naroda nečistih usana, jer cara Gospoda nad vojskama videh svojim očima.

A jedan od heruvima dolete k meni držeći u ruci živ ugljen, koji uze sa oltara kleštima, i dotače se usta mojih i reče: evo, ovo se dotače usta tvojih, i bezakonje tvoje uze se, i greh tvoj očisti se.« (Isaija 6,1-7)

*»Niko nije kao ti, Gospode;
 Velik si i veliko je ime tvoje u sili.
 Ko se ne bi tebe bojao, care nad
 narodima?«*

»Gospode! ti me kušaš i znaš.
ti znaš kad sedim i kad ustajem;
ti znaš pomisli moje izdaleka;
kad hodim i kad se odmaram ti si
oko mene,
i sve putove moje vidiš.

Još nema reči na jeziku mom,
a ti, Gospode, gle, već sve znaš.
Sastag i spred ti si me zaklonio,
istavio na me ruku svoju.

Čudno je za mene znanje tvoje,
visoko ne mogu da ga dokučim.«

Jeremija 10,6.7;

Psalam 139,1-6.

»Velik je Gospod naš
i velika je krepost njegova,
i razumu njegovu nema mere.«

Psalam 147,5.

»Kad su pred očima Gospodu putovi
svačiji, i meri sve staze njegove.«

Priče 5,21.

»On otkriva što je duboko i sakriveno,
zna što je u mraku, i svetlost kod
njega stanuje.«

Danilo 2,22.

»Bogu su poznata od postanja sveta
sva dela njegova.« »Jer ko zna misao
Gospodnju? Ili ko mu bi savetnik? Ili
ko mu napred dade što, da mu se

*vрати? Jer je od njega i kroz njega i
u njemu sve. Njemu slava vavek.*

Dela 15,18;

Rimljanima 11,34-36.

*»A caru večnome, neraspadljivome«,
»koji sam ima besmrtnost, i živi u
svetlosti kojoj se ne može pristupiti,
kojega niko od ljudi nije video,
niti može videti, kojemu čast
i država večna.«*

1. Timotiju 1,17; 6,16.

*»Veličanstvo njegovo neće ii vas uplašiti?
I strah njegov neće li vas popasti?«*

*»Nije li Bog na visini nebeskoj?
Pogledaj gore zvezde,
kako su visoko.«*

*»Vojskama njegovim ima li broja?
I koga ne obasjava videlo njegovo?«*

*Od koiena do kolena
hvaliće deia tvoja,
i silu tvoju kazivati.
O visokoj slavi tvojega veličanstva,
I o divnim delima tvojim razmišljam.
Pripovedaće silu čudesa tvojih,
i ja ću veličanstvo tvoje kazivati.
Hvaliće veliku dobrotu tvoju
i pravdu tvoju pevaće ...
Neka te slave, Gospode,
sva deia tvoja,
i sveci tvoji neka te blagosiljaju.
Neka kazuju slavu carstva tvojega,
i silu tvoju pripovedaju,*

da bi javili sinovima ljudskim silu tvoju,
 i visoku slavu carstva tvojega.
 Carstvo je tvoje carstvo svih vekova
 i vlada tvoja na sva kolena ...
 Hvalu Gospodu neka
 govore usta moja,
 i neka blagosilja svako telo
 sveto ime njegovo uvek i
 bez prestanka.«

[270]

*OJovu 13,11; 22,12;
 25,3; 37,5-24;
 Psalam 113,5.6;
 Naum 1,3; Psalam
 145,3-21.*

Što više saznajemo šta je Bog i šta smo mi u Njegovim očima, treba da se bojimo i drhtimo pred Njim. Neka savremenim ljudima služi kao opomena sudbina onih, koji su u stara vremena postupali sa onim što je Bog proglasio svetim kao sa svojom imovinom. Kada su se Izrailjci izložili opasnosti da otvore kovčeg, posle njegovog povratka iz filistejske zemlje, njihova smelost puna nepoštovanja, bila je strogo kažnjena.

Razmofrimo osudu koja je pala na Uzu. Kada je u vreme Davidove vladavine kovčeg prenesen u Jerusalim, Uza je ispružio svoju ruku da ga pridrži da stoji čvrsto. Zato što se usudio da dodirne simbol Božjeg prisustva, bio je pogođen trenutnom smrću.

Kod žbuna koji je goreo, kada je Mojsije, ne prepoznavši Božje prisustvo, prišao da posmatra čudan prizor, dobio je nalog:

»Ne idi ovamo. Izuj obuću svoju s nogu svojih, jer je mesto gde stojiš sveta zemlja... A Mojsije zakloni lice svoje, jer ga strah beše gledati u Boga.« (2. Mojsijeva 3,5.6)

»A Jakov otide od Virsaveje idući u Haran. I dođe na jedno mesto, i zanoći, jer sunce beše zašlo; i uze kamen na onom mestu, i metnu ga sebi pod glavu, i zaspao na onom mestu.

I usni, a to lestve stajahu na zemlji a vrhom ticahu u nebo, i gle, anđeli Božji po njima se penjahu i silažahu; i gle, na vrhu stajaše Gospod i reče:

Ja sam Gospod Bog Avrama oca tvojega i Bog Isakov; tu zemlju na kojoj spavaš tebi ću dati i semenu tvojemu... I evo ja sam s tobom, i čuvaću te kuda god ideš, i dovešću te natrag u ovu zemlju, jer te neću ostaviti dokle god ne učinim što ti rekoh.

A kada se Jakov probudi od sna, reče: zacemento je Gospod na ovom mestu; a ja ne znaoh. I uplašio se i reče: kako je strašno mesto ovo! ovde je doista kuća Božja, i ovo su vrata nebeska.« (1. Mojsijeva 28,10-17)

U Svetinji pustinjskog Šatora od sastanka i Hrama koji su bili zemaljski simboli Božjeg prebivališta, jedno odeljenje bilo je posvećeno Njegovim prisustvom. Zavesu, sa utkanim heruvimima, na njenom ulazu, nije smela da podigne nijedna ruka osim jedne. Podići tu zavesu i ući bez naređenja u svetu tajnu Svetinje nad svetinjama, značilo je smrt. Iznad prestola milosti počivala je slava Najsvetijeg - slava koju nijedan čovek ne bi mogao da ugleda ostanje živ. Jednog jedinog dana u godini, određenog za službu u Svetinji nad svetinjama, prvosveštenik je dršćući ulazio do Božjeg prisustva, dok su oblaci tamjana kao velom obavijali slavu sklanjajući je od njegovog pogleda. U svim predvorjima Hrama umukao je svaki zvuk. Nijedan sveštenik nije služio kod oltara. Čitava vojska pobožnog naroda, savila se u nemom strahopoštovanju i prinosila svoje molitve za Božju milost.

»Ovo se pak sve događalo ugledi njima, a napisalo se za nauku nama, na koje posledak sveta dođe.« (1. Korinćanima 10,11)

[271]

*»A Gospod je u svetoj crkvi svojoj;
muči pred njim sva zemlja!«*

*»Gospod caruje: neka strepe narodi:
sedi na heruvimima:
nek se drma zemlja!*

*Gospod je na Sionu velik,
i visok nad svim narodima.
Neka slave veliko i strašno ime tvoje;
da je svet!«*

»Presto je Gospodnji na nebesima;

*oči njegove gledaju; veđe njegove
ispituju sinove čovečije.«*

*»Sa svete visine svoje,
Gospod pogledao s neba na zemlju.«*

*»S prestola, na kome sedi, pogleda
na sve koji žive na zemlji.*

*On je stvorio sva srca njihova,
On i zna sva dela njihova.«*

*»Nek se boji Gospoda sva zemlja,
i neka strepi pred njim sve što živi
po vasiljenoj.«*

Avakum 2,20;

Psalam 99,1-3;

11,4; 102,19;

33,14.15.8.

Istraživanjem čovek ne može da pronađe Boga. Neka niko ne pokuša da smelom rukom podigne veo koji sakriva Njegovu slavu. »Kako su neispitljivi njegovi sudovi i neistraživi njegovi putovi!« (Rimljanima 11,33) Skrivanje Njegove sile dokaz je Njegove milosti, jer podići veo koji sakriva Božje prisustvo znači smrt. Nijedan smrtni um ne može da prodre u tajanstvenost u kojoj Svemoćni prebiva i deluje. O Njemu možemo saznati jedino ono što On smatra podesnim da nam otkrije. Um mora da prizna vlast koja je uzvišenija od njega. Srce i um moraju da se poklone velikom JASAM.

* * * * *

[272] ПОГЛАВЉЕ 37—LAŽNO I PRAVO VASPITANJE

[273]

Izvanredan um sjedinjen sa zlom neprekidno deluje da potisne Božje reči i stalno ističe ljudsko mišljenje. On smatra da ne treba da čujemo Božji glas koji govori: »To je put, idite njim.« (Isaija 30,21) Izvitoperenim vaspitnim postupkom on čini sve što je u njegovoj moći da zamrači nebesku svetlost.

[274] Filozofska spekulacija i naučna istraživanja, koja Bog ne priznaje, stvorili su hiljade sumnjičavih ljudi. U današnjim školama brižljivo se proučavaju i u potpunosti objašnjavaju zaključci do kojih su došli učeni ljudi u svojim istraživanjima, pa je utisak sasvim jasan — ako su ovi učeni ljudi u pravu, onda Biblija to ne može da bude. Sumnja je privlačna za ljudski um. Omladina je prevarena, jer vidi u njoj nezavisnost koja osvaja uobrazilju. Sotona pobednički li-kuje. On pothranjuje svako seme sumnje koje je posejano u mlada srca. On pomaže da raste i donese rod i uskoro treba požnjeti bogatu žetvu neverstva.

Ljudsko srce je naklonjeno zlu i zato je veoma opasno sejati seme sumnje u mlade umove. Sve što slabi veru u Boga, lišava dušu sile da se odupre iskušenju. To uklanja jedinu stvarnu zaštitu od greha. Nama su potrebne škole u kojima će se mladi poučavati veličini koja je sadržana u poštovanju Boga, zato što se u svakodnevnom životu tako otkriva Njegov karakter. Mi treba da upoznamo Boga preko Njegove reči i Njegovih dela, da bi naš život ispunio Njegov cilj.

Neverni pisci

Mnogi u sticanju obrazovanja smatraju suštinskim proučavanje spisa nevernih pisaca, jer ova dela sadrže mnoge sjajne i dragocene misli. Ali, ko je začetnik svih misaonih dragulja? To je Bog, jedino Bog. On je Izvor svake svetlosti. Zašto onda naporno moramo da čitamo masu pogrešnih misli sadržanih u delima nevernih pisaca

samo radi nekoliko intelektualnih istina, kada nam sve istine već stoje na raspolaganju?

Kako to ljudi koji se bore protiv Božje vladavine poseduju mudrost koju ponekad ističu? Sam sotona vaspitan je u nebeskim dvorovima i stekao je saznanje o dobru i zlu. On meša dragoceno sa bezvrednim i upravo mu to daje silu prevare. Hoćemo li sotonu primiti kao svetlog anđela samo zato što je obukao odelo nebeskog sjaja? Kušać ima svoje predstavnike, vaspitane u skladu sa njegovim metodima, nadahnute njegovim duhom i prilagođene njegovom poslu. Hoćemo li sarađivati sa njima? Hoćemo li prihvatiti dela njegovih predstavnika kao bitna za sticanje obrazovanja?

Kada bi se vreme i napor utrošeni u pokušaju pronicanja u sjajne neverničke ideje, posvetilo proučavanju dragocenih istina iz Božje reči, hiljade onih, koji sada sede u tami i smrtnoj seni, radovali bi se slavi Svetlosti života.

Istorijska i teološka nauka

Mnogi misle da je u pripremi za hrišćanski rad bitno steći široko znanje iz istorijskih i teoloških spisa. Oni pretpostavljaju da će im ovo znanje pomoći u propovedanju Jevanđelja. Međutim, njihovo marljivo proučavanje ljudskog mišljenja doprinosi slabljenju, a ne jačanju njihove službe. Kada vidim knjižnice pune velikih knjiga, istorijskih i teoloških, pomislim: »Zašto troše novac za ono što nije hleb? Šesto poglavlje u Jevanđelju po Jovanu govori nam više nego što se može naći u tim delima.« Hristos kaže: »Ja sam hleb života: koji meni dolazi neće ogladneti, i koji mene veruje neće nikad ožedneti.« »Ja sam hleb živi koji siđe s neba; koji jede od ovoga hleba živeće vavek.« »Koji veruje mene ima život večni.« »Reči koje vam ja rekoh duh su i život su.« (Jovan 6,35.51.47.63)

Proučavanje istorije nije uvek za osu du. Jedan od predmeta, koji su proučavani u proročkim školama, bila je sveta istorija. U zapisima o Njegovom postupanju prema narodima otkrivaju se Jehovine stope. Mi danas, isto tako, treba da razmatramo Božje postupanje prema narodima na Zemlji.

*»Zato, ljubazni, zapregnuvši bedra
svojega uma budite trezni, i zacelo*

[275]

*se nadajte blagodati koja će vam se
prineti kad dođe Isus Hristos. Kao
poslušna deca, ne vladajući se po
prvim željama u svojem neznanju,
nego po svecu koji vas je pozvao, i
vi budite sveti u svemu življenju.»*

1. Petrova

1,13-15.

U istoriji treba da uočimo ispunjenje proročanstava, u velikim reformatorskim pokretima, treba da proučavamo dela Providenja i uvidimo napredovanje događaja u svrstavanju naroda za poslednji sukob u velikoj borbi.

Takvo proučavanje izgradiće široke, jasne životne poglede. To će nam pomoći da shvatimo životne odnose i kako smo međusobno divno povezani u velikom bratstvu ljudskog društva i naroda i kako ugnjetavanje i ponižavanje jednog člana u velikoj meri znači gubitak za sve.

Međutim, uobičajeno proučavanje istorije bavi se čovekovim dostignućima, njegovim pobedama u ratovima, njegovim uspehom u sticanju sile i veličine. Božje posredovanje u ljudskim delima nestaje iz vida. Malo je onih koji u uzdizanju i propadanju naroda proučavaju i ispunjenje Njegovog cilja.

Teologija je u velikoj meri, onako kako se proučava i predaje, samo zapis o ljudskoj spekulaciji, služeći samo tome da »pomrači savet rečima bez znanja«. Pobuda za gomilanjem ovih knjiga često nije samo težnja hrani za um i dušu, koliko želja za upoznavanjem filozofa i teologa, želja da hrišćanstvo bude izneseno ljudima učenim i izrazima i tvrdnjama.

Sve napisane knjige ne mogu da podrže cilj svetog života. »Naučite se od mene«, kaže Veliki Učitelj, »uzmite jaram moj na sebe i naučite se mojoj smernosti i krotosti.« Vaša intelektualna gordost neće vam pomoći u dodiru sa dušama koje ginu usled nedostatka hleba života. Proučavanjem ovih knjiga dopustili ste da one zauzmu mesto praktičnih pouka koje je trebalo da naučite od Hrista. Ljudi ne mogu da se nahrane rezultatima ovakvog proučavanja. Malo je istraživanja, koja zamaraju um, a koja mogu dati ono što bi nekome omogućilo da postane uspešan radnik za duše.

Spasitelj je došao »da propoveda Jevanđelje siromašnima«. (Luka 4,18) U iznošenju svojih pouka upotrebljavao je najjednostavnije izraze i najprostije slike. Zapisano je da »mnogi narod slušaše ga s radošću«. (Marko 12,37) Onima koji danas teže da rade Njegov posao, potrebno je dublje sagledavanje pouka koje je On dao.

Reči živoga Boga znače najuzvišenije obrazovanje. Oni koji služe narodu treba da jedu od hleba života. To će im dati duhovnu snagu i učiniti da postanu spremni da služe svim slojevima ljudi.

Klasici

Hiljade mladih na univerzitetima posvećuju veliki deo svojih najboljih godina proučavanju grčkog i latinskog jezika. I dok su zauzeti ovim proučavanjem, svoj um i karakter oblikuju rđavim osećanjima i neznabožačkom književnošću, čije je čitanje, važan deo učenja ovih jezika.

Oni koji poznaju klasike kažu da su grčke tragedije pune rodoskvrnjenja, ubistava i žrtvovanja ljudi požudnim i osvetoljubivim bogovima. Za svet bi mnogo bolje bilo da ostavi takve izvore za sticanje obrazovanja. »Hoće li ko ho- dati po živom ugljeglju a [276] nogu da ne ožeže?« (Priče 6,28) »Ko će čisto izvaditi iz nečista? Niko.« (O Jovu 14,4) Možemo li onda očekivati od mladih da razviju hrišćanski karakter, kad svoje obrazovanje stiču učenjem od onih koji se ne obaziru na načela Božjeg zakona?

Odbacivanjem odmerenosti i zagnjurivanjem u lakomislen provod, raspustan život i porok, studenti samo podražavaju ono što neprekidno imaju na umu u ovim svojim studijima. Postoje takva zvanja koja zahtevaju znanje grčkog i latinskog jezika. Neki moraju da studiraju ove jezike. Međutim, znanje ovih jezika, bitno za praktičnu upotrebu, može se steći i bez proučavanja književnosti koja je iskvarena i koja kviri.

Mnogima nije potrebno znanje grčkog i latinskog. Proučavanje mrtvih jezika treba da zauzme drugo mesto u odnosu na predmete koji uče pravilnom korišćenju svih snaga tela i duha. Besmislica je da studenti svoje vreme posvete sticanju znanja mrtvih jezika ili knjiškog znanja iz bilo koje naučne oblasti, a da zanemare vaspitanje za životne praktične dužnosti.

Šta ponesu studenti sa sobom kada napuste školu? Kuda idu? Šta treba da rade? Da li imaju toliko znanja da mogu poučavati druge? Da li su vaspitani da budu pravi očevi i majke? Da li mogu da predvode porodice kao mudri učitelji? Jedino vaspitanje koje je dostojno svoga imena je vaspitanje koje mlade ljude i žene čini da postanu slični Hristu, koje ih osposobljava za nošenje životnih odgovornosti, osposobljava ih da stoje na čelu svoje porodice. Takvo vaspitanje se ne stiče proučavanjem neznabožačkih klasika.

Uzbudljiva književnost

Mnoga popularna dnevna izdanja puna su uzbudljivih priča koje vaspitavaju mlade na zlo i vode ih na stazu propasti. Deca po godinama starosti, poznavanjem zločina postaju ostareli ljudi. Ona su podsticana na zlo pričama koje čitaju. Njihova mašta radi u skladu sa opisanim delima, dok se ne pokrene njihova želja da vide šta mogu postići u činjenju zločina i izbegavanju kazne.

Prizori u izmišljenim otkrivenjima budućnosti postaju stvarnost u aktivnom umu dece i mladih. Predskazivanje revolucija i opisivanje svih oblika postupanja ruše sve prepreke zakona i ličnog uzdržavanja, pa mnogi primaju duh ovih prikazivanja. Oni su usmereni činjenju zločina, ako je moguće i gorih od onih koje su ovi pisci senzacionalisti opisivali. Delovanjem ovakvog uticaja društvo doživljava obeshrabrenje. Seme bezakonja široko se seje. Niko onda ne treba da se čudi što je posledica ovakvog postupanja, žetva zločina

Dela romantičnih, lakomislenih i uzbudljivih priča gotovo uvek predstavljaju prokletstvo za čitaoca. Pisac možda tvrdi da pruža moralnu pouku, da u svoje delo može da utka verska osećanja, ali ova često služe samo kao pokrivač besmislenoj i bezvrednoj sadržini.

[277] Ima romana koji su pisani sa ciljem da bude istaknuta istina ili otkriveno neko veliko zlo. Neka od ovih dela učinila su dobro. Pa ipak, ona su pričinila i veliku štetu. Ona sadrže stavove i slike uzvišeno opisane perom, koje pobuđuju uobrazilju i pokreću tok opasnih misli, naročito među mladima. Opisane scene stalno su u njihovim mislima. Takvo čitanje onesposobljava um da bude koristan i duhovno aktivan. Ono razara zanimanje za Bibliju. Ono

što je nebesko nalazi malo mesta u mislima. Um utemeljen na opisu nečistih prizora ne može da zaustavi strast i kraj je greh.

Čak i romani koji ne sadrže nikakav nagoveštaj nečistote i čija je namera da pouče izvanrednim načelima, štetni su. Oni podstiču naviku brzog i površnog čitanja samo radi praćenja razvoja radnje. Na taj način ono teži da uništi, razori snagu povezane i snažne misli; ono onesposobljava dušu za razmišljanje o velikim problemima dužnosti i sudbine.

Čitanje romana stvara odvratnost prema praktičnim životnim dužnostima podsticanjem ljubavi zbog čistog zadovoljstva. Svojom uzbuđujućom i zagađujućom silom ona je često uzrok umnih i telesnih oboljenja. Mnogi jadni, zanemareni dom, mnogi doživotni bolesnik, mnogi stanovnik duševnih bolnica postao je takav zbog svoje navike čitanja romana.

Da bismo omladinu otrgli od uzbuđujuće i bezvredne literature, često se ističe da je potrebno da je snabdemo romanima boljeg sadržaja. To je slično pokušaju da se pijanica izleči time što bi mu se, umesto viskija ili rakije, davala blaža alkoholna pića kao što su vino, pivo ili jabukovača. Upotreba ovakvih pića stalno bi podsticala želju za jačim nadražujućim pićima. Potpuno uzdržavanje jedina je sigurnost za pijanicu i jedina zaštita za trezvenjaka. Za one koji vole romane važi isto pravilo. Potpuno uzdržavanje je njihova jedina sigurnost.

Mitovi i bajke

U vaspitanju dece i omladine glavno mesto zauzimaju bajke, mitovi i izmišljene priče. Knjige ovakve prirode upotrebljavaju se u školama i mogu se naći i u mnogim domovima. Kako roditelji hrišćani mogu da dozvole da njihova deca čitaju knjige koje su ispunjene lažima? Kada deca potraže značenje priča, koje su u suprotnosti sa učenjem njihovih roditelja, odgovor je da one nisu istinite; ali to ne otklanja rđav ishod njihove upotrebe. Misli koje se nalaze u ovim knjigama obmanjuju decu. One izgrađuju lažne životne poglede i pothranjuju želju za nestvarnim.

Rasprostanjenost ovakvih knjiga u današnje vreme jedno je od lukavih sotonskih smicalica. On želi da skrene pažnju i starih i mladih umova sa velikog dela izgradnje karaktera. On smatra da

naša deca i omladina treba da budu odvučeni lažima koje uništavaju dušu i kojima je napunjen svet. Zato on teži da njihove misli skrene sa Božje reči i na taj način ih spreči u razvijanju saznanja o istinama koje bi postale njihova zaštita.

[278] U ruke dece i omladine nikada ne treba staviti knjige koje sadrže izvrnutu istinu. Neka naša deca na samom početku sticanja vaspitanja ne prihvate misli koje će se pokazati kao seme greha. Ako oni koji su zreli nemaju ništa zajedničkog sa takvim knjigama, i sami će biti bezbedniji, a njihov primer i uticaj učiniće mnogo lakšim očuvanje omladine od iskušenja.

Mi u izobilju imamo ono što je stvarno, ono što je božansko. Oni koji su žedni znanja nemaju potrebu da idu na isprovaljivane izvore. Gospod kaže:

*»Prigni uho svoje
i slušaj reči mudrih ljudi,
i srce svoje privij k nauci mojoj...
Da bi ti uzdanje bilo u Gospoda,
kazujem ti ovo danas, a ti tako čini.
Nisam li ti napisao znamenite stvari
za savete i znanje,
da bih ti pokazao tvrdnju
istinitih reči
da bi mogao istinitim rečima
odgovoriti onima koji šalju k tebi?«*

*»Svedočanstvo podiže u Jakovu,
i u Izrailju postavi zakon,
koji dade ocima našim
da ga predadu deci svojoj.«*

*»Naraštaju poznom javićemo slavu
Gospodnju i silu njegovu
i čudesa koja je učinio.«*

*»Da bi znao potonji naraštaj,
deca koja će se roditi,
pa i oni da bi kazivali svojoj deci*

da polažu na Boga nadanje svoje.«

*»Blagosiov Gospodnji obogaćava a
bez muke.«*

Priče 22,17-21;

Psalam 78,5.4.6.7;

Priče 10,22

Hristovo učenje

Hristos je u Jevanđelju izneo načela istine. Iz Njegove nauke možemo da pijemo sa čistog izvora koji teče od Božjeg prestola. Hristos je mogao da da ljudima takvo znanje koje bi prevazišlo svako drugo ranije otkriće i bacilo u zasenak svako drugo otkrićenje. On je mogao da otkrije tajnu za tajnom i mogao je da na ova divna otkrićenja usredsredi svaku delotvornu, ozbiljnu misao naraštaja koji bi dolazili jedan za drugim, sve do kraja vremena. Međutim, On nije hteo da oduzme nijedan trenutak od proučavanja nauke o spasenju. Svoje vreme, svoje sposobnosti i svoj život cenio je i koristio samo kao sredstvo za postizanje spasenja ljudskih duša. On je došao da potraži i spase one koji su bili izgubljeni i nije želeo da napusti svoj cilj. On nije dopustio da Ga bilo šta odvrati.

Hristos je pružao samo korisno znanje. Njegovo poučavanje ljudi bilo je usmereno potrebama iz njihovog stanja u praktičnom životu. Nije udovoljavao ljubopitljivosti koja je neke sa radoznalim pitanjima vodila k Njemu. Sva takva ispitivanja iskoristio je kao priliku za svečane, ozbiljne pozive koji su imal životni značaj. Onima koji su bili željni da uberu plod sa drveta saznanja, ponudio je plod od drveta života. Svaki put za njih je bio zatvoren, osim puta koji je vodio Bogu. Svaki izvor bio je zatvoren osim izvora večnog života.

Naš Spasitelj nikoga nije podsticao da uči u rabinskim školama Njegovog doba, zato što bi doživeli osiromašenje uma neprekidnim ponavljanjem »oni kažu« ili »bilo je rečeno«. Da li onda treba da prihvatimo nepouzdanu ljudske reči kao uzvišenu mudrost, kada nam je pristupačna jedna uzvišenija, postojanija mudrost?

Ono što sam videla o večnim istinama i ono što sam videla o slabosti ljud— skog roda, ostavilo je dubok utisak na moj um i

[279]

nadahnilo moje životno delo. Ja ne vidim ništa zbog čega bi čovek mogao biti slavljen i hvaljen. Ja ne vidim razlog zbog koga bi trebalo imati toliko poverenja u mišljenje mudrih ljudi ovoga sveta, kao i u takozvane mudre ljude, i zašto bi ih trebalo uzdizati. Kako mogu oni, koji su lišeni božanskog prosvetljenja, imati ispravno mišljenje o Božjim planovima i Njegovim putevima? Oni Ga se potpuno odriču ili odbacuju Njegovo postojanje ili svojim skučenim shvatanjima ograničavaju Njegovu silu.

Omladina ima pravo da smatra da treba da postigne najviši razvoj svojih umnih snaga. Mi ne želimo da ograničimo obrazovanje kome Bog nije postavio nikakve granice. Međutim, naša dostignuća neće biti ni od kakve koristi ako nisu upotrebljena na slavu Boga i dobro čovečanstva.

Nije dobro pretrpavati um proučavanjima koja zahtevaju neprekidan marljiv rad i koja nije moguće koristiti u praktičnom životu. Takvo obrazovanje biće gubitak za studenta. Jer, ovakve studije smanjuju njegovu želju i sklonost prema učenju koje bi ga osposobilo da bude koristan i omogućilo mu izvršenje njegovih obaveza. Praktično vaspitanje više vredi od mnogog čistog teoretisanja. Nije dovoljno samo posedovati znanje. Mi moramo biti osposobljeni da pravilno upotrebimo to znanje.

Vreme, sredstva i učenje koje mnogi najčešće troše za beskorisno obrazovanje, trebalo bi posvetiti sticanju znanja koje će od njih načiniti praktične ljude i žene, osposobljene da nose životne odgovornosti. Takvo obrazovanje imaće najveće vrednosti.

Potrebno nam je znanje koje će jačati um i dušu, koje će od nas načiniti bolje ljude i žene. Vaspitanje srca ima mnogo veći značaj nego obično knjiško učenje. Dobro je, čak je i važno, da imamo znanje o svetu u kome živimo; ali ako iz svog razmišljanja izostavimo večnost, napravićemo propust od koga se nikada nećemo moći oporaviti.

Student može da posveti sve svoje snage sticanju znanja, ali ako nema znanja o Bogu, ako ne sluša zakone koji upravljaju njegovim bićem, on će sam sebi naneti štetu. Rđavim navikama on će izgubiti moć samopoštovanja; izgubiće vlast nad samim sobom. On ne može pravilno da rasuđuje o predmetima koji se najviše tiču njega. On je nemaran i nerazuman u svom odnosu prema umu

i telu. Svojom nemarnošću prema uzdizanju pravih načela on je izgubljen za ovaj kao i za budući svet.

Kada bi mladi shvatili svoje slabosti, oni bi u Bogu našli svoju snagu. Ako žele da ih On poučava, postaće mudri u Njegovoj mudrosti i njihov život biće blagoslov svetu. Međutim, ako svoj um predaju samo svetovnom i spekulativnom učenju, i tako se odvoje od Boga, izgubiće sve što bogati život.

[280]

ПОГЛАВЉЕ 38—TRAGANJE ZA PRAVIM

[281]

ZNANJEM

Obična pitanja velikog sukoba u koji smo uključeni, moramo jasno da shvatimo. Potrebno je da potpunije razumemo vrednost istina iz Božje reči i opasnost od dopuštanja velikom varalici da naše misli odvрати od njih.

Beskrajna cena koja je zatražena za naše otkupljenje, otkriva činjenicu da je greh strašno zlo. Greh je poremetio celo ljudsko telo, izvitoperio um, iskvario maštu. Greh je unizio duševne sposobnosti. Iskušenja iz spoljnog sveta mogu naći svoj odziv u srcu i noge neosetno kreću prema zlu.

[282] Žrtva za nas bila je potpuna, zato i naša obnova od oskvrnjenja grehom mora biti potpuna. Božji zakon neće opravdati nijedno zlo, nijedna nepravda neće izbeći njegovu osudu. Moral Jevanđelja ne priznaje nikakvo merilo osim savršenstva Božjeg karaktera. Isusov život bio je savršeno ispunjenje svakog zahteva Zakona. On je rekao: »Ja održah zapovesti oca svojega.« Njegov život nam je primer poslušnosti i službe. Samo Bog može da obnovi srce. «Jer je Bog što čini u vama da hoćete i učinite kao što mu je ugodno.» Međutim, nama je upućen poziv: »Gradite spasenje svoje sa strahom i drhtanjem.« (Jovan 15,10; Filibljanima 2,13.12)

Posao koji zahteva razmišljanje

Slabim naporom, koji se povremeno javlja, ne mogu se ispraviti nepravde, niti sprovesti reforme u vladanju. Izgradnja karaktera nije delo jednog dana, niti jedne godine, već celog života. Borba za pobedu nad samim sobom, za svetost i Nebo, borba je koja traje celog života. Bez neprekidnog napora bez neprekidnog rada, nema nikakvog napredovanja u životu po Božjoj volji nema dobijanja pobedničkog venca.

Najjači dokaz čovekovog pada sa više duhovne visine jeste činjenica da je mnogo potrebno da bi se izgubljeno povratilo.

Povraćaj može da se postigne samo velikom borbom, santimeter po santimeter, čas po čas. Brzim i nesmotrenim delom za trenutak možemo potpasti pod silu zla, a potrebno je više nego jedan trenutak za kidanje tih veza i postizanje svetijeg života. Cilj može biti postavljen, posao započet, ali njegovo ostvarenje zahteva mnogo napornog rada, vremena, istrajnosti, strpljenja i žrtve.

Mi ne smemo dopustiti sebi da radimo podstaknuti pobudom. Nijednog trenutka ne smemo prestati da stražimo. Napadnuti [283] bezbrojnim iskušenjima, moramo se čvrsto odupreti ili ćemo biti pobeđeni. Ako do kraja života nismo izvršili posao, doživjećemo večni gubitak.

Zivot apostola Pavla predstavlja neprekidan sukob sa samim sobom. On je rekao: »Svaki dan umirem.« (1. Korinćanima 15,31) Njegova volja i njegove želje svaki dan su se sukobljavale sa dužnostima i Božjom voljom. Umesto da sledi sklonosti, On je vršio Božju volju, bez obzira koliko se zbog toga razapinjao u svojoj prirodi.

Na kraju ovoga života borbe, osvrnuvši se na svoje bitke i pobeđe, on je mogao da kaže: »Dobar rat ratovah, trku svrših, veru održah; dalje dakle meni je pripravljen venac pravde, koji će mi dati Gospod u dan onaj.« (2. Timotiju 4,7.8)

Hrišćanski život je borba i napredovanje. U ovom ratu nema odustajanja; napor je neprekidan i istrajan. Neprestanim naporima održavamo pobeđu nad sotonskim iskušenjima. Hrišćanska potpunost mora se izgrađivati nezadrživom snagom i održavati odlučnom usmerenošću cilju.

Niko ne može da se uzdigne bez ozbiljnog, istrajnog napora koji ulaže za sebe samoga. Svi moraju da uđu u ovu borbu za sebe; niko ovu borbu ne može da vodi umesto nas. Pojedinačno smo odgovorni za ishod borbe; da se Noje, Jov i Danilo pojave na Zemlji ne bi svojom pravdom mogli izbaviti ni sina ni kćer.

Nauka kojom treba ovladati

Postoji hrišćanska nauka kojom treba ovladati - nauka koja je dublja, obuhvatnija, uzvišenija od ljudske nauke, kao što je Nebo više od Zemlje. Um treba vežbati, vaspitavati i poučavati, jer treba služiti Bogu na način koji nije u skladu sa urođenim sklonostima.

Nasleđene i stečene sklonosti ka zlu moraju biti pobeđene. Vaspitanje i obrazovanje koji su trajali celog života, moraju biti napušteni, da bi čovek mogao da postane učenik u Hristovoj školi. Naša srca moraju da budu vaspitavana tako da postanu postojana u Bogu. Mi moramo da stvorimo način mišljenja koje će nas osposobiti da se odupremo iskušenjima. Mi moramo da naučimo da gledamo gore. Načela Božje reči - načela koja su tako uzvišena kao i Nebo i koja grade večnost, treba da razumemo u njihovom odnosu prema našem svakodnevnom životu. Svako delo, svaka reč, svaka pomisao mora da bude u skladu sa ovim načelima. Svi moraju da se usklade sa Hristom i da Mu se potčine.

Dragocene vrline Svetog Duha ne razvijaju se trenutno. Hrabrost, snaga, poniznost, vera, nepokolebljivo poverenje u Božju spasonosnu silu, stiče se dugogodišnjim iskustvom. Životom svetog napora i čvrste privrženosti pravdi, zapečatićete svoju sudbinu.

Nemamo vremena za gubljenje

Mi nemamo vremena za gubljenje. Mi ne znamo kada će se završiti naše proveravanje. U svakom slučaju ovde imamo samo kratak život i ne znamo kada će strela smrti možda ustreliti naše srce. Mi ne znamo kada ćemo biti pozvani da napustimo svet i sve njegove interese. Pred nama se pruža večnost. Zavesa tek što nije podignuta.

[284] Samo nekoliko kratkih godina i svakome koji se sada ubraja u žive, prestaće da važi punomoć: »Ko čini nepravdu, neka čini još nepravdu... i ko je pravedan, neka još čini pravdu; i ko je svet neka se još sveti.« (Otkrivenje 22,11)

Da li smo spremni? Da li smo se upoznali sa Bogom, Vladarem Neba, Zakonodavcem i sa Isusom Hristom koga je On poslao na svet kao svoga Predstavnika? Kada se završi naše životno delo, da li ćemo moći da kažemo, kao što je to učinio Hristos, naš Primer: »Ja tebe proslavih na zemlji: posao svrših koji si mi dao da radim... Ja javih ime tvoje.« (Jovan 17,4-6)

Božji anđeli žele da nas odvoje od nas samih i od zemaljskih vrednosti. Neka ne rade uzalud.

Umovi koji su se odali neobuzdanim mislima treba da se promene. »Zapregnuvši bedra svojega uma budite trezni i zacelo se

nadajte blagodati koja će vam se prineti kad dođe Isus Hristos. Kao poslušna deca, ne vladajući se po prvim željama u svojem neznanju, nego po svecu koji vas je pozvao, i vi budite sveti u svemu življenju. Jer je pisano: budite sveti, jer sam ja svet.« (1. Petrova 1,13-16)

Bogu treba usredsrediti misli. Mi treba da uložimo ozbiljne napore da pobedimo rđave namere prirode našega srca. Naši napori, samoodricanje i istrajnost moraju biti u srazmeri sa beskonačnom vrednošću cilja kome težimo. Samo pobedom, kao što je i Hristos pobedio, dobićemo venac života.

Samoodricanje

Čoveku pretila velika opasnost da obmane samoga sebe popuštanjem samopouzdanju, jer se na taj način odvajala od Boga, Izvora svoje snage. Naše prirodne težnje, ako ih nije izmenio Božji Sveti Duh, sadrže u sebi seme moralne smrti. Dok ne postanemo životno povezani sa Bogom, ne možemo se odupreti neposvećenom uticaju popuštanja samome sebi, ljubavi prema sebi i grešnom iskušenju. [285]

Da bismo dobili pomoć od Hrista, moramo da shvatimo svoju potrebu. Moramo imati pravo saznanje o sebi. Hristos može da spase samo onoga koji je upoznao sebe kao grešnika. Kada uvidimo svoju potpunu bespomoćnost i kada se odrekemo samopouzdanja, možemo da se dohvatimo božanske sile.

Samoodricanje ne treba da doživimo samo na početku hrišćanskog života. Na svakom koraku prema Nebu njega treba obnavljati. Sva naša dobra dela zavise od sile koja se nalazi izvan nas, zato je potrebno da srce stalno seže za Bogom, da stalno postoji ozbiljno ispovedanje greha i poniznost duše pred Njim. Opasnosti nas okružavaju; mi smo sigurni jedino kada osećamo svoju slabost i kada smo silom čvrsto pripojeni uz našeg moćnog Oslobodioca.

Hristos izvor pravog znanja

Mi moramo da se odvojimo od mnoštva predmeta koji privlače pažnju. Ima predmeta koji oduzimaju vreme i produbljuju istraživanje, ali kraj ne donosi ništa. Uzvišeni poslovi zahte-

vaju temeljitu pažnju i snagu koja se često posvecuje uglavnom beznačajnim stvarima.

Prihvatanje novih teorija, samo po sebi, ne donosi novi život duši. Čak i upoznavanje sa važnim činjenicama i teorijama ima malu vrednost ako se ne sprovodi u delo. Potrebno je da osećamo ličnu odgovornost da svojim dušama damo hranu koja će hraniti i pospešivati duhovni život.

*»Da pazi uho tvoje na mudrost...
i prigneš srce svoje k razumu...
Ako ga ustražiš kao srebro...
i kao sakriveno blago dobro ustražiš;
Tada ćeš razumeti strah Gospodnji,
Ipoznanje Božje naći ćeš...
Tada ćeš razumeti pravdu i sud
i što je pravo, i svaki dobri put.
Kad dođe mudrost u srce tvoje,
i znanje omili duši tvojoj,
pomnjjivost će paziti na te,
razum će te čuvati.«*

*Mudrost »drvo je životno onima koji
se hvataju nje,
i ko je god drži srećan je.«*

Priče 2,2-11; 3,18.

Pitanje koje ćemo proučavati glasi: »Sta je istina - istina koju treba gajiti, voleti, ceniti, slušati?« Poklonici nauke su pobeđeni i obeshrabreni u svojim naporima da pronađu Boga. Ono što je danas potrebno da istražuju jeste: »Šta je istina koja će nas osposobiti da zadobijemo spasenje svoje duše.«

Najznačajnije pitanje glasi: »Šta mislite o Hristu?« Da li Ga primete kao ličnog Spasitelja? Svima koji Ga prime, On daje silu da postanu sinovi Božji.

Hristos je svojim učenicima otkrio Boga na način koji je u njihovim srcima izazvao naročito delo, delo koje želi da izvrši i u našim srcima. Ima mnogo onih koji su, oslanjajući se previše na teoriju, izgubili iz vida živu snagu Spasiteljevog primera. Oni su Ga

izgubili iz vida kao poniznog Rad- nika punog samopožrtvovanja. [286]
Ono što im je potrebno jeste da gledaju na Isusa. Potrebno je da svakog dana iznova otkrijemo Njegovo prisustvo. Potrebno je da mnogo pažljivije sledimo Njegov primer samoodricanja i samopožrtvovanja.

Potrebno je da steknemo iskustvo koje je imao apostol Pavle, kada je pisao: »S Hristom se razapeh. A ja više ne živim, nego živi u meni Hristos. A što sad živim u telu, živim verom sina Božijega, kojemu omileh, i predade sebe za mene.« (Galatima 2,20)

Saznanje o Bogu i Isusu Hristu koje je izraženo u karakteru jeste uzdanje iznad svega drugog što ima vrednost na Zemlji ili na Nebu. To je najuzvišenije obrazovanje. To je ključ koji otvara kapije nebeskog grada. Božja namera je da svi koji se obuku u Hrista poseduju ovo znanje.

* * * * *

[287]

ПОГЛАВЉЕ 39—ZNAJJE IZ BOŽJE REČI

Cela Biblija je otkrivenje Božje slave u Hristu. Ako je primimo, verujemo i poslušamo, ona je uzvišeno sredstvo za preobražaj karaktera. Ona je veličanstveni podstrek, pokretačka snaga koja oživljava telesne, umne i duhovne sile i usmerava život na pravi put.

[288] Mladi, pa čak i oni u zrelim godinama, lako padaju u iskušenje i greh zato što ne proučavaju Božju reč i ne razmišljaju o njoj kako bi to trebalo da čine. Nedostatak čvrste, odlučne snage volje, koja treba da se ispolji u životu i karakteru, ishod je zanemarivanja svetih pouka iz Božje reči. Oni ozbiljnim naporima ne upravljaju um prema onome što će nadahnuti čiste, svete misli i skrenuti ih sa nečistog i lažnog. Malo je onih koji biraju bolji deo, koji sede pored Isusovih nogu kao što je to činila Marija, i uče od božanskog učitelja. Malo je onih koji u svom srcu cene Njegove reči i sprovode ih u život.

Prihvaćene biblijske istine uzdignuće um i dušu. Kada bi Božja reč bila cenjena onako kako bi to trebalo, i mladi i stari posedovali bi unutrašnju čestitost, snagu načela koja bi ih osposobila da se odupru iskušenjima.

Neka ljudi uče i pišu o dragocenim istinama Svetog pisma. Proučavanju božanske misli treba posvetiti razmišljanje, sposobnost i snažno vežbanje snage uma. Nemojte proučavati filozofiju ljudskih nagađanja, nego proučavajte filozofiju Onoga koji je istina. Nijedna druga književnost ne može po vrednosti da se uporedi sa njom.

Zemaljski um ne nalazi zadovoljstvo u razmišljanju o Božjoj reči, ali za um koji je obnovljen Svetih Duhom, sa svetih stranica svetli božanska lepota i nebeska svetlost. Ono što je za zemaljski um sumorna pustinja, za duhovni um postaje zemlja živih izvora.

Božansko znanje koje nam je otkriveno u Njegovoj reči, znanje je koje treba da predamo svojoj deci. Od početka razvoja razuma, decu treba upoznati sa Isusovim imenom i životom. Prva pouka

koju treba da prime, mora da im otkrije da je Bog njihov Otac. Prvo obrazovanje treba da im ukaže na poslušnost iz ljubavi. S puno poštovanja i nežnosti treba im čitati Božju reč i ponavljati delove podesne njihovom shvatanju i prilagođene tako da pokrenu njihovo zanimanje. Iznad svega neka uče o Njegovoj ljubavi, otkrivenoj u Hristu, i o uzvišenoj pouci: »Kad je ovako Bog pokazao ljubav k nama, mi smo dužni ljubiti jedan drugoga.« (1 Jovanova 4,11)

Neka omladina od Božje reči načini hranu za um i dušu. Neka Hristov krst postane nauka svakog obrazovanja, središte svih učenja i svih proučavanja. Ovo treba sprovoditi u svakodnevnom iskustvu, u praktičnom životu. Na taj način Spasitelj će mladima postati svakodnevni Drug i Prijatelj. Svaka misao biće zarobljena na poslušnost Hristu. Mladi će biti u stanju da sa apostolom Pavlom kažu:

»A ja Bože sačuvaj da se čim drugim hvalim osim krstom Gospoda našega Isusa Hrista, kojega radi razape se meni svet, i ja svetu.« (Galatima 6,14)

*«Otkrivenja su tvoja uteha moja,
savetnici moji.»*

Psalam 119,24.

Oni će, na taj način, upoznati Boga znanjem zasnovanim na iskustvu. Oni sami su iskusili stvarnost Njegove reči, verodostojnost [289] Njegovih obećanja. Oni su iskusili i znaju da je Gospod dobar.

Ljubljeni Jovan imao je saznanje stečeno svojim iskustvom. On je mogao da posvedoči:

»Što beše ispočetka, što čusmo, što videsmo očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše, o reči života: I život se javi, i videsmo, i svedočimo, i javljamo vam život večni, koji beše u oca, i javi se nama; što videsmo i čusmo to javljamo vama da i vi s nama imate zajednicu s ocem i sa sinom njegovim Isusom Hristom.« (1. Jovanova 1,1-3)

Tako će svako svojim ličnim iskustvom moći da »potvrdi da je Bog Istinit«. (Jovan 3,33) On može da posvedoči ono što je sam video, čuo, i osetio od Hristove sile. On može da posvedoči:

»Bila mi je potrebna pomoć, i našao sam je u Isusu. Svaka oskudica je zadovoljena, glad moje duše utoljena; Biblija je za mene

otkrivenje Hrista. Verujem u Isusa zato što je On moj božanski Spasitelj. Verujem u Bibliju, zato što sam se uverio da je ona Božji glas mojoj duši.«

Onaj koji je ličnim iskustvom stekao saznanje o Bogu i Njegovoj reči, spreman je da započne proučavanje prirodnih nauka. O Hristu je napisano: U njoj beše život, i život beše videlo ljudima.« (Jovan 1.4) Pre pojave greha, Adam i Eva bili su u Edemu okruženi jasnom i divnom svetlošću, Božjom svetlošću. Ova svetlost rasvetljavala je sve čemu su mu se približavali. Ništa što bi moglo da zamrači njihovo saznanje o Božjem karakteru ili Njegovim delima nije postojalo. Međutim, kada su podlegli kušaču, svetlost se odvojila od njih. Gubitkom odeće od svetlosti, izgubili su svetlost koja je rasvetljavala prirodu. Oni više nisu mogli da je pravilno čitaju, nisu mogli da raspoznaju Božji karakter u Njegovim delima. I danas, isto tako, čovek nije u stanju da sam pravilno čita pouke iz prirode. Ako ga u tome ne vodi božanska mudrost, uzdižaće prirodu i prirodne zakone iznad Božje prirode. To je razlog što čisto ljudske misli u odnosu na nauku, tako često protivreče učenjima iz Božje reči. Međutim, za one koji primaju svetlost Hristovog života, priroda je opet rasvetljena. U svetlosti koja blista sa krsta, možemo pravilno da protumačimo pouke iz prirode.

[290] Onaj koji je stekao saznanje o Bogu i Njegovoj reči putem ličnog iskustva, ima pouzdanu veru u božansku prirodu Svetog pisma. On je uveren da je Božja reč istina i on zna da istina nikada ne može da protivreči sama sebi. On ne ispituje Bibliju ljudskim, naučnim mislima, on ove misli ispituje nepogrešivim merilom. On zna da u pravoj nauci ne postoji ništa što može da se suproti učenju Reči, jer obe imaju istog Tvorca; pravilno razumevanje i jedne i druge dokazaće mu da su u skladu. Sve što se suproti svedočanstvu Božje reči od tzv. naučnog učenja, samo je ljudsko nagađanje.

Ovakvom istraživaču, naučno istraživanje otvoriće široko polje misli i obaveštenja. Dok posmatra dela prirode, on stiče nova saznanja o istini. Knjiga prirode i pisana reč rasvetljavaju jedna drugu - obe ga bolje upoznaju sa Bogom poučavajući ga o Njegovom karakteru i zakonima preko kojih deluje.

Iskustvo psalmiste je iskustvo koje mogu da steknu svi prihvatanjem Božje reči preko prirode i otkrivenja. On kaže:

»Jer si me razveselio, Gospode,
delima svojim,
S dela ruku tvojih radujem se.«

»Gospode! do neba je milost tvoja,
i istina tvoja do oblaka.
Pravda je tvoja kao gore Božje,
sudovi tvoji bezdana velika...
Kako je dragocena milost tvoja,
Bože!
Sinovi ljudski u senu krila tvojih
ne boje se...
Iz potoka sladosti svojih
ti ih napajaš.
Jer je u tebe izvor životu,
tvojom svetlošću vidimo svetlost.«

»Blago onima kojima je put čist,
koji hode u zakonu Gospodnjem.
Blago onima koji čuvaju
otkrivenja njegova,
svim srcem traže ga.«

»Kako će mladić očistiti put svoj?
Vladajući se po tvojim rečima.«

»Put istini izabrah,
zakone tvoje držim.«

»U srce svoje zatvorio sam reč tvoju
da ti ne grešim.«

»Hodiću slobodno,
jer tražim zapovesti tvoje.«

»Otvori oči moje da bih video
čudesa zakona tvojega.«

»Otkrivenja su tvoja uteha moja,
savetnici moji.«

»Miliji mi je zakon usta tvojih
nego tisuće zlata i srebra.«

»Kako ljubim zakon tvoj!
vas dan mislim o njemu.«

»Divna su otkrivenja tvoja;
zato ih čuva duša moja.«

»Naredbe su tvoje pesma moja
u putničkom stanu mojemu.«

»Reč je tvoja veoma čista,
i sluga je tvoj veoma ljubi.«

»Osnova je reči tvoje istina,
i večan je svaki sud pravde tvoje.«

»Neka živi duša moja i tebe hvali,
i sudovi tvoji neka mi pomognu.«

»Velik mir imaju oni koji ljube zakon
tvoj, i u njih nema spoticanja.«

»Čekam spasenje tvoje, Gospode,
i zapovesti tvoje izvršujem.
Duša moja čuva otkrivenja tvoja,
i ja ih ljubim veoma.«

»Reči tvoje kad se jave,
prosvetljuju i urazumljuju proste.«

»Zapovest tvoja čini me mudrijega
od neprijatelja mojih;
jer je sa mnom uvek.

Razumniji postah od svih učitelja

*svojih;
jer razmišljam o tvojim otkrivenjima.
Mudriji sam od staraca;
jer zapovesti tvoje čuvam.»*

*»Od zapovesti tvojih
postadoh razuman;
toga radi mrzim
na svaki put lažni.»*

*»Prisvojih otkrivenja tvoja zavavek;
jer su radost srcu mojemu.»*

*Psalam 92,4;
36,5-7; 36,7-9;
119,1.2.9.30.;
119,11.45.18.24.72.
97.129.54.140.160.175.
165-167.130.98-
100.
104.111.*

Jasnija Božja otkivenja

Naša je prednost da sve više i više dospevamo do jasnih otkrivenja Božjeg karaktera. Kada se Mojsije molio: »Molim te, pokaži mi slavu svoju«, Gospod ga nije pokarao, već mu je uslišio molitvu. Bog je izjavio svom sluzi: »Učiniću da prođe sve dobro moje ispred tebe, i povikaću po imenu: Gospod pred tobom.« (2. Mojsijeva 33,18.19)

Greh zamračuje naš um i našu moć opažanja. Kada greh bude očišćen iz našeg srca, svetlost saznanja Božje slave u licu Isusa Hrista, rasvetljavajući Njegovu reč i odsjajući sa lica prirode, obavijeće Ga potpunije kao »milostiv, žalostiv, spor na gnev i obilan milosrđem i istinom«. (2. Mojsijeva 34,6)

U Njegovoj svetlosti videćemo svetlost, dok se um, srce i duša ne preobrazu u lik Njegove svetosti.

Za one koji se ovako uhvate za čvrsta Božja obećanja iz Njegove reči, postoje izuzetne mogućnosti. Pred njima se pružaju

nepregledna polja istine, prostrana izvorišta sile. Biće im otkrivene veličanstvene i slavne istine. Objaviće im se prednosti i dužnosti za koje nisu čak ni posumnjali da postoje u Bibliji. Svi koji idu stazom krotke poslušnosti, ispunjavajući Njegov cilj upoznavaće, sve više i više, Božja proročanstva.

Neka onaj koji proučava, uzme Bibliju za svog vodiča i neka čvrsto stane u odbranu načela, pa će moći da teži svakoj visini znanja. Sve filozofije ljudske prirode stvarale su zbrku i sramotu, kada Bog nije priznat sve u svemu. Međutim, dragocena vera nadahnuta Bogom, čini karakter čvrstim i plemenitim. Ukoliko Njegova dobrotu, milost i ljubav prebiva u srcu, utoliko će sve jasnije postati shvatanje istine; uzvišenija i svetija želja za čistotom srca i misli. Duša, prebivajući u čistoj sredini svete misli, preobražava se u dodiru sa Bogom tokom proučavanja Njegove reči. Istina je tako sveobuhvatna, tako dalekosežna, tako duboka, tako prostrana da ličnost nestaje iz vida. Srce postaje mekše, savladano poniznošću, ljubaznošću i ljubavlju.

*»Zapovest tvoja čini me mudrijega
od neprijatelja mojih; jer je sa
mnom uvek. Razumniji postah od
svih učitelja svojih; jer razmišljam o
tvojim otkrivenjima. Mudriji sam od
staraca; jer zapovesti tvoje čuvam.«*

Psalam

119,98-100.

[292] Svetom poslušnošću prirodne snage se uvećavaju. Proučavanjem Reči života, oni koji to čine mogu postati ljudi razvijenog, uzvišenog i oplemenjenog uma. Ako su, kao Danilo, slušači i tvorci Božje reči, mogu napredovati kao što je i on napredovao u svim granama nauke. Njihovo razmišljanje postaće snažno, jer su neokaljanih misli. Svaka njihova umna sposobnost će oživeti. Oni sebe mogu tako da vaspitavaju i uče poslušnosti da svi, koji se nalaze nadomak njihovog uticaja, mogu videti šta čovek može da postane i šta može da učini, kada se poveže sa Bogom mudrosti i sile.

Vaspitavanje u večnom životu

Naše životno delo je priprema za večni život. Vaspitanje, otpočeto ovde, neće biti završeno u ovom životu. Ono će biti nastavljeno tokom cele večnosti - u stalnom napretku i nikada neće biti završeno. Božja mudrost i ljubav u planu otkupljenja biće nam sve potpunije otkrivene. Dok svoju decu vodi na izvore žive vode, Spasitelj će im otkrivati bogate riznice znanja. Iz dana u dan otvaraće se pred njihovim umom u novoj lepoti divna Božja dela, dokazi Njegove sile stvaranja i održavanja svemira. U svetlosti koja blista sa Prestola, nestaće tajne, a duša ostati zadivljena jednostavnošću stvari koje nikada pre toga nisu mogle biti shvaćene.

Sada gledamo kao kroz staklo, zamagljeno, ali tada ćemo gledati licem k licu, sada znamo delimično, a tada ćemo znati kao što se i mi znamo.

RADNIKOVA POTREBA

[293]

»Popni se k meni na goru...«

*(2.Mojsijeva
24,12)*

ПОГЛАВЉЕ 40—POMOĆ U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU

[294]

[295]

Postoji rečitost koja je moćnija od reči - rečitost tihog, doslednog života čistog, pravog hrišćanina. Više uticaja ima ono što je čovek, nego ono što on govori.

Sluge koje su bile poslane Isusu, vratile su se sa izveštajem da čovek nikada nije tako govorio kao On. Međutim, razlog za ovo je - što čovek nikada nije živeo kao što je On živeo. Da je njegov život bio drugačiji nego što je bio, On ne bi mogao da govori kao što je govorio. Njegove reči nosile su u sebi silu ubeđivanja, zato što su izlazile iz čistog i svetog srca, punog ljubavi i saučešća, čovekoljublja i istine.

[296]

Naš karakter i iskustvo je ono što odlučuje o našem uticaju na druge. Da bismo druge osvedočili u silu Hristove blagodati, mi moramo da poznamo njenu silu u svom životu i srcu. Jevanđelje koje objavljujemo za spasenje duša, mora da bude Jevanđelje kojim su spasene naše duše. Jedino živom verom u Hrista kao ličnog Spasitelja, možemo postići da se naš uticaj oseća u ovom sumnjom zahvaćenom svetu. Ako želimo da izvučemo grešnike iz reke koja brzo teče, naše noge moraju čvrsto da stoje na Steni, Isusu Hristu.

Disciplina u iskušenju

Ziveti takvim životom, vršiti takav uticaj zahteva napor, samopoštovanje i disciplinu na svakom koraku. Mnogi se lako obeshrabruju u hrišćanskom životu zato što to ne razumeju. Mnogi koji iskreno posvećuju svoj život Božjoj službi, iznenađeni su i razočarani kada ostanu sami, kao nikada do tada suočeni sa preprekama i napadnuti iskušenjima i nevoljama. Oni se mole za karakter sličan Hristovom karakteru, za dostojnost u Gospodnjem delu, a u okolnostima su koje kao da izazivaju sva zla njihove prirode. Otkrivaju greške za koje čak nisu ni posumljali da postoje. Kao i

stari Izrailj, oni pitaju: »Ako nas Bog vodi, zašto sve ovo dođe na nas?«

*»Ljubazni! ne čudite se vmćini koja
vam se događa za kušanje vaše, kao
da vam se što novo događa; nego
se radujte što stradate s Hristom, da
biste, i kad se javi slava njegova,
imali radost i veselje.«*

1. Petrova 4,12.13.

Sve ovo nailazi na njih zato što ih Bog tako vodi da sve to dođe na njih. Iskušenja i prepreke su Gospodnji odabrani put vaspitanja i Njegovi utvrđeni uslovi za uspeh. Onaj koji čita ljudska srca, zna njihov karakter bolje nego što ga oni sami poznaju. On vidi da neki imaju silu i sposobnost da primaju koje bi, ako se pravilno usmere, mogle biti upotrebljene za napredovanje Njegovog dela. U svom providenju On ove osobe dovodi u razne položaje i različite okolnosti da bi u svom karakteru otkrile nedostatke koji su bili sakriveni od njihovog saznanja. On im daje prilike da isprave mane i da se osposobe za Njegovu službu. Često, da bi se mogli očistiti, dopušta da vatra nevolja navali na njih.

Nama je postavljen zahtev da podne semo iskušenja, i ta činjenica pokazuje da Gospod Isus vidi u nama nešto dragoceno što želi da razvije. Ako u nama ne vidi ništa čime bi mogao da proslavi svoje ime, On ne bi gubio vreme u naporu da nas oplemeni. On ne baca bezvredno kamenje u svoju visoku peć. On prečišćava dragoceno zlato. Kovač stavlja gvožđe i čelik u vatru da bi doznao kakvoj vrsti metala pripadaju. Gospod dopušta da njegovi izabranici dospeju u visoku peć nevolja da se pokaže njihova priroda i njihova prilagođenost Njegovom delu.

Grnčar uzima glinu i oblikuje je po svojoj volji. On je mesi i obrađuje. On je odvaja i spaja. On je vlaži i zatim suši. Zatim je ostavi da izvesno vreme mirno odleži. Kada postane laka za rad, on nastavlja posao oblikovanja suda od nje. On joj daje oblik i na točku je doteruje i glača. On je suši na suncu i peče u peći. Na taj način ona postaje sud podesan za upotrebu. Tako i Veliki Umetnik želi da nas oblikuje i prilagodi. Ono što je glina u rukama

[297]

grnčara, to moramo i mi da budemo u Njegovim rukama. Mi ne treba da pokušavamo da obavljamo posao grnčara. Naš udeo je da dopustimo da nas Veliki Umetnik oblikuje.

»Ljubazni! ne čudite se vrućini koja vam se događa za kušanje vaše, kao da vam se što novo događa; nego se radujte što stradate s Hristom, da biste, i kad se javi slava njegova, imali radost i veselje.« (1. Petrova 4,12.13)

Na punoj dnevnoj svetlosti i slušanjem melodije koja potiče od drugih glasova, ptica u kavezu neće pevati pesmu koju njen gospodar želi da nauči. Ona će naučiti jedan odlomak, jedan triler, ali nikada neku posebnu celu melodiju. Međutim, gospodar pokriva kavez i postavlja ga tamo gde će ptica slušati samo jednu pesmu koju će on pevati. U mraku ona stalno pokušava da peva tu pesmu sve dok je ne nauči i onda se zaori savršena melodija. Pticu posie toga iznose i od tada ona će uvek i na svetlosti pevati tu pesmu. Na ovaj način i Bog postupa sa svojom decom. On želi da nas nauči nekoj melodiji i kada je u senci nevolja naučimo, posle toga možemo je uvek pevati.

*»Mudrost je glavno; pribavi mudrost,
i za sve imanje svoje pribavi razum.«*

Priče 4,7.

Mnogi su nezadovoljni svojim životnim delom. Možda njihova okolina nije privlačna, njihovo vreme umanjuje vrednost svakidašnjeg posla onda kada smatraju da su sposobni za veće odgovornosti. Često im se čini da su njihovi naponi nepravilno ocenjeni i neplodni, a njihova budućnost nesigurna.

Mislimo na to, da posao koji moramo da obavljamo možda i nije naš izbor, ali treba ga prihvatiti kao Božji izbor za nas. Bez obzira da li smo zadovoljni ili nezadovoljni, mi moramo da izvršimo dužnost koja nam je pripala. »Sve što ti dođe na ruku da činiš, čini po mogućnosti svojoj, jer nema rada ni mišljenja ni znanja ni mudrosti u grobu u koji ideš.« (Propovednik 9,10)

Ako Gospod želi da odnesemo vesti Nineviji, Njemu se neće sviđati, ako idemo u Jopu ili Kapernaum. On ima razloga da nas pošalje u mesto kome je upravio naše stope. Upravo u tom mestu može biti neko kome je potrebna pomoć koju mi možemo da

ukažemo. Onaj koji je uputio Filipa etiopskom državniku, Petra rimskom centurionu i malu Izrailjku da pomogne Nemanu, sirijskom kapetanu, šalje danas ljude, i žene, i omladinu kao svoje predstavnike onima kojima je potrebna božanska pomoć i vođstvo.

Božji planovi su najbolji

Naši planovi nisu uvek i Božji planovi. On možda smatra da je za nas i Njegovo delo bolje da odbije naše najbolje namere, kao što je to učinio u Davidovom slučaju. Međutim, mi moramo biti ubeđeni da će On blagosloviti i upotrebiti za napredovanje svoga Dela one koji sebe i sve što imaju iskreno posvećuju Njemu na slavu. Ako On smatra da je bolje da ne ispuni njihove želje, On će održati u ravnoteži odbijanje davanjem dokaza o svojoj lju— bavi i poveravanjem druge službe.

[298]

U svom staranju i zanimanju punom ljubavi za nas, često će On, koji nas bolje razume nego što mi sami sebe razumemo, odbiti da nam dopusti da sebično tražimo ispunjenje svojih težnji za slavom. On neće dopustiti da prolazimo pored svakidašnjih, ali svetih dužnosti koje stoje pred nama. Ovakve dužnosti zahtevaju pravo vaspitanje koje odlučuje u našoj pripremi za uzvišeni posao. Naši planovi često propadaju, da bi Božji planovi sa nama mogli da uspeju.

Nama nikada nije postavljen zahtev da učinimo potpunu žrtvu za Boga. Mnogo od onoga što On traži da Mu predamo, i kada tako postupimo, odričemo se samo dela koji nam smeta na putu prema Nebu. Kada treba da ispunimo zahtev da se odrekemo onoga što je po nama dobro, možemo biti sigurni da Bog na taj način planira uzvišenije dobro za nas.

Sve tajne koje su nas uznemiravale i koje su nam donosile razočarenja biće nam objašnjene u novom životu. Shvatićemo da su naše naizgled neuslišene molitve i neispunjene nade bile među našim najvećim blagoslovima.

Svaku dužnost bez obzira na njenu skromnost treba visoko da cenimo, kao svetu, zato što je ona deo Božje službe. Naša svakodnevna molitva treba da bude: »Gospode, pomози mi da dam sve od sebe. Pouči me kako da izvršim bolji posao. Daj mi snage i

radosti. Pomozi mi da u svoj posao uključim službu Spasitelju 'iz ljubavi'«.

Pouka iz Mojsijevog života

Proučavajte Mojsijevo iskustvo. Vaspitanje koje je dobio u Egiptu, kao faraonov unuk i budući nasljednik prestola, bilo je veoma temeljito. Sve što je bilo predviđeno da nauči i postane mudar čovek, prema egipatskom shvatanju mudrosti, nije bilo zanemareno. On je primio najviše građansko i vojno vaspitanje. Lično je smatrao da je potpuno spreman za delo izbavljenja Izrailja iz ropstva. Međutim, Bog je drukčije rasuđivao. Njegovo providenje je odredilo da Mojsije provede 40 godina kao pastir vaspitavajući se u pustinji.

Vaspitanje koje je Mojsije dobio u Egiptu bilo mu je pomoć u mnogon pogledu; ali, najdragocenija priprema za njegovo životno delo bila je ona koju je stekao, dok je bio zaposlen kao pastir. Mojsije je bio plahovite naravi. U Egiptu kao uspešan vojskovođa ili miljenik faraona i naroda, navikao je da ga hvale i da mu laskaju. On je privlačio narod. Nadao se da će svojim snagama izvršiti delo oslobođenja Izrailjc. Pouka koju je trebalo da nauči kao Božji predstavnik veoma se razlikovala. Dok je svoje stado vodio kroz planinsku divljinu i na zelene livade u dolinama, on je učio o veri i poniznosti, strpljenju, krotosti i požrtvovanju. Naučio je da brine o slabima, da neguje bolesne, da traži izgubljene, da podnosi nepokorne, da vodi računa o jaganjcima i hrani stare i slabe.

[299] U ovom poslu Mojsije se približio Velikom Pastiru. On je bio čvrsto sjedinjen sa Svecem Izrailjevim. On više nije zamišljao da će izvršiti veliki posao. Želeo je da izvrši posao koji mu je bio poveren, verno, kao Bogu. Prepoznao je Božje prisustvo u svojoj okolini. Cela priroda mu je govorila o Nevidljivom. Poznavao je Boga kao ličnoga Boga i razmatrajući Njegov karakter, sve potpunije prihvatao saznanje o Njegovoj prisutnosti. On je našao utočište u večnom naručju.

Posle ovakvog iskustva, Mojsije je čuo poziv sa Neba da svoj pastirski štap zameni skiptrom vlasti, da napusti svoje stado ovaca i preuzme vođstvo Izrailja. Božansko naređenje zateklo ga je pritisnutog malodušnošću, nedostatkom samopouzdanja i sporim

izražavanjem. Bio je ophrvan osećanjem svoje nesposobnosti da bude predstavnik Boga. Međutim, prihvatio je zadatak, potpuno poklanjajući svoje poverenje Gospodu. Veličina njegovog zadatka pokrenula je najbolje snage njegovog uma. Bog je blagoslovio njegovu poslušnost i on je postao rečit, pun nade, priseban, osposobljen za najveći zadatak koji je ikada poveren čoveku. Za njega je napisano: »Ali ne usta više prorok u Izrailju kao Mojsije, kojega Gospod pozna licem k licu.« (5. Mojsijeva 34,10)

*»Jer uzvišivanje ne dolazi ni od istoka
ni od zapada ni od pustinje;
nego je Bog sudija, jednoga ponižuje
a drugoga uzvišuje.«*

Psalam 75,6.7.

Neka oni koji smatraju da njihov posao ima nisku cenu i koji žarko žele položaj sa većom odgovornošću, uzmu u obzir da »uzvišivanje ne dolazi ni od istoka ni od zapada ni od pustinje; nego je Bog sudija, jednoga ponižuje a drugoga uzvišuje«. (Psalam 75,6.7) Svaki čovek ima svoje mesto u večnom planu Neba. Da li ćemo zauzeti to mesto zavisi od naše vernosti u saradnji sa Bogom.

Čuvajmo se samosažaljenja. Nemojmo nikada popuštati osećanju da nismo cenjeni onoliko koliko bi to trebalo, da se naši napori ne cene, da je naš posao težak. Neka sećanje na ono što je Hristos pretrpeo za nas utiša svako gundanje u mislima. Sa nama se postupa bolje nego što se postupalo sa našim Gospodom. »A ti li ćeš tražiti sebi velike stvari? Ne traži.« (Jeremija 45,5) Gospod u svom delu nema mesta za one koji imaju veću želju da zadobiju krunu nego da nose krst. On želi ljude koji su mnogo pažljiviji u vršenju svoje dužnosti, nego u primanju svoje nagrade - ljudi koji se mnogo više brinu za načelo nego za unapređenje.

Posao poniznih i onih koji rade kao Bogu, više vredi nego posao onih koji ističu svoj radni polet i koji imaju visoko mišljenje o sebi. Oni koji se mnogo razmeću, skreću pažnju na sebe, postavljajući se između naroda i Boga, njihov posao često se pokaže kao promašaj. »Mudrost je glavno; pribavi mudrost, i za sve imanje svoje pribavi razum. Podiži je i ona će te uzvisiti, proslaviće te kad je zagrliš.« (Priče 4,7.8)

Mnogi su se ukalupili u pogrešan način rada zato što nisu odlučili da se svojski založe i izvrše reformu. Međutim, to ne sme da se dogodi. Oni mogu da gaje svoje snage za izvršenje najbolje službe i zato će uvek biti traženi. Oni će biti cenjeni onoliko koliko vrede.

[300] Ako je neko osposobljen za viši položaj, Gospod će staviti teret, ne samo na njega, već i na one koji su ga ispitivali, koji poznaju njegovu vrednost i koji mogu razborito da ga pokreću na- pred. Oni koji, iz dana u dan, verno izvršavaju svoj određeni posao, čuće u vremenu koje Bog odredi Njegov poziv: »Popni se više.«

Anđeli sa Neba posetili su pastire koji su čuvali svoja stada na vitlejemskim brežuljcima. Tako, i danas, dok ponizni Gospodnji radnik ide za svojim poslom, anđeli Gospodnji stoje pored njega, slušajući njegove reči, beležeći način na koji je izvršio svoj posao, da vide da li mu je moguće poveriti veće odgovornosti.

Bog ne ceni ljude po njihovom bogatstvu, njihovom obrazovanju ili njihovom položaju. On ih ceni po čistoti pobude i lepoti njihovog karaktera. On gleda da vidi koliko imaju od Njegovog Duha i koliko sličnosti sa Njim otkriva njihov život. Da bi neko mogao da postane veliki u Božjem carstvu, treba da bude kao malo dete u poniznosti, jednostavnosti vere i čistoti ljubavi.

»Znajte«, rekao je Isus, »da knezovi narodni zapovedaju narodom, i poglavari upravljaju njim. Ali među vama da ne bude tako; nego koji hoće da bude veći među vama, da vam služi.« (Matej 20,25.26)

Od svih darova koje Nebo poklanja ljudima, zajednica sa Hristom u Njegovim patnjama je najznačajniji izraz poverenja i najviša čast. Ni Enoh koji je uzet na Nebo, ni Ilija koji se vazneo u vatre- nim kolima nisu bili veći ili više poštovani od Jovana Krstitelja koji je sam umro u tamnici. »Jer se vama darova Hrista radi ne samo da ga verujete nego i da stradate za nj.« (Filibljanima 1,29)

Planovi za budućnost

Mnogi nisu sposobni da načine određene planove za budućnost. Njihov život je nesređen. Oni ne mogu da prepoznaju posledicu učinjenog dela i to ih često ispunjava zabrinutošću i nemirom. Imajmo na umu da je život Božje dece na ovom svetu život

došljaka. Mi ne raspoložemo mudročću kojom možemo da planiramo svoj život.

*»Jer je Gospod Bog sunce i štit,
Gospod daje biagodat i siavu;
onima koji hode u bezazlenosti ne
uskraćuje nijednoga dobra.«*

Psalam 84,11.

Nama nije dato da oblikujemo budućnost. »Verom poslušava Avram kad bi pozvan da izađe u zemlju koju šćaše da primi u nasledstvo, i iziđe ne znajući kuda ide.« (Jevrejima 11,8)

Hristos nije pravio nikakve lične planove u svom životu na Zemlji. On je prihvatio Božji plan za sebe i, iz dana u dan, Otac Mu je iznosio svoje planove. Mi treba toliko da zavisimo od Boga, da naš život postane izvršenje Njegove volje. Kada Mu predamo svoje puteve, On će upravljati našim koracima.

Planirajući sjajnu budućnost, mnogi ljudi prave odlučujuću grešku. Dopustite da Bog planira za vas. Kao malo dete, imajte poverenja u vođstvo onoga koji će sačuvati »noge milih svojih«. (1. Samuilova 2,9) Bog nikada ne vodi svoju decu drukčije nego što bi oni izabrali da budu vođeni, kada bi, od samoga početka mogli da vide kraj i kada bi izabrali slavni cilj koji ispunjavaju kao Njegovi saradnici.

[301]

Nagrada

Kada je pozvao svoje učenike da Ga slede, Hristos im nije ponudio sjajne izgledе u ovom životu. Nije im dao nikakva obećanja da će steći svetovnu čast, niti su načinili neki ugovor u vezi sa onim šta će primiti. Mateju, koji je sedeo na prijemnom odeljenju u carinarnici, Spasitelj je rekao: »Hajde za mnom. I ostavivši sve, ustade i pođe za njim.« (Luka 5,27.28) Matej nije, pre nego što je počeo da vrši službu, očekivao, ni tražio neku platu koja bi bila ravna iznosu koji je primao u svom ranijem zanimanju.

*»Zato se ne možeš izgovoriti, o čoveče
koji god sudiš! jer kojim sudom*

sudiš drugome, sebe osuđuješ; jer to činiš sudeći.«

Rimljanima 2,1.

Bez pitanja ili oklevanja, sledio je Isusa. Za njega je bilo dovoljno da bude sa Spasiteljem, da može da sluša Njegove reči i da se u Njegovom poslu sjedini sa Njim.

Tako je bilo sa učenicima koji su bili prvo pozvani. Kada je Isus pozvao Petra i njegove drugove da Ga slede, oni su odmah napustili svoje čamce i mreže. Neki od ovih učenika imali su drugove koji su zavisili od njihovog izdržavanja, ali kada su primili Spasiteljev poziv, nisu oklevali ili se raspitivali: »Kako ću živeti i izdržavati svoju porodicu?« Oni su poslušali poziv i kada ih je Isus kasnije upitao: »Kad vas poslah bez kese i bez torbe i bez obuće, eda li vam što nedostade«, mogli su da odgovore - Ništa. (Luka 22,25)

Naš Spasitelj i danas poziva, kao što je pozvao Mateja, Jovana i Petra, na svoj posao. Ako su naša srca taknuta Njegovom ljubavlju, pitanje naknade neće biti najvažnije u našim mislima. Radovaćemo se što ćemo postati Hristovi saradnici i nećemo se plašiti da se poverimo Njegovom staranju. Ako Bog postane naša sila, mi ćemo imati jasno shvatanje o dužnosti i nesebičnoj želji; naš život biće pokrenut uzvišenim ciljem koji će nas uzdići iznad naših pobuda.

Bog će se postarati

Mnogi koji tvrde da su Hristovi sledbenici imaju zabrinuto, uznemireno srce zato što se boje da se prepuste Bogu. Oni Mu se nisu potpuno predali, jer se povlače pred posledicama sa kojima takvo predanje može biti povezano. Ako se ovako ne predaju, oni ne mogu naći mir.

[302]

*»Zato sam dobre volje u slabostima,
u ruženju, u nevoljama, u progonjenjima,
u tugama za Hrista; jer kad
sam slab onda sam silan.«*

*2. Korinćanima
12,10.*

Ima mnogo onih čija srca pate pod teretom briga zato što žele da dosegnu svetovno merilo. Oni su izabrali služenje svetu, prihvatili njegove teškoće, usvojili njegove navike. Na taj način njihov karakter se pokvario, a njihov život postao dosadan, zamoran. Ne-prekidna briga iscrpljuje životne snage. Naš Gospod želi da takvi ljudi zbrace svoj ropski jaram. On ih poziva da uzmu Njegov jaram i zato kaže: »Jaram je moj blag i breme je moje lako.« Briga je slepa i ne može da prepozna budućnost, ali Isus vidi kraj od početka. U svakoj teškoći On ima svoj put kojim se može stići do olakšanja. »Onima koji hode u bezazlenosti ne uskraćuje nijednoga dobra.« (Matej 11,30; Psalam 84,11)

Naš nebeski Otac ima hiljadu načina, o kojima ništa ne znamo, pomoću kojih može da se pobrine za nas. Oni koji prihvataju jedno načelo da uzvise službu Bogu, utvrđiće da nevolje isčezavaju i da se pred njihovim nogama nalazi poravnjena staza.

Najbolja priprema za sutrašnja iskušenja je verno ispunjavanje svakodnevnih dužnosti. Nemojte skupljati sve sutrašnje obaveze i brige i dodavati ih teretu današnjeg dana. »Dosta je svakom danu zla svojega.« (Matej 6,34)

Budimo hrabri i puni nade. Klonulost duha u Božjoj službi je grešna i nerazumna. On poznaje svaku našu potrebu. Svemoćni Car nad carevima, naš Bog koji drži zavet ujedinjava ljubaznost i brigu blagog Pastira. Njegova sila je bezgranična i ona je zalog sigurnog ispunjenja Njegovih obećanja, svima koji se uzdaju u Njega. On ima sredstva za otklanjanje svake teškoće i podupiranje onih koji Mu služe i poštuju sredstva koja On upotrebljava. Koliko je Nebo više od Zemlje, tolika je Njegova ljubav viša od svih ljubavi. U ljubavi koja se ne može izmeriti i koja večno traje, On bde nad svojom decom.

U najtamnijim danima, kada su izgledi mračni, imajte poverenja u Boga On sprovodi svoju volju, čineći da Njegovom narodu sve ide na dobro. Iz sana u dan, obnavljaće se snaga onih koji Ga ljube i koji Mu služe.

On je u mogućnostj i voljan je da svo jim slugama podari svaku pomoć koja im je potrebna. On će im dati mudrost koju zahtevaju različite potrebe.

Umorni apostol Pavle je rekao: »I reče mi: dosta ti je moja blagodat; jer se moja sila u slabosti pokazuje sasvim. Daklem ću se

najslade hvaliti svojim slabostima, da se useli u mene sila Hristova. Zato sam dobre volje u slabostima, u ruženju, u nevoljama, u progonjenjima, u tugama za Hrista: jer kad sam slab onda sam silan.« (2. Korinćanima 12,9.10)

* * * * *

Svako druženje u životu zahteva vladanje nad samim sobom, uzdržavanje i saosećanje. Mi se tako mnogo razlikujemo po raspoloženju, navikama, vaspitanju, da se i naš način gledanja na stvari razlikuje. Mi različito rasuđujemo. Naše shvatanje istine, naše zamisli i način upravljanja životom nisu isti u svakom pogledu. Ne postoje dve osobe čija su iskustva ista u svim pojedinostima. Iskustva jednog nisu iskustva drugog čoveka. Dužnost koju jedna osoba smatra lakom, za drugu je veoma teška i zamršena.

Ljudska priroda je tako nepostojana, tako neuka, toliko podložna rđavom shvatanju da svako treba da bude obazriv u ocenjivanju drugoga. Mi malo znamo o odnosu naših dela prema iskustvu drugih. Ono što činimo ili kažemo nama može da izgleda nevažno, dok bismo, da su nam oči bile otvorene, videli da od toga zavisi veoma važan ishod za dobro ili zlo.

Obzirnost prema onima koji nose terete

Mnogi su nosili tako malo tereta, njihova srca poznavala su tako malo stvarne žalosti, osećali su tako malo teškoća i bola za druge da ne mogu razumeti rad onoga koji je pravi nosilac tereta. Oni nisu sposobniji za ocenjivanje njegovog tereta, nego što je dete sposobno da shvati brigu i težak rad svoga opterećenog oca. Dete se možda čudi strahovanju i smetenosti svoga oca. To mu se čini nepotebnim. Međutim, kada se njegovom životu pridodaju godine iskustva, kada ono dospe do nošenja životnih tereta, sećaće se života svoga oca i razumeće ono što je za njega bilo neshvatljivo. Gorko iskustvo donelo mu je znanje.

Posao mnogih nosilaca tereta ne može se shvatiti, njihov trud se ne ceni, sve dok ih smrt ne obori. Kada drugi preuzmu njihov teret i kada se suoče sa teškoćama sa kojima su se oni susretali, tek tada mogu da razumeju iskustva njihove vernosti i hrabrosti. Tada se često gube iz vida greške koje su oni bili brzi da osude.

Iskustvo ih uči saosećanju. Bog dopušta da ljudi budu dovedeni u položaj odgovornosti. Kada greše, On ima silu da ispravi ili ukloni počinjene greške. Mi treba da budemo pažljivi i da ne uzimamo u svoje ruke posao suđenja koji pripada Bogu.

[305] Davidovo ponašanje prema Saulu sadrži pouku. Saul je po Božjoj naredbi bio pomazan za izrailjskog cara. Zbog njegove neposlušnosti, Gospod je izjavio da će carstvo biti oduzeto od njega, pa ipak, koliko je blago, ljubazno i strpljivo bilo Davidovo ponašanje prema njemu! Tražeći Davidov život, Saul je došao u pustinju i bez pratnje ušao i u istu pećinu u kojoj se nalazio David, sakriven sa svojim ratnicima. »I rekoše Davidu ljudi njegovi: evo dana za koji reče Gospod: evo ja ti predajem neprijatelja tvojega u ruke da učiniš s njim što ti je volja... I reče svojim ljudima: ne dao Bog da to učinim gospodaru svojemu, pomazaniku Gospodnjem.« Spasitelj nas poziva: »Ne sudite da vam se ne sudi; jer kakvim sudom sudite, onakvim će vam se suditi; i kakvom merom merite, onakvom će vam se meriti.« Imajte na umu da će se uskoro izveštaj o vašem životu razmatrati pred Bogom. Imajte takođe na umu, da je On rekao: »Zato se ne možeš izgovoriti, o čoveče koji god sudiš! jer kojim sudom sudiš drugome, sebe osuđuješ; jer to činiš sudeći« (1. Samuilova 24,46; Matej 7,1.2; Rimljanima 2,1.

*»Ne daj se zlu nadvladati,
nego nadvladaj zlo dobrim.«*

*Rimljanima
12,21.*

Izbegavanje zla

Mi ne smemo dopustiti da se naš duh razgnevi za svako stvarno ili prividno zlo koje nam je učinjeno. »Ja« je neprijatelj koga se većina od nas mora plašiti. Nijedan oblik poroka nema tako kobno dejstvo na karakter kao ljudska strast koja nije pod nadzorom Svetog Duha. Nijedna druga pobeda koju možemo izvojevati neće biti tako dragocena kao pobeda izvojevana nad samim sobom.

Svojim osećanjima ne smemo dopustiti da se lako povrede. Mi moramo da živimo ne zbog čuvanja svojih osećanja ili našeg dobrog glasa, nego zbog spasavanja duša. Kad se zainteresujemo

za spasenje duša, prestaće da nam smetaju sitne nesuglasice, koje tako često iskrsavaju u našem međusobnom druženju. Bez obzira šta drugi misle o nama ili nam čine, ne treba remetiti naše jedinstvo sa Hristom, druženje sa Duhom. »Jer kakva je hvala ako za krivicu muke trpите? Nego ako dobro čineći muke trpите, ovo je ugodno pred Bogom.« (1. Petrova 2,20)

Nemojte da se svetите. Koliko god možete otklonite sve uzroke nesporazuma. Izbegavajte pojavu zla. Činite sve što je u vašoj moći, ne žrtvujući načela, da se izmirite sa drugima. »Zato dakle ako prineseš dar svoj k oltaru, i onde se opomeneš da brat tvoj ima nešto na te, ostavi onde dar svoj pred oltarom, i idi pre te se pomiri s bratom svojim pa onda dođi i prinesi dar svoj.« (Matej 5,23.24)

Ako vam budu upućene nestrpljive reči, nikada nemojte odgovarati u istom duhu. Setite se da »blaga reč utišava gnev«. (Priče 15,1) U mirnoći leži divna sila. Reči upućene kao odgovor čoveku obuzetom ljutnjom, ponekad služe samo da ga razjare. Međutim, ako se ljutini odgovori mirnoćom, blagim uzdržljivim duhom, ona će brzo isčeznuti.

Pred bujicom ljutih i osuđujućih reči, zadržite um na Božjoj reči. Neka um i srce budu puni Božjih obećanja. Ako se rđavo postupa sa vama ili ako ste nepravedno okrivljeni, umesto da uzvratite ljutitim odgovorom, ponovite u sebi dragocena obećanja.

»Ne daj se zlu nadvladati, nego nadvladaj zlo dobrim.« (Rimljanima 12,21)

»Predaj Gospodu put svoj i uzdaj se u njega, on će učiniti. I izvešće na videlo pravdu tvoju, i pravicu tvoju kao podne. (Psalam 37,5.6)

»Jer ništa nije sakriveno što se neće otkriti, ni tajno što se neće doznati.« (Luka 12,2)

»Dao si nas u jaram čoveku, uđosmo u oganj i u vodu; ali si nas izveo na odmor.« (Psalam 66,12) [306]

Mi smo skloni da gledamo u svoje bližnje i da od njih tražimo saučešće i podršku, umesto da gledamo na Isusa. U svojoj milosti i vernosti, Bog često dopušta da se razočaramo u one na koje polažemo svoje poverenje da bismo naučili kako je besmisleno uzdati se u čoveka i od tela stvarati podršku. Uzdajmo se u Boga potpuno, ponizno i nesebično. On zna boli koje osećamo u dubini svoga bića, ali koje ne možemo da iskažemo. Kada sve izgleda

mračno i nejasno setite se Hristovih reči: »Šta ja činim ti sad ne znaš, ali ćeš posle doznati.« (Jovan 13,7)

Proučavajte istoriju Josifa i Danila. Gospod hije sprečio zavere ljudi koji su želeli da im nanesu zlo, ali je učinio da sva ta lukavstva deluju na dobro Njegovih slugu koji su, usred iskušenja i sukoba, sačuvali svoju veni i vernost.

Dok god smo na svetu sukobljavaćemo se sa neprijateljevim uticajem. Hrišćanske vrline se razvijaju kada iskušenja koja napadaju prirodu, budu dočekana u pravom duhu. Ako Hristos prebiva u nama, postaćemo strpljivi, ljubazni, uzdržljivi, radosni usred neraspoloženja i razdraženosti. Mi ćemo iz dana u dan, iz godine u godinu, pobeđivati sebe i postići plemenito junaštvo. To je naš određeni zadatak, ali njega ne možemo izvršiti bez Isusove pomoći, odvažne odluke, postojanog cilja, neprekidne budnosti i neprestane molitve. Svako od nas mora da vodi ličnu borbu. Čak ni sam Bog ne može da oplemeni naš karakter, ili naš život, ako ne postanemo Njegovi saradnici. Oni koji odbijaju borbu, gube snagu i radost pobeđe.

Nije potrebno da beležimo svoja iskušenja i teškoće, tuge i žalosti. Sve ovo zabeleženo je u knjigama i Nebo će voditi računa o njima. Dok brojimo neprijatnosti, mnogi prijatni doživljaji kojih treba da se sećamo, isčezavaju iz uspomena, kao što je milostiva Božja dobrota koja nas svakoga trenutka okružava i ljubav kojoj se dive i anđeli, jer je Bog dao svoga Sina da umre za nas. Ako kao Hristovi radnici smatrate da imate veće brige i iskušenja od dela koji je pripao drugima, setite se mira koji imate, a koji je nepoznat onima koji izbegavaju ovaj teret. U Hristovoj službi ima utehe i radosti. Neka svet uvidi da život sa Njim nije promašaj.

Ako se ne osećate bezbrižno i radosno, nemojte govoriti o svojim osećanjima. Nemojte bacati senku na živo drugih. Hladna, suncem neobasjana vera nikada neće duše privući Hristu. Ona ih odvlači od Njega u sotonske mreže koje je razapeo za noge onih koji lutaju. Umesto da razmišljate o svojim obeshrabrenjima, pomislite na silu na koju polazete pravo u Hristovo ime. Neka se vaša mašta drži nevidljivih vrednosti. Neka vaše misli budu upravljene dokazima velike Božje ljubavi prema vama. Vera može da izdrži iskušenje, da se odupre napasti, da hrabro podnese razočaranja.

Isus živi kao naš pravobranilac. Nama pripada sve što Njegovo posredovanje obezbeđuje.

Mislite li da Hristos ne ceni one koji u potpunosti žive za Njega? Mislite li vi da On ne posećuje one koji se, kao ljubljani Jovan nalaze u izgnanstvu, na mestima koja su teška i puna iskušenja? Bog neće dopustiti da nijedan Njegov iskreni radnik bude ostavljen sam da se bori u nejednakoj borbi i bude pobeđen. On, kao skupoceni dragi kamen, čuva svakoga čiji je život sakriven sa Hristom u Njemu. Za svakog takvog kaže: »Uzeću tebe... i postaviću te kao pečat, jer sam te izabrao.« (Agej 2,23) [307]

Govorite o obećanjima, govorite o Isusovoj spremnosti da blagoslovi. On nas ne zaboravlja nijednog kratkog trenutka, kada, uprkos neprijatnih okolnosti, s poverenjem ostanemo u Njegovoj ljubavi i živimo sa Njim, svest o Njegovoj prisutnosti udahnuće duboku, tihu radost. Hristos ovako kaže o sebi: »Ništa sam od sebe ne činim; nego kako me nauči otac moj onako govorim. I onaj koji me posla sa mnom je. Ne ostavi otac mene sama; jer ja svagda činim što je njemu ugodno.« (Jovan 8,28.29)

Očevo prisustvo okružavalo je Hrista i ništa Mu se nije dogodilo osim onoga što je beskrajna ljubav dozvolila da se dogodi za blagoslov svetu. Tu se nalazio Njegov, a i naš, izvor utehe. Onaj koji je obdaren Hristovim Duhom ostaje u Hristu. Sve što dođe na njega potiče od Spasitelja koji ga okružuje svojim prisustvom. Ništa ne može da ga takne, osim ako Gospod to dopusti. Sve naše patnje i boli, sva naša iskušenja i napasti, sva naša žalost i tuga, sva naša progonstva i oskudice, ukratko, sve zajednički deluje na naše dobro. Sva iskustva i okolnosti su Božji radnici koji nam donose dobro.

Ako smo svesni Božjeg dugog trpljenja, koje je pokazao prema nama, nećemo biti skloni da osuđujemo i optužujemo druge. Dok je Isus živeo na Zemlji, koliko bi Njegovi pomagači bili iznenađeni da su Ga, posle upoznavanja sa Njim, čuli da izgovara reč optužbe, iznalaženja grešaka ili nestrpljenja. Nemojmo nikada zaboraviti da oni koji Ga ljube moraju da Ga predstave i u karakteru.

»Bratskom ljubavlju budite jedan drugome ljubazni. Čašću jedan drugoga većim činite.« »Ne vraćajte zlo za zlo, ni psovke za psovku, nego nasuprot blagosiljajte, znajući da ste na to pozvani da nasledite blagoslov.« (Rimljanima 12,10; 1. Petrova 3,9)

Hrišćanstvo će od čoveka stvoriti otmenog čoveka. Hristos je bio ljubazan i prema onima koji su Ga proganjali, pa će i Njegovi pravi sledbenici ispoljavati isti duh. Posmatrajte Pavla kada je izveden pred vladare. Njegov govor pred Agripom je slika istinske učtivosti, ali i ubedljive rečitosti. Jevanđelje ne podržava prividnu učtivost koja postoji u svetu, već učtivost koja potiče iz prave ljubaznosti srca.

Brižljivo gajenje spoljašnjih životnih osobenosti nije dovoljno da spreči razdražljivost, oštro rasuđivanje i neuljudan govor. Prava ugladenost nikada se neće pojaviti sve dok se »ja« smatra najuzvišenijim predmetom. Ljubav mora da prebiva u srcu. Revnosta hrišćanin crpe pobude za svoj rad iz dubine srca punog ljubavi prema svom Učitelju. Iz korena njegove ljubavi prema Hristu izbija nesebično zanimanje za svoju braću. Ljubav daje onome, koji je poseduje, ljubaznost, pristojnost i uljudnost ponašanja. To prosvetljava crte lica i obuzdava glas, oplemenjuje i uzdiže celo biće.

[308] Život se uglavnom sastoji od sitnica, a ne od velikih žrtava i veličanstvenih dostignuća. Veliko dobro ili zlo najčešće dospeva u naš život preko sitnica, koje izgledaju kao da nisu vredne pažnje. Navike nastaju, a karakter kvari našim propustom da istrajemo u iskušenjima koja preko sitnica dolaze na nas, pa kada naiđu veća iskušenja, ona nas zatiču u nespemnosti. Jedino kada u iskušenjima svakodnevnog života radimo po načelu, možemo dobiti snagu da čvrsto i verno stojimo u najopasnijim i najtežim prilikama.

Mi nikada nismo sami. Bilo da smo Ga izabrali ili ne, mi imamo Druga. Setite se činjenice da gde god se nalazili, šta god radili, Bog je svuda prisutan. Ništa rečeno ili učinjeno, ili pomišljeno ne može da utekne Njegovoj pažnji. Vi imate svedoka za svaku svoju reč ili delo - svetog Boga koji mrzi greh. Pre nego što progovorite ili nešto učinite, uvek na ovo mislite. Kao hrišćanin vi ste član carske porodice, dete nebeskog Oca. Nemojte izgovoriti nijednu reč, nemojte učiniti nijedno delo koje će navući sramotu »na dobro ime vaše kojim ste se nazvali«. (Jakov 2,7)

Marljivo proučavajte božansko ljudski karakter i stalno se pitajte: »Šta bi Isus učinio da je na mom mestu?« To će postati merilo naše dužnosti. Nemojte se bez potrebe zadržavati u društvu onih koji bi svojim lukavstvom oslabili vašu težnju da činite ono

što je pravo ili koji bi umrljali vašu savest. Nemojte učiniti ništa među nepoznatima na ulici, u kolima, u domu, što bi i najmanje podsećalo na zlo. Svakog dana učinite nešto da popravite, ulepšate i oplemenite život koji je Hristos iskupio svojom krvlju.

Radite uvek prema načelu, a nikako po sklonostima. Ublažite prirodnu plahovitost svoje prirode blagošću i plemenitošću. Nemojte dopustiti sebi nikakvu površnost ili neozbiljnost. Neka nikakva dvosmislena primedba ne pređe preko vaših usana. Čak se ni mislima ne sme dopustiti raskalašnost. One moraju biti sputane i zarobljene za poslušnost Hristu. One treba da počivaju na svetim temeljima. Hristovom blagodaću one će tada biti čiste i istinite.

Oplemenjujuća sila čistih misli neprekidno nam je potrebna. Pravilno mišljenje jedina je bezbednost za svaku dušu. Kako čovek »misli u svom srcu, takav je«. (Priče 23,7) Snaga samouzdržavanja jača vežbanjem. Ono što u početku izgleda teško, stalnim ponavljanjem lako napreduje, sve dok prave misli i dela ne postanu navika. Ako želimo, možemo da napustimo sve što je rđavo i nisko i dostignemo visoko merilo; nas mogu poštovati ljudi, a može nas ljubiti i Bog.

Gajite sklonost da govorite dobro o drugima. Bavite se dobrim osobinama onih sa kojima se družite i što manje uočavajte njihove greške i slabosti. Kada a padnete u iskušenje da se požalite na ono što vam je neko rekao ili učinio, pohvalite nešto u životu i karakteru te osobe. Negujte zahvalnost. Hvalite Boga za Njegovu divnu ljubav iz koje je dao Hrista da umre za nas. Nikada se ne isplati misliti o svojim nevoljama. Bog nas poziva da mislimo o Njegovoj milosti i Njegovoj neuporedivoj ljubavi, da bismo se nadahnuli veličanjem.

Ozbiljni radnici nemaju vremena da se bave manama drugih. Mi ne možemo dopustiti sebi da živimo u plevi tuđih pogresaka i mana. Rđavo govoriti predstavlja dvostruko prokletstvo koje mnogo teže pada na onoga koji govori nego na onoga koji sluša. Onaj koji seje seme razdora i nesloge, požnjeće u svojoj duši smrtonosne plodove. Sam čin traženja zla u drugima razvija zlo u onima koji traže. Zadržavanjem na pogreškama drugih, pretvaramo se u isti lik. Međutim, posmatranjem Isusa, razgovorom o Njegovoj ljubavi i savršenstvu karaktera, preobražavamo se u Njegov lik. Razmišljanjem o velikom idealu koji je postavio pred nas, uzdići

ćemo se u čistu i svetu sredinu, čak u samo Božje prisustvo. Kada ostanemo ovde, iz nas će izlaziti svetlost koja će obasjavati sve koji su povezani sa nama.

Umesto da kritikujete i osuđujete druge, recite: »Ja moram da izgradim svoje spasenje. Ako saradujem da Onim koji želi da me spase, moram marljivo da stražim. Ja moram odbaciti svako zlo iz svog života. Moram da pobedim svaku pogrešku. Moram da postanem novo stvorenje u Hristu. Tada, umesto da oslabljujem one koji se bore protiv zla, mogu da ih ojačam ohrabrujućim rečima. Mi smo ravnodušni jedan prema drugome. Mi često zaboravljamo da je našim saradnicima potrebna snaga i ohrabrenje. Učinite sve da ih uverite u svoje zanimanje i saosećanje. Pomozite im svojim molitvama i dajte im do znanja da to činite.

Nisu svi koji tvrde da su Hristovi radnici, pravi učenici. Među onima koji nose Njegovo ime i koji se ubrajaju u Njegove radnike, ima nekih koji ne predstavljaju Njegov karakter. Njima ne upravljaju Njegova načela. Ove osobe često su uzrok nevolja i obeshrabrenja svojih drugova, radnika, koji su mladi u hrišćanskom iskustvu; ali, niko ne treba da se vara. Hristos nam je dao savršen primer. On nam zapoveda da Ga sledimo.

Do kraja vremena u žitu će biti i kukolja. Kada su sluge revnujući za domaćinovu čast, zatražile dozvolu da iščupaju kukolj, gospodar je rekao: »Ne; da ne biste čupajući kukolj počupali zajedno s njime i pšenicu. Ostavite neka raste oboje zajedno do žetve.« (Matej 13,29.30)

U svojoj milosti i dugom trpljenju, Bog strpljivo snosi one koji su pokvareni i neiskrena srca. Među odabranim Hristovim apostolima bio je Juda izdajnik. Da li onda treba da postoji uzrok iznenađenja i obeshrabrenja što se danas među Njegovim radnicima nalaze ljudi neiskrena srca? Ako je Onaj koji čita srca mogao da podnese onoga za koga je znao da će postati Njegov izdajnik, sa kolikim strpljenjem treba da snosimo one koji greše.

Međutim, nisu svi, čak i oni koji nam se čine najgrešnijim, slični Judi. Petar, plahovit, brz i pun samopouzdanja, često je izgledao kao da čini mnogo veću štetu nego Juda. Njega je Spasitelj češće karao. Ipak, koliko je njegov život bio život službe i žrtve! Kakvo je svedočanstvo o sili božanske blagodati pružao taj život! Koliko

god to možemo da budemo, budimo drugima ono što je Isus bio svojim učenicima kada je sa njima hodao i razgovarao na Zemlji.

Smatrajte sebe misionarima, najpre među svojim saradnicima. Zadobijanje jedne duše za Hrista često zahteva mnogo vremena i rada. Kada se duša jednom obrati od greha pravdi, među anđelima zavлада radost. Mislite li da su službeni duhovi, koji straže nad ovim dušama, zadovoljni kada vide ravnodušnost sa kojom postupaju oni koji tvrde da su hrišćani? Da Isus postupa sa nama onako kako mi često postupamo jedan sa drugim, ko bi od nas mogao da bude spasen? [310]

Pomislite na to da ne možete čitati srca. Vi ne poznajete pobude koje su pokrenule dela koja vi smatrate rđavim. Ima mnogo onih koji nisu dobili pravo vaspitanje; njihov karakter je izvitoperen; oni su okrutni i zadržati i izgleda da su u svakom pogledu neiskreni. Međutim, Hristova blagodat može da ih preobrazi. Nemojte ih nikada odgurnuti u stranu, nemojte ih nikada obeshrabriti ili razočarati time što ćete im reći: »Razočarao si me i neću pokušati da ti pomognem.« Nekoliko brzo izgovorenih reči posle uvrede, čak iako smatramo da oni to zaslužuju, mogu da prekinu strune uticaja koje bi trebalo da njihova srca povežu sa našim.

Da bi vosak primio jasan i čvrst otisak pečata, nećete brzo i snažno udariti pečat na vosak, već ćete ga pažljivo utisnuti u meki vosak i mirno, bez pokreta, pritiskivati sve dok ne očvrsne. Na sličan način postupajte i sa ljudskim dušama. Stalnost hrišćanskog uticaja je tajna njegove sile, a to zavisi od postojanosti vašeg ispoljavanja Hristovog karaktera. Pomozite onima koji su grešili govoreći im o svojim iskustvima. Ukažite im kako vam je ljubaznost i pomaganje vašim drugovima radnicima, ulilo hrabrosti i nade, kada ste činili velike greške.

Do suda nikada nećete doznati o vrednosti uticaja ljubaznog, pažljivog načina postupanja prema nepostojanim, nerazumnim, nedostojnim. Kada se suočimo sa nezahvalnošću i izdajom svetog poverenja, mi ustajemo da pokažemo svoje prezrenje i opravdan gnev. To očekuju oni koji su krivi i spremni na to. Međutim, ljubazno strpljenje izaziva kod njih iznenađenje često pokreće u njima bolja osećanja probudi želju za plemenitijim životom.

»Braćo! ako i upadne čovek u kakav greh, vi duhovni ispravljajte takvoga duhom krotosti, čuvajući sebe da i ti ne budeš

iskušan. Nosite bremena jedan drugoga, i tako ćete ispuniti zakon Hristov.« (Galatima 6,1.2)

Svi koji tvrde da su Božja deca treba da imaju na umu da će propovedajući Jevanđelje doći u dodir sa svim oblicima karaktera. Postoje prefinjeni i grubi, ponizni i oholi, religiozni i sumnjičavi, obrazovani i neobrazovani, bogati i siromašni. Sa ovako različitim karakterima nije moguće isto postupati pa ipak, svima je potrebna ljubaznost i saosećanje. U međusobnom dodiru naš karakter treba da se oplemeni. Mi zavisimo jedan od drugoga, usko smo povezani međusobnim vezama ljudskog bratstva.

Hrišćanstvo dolazi u dodir sa svetom preko društvenih veza. Svaki čovek ili žena koji je primio božansko prosvetljenje treba da osvetli mračan put onima koji nisu upoznali bolji put. Društvena moć, posvećena Hristovim Duhom, oplemenjuje se dovođenjem duša Spasitelju. Hristos ne treba da se sakrije u srcu kao sveto i drago blago za kojim se čezne, i u kome će uživati samo sopstvenik. Hrista treba da nosimo u sebi kao izvor vode koja teče u večni život i koja osvežava sve koji dođu u dodir sa njom.

Hrišćanski život je više nego što mnogi smatraju da jeste. On se ne sastoji samo od uljudnosti, strpljenja, poniznosti i ljubaznosti. Ove vrline su važne, bitne; ali potrebna je i hrabrost, sila, snaga i istrajnost. Put koji je Hristos obeležio je uzani put, pun samoodricanja. Putovanje ovim putem i prolaženje kroz teškoće i obeshrabrenja traži ljude koji nisu slabići.

Čvrstina karaktera

Potrebni su snažni ljudi, ljudi koji neće čekati da se poravna njihov put i otkloni svaka prepreka, ljudi koji će novom revnošću nadahnuti malaksale, oslabljene napore obeshrabrenih radnika, ljudi čija su srca zagrejana hrišćanskom ljubavlju i čije ruke snažno izvršavaju Učiteljev posao.

Pojedinci koji ulaze u misonarsku službu su slabi, iznemogli, malodušni i skloni obeshrabrenju. Oni nisu motivisani. Nemaju izrazite crte karaktera koje im daju snagu da nešto učine - duh i snagu koja razgoreva oduševljenje. Svi koji žele da požnju uspeh moraju biti hrabri i puni nade. Takvi treba da gaje ne samo pasivne, već i delotvorne vrline. Oni moraju da poseduju hrabrost junaka da se odupru zlu, kad moraju da daju blag odgovor koji otklanja gnev. Pored ljubavi koja podnosi sve, njima je potrebna čvrstina karaktera koja će njihov uticaj učiniti pouzdanom silom.

[312]

Neki se ne odlikuju čvrstinom karaktera. Njihovi planovi i ciljevi nemaju određen oblik i postojanost. Oni svetu donose malu praktičnu korist. Ova slabost, neodlučnost i nesposobnost moraju biti pobeđene. Pravi hrišćanski karakter odlikuje se nepobedivošću koja se u nepovoljnim prilikama ne može uobličiti ili pokoriti. Mi moramo imati moralnu hrabrost, čestitost kojoj se ne može laskati, koja se ne može podmititi ili zastrašiti.

Bog želi da iskoristimo svaku priliku za obezbeđivanje pripreme za Njegovo delo. On očekuje da sve svoje snage uložimo u njegovo

izvršenje, da svoje srce sačuvamo zdravim za njegovu svetost i njegovu veliku odgovornost.

Mnogi koji su osposobljeni za obavljanje izvrsnog posla, izvrše malo, zato što malo i pokušavaju. Hiljade njih prolaze kroz život kao da nemaju veliki cilj za koji treba da žive, kao da nemaju visoko merilo koje treba da dostignu. Jedan od razloga za ovo je i slaba ocena koju daju sebi sarriima. Hristos je za nas platio beskrajno veliku cenu i u skladu sa njom, želi da sami sebe cenimo.

Nemojte biti zadovoljni postizanjem niskog merila. Mi nismo ono što bismo mogli biti ili ono što je Božja volja da budemo. Bog nam je dao moć rasuđivanja ne da bismo ostali nezaposleni ili opredeljeni za zemaljske, niske ciljeve, već da ga razvijemo u uzvišene, blage, posvećene, oplemenjene snage, koje će biti upotrebljene za ostvarenje interesa Njegovog carstva.

Niko ne sme da pristane da bude samo mašina, koja će pokretati um drugog čoveka. Bog nam je dao sposobnost razmišljanja i delovanja, pa ćemo se obazrivim radom, traženjem mudrosti od Njega, osposobiti za nošenje tereta. Ostanite u svojoj ličnosti koju vam je Bog dao. Nemojte biti senka druge osobe. Očekujte da će Gospod hteti da radi u vama, sa vama i preko vas.

Mislite na to da otkrivete pobude i razvijate karakter u svakoj prilici kojom se možete poslužiti. Kakav god bio vaš posao, obavljajte ga tačno i marljivo; pobeđujući sklonost prema traženju lakih zadataka.

[313] Isti duh i načela koja čovek primenjuje u svakodnevnom radu, primenjivaće u toku celog života. Oni koji žele da izvrše određeni obim posla za utvrđenu platu i koji žele da pokažu posebnu osposobljenost, bez izlaganja nezgodi prilagođavanja ili obučavanja, nisu lju— di koje Bog poziva na rad u svome Delu. Oni koji proučavaju kako da ulože što manje svoje telesne, umne i moralne snage, nisu radnici na koje On može da izlije obilne blagoslove. Njihov primer je zarazan. Lični interes je pobuda koja vlada njima. One koje treba nadgledati i koji rade kao u svakoj dužnosti koja im je dodeljena, nisu ličnosti koje će biti proglašene dobrim i vernim. Potrebni su radnici koji ulažu snagu, čestitost, marljivost, oni koji su voljni da rade sve što je potrebno raditi.

»Jer znate blagodat Gospoda našega

*Isusa Hrista da, bogat budući, vas
radi osiromaši, da se vi njegovim
siromaštvom obogatite.»*

2. Korinćanima

8,9.

Mnogi postaju nesposobni zato što izbegavaju odgovornosti iz straha da će pogrešiti. Na taj način oni propuštaju da steknu ono znanje koje proističe iz iskustva, a što čitanje, proučavanje i druge prednosti stečene na drugi način, ne mogu da pruže.

Čovek može da uobličava okolnosti, ali ne sme da dopusti okolnostima da oblikuju čoveka. Mi treba da iskoristimo okolnosti kao sredstvo za rad. Mi treba da ovladamo njima, a ne smemo dozvoliti da one ovladaju nama.

Snažni ljudi su oni koji su nailazili na otpor, koji su bili osujećivani i ometani. Prepreke na koje su nailazili pokazale su se kao pouzdan blagoslov po njih, time što su pokrenuli svoje snage za rad. Oni stiču samopouzdanje. Borba i nevolja zahtevaju vežbanje poverenja u Boga i postojanost koja razvija silu.

Hristos nije ograničio svoju službu. On nije merio svoj rad satima. Njegovo vreme, Njegovo srce, Njegova duša i snaga bili su posvećeni radu za dobro čovečanstva. Danima punim umora radio je težak posao, a noćima je pognut na molitvi tražio blagodat i izdržljivost za veći posao. Vičući i sa suzama slao je svoje molitve Nebu, tražeći da Njegova ljudska priroda ojača, da bi mogao da svu svoju snagu upotrebi u susretu sa lukavim neprijateljem u svim njegovim zavodničkim delima, i stekne snagu da izvrši svoj zadatak uzdizanja čovečanstva. Svojim radnicima On kaže: »Ja vam dadoh ugled da i vi tako činite kao što ja vama učinih.« (Jovan 13,15)

»Ljubav Božja«, kaže apostol Pavle, »nagoni nas.« (2. Korinćanima 5,14) To je bilo njegovo načelo rada i ponašanja; to je bila njegova pokretačka snaga. Ako je ikada klonula njegova revnost, pogled na krst ga je nagnao da opet opaše bedra svoga uma i putem samoodricanja pohita napred. U svom radu za svoju braću, on se mnogo oslanjao na izraz beskrajne ljubavi koja se pokazala u žrtvovanju Hrista i njenu silu koja smiruje i vodi.

Kako je ozbiljan i dirljiv njegov poziv: »Jer znate blagodat Gospoda našega Isusa Hrista da bogat budući, vas radi osiromaši,

da se vi njegovim siromaštvom obogatite.« (2. Korinćanima 8,9) Vi poznajete visinu sa koje se sagnuo, dubinu poniznosti do koje se spustio. Njegove noge stupile su na stazu žrtve i sa nje nije skrenuo u stranu, sve dok nije dao svoj život. Za Njega nije bilo odmora između prestola na Nebu i krsta. Njegova ljubav za čoveka vodila Ga je dotle da je rado primio svaku uvredu i pretrpeo svako zlostavljanje.

[314] Apostol Pavle nas opominje: »Ne gledajte svaki za svoje, nego i za drugih.« On nam nalaže »da se misli među vama što je i u Hristu Isusu, koji, iako je bio u obličju Božjem, nije se otimao da se isporedi s Bogom; nego je ponizio sam sebe uzevši obličje sluge, postavši kao i drugi ljudi i na oči nađe se kao čovek, ponizio sam sebe postavši poslušan do same smrti, a smrti krstove.« (Filibljanima 2,4-8)

Pavle je duboko želeo da uvidi i shvati Hristovu poniznost. Bio je ubeđen da će sebičnost biti izbačena iz ljudskih srca ako razmatraju žrtvu koja zadivljuje i koju je prinelo nebesko Veličanstvo. Apostol ide polako tačku po tačku, da bismo mogli, donekle razumeti uzvišenu Spasiteljevu ljubav prema grešnicima. On razmišlja o položaju koji je Isus zauzimao na Nebu u Očevom naručju; on Ga zatim prikazuje kao Onoga koji svoju slavu stavlja na stranu, dobrovoljno se podvrgava ponižavajućim uslovima ljudskog života, preuzimajući na sebe odgovornost sluge i postavši poslušan do smrti i to najsramnije i najsurevije smrti - smrti koja stvara najveće patnje, smrti na krstu. Možemo li da razmišljamo o ovom divnom izrazu Božje ljubavi bez zahvalnosti, i ljubavi, i duboke svesnosti o činjenici da nismo svoji? Ovakvom Učitelju ne treba služiti sa roptanjem i iz sebičnih pobuda.

»Znajući«, kaže apostol Petar, »da se propadljivim srebrom ili zlatom ne iskupiste.« (1. Petrova 1,18) Da li je to bilo dovoljno da se iskupi čovekovo spasenje, i kako je lako mogao to da izvrši Onaj koji kaže: »Moje je srebro i moje je zlato.« (Agej 2,8) Međutim, grešnik može da se iskupi samo dragocenom krvlju Božjega Sina. Oni koji se, propustivši da cene ovu veličanstvenu žrtvu, uzdrže od službe Hristu, poginuće u svojoj sebičnosti.

Čistota cilja

U Hristovom životu sve je bilo podređeno Njegovom radu, velikom Delu otkupljenja koje je došao da izvrši. Isto posvećenje, isto samoodricanje i požrtvovnost, isto potčinjavanje zahtevima Božje reči treba da se pokaže i u životu Njegovih učenika.

Svako ko prima Hrista za svog ličnog Spasitelja, težiće prednosti da služi Bogu. Razmišljajući o onome što je Nebo učinilo za njega, njegovo srce pokrenuće se bezgraničnom ljubavlju i zahvalnošću punoj obožavanja. On će težiti da istakne svoju zahvalnost posvećenjem svojih sposobnosti Božjo službi. On će čeznuti da iskaže svoju ljubav prema Hristu i prema Njegovoj otkupljenoj svojini. On će žudeti za radom, teškoćama, žrtvom.

Pravi radnik za Boga učiniće sve što može, zato što tako čineći, proslavlja svoga Učitelja. On će činiti ono što je pravo i poštovati Božje zahteve. On će se truditi da usavrši sve svoje sposobnosti. On će, kao da čini Bogu, izvršiti svaku dužnost. Njegova jedina želja biće da Hristos primi strahopoštovanje i savršenu službu.

Postoji jedna slika koja predstavlja june koje stoji između pluga i oltara sa natpisom »Spreman i za jedno i za drugo«; spreman da teško radi upregnut u plug ili da bude žrtvovan na oltaru za žrtve. Božje dete ima takav položaj voljno je da pođe tamo kuda ga dužnost zove, da se odrekne samoga sebe, da se žrtvuje za Iskupiteljevo delo.

[315]

ПОГЛАВЉЕ 43—UZVIŠENIJE ISKUSTVO

Potrebno nam je stalno novo otkrivanje Hrista, svakodnevno iskustvo koje je u skladu sa Njegovim učenjem. Nadomak naše ruke nalaze se uzvišena i sveta saznanja. Božji cilj za nas je neprekidno napredovanje, znanje i vrlina. Njegov zakon je odjek Njegovog glasa koji poziva sve: »Popni se više. Budi svet, sve svetiji.« Mi možemo svakog dana da napredujemo u savršenstvu hrišćanskog karaktera.

[316]

Onima koji rade u Učiteljevoj službi potrebno je mnogo uzvišenije, dublje, šire iskustvo nego što to mnogi sada misle da imaju. Mnogi koji su već članovi velike Božje porodice malo znaju o tome šta znači posmatrati Njegovu slavu i preobražavati se iz slave u slavu. Mnogi imaju nejasan pojam o Hristovom savršenstvu, ali njihova srca pokrenuta su radošću. Oni čeznu za potpunijim, dubljim razumevanjem Spasiteljeve ljubavi. Oni treba da gaje svaku želju duše za Bogom. Duh Sveti deluje na one koji žele da se radi sa njima, oblikuje one koji žele da budu oblikovani, izgrađuje one koji žele da budu izgrađeni. Gajite u sebi duhovne misli i svete duhovne odnose. Vi ste videli samo prve zrake praskozorja Njegove slave. Ukoliko idete dalje u poznavanju Gospoda, utoliko ćete više saznati da »je put pravednički kao svetlo videlo, koje sve većma svetli dok ne bude pravi dan«. (Priče 4,18)

»Ovo vam kazah«, rekao je Hristos, »da radost moja u vama ostane i radost vaša se ispuni.« (Jovan 15,11)

Hristos je video trud svoje duše i bio je zadovoljan. On je video prostranstvo večnosti i sreću onih koji će primiti oproštenje i večni život kroz Njegovo poniženje. On je bio ranjen za njihove prestupe, izbijen za njihova bezakonja. On je poneo kaznu za njihov mir i ranom Njegovom oni su bili izlečeni. On je čuo viku spasenih. On je čuo otkupljene kako pevaju pesmu Mojsijevu i Jagnjetovu. Iako je najpre trebalo da prihvati krštenje krvlju, iako su gresi celog sveta trebalo da padnu kao teret na Njegovu nevinu dušu iako je

na Njega trebalo da padne senka neiskazanog bola, On je, ipak, izabrao nošenje krsta i prezreo sramotu.

Ovu radost treba da podele svi Njegovi sledbenici. Bez obzira koliko velika i slavna bila naša budućnost, naša nagrada ne treba sva da se sačuva za vreme konačnog izbavljenja. Čak i ovde verom treba da uđemo u Spasiteljevu radost. Kao i Mojsije, i mi moramo da istrajemo kao da gledamo Nevidljivoga.

Crkva se sada bori. Sada smo suočeni sa svetom koji je u tami, koji se gotovo u celosti predao idolopoklonstvu. Međutim, dolazi dan kada će borba biti izborena i pobeda izvojevana. Božja volja treba da bude sprovedena na Zemlji kao i na Nebu. Spaseni narod neće poznavati drugi zakon osim zakona Neba Svi će postati srećna, ujedinjena porodica, odeveni u odelo slave i zahvalnosti - odelo Hristove pravde. Cela priroda u svojoj nenadmašnoj lepoti, prinosiće Bogu hvalu i bezgraničnu ljubav Svet će se kupati u nebeskoj svetlosti. Mesečeva svetlost biće kao Sunčeva svetlost, a Sunčeva svetlost biće sedam puta jača od današnje. Godine će prolaziti u radosti. Nad ovim prizorom jutarnje zvezde pevaće zajedno, a Božji sinovi uzvikivaće od radosti, dok će Bog i Hristos zajedno objavljivati: »Neće više biti greha, niti će više biti smrti.«

Ovo viđenje buduće slave, prizori naslikani Božjom rukom, biće dragi Njegovoj deci.

Stajati na pragu večnosti i slušati uzvišenu dobrodošlicu upućenu onima koji su u ovom životu saradnju sa Hristom i stradanje za Njega, smatra- li prednošću i čašću, biće neponovljivo iskustvo. Oni će zajedno sa anđelima staviti svoje krune pred Iskupiteljeve noge, uzvikujući: »Dostojno je jagnje zaklano da primi silu i bogatstvo i premudrost i jačinu i čast i slavu i blagoslov... Onome što sedi na prestolu, i jagnjetu blagoslov i čast i slava i država va vek veka.« (Otkrivenje 5,12.13)

Tamo će spaseni pozdraviti one koji su ih uputili uzvišenom Spasitelju. Oni će se sjediniti u proslavljanju Onoga koji je umro da bi ljudska stvorenja mogla imati život koji se može uporediti sa Božjim životom. Borba je prošla. Sva stradanja i borbe došle su svome kraju. Pesme pobede ispunjavaju Nebo, dok otkupljeni stoje oko Božjeg prestola. Svi prihvataju radosnu pesmu »Dostojno je Jagnje zaklano«, koje nas je iskupilo Bogu.

[317]

»Potom videh, i gle, narod mnogi, kojega ne može niko izbrojati, od svakoga jezika i kolena i plemena, stajaše pred prestolom i jagnjetom, obučen u haljine bele i palme u mkama njihovim. I povikaše glasom velikim govoreći: spasenje Bogu našem, koji sedi na prestolu i jagnjetu.« (Otkrivenje 7,9.10)

»Ovo su koji dođoše od nevolje velike, i opraše haljine svoje i ubeliše haljine svoje u krvi jagnjetovoj. Zato su pred prestolom Božjim, i služe mu dan i noć u crkvi njegovoj; i onaj što sedi na prestolu useliće se u njih. Više neće ogladneti ni ožedneti, i neće na njih pasti sunce, niti ikakva vrućina. Jer Jagnje, koje je nasred prestola, pašće ih, i uputiće ih na izvore žive vode; i Bog će otriti svaku suzu od očiju njihovih.« (stihovi 14,17; 21,4)

Potrebno je da nam stalno pred očima bude ovo viđenje nevidljivih događaja. Na taj način moći ćemo da odredimo pravu vrednost večnim događajima i prolaznosti. To je ono što će nam dati silu da utičemo na druge da žive uzvišenim životom.

Na gori sa Bogom

»Popni se k meni na goru«, poziva nas Bog. Mojsiju je bilo određeno, pre nego što je postao Božje oruđe za izbavljenje Izrailja, četrdeset godina hodanja sa Njim u samoći brda. Pre nego što je odneo Božju poruku faraonu, razgovarao je s anđelom u žbunu koji je goreo. Pre nego što je primio Božji zakon, kao predstavnik Njegovog naroda, bio je pozvan na brdo da vidi Njegovu slavu. Pre nego što je izvršio pravdu nad idolopoklonicima, bio je sakriven u kamenoj raselini. Gospod je rekao: »I povikaću po imenu: Gospod pred tobom. Bog milostiv, žalostiv, spor na gnev i obilan milosrđem i istinom... koji ne pravda krivoga.« (2. Mojsijeva 33,19; 34,6) Pre nego što je napustio svoju službu tereta za Izrailja, Bog ga je pozvao na vrh Fazge i razastro pred njim slavu Obećane zemlje.

Isus je pozvao učenike na brdo pre nego što su krenuli na svoj zadatak. Pre sile i slave Duhova, došla je noć večere sa Spasiteljem, sastanak na galilejskom brdu, prizor rastanka na Maslinskoj gori, sa obećanjem koje su doneli anđeli, zatim dani molitve i zajednice u Gornjoj sobi.

Pripremajući se za neko veliko iskušenje ili neko važno delo, Isus se povlačio u samoću brda i provodio noć u molitvi svome

Ocu. Noć molitve prethodila je rukopoloženju učenika, Besedi na gori, preobraženju, smrtnim mukama u sudnici i na krstu, i slavi vaskrsenja.

Prednost molitve

[318]

Potrebno je da i mi imamo odvojeno vreme za razmišljanje ijnolitvu i primanje duhovnog osveženja. Silu i delotvornost molitve dovoljno ne cenimo. Molitva i vera učiniće ono što zemaljska sila ne može da učini. U svakom pogledu, retko dolazimo dva puta u istu priliku. Potrebno je da stalno prolazimo kroz nova otkrivenja i nova iskušenja, kada prošla iskustva ne mogu biti punovažni vođa. Mi moramo da imamo stalnu svetlost koja dolazi od Boga.

Hristos stalno šalje poruke onima koji slušaju Njegov glas. Učenici koji su u noći samrtnih muka u Getsimaniji spavali, nisu čuli Hristov glas. Oni su imali nejasno saznanje o prisustvu anđela, ali su izgubili silu i slavu tog prizora. Zbog svoje pospanosti i neosetljivosti propustili su da prime dokaze koji bi ojačali njihove duše za strašne prizore koji su bili pred njima. I danas je tako da ljudi kojima je najpotrebnije božansko uputstvo, često ga odbijaju zato što nisu povezani sa Nebom.

Iskušenja kojima smo svakoga dana izloženi, čine molitvu potrebnom. Opasnosti vrebaju na svakoj stazi. Oni koji žele da druge spasu poroka i propasti, naročito su izloženi iskušenjima. U neprekidnom dodiru sa zlom, potrebna im je čvrsta Božja podrška, inače će i sami podleći. Kratki su i presudni koraci koji ljude sa visina vode u nizine i sa svetoga na nesveto tlo. U jednom trenutku mogu nastati odluke koje će zauvek utvrditi čovekovo stanje. Mana, koju treba savladati, ostavlja dušu bez zaštite. Jedna rđava navika ako joj se ne odupremo, pretvoriće se u čelične okove koji će okovati celog čoveka.

Mnogi su na mestu iskušenja prepušteni sami sebi, zbog toga što uvek nisu imali Gospoda pred očima. Kada dozvolimo da se naša zajednica sa Bogom prekine, naša odbrana prestaje. Svi vaši dobri ciljevi i dobre namere neće vas osposobiti da se oduprete zlu. Vi morate biti ljudi i žene molitve. Vaše molitve ne smeju da budu slabe, povremene, nestalne, već ozbiljne, istrajne i stalne. Nije uvek potrebno da kleknete na kolena da biste se molili. Gajite naviku da

[319]

razgovarate sa Spasiteljem kada ste sami, kada šetate ili kada ste zauzeti svojim svakodnevnim poslom. Neka se srce stalno uzdiže u tihoj molitvi za pomoć, svetlost, snagu i mudrost. Neka svaki uzdisaj bude molitva.

Kao Božji poslenici moramo da dopremo do ljudi tamo gde se oni nalaze okruženi tamom, potonuli u porok i umrljani iskvarenošću. Međutim, dok svoje misli usmeravamo Njemu koji je naše Sunce i Štit, zlo koje nas okružuje neće ostaviti nijednu mrlju na našem odelu. Dok radimo na spasavanju duša koje su se suočile sa smrću, nećemo se osramotiti ako je Bog naša Uzdanica. Hristos u srcu, Hristos u životu, to je naša sigurnost. Njegova prisutnost ispuniće dušu gnušanjem prema svemu što je zlo. Naš duh može tako da se izjednači sa Njegovim da u mislima i cilju postanemo jedno sa Njim.

Jakov, iako čovek slabosti i greha, verom i molitvom postao je knez sa Bogom. Na taj način i vi možete postati ljudi i žene visokih i svetih ciljeva, plemenitog života, ljudi i žene koji se ni zbog kakvih obzira neće odvratiti od istine i pravde. Hitni slučajevi, tereti i dužnosti pritiskuju sve ljude, ali ukoliko su vaš položaj i teret teži, utoliko vam je potrebniji Isus.

Zanemarivanje javnog obožavanja Boga predstavlja ozbiljnu grešku. Prednosti bogoslužjenja ne smeju se olako shvatati. Oni koji brinu o bolesnima često nisu u mogućnosti da koriste ove prednosti, ali zato treba da paze da nepotrebno ne odsustvuju iz molitvenog doma.

U služenju bolesnima, više nego u bilo kome svetovnom poslu, uspeh zavisi od duha posvećenja i samopožrtvovanja kojim se obavlja posao. One koji nose odgovornosti, treba postaviti tamo gde će Sveti Duh moći snažno da utiče na njih. Vi treba da brinete mnogo više nego drugi, za pomoć Svetoga Duha i saznanje o Bogu, jer je vaš poverljivi položaj mnogo odgovorniji od položaja drugih. Stvarni rezultati veze sa Bogom, najpotrebniji su u našem radu. U svom svakodnevnom životu treba da pokažemo da posedujemo mir i odmor u Spasitelju. Njegov mir u srcu obasjaće i spoljašnost. To će glasu dati snagu uverljivosti. Veza sa Bogom oplemeniće karakter i život. Ljudi će steći saznanje o nama, kao i o prvim učenicima, da smo bili sa Isusom. To će radniku dati silu koju mu

ništa drugo ne može dati. On ne sme dopustiti da bude lišen ove sile.

Mi moramo da živimo dvojakim životom - životom misli i delovanja, životom tihe molitve i ozbiljnog rada. Sila nastala iz zajednice sa Bogom, sjedinjena sa ozbiljnim naporom u usmeravanju uma misaonosti i brižljivosti, priprema čoveka za svakodnevne dužnosti I čuva njegov duh u miru i u najtežim okolnostima.

Božanski savetnik

[320]

Kada zapadnu u nevolje mnogi smatraju da moraju da se obrate nekom zemaljskom prijatelju, opisujući mu svoje nevolje i moleći ga za pomoć. U teškim okolnostima, njihova srca ispunjena su neverstvom, i put im izgleda mračan. Međutim, sve vreme tu kraj njih stoji moćni, večni Savetnik, pozivajući ih da Mu poklone svoje poverenje. Isus, Veliki nosilac tereta, kaže: »Hodite k meni i ja ću vas odmoriti.« Hoćemo li napustiti Njega i okrenuti se nesigurnim ljudskim bićima, koja isto toliko zavise od Boga koliko i mi?

Vi možda doživljavate nedostatak svoga karaktera i neznatnost svojih sposobnosti, kada ih upoređujete sa veličinom posla. Međutim, ako posedujete najveći um koji je ikada dat čoveku, ni on kao takav ne bi bio dovoljan za vaš posao. »Bez mene ne možete činiti ništa«, kaže naš Gospod Spasitelj. (Jovan 15,5) Ishod svega što činimo ostaje u Božjim rukama. Ma šta se dogodilo, postojanim i istrajnim poverenjem, uhvatite se za Njega.

Svojim poslovima, druženju, dokolici, bračnoj vezi za ceo život, svim prijateljstvima koja stvarate, pristupajte sa ozbiljnom, poniznom molitvom. Na taj način pokazujete da poštujete Boga, a Bog će poštovati vas. Molite se kada ste malodušni. Kada ste klonuli duhom, zatvorite čvrsto svoje usne za ljude; nemojte bacati senku na stazu drugih, već sve recite Isusu. Podignite ruke i potražite pomoć. U svojoj slabosti prihvatite se beskonačne sile. Tražite poniznost, mudrost, hrabrost, povećanje vere da možete videti svetlost u Božjoj svetlosti i da se možete radovati u Njegovoj ljubavi.

Posvećenje; Poverenje

Kada smo ponizni i skrušeni, stojimo tamo gde Bog može i želi da nam se lično pokaže. On odobrava naše isticanje prošle milosti i blagoslova kao razloga zbog koga On treba da izlije još veće blagoslove na nas. On će preobilno ispuniti očekivanja onih koji se potpuno uzdaju u Njega. Gospod Isus zna šta treba Njegovoj deci, koliko nam je božanske sile potrebno za blagoslov čovečanstvu; i On će nam pokloniti sve što ćemo upotrebiti na blagoslov drugima i za opelmanjivanje svoje duše. Mi treba da imamo manje poverenja u ono što sami možemo da učinimo, a više poverenja u ono što Gospod može da učini za nas i preko nas. Vi niste zaposleni u svom poslu, vi obavljate Božji posao. Potčinite svoju volju i svoj put Njemu. Nemojte činiti bilo kakav sporazum sa sobom. Upoznajte šta znači biti slobodan u Hristu.

Samo slušanje propovedi, iz subote u subotu, samo čitanje Biblije redom ili objašnjavanje stihova, jedan po jedan, neće biti od koristi ni nama ni onima koji nas slušaju, ako od biblijskih pouka ne izgradimo svoje lično iskustvo. Razum, volja, osećanja moraju se potčiniti nadzoru Božje reči. Delovanjem Svetog Duha, pravila Reči tada će postati životna načela.

Kada molite Gospoda da vam pomogne svojom verom da ćete sigurno primiti Njegov blagoslov. Svaka sila, svaka mudrost stoji nam na raspolaganju. Potrebno je samo da potražimo.

[321] Živite stalno u Božjoj svetlosti. Razmišljajte, danju i noću, o Njegovom karakteru. Tada ćete videti Njegovu lepotu i radovati se Njegovoj dobroti. Vaše srce plameće osećanjem Njegove ljubavi.
[322] Bićete uzdignuti kao da ste nošeni u večnom naručju. U sili i svetlosti koju Bog daje, razumećete više i izvršićete više od onoga što ste ranije verovali da je moguće.

»Budite u meni!«

Hristos nam nalaže: »Budite u meni i ja ću u vama. Kao što loza ne može roda roditi sama od sebe ako ne bude na čokotu, tako i vi ako u meni ne budete... I koji bude u meni i ja u njemu on će roditi mnogi rod; jer bez mene ne možete činiti ništa... Ako ostanete u meni i reči moje u vama ostanu, što god hoćete ištite,

i biće vam. Tim će se otac moj proslaviti, da rod mnogi rodite; i bićete moji učenici

Kao što otac ima ljubav k meni, i ja imam ljubav k vama; budite u ljubavi mojoj...

Vi mene ne izabrate, nego ja vas izabrah, i postavih vas da vi idete i rod rodite; i da vaš rod ostane, da što god zaištete u oca u ime moje da vam da.« (Jovan 15,4-16)

»Evo stojim na vratima i kucam: ako ko čuje glas moj i otvori vrata, ući ću k njemu i večeraću s njim, i on sa mnom.« (Otkrivenje 3,20)

»Koji pobedi daću mu da jede od mane sakrivene, daću mu kamen beo, i na kamenu novo ime napisano, koga niko ne zna osim onoga koji primi.« (Otkrivenje 2,17)

»I koji pobedi... daću mu zvezdu danicu, ... i napisaću na njemu ime Boga svojega i ime... grada Boga mojega... i ime moje novo.« (stihovi 2026; 3,12)

»Jedno pak velim!«

Onaj koji svoje poverenje poklanja Bogu moći će sa apostolom Pavlom da kaže: »Sve mogu u Isusu Hristu, koji mi moć daje.« (Filibljanima 4,13) Bez obzira kakvi su bili propusti ili gresi prošlosti, Božjom pomoći, možemo da se uzdignemo iznad njih. Sa apostolom možemo reći:

»Što je ostrag zaboravljam, a za onim što je napred sežem se, i trčim k biljezi, k daru gornjega zvanja Božjega u Hristu Isusu.« (Filibljanima 3,13.14)

* * * * *